

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO
TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

POSLOVNO POROČILO TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2010

Ljubljana, februar 2011

KAZALO

1. UVOD.....	1
2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO	3
2.1. ORGANIZIRANOST.....	3
2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST	5
2.3. PREGLED DELA PO MESECIH	5
2.3.1. Januar.....	6
2.3.2. Februar	6
2.3.3. Marec	7
2.3.4. April.....	7
2.3.5. Maj	7
2.3.6. Junij	8
2.3.7. Julij	8
2.3.8. Avgust	9
2.3.9. September	9
2.3.10. Oktober	10
2.3.11. November	10
2.3.12. December.....	10
2.4. INTERNI NADZOR.....	11
3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA	13
3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI	14
3.2. UKREPI.....	15
3.2.1. Upravni ukrepi	15
3.2.2. Prekrškovni ukrepi	18
3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČU	25
4. INŠPEKCIJSKO DELO	27
4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV	27
4.1.1. Nepoštene poslovne prakse	28
4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.....	29
4.1.3. Sezonske razprodaje	31
4.1.4. Pogodbe na daljavo	32
4.1.5. Nezaželena elektronska pošta (spam).....	33
4.1.6. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov.....	35
4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih	37
4.1.8. Geodeti.....	37
4.1.9. Veterinarji	38
4.1.10. Sejemska prodaja	39
4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI.....	39
4.3. KONTROLA SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI	41
4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov.....	45
4.3.2. Tekstilni izdelki in obutev	53
4.3.3. Varnost električne opreme	53
4.3.4. Elektromagnetna združljivost naprav	60
4.3.5. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema	61
4.3.6. Okoljsko primerna zasnova izdelkov, ki rabijo energijo.....	63
4.3.7. Stroji.....	64
4.3.8. Osebna varovalna oprema	68
4.3.9. Plinske naprave	72
4.3.10. Gradbeni proizvodi.....	73
4.3.11. Rekreativna plovila	77

4.3.12.	Baterije in akumulatorji.....	78
4.3.13.	Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav	80
4.4.	DELO NA ČRNO	81
4.4.1.	Izvajanje dela na črno.....	81
4.4.2.	Oglaševanje dela na črno	83
4.5.	TRGOVINA.....	84
4.6.	GOSTINSTVO.....	85
4.6.1.	Nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov.....	85
4.6.2.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni.....	86
4.6.3.	Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih.....	88
4.6.4.	Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij	89
4.6.5.	Kategorizacije nastanitvenih obratov.....	90
4.7.	OBRT.....	92
4.8.	VARSTVO KONKURENCE.....	93
4.8.1.	Nelojalna konkurenca v luči Zakona o varstvu konkurence in »potrošniške zakonodaje«.....	93
4.8.2.	Nelojalna konkurenca v luči Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami	94
4.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	95
4.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV.....	97
4.10.1.	Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja	97
4.10.2.	Cene komunalnih storitev	98
4.10.3.	Cene učbenikov.....	99
4.10.4.	Cene odpadnih azbestno gradbenih izdelkov.	99
4.10.5.	Cene dimnikarskih storitev	100
4.11.	STORITVE NA NOTRANJEM TRGU.....	101
4.12.	OSTALE VRSTE NADZORA.....	103
4.12.1.	Prodaja in reklamiranje tobaknih izdelkov	103
4.12.2.	Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač	104
4.12.3.	Pranje denarja	106
4.12.4.	Odvetniške storitve	107
4.12.5.	Gorski vodniki	108
4.12.6.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	108
4.12.7.	Avtorske pravice.....	110
4.12.8.	Javna raba slovenskega jezika	111
4.12.9.	Nadzor prodaje samoniklih gliv	112
4.12.10.	Nadzor naključnih subjektov	113
5.	DRUGE AKTIVNOSTI.....	115
5.1.	AKTIVNOSTI ZNOTRAJ SLOVENIJE	115
5.1.1.	Spletne strani Tržnega inšpektorata Republike Slovenije	115
5.1.2.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami	119
5.1.3.	Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov	120
5.1.4.	Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008.....	120
5.1.5.	Predlagane spremembe predpisov	121
5.2.	MEDNARODNE AKTIVNOSTI	125
5.2.1.	RAPEX sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov	125
5.2.2.	SGC sistem zaščitnih klavzul	127
5.2.3.	ICSMS sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih	128
5.2.4.	Mednarodni projekti	128
5.2.5.	Izmenjave uradnikov	130

6. SPLOŠNO.....	133
6.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2010	133
6.1.1. Materialni stroški	133
6.1.2. Analize vzorcev	134
6.1.3. Investicije	134
6.1.4. Plače zaposlenih.....	135
6.1.5. Twinning »Hrvaška«	135
6.1.6. Nadzor skladnosti svetlobnih nizov	135
6.1.7. Izmenjava uradnikov	136
6.1.8. Odškodnine	136
6.1.9. Stvarno premoženje	136
6.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST	136
6.3. OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI.....	138
7. KAKO NAPREJ.....	139

PRILOGE

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov.....	141
PRILOGA 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2000-2010	150
Opombe: Prostor za opombe bralca.....	151

KAZALO SLIK

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS.....	3
Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS	4
Slika 3: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2010	13
Slika 4: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2010.....	13
Slika 5: Število opravljenih pregledov v obdobju 2006 – 2010	14
Slika 6: Delež najpogostejše pregledanih zakonov glede na vse pregledane zakone	15
Slika 7: Število opozoril ZIN glede na predpis	16
Slika 8: Število upravnih odločb glede na predpis.....	17
Slika 9: Število opozoril ZP-1 glede na predpis.....	20
Slika 10: Število opominov glede na predpis	21
Slika 11: Število glob, izrečenih s plačilnim nalogom, glede na predpis	22
Slika 12: Število glob, izrečenih z odločbo o prekršku, glede na predpis	23
Slika 13: Rezultat preskušanja skladnosti otroških igral v uporabi	46
Slika 14: Rezultat preskušanja skladnosti otroških oblačil.....	49
Slika 15: Rezultat preskušanja skladnosti otroških posteljic.....	52
Slika 16: Rezultat preskušanja skladnosti glede električne varnosti	55
Slika 17: Rezultati preskušanja skladnosti svetlobnih nizov	59
Slika 18: Rezultati preskušanja skladnosti glede elektromagnetne združljivosti	61

Slika 19: Rezultat preskušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra	62
Slika 20: Rezultat preskušanja skladnosti strojev	67
Slika 21: Rezultat preskušanja skladnosti zaščitnih rokavic.....	70
Slika 22: Rezultat preskušanja skladnosti betonskih mešanic.....	74
Slika 23: Po direktivah, sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena.....	80
Slika 24: Domača stran Tržnega inšpektorata RS.....	116
Slika 25: Aktualne novice	116
Slika 26: Rubrika »S čim se ukvarjamo« – pregled po predpisih.....	117
Slika 27: Rubrika »Pogosta vprašanja« - pregled po tematiki.....	117
Slika 28: Odgovori na pogosta vprašanja	118
Slika 29: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih	118
Slika 30: Nevarni proizvodi.....	119
Slika 31: 9 nevarnih proizvodov, ki jih je Tržni inšpektorat RS prijavil v sistem RAPEX	127
Slika 32: Spletna stran sistema ICSMS.....	128

1. UVOD

Veseli me, da lahko predstavim Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata RS za leto 2010, v katerem je podan podroben pregled obsega in izvedenih dejavnosti nadzora na področju predpisov, ki sodijo v našo pristojnost.

Tržni inšpektorat RS je inšpekcijski organ, ki je organizacijsko povezan z Ministrstvom za gospodarstvo kot organ v sestavi ministrstva. Delujemo samostojno in neodvisno ter v skladu z zakoni in podzakonskimi predpisi, ki sodijo v našo pristojnost. Le-ti obsegajo široko področje varstva potrošnikov, dela na črno, obrtne dejavnosti, trgovine, nepremičninskega posredovanja, gostinstva in turizma, avtorskih pravic. Obširno področje našega delovanja predstavlja tudi nadzor na tehničnem področju z vidika splošne varnosti proizvodov, področja električnih naprav, gradbenih proizvodov, strojev, električne opreme, osebne varovalne opreme in druga tehnična področja.

Cilj delovanja Tržnega inšpektorata RS je varovanje javnega interesa pravnih in fizičnih oseb. Za doseg tega cilja smo sledili letnemu planu in naši strategiji, t.j. zagotovitev učinkovitega nadzora in ukrepanja za doseg urejenega trga na zgoraj navedenih področjih ter zagotavljanja preventivnega delovanja.

Kljub izredno obsežnemu področju delovanja tržne inšpekcije, za kar so potrebna široka znanja in usposobljenost inšpektorjev, ki imajo s svojim nesebičnim delom in osebnim zgledom glavne zasluge za uspešno in učinkovito delovanje, predstavljeni rezultati dela v tem poslovnem poročilu kažejo, da smo na pravi poti. To nam potrjujejo tudi prejete pohvale in zahvale s strani potrošnikov in tudi zavezancev v inšpekcijskih postopkih, ki so bili vođeni brez nepotrebnega zavláčevanja, korektno, nepristransko, pošteno, predvsem pa v skladu z zakonodajo.

Za opravljeno delo in pozitivne rezultate bi se rada zahvalila vsem zaposlenim na Tržnem inšpektoratu RS z željo, da za doseganje zastavljenih ciljev tudi v prihodnje delujemo enako zavzeto in prizadevno oziroma da v javno dobro delujemo še bolje..

Acti labores iucundi.
"Opravljeno delo je prijetno."

S spoštovanjem,

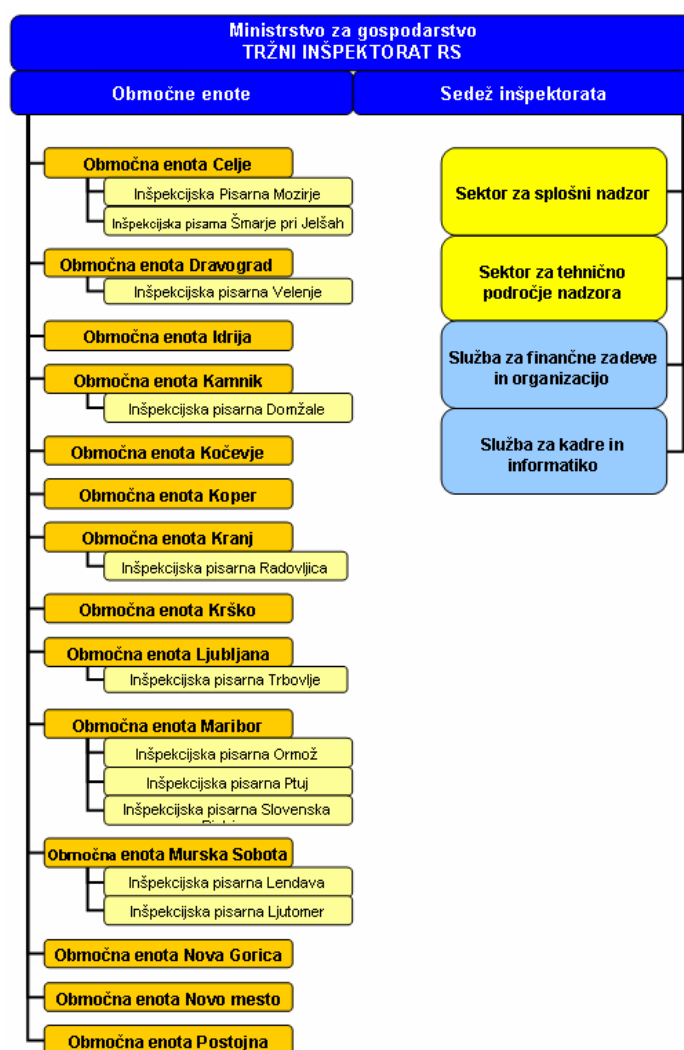
Andrejka Grlić

Glavna tržna inšpektorica

2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO

2.1. ORGANIZIRANOST

Na Tržnem inšpektoratu RS je v letu 2010 delo potekalo na sedežu inšpektorata v Ljubljani ter zaradi narave dela, potrebne razpršenosti in dostopnosti uporabnikom v 14 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah, ki se nahajajo v Brežicah, Celju, Dravogradu, Idriji, Kamniku, Kočevju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. V sestavi območnih enot zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu deluje tudi 9 inšpekcijskih pisarn in sicer v Domžalah, Lendavi, Ljutomeru, Ormožu, na Ptuj, v Radovljici, Šmarju pri Jelšah, Trbovljah in Velenju.

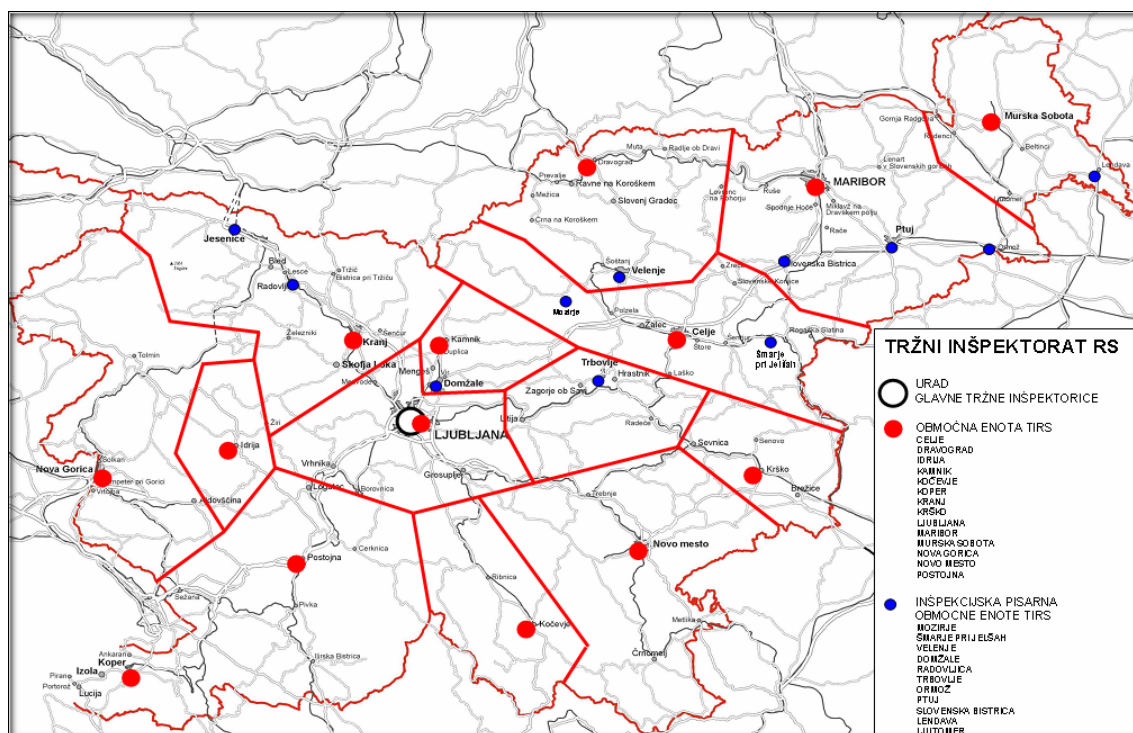

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finančne zadeve in organizacijo. Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica. Glavna tržna inšpektorica organizira, usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporeja delo,

skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev. Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo, usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti, skrbijo za delovno disciplino ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS

Uradne ure na sedežu inšpektorata in v območnih enotah Ljubljana, Maribor in Celje so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petkih od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure v ostalih območnih enotah in v inšpekcijskih pisarnah so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekateri dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje območne enote (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za manjše območne enote pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v

interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovine...) lahko opravljajo v rednem delovnem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi,...), ki so organizirani le ob določenih dnevih.

2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2010 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 147 delavcev. Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 119 tržnih inšpektorjev, druge upravne naloge je opravljalo 5 uradnikov, spremljajoče naloge pa je opravljalo 23 strokovno – tehničnih delavcev. Povprečna starost javnih uslužbencev je 47,5 let.

Tržni inšpektorat RS je zaposlovanje v letu 2010 izvajal v obliki nadomeščanja prostih delovnih mest zaradi upokojitev, sporazumnih odpovedi delovnega razmerja ali premestitev v druge organe. V mesecu februarju 2009 je bilo na seji Vlade RS s sklepom določeno, da se zapolnijo vsa nezasedena inšpekcijska delovna mesta, hkrati pa je Tržni inšpektorat RS s strani Ministrstva za gospodarstvo dobil odobritev povečanja kadrovskega načrta in s tem možnost zaposlitve dodatnih 5 nezasedenih sistemiziranih inšpekcijskih delovnih mest. Za zasedbo delovnih mest je Tržni inšpektorat RS v skladu z navodili Ministrstva za javno upravo najprej izvedel interne natečaje, ki pa za določena delovna mesta niso bili uspešni, ker je bil pogoj za zasedbo delovnega mesta specifična izobrazba (tehnična oziroma naravoslovna izobrazba zaradi nadzora nad skladnostjo proizvodov) oziroma aktivno znanje jezika narodne skupnosti (madžarski jezik). Nove zaposlitve, katerih postopki so se začeli že v letu 2009, so bile zaradi dolgotrajnosti postopka in reševanja pritožb, realizirane šele v začetku leta 2010. Največ težav je bilo v Območni enoti Murska Sobota, kjer je bil kot eden od pogojev za delovno mesto inšpektorja določeno aktivno znanje madžarskega jezika, zaradi česar je bil javni natečaj dvakrat neuspešen. Težave so nastale tudi v Območni enoti Ljubljana zaradi pomanjkanja ustreznega kadra s tehnično oziroma naravoslovno izobrazbo.

V letu 2010 je delovno razmerje prenehalo 5 javnim uslužbencem zaradi starostne upokojitve, 2 javna uslužbenca pa sta bila na njuno pobudo premeščena v druge organe državne uprave. Tako je Tržni inšpektorat RS v letu 2010 zapustilo 5 inšpektorjev in 1 uradnik in 1 strokovno-tehnična delavka.

Tržni inšpektorat RS bi lahko po kadrovskem načrtu Tržnega inšpektorata RS za leto 2010 imel na dan 31. 12. 2010 zaposlenih 149 javnih uslužbencev, ki pa zaradi težav pri realizaciji razpisov ni bil dosežen.

2.3. PREGLED DELA PO MESECIH

V programu dela Tržnega inšpektorata RS za leto 2010 je bila predvidena izvedba nadzora na različnih delovnih področjih. Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, je bil

planiran nadzor na področju varstva potrošnikov, dela na črno, obrtne dejavnosti, nepremičninskega posredovanja, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobaknih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, nadzora internetne prodaje, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve in tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen in prodaje pirotehničnih izdelkov na črno ter samoniklih gliv.

Na področju tehničnega nadzora so bili planirani nadzori na področju električne opreme, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, osebne varovalne opreme, varnosti strojev, hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem, plinskih naprav, rekreacijskih plovil, gradbenih proizvodov, radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, označevanja električne in elektronske opreme z znakom o obveznem ločenem zbiranju, označevanja baterij, akumulatorjev in baterijskih sklopov z znakom za ločeno zbiranje, okoljsko primerna zasnova proizvodov, ki rabijo energijo ter proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov.

2.3.1. Januar

V mesecu januarju je bila pozornost posvečena zimskim posezonskim razprodajam, nadzoru označevanja tekstila in obutve ter opravljanju gostinske dejavnosti na smučiščih, označevanju cen gostinskih storitev in izdajanju računov.

Prišel se je tudi nadzor nad opravljanjem dejavnosti sklepanja pogodb s potrošniki na daljavo preko interneta in nadzor nedovoljenega reklamiranja dela na črno, ki je trajal do konca meseca decembra.

Novo področje nadzora je bil še nadzor nad pranjem denarja in potrošniškimi krediti.

Na področju tehničnega nadzora je bil izveden administrativni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske opreme glede ustreznosti označevanja proizvodov, skladnosti ter prilaganja dokumentacije v prodajalnah na drobno, prav tako se je v tem mesecu začelo z odvzemom vzorcev na področju elektromagnetne združljivosti ter radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme.

Slike so simbolične:

2.3.2. Februar

V mesecu februarju je bil na splošnem področju opravljen nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji in nepoštenimi poslovnimi praksami usklajen z internetno prodajo, prav tako so se pregledale ponudbe organizatorjev turističnih aranžmajev z vidika označevanja cen in splošnih pogojev turističnih agencij.

Opravljeni so bili planirani nadzori nad dajanjem protipožarnih premazov na trg in sicer zaradi ene od bistvenih zahtev za gradbene objekte – varnosti pred požarom. Nadaljevalo se je z odvzemom vzorcev na področju elektromagnetne združljivosti ter radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme.

2.3.3. Marec

V mesecu marcu je bil predmet nadzora oglaševanje odvetniških storitev in varstva avtorskih pravic na področju računalniških programov pri odvetnikih ter nadzor akcijskih ponudb spletnih trgovcev z vidika nepoštenih poslovnih praks.

Zaradi številnih prejetih priglasitev nevarnih javljalnikov dima v sistem Rapex, so bili izvedeni izredni inšpekcijski nadzori nad dajanjem naprav za javljanje dima na trg.

Začeli so se postopki odvzema vzorcev električnih proizvodov za preskušanja, ki so se vršili tekom celega leta.

Prav tako je potekal v tem mesecu nadzor skladnosti električnega ročnega orodja in strojev za nego vrta ter izposoje strojev.

V okviru enotnega inšpekcijskega nadzora Evropskega projekta EMARS Prosafe Helmets II je bil na področju tehničnega nadzora odvzet za izvedbo preizkušanj skladnosti prvi primerek čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu.

2.3.4. April

V mesecu aprilu se je na področju splošnega nadzora opravil nadzor nad oglaševanjem in nepoštenimi poslovnimi praksami, na področju turizma pa je bila realizirana akcija nadzora pridobivanja licenc GZS za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev.

Pozornost je bila posvečena tudi nadzoru na področju obrti, pri opravljanju dejavnosti prodaje cvetja v vrtnarijah in cvetličarnah, pričel pa se je tudi nadzor naključno izbranih gospodarskih subjektov glede na vse predpise, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS, ki je trajal do konca meseca septembra. Opravljen je bil tudi nadzor na področju kategorizacije nastanitvenih obratov in nadzor izdajanja računov pri veterinarjih in geodetih.

Izvedeni so bili planirani nadzori z odvzemi vzorcev betonskih mešanic in prenosnih verižnih motornih žag v maloprodaji.

Opravljeni so bili tudi planirani nadzori pri prodajalcih rekreacijskih plovil in pogonskih motorjev ter administrativni nadzori klimatskih naprav in ventilatorjev.

2.3.5. Maj

V mesecu maju se je začel izvajati nadzor na področju varstva avtorskih pravic na računalniškem področju pri serviserjih avtomobilov.

Opravljen je bil tudi nadzor opravljanja gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah, obrtnih dejavnosti povezanih z avtomehaniki in nadzor opravljanja zobozdravstvene dejavnosti.

Opravljen je bil tudi nadzor oblikovanja cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja in zaračunavanja stroškov opominov v primeru zamude plačila.

Začel se je nadzor sejemske prodaje blaga, veliko pozornost pa so inšpektorji posvetili nedovoljeni prodaji alkohola in tobačnih izdelkov v času maturantske parade in študentskih demonstracij.

Potekal je odvzem vzorcev kombiniranih krožnih in zajeralnih žag z delovno mizo ter debelinskih skobeljnih strojev ter odvzem vzorcev otroških posteljc v maloprodaji, nadaljevali so se administrativni nadzori klimatskih naprav in ventilatorjev.

Začelo se je izvajanje administrativnega nadzora osebne varovalne opreme za zaščito rok, rokavic splošne uporabe ter nevarovalnih mask, ki se je zaključil junija.

V okviru mednarodnega projekta EMARS Prosafe Helmets II so bili s trga odvzeti primerki čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk. Čelade so bile po odvzemu oddane na preizkušanje v enotni laboratorij na Švedsko.

2.3.6. Junij

V mesecu juniju so inšpektorji začeli z nadzorom na področju gostinstva in turizma v glavni turistični sezoni in pričeli z opravljanjem nadzora dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu. Nadzor obeh področij je trajal do konca septembra.

Prav tako so inšpektorji opravili kontrolo trgovanja s samoniklimi glivami. Ob zaključku šolskega leta so inšpektorji opravili še kontrolo nedovoljene prodaje alkohola in tobačnih izdelkov mladostnim osebam.

Začeli so se planirani nadzori in preskušanja glede varnosti otroških igral, ki so v okviru opravljanja poslovnih dejavnosti (gostinski obrati, živalski vrt, trgovski centri) na voljo za uporabo. Nadzori so se izvajali do oktobra.

Zaključil se je administrativni nadzor zaščitnih rokavic, nevarovalnih mask ter rokavic splošne uporabe. Izvajal se je administrativni nadzor vžigalnikov, varnih za otroke in neobičajnih vžigalnikov.

2.3.7. Julij

V mesecu juliju so inšpektorji poleg nadzora na področju gostinske dejavnosti opravili še nadzor nad pogodbami, ki jih sklepajo podjetja s

potrošniki na daljavo (preko interneta), kontrolirale pa so se tudi poletne razprodaje tekstila in obutve.

V okviru neplanirane akcije so inšpektorji pričeli z izvajanjem nadzora nad oblikovanjem cen o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov.

Nadaljevali so se nadzori in preskušanja glede varnosti otroških igralskih naprav, ki so že v uporabi.

Začel se je nadzor skladnosti garažnih motoriziranih vrat in dvigalnic v maloprodaji, pri distributerjih, dobaviteljih in proizvajalcih. Za preverjanje in preskušanje skladnosti so bili odvzeti vzorci plinskih naprav.

Za preizkušanje skladnosti so bili odvzeti primerki varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi tveganji. Skladnost se je ugotavljala v akreditiranem laboratoriju v Sloveniji.

2.3.8. Avgust

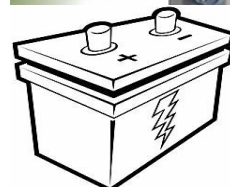
V avgustu se je nadaljeval nadzor v skladu s programom dela, začel se je tudi nadzor nad oblikovanjem cen učbenikov.

Nadaljevali so se nadzori in preskušanja glede varnosti otroških igralskih naprav v uporabi ter nadzori skladnosti garažnih motoriziranih vrat in dvigalnic v maloprodaji, pri distributerjih, dobaviteljih in proizvajalcih.

Potekali so odvzemi vzorcev za preskušanje motorno gnanih vrtnih kosilnic.

Opravljeni so bili planirani nadzori baterij in akumulatorjev glede označevanja in prilaganja navodil za namen uporabe.

Nadaljevalo se je z nadzorom in preizkušanjem varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi tveganji.

2.3.9. September

Septembra je bil opravljen nadzor nepremičninskega posredovanja v kombinaciji z izvajanjem nadzora nad preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, poostreno se je pričelo z izvajanjem nadzora preprečevanja dela in zaposlovanja tujcev.

Ob začetku šolskega pouka je bila ponovljena akcija prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov mladostnim osebam v prodajalnah, opravljen pa je bil tudi nadzor nad podjetji, ki opravljajo pridobitno dejavnost vodenja oseb v visokogorju.

Nadaljevali so se nadzori s preskušanjem varnosti otroških igralskih naprav v uporabi ter nadzori skladnosti garažnih motoriziranih vrat in dvigalnic v maloprodaji.

Prav tako so se izvajali nadzori otroških oblačil. Preverjala se je prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih.

Opravljeni so bili planirani nadzori pri prodajalcih, kjer se je preverjalo skladnost in varnost ogreval – kaminov na biogorivo, električnih grelnikov in plinskih naprav.

2.3.10. Oktober

Oktober je bil na področju nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev opravljen nadzor pri spletnih trgovcih. Glede na spremembo Zakona o potrošniških kreditih je bilo pripravljeno vodilo za nadzor na področju potrošniškega kreditiranja, na to temo pa je bilo organizirano tudi izobraževanje inšpektorjev.

Potekal je administrativni nadzor nepremične opreme za vadbo ter administrativni nadzor električnih sobnih grelnikov, kaminov na biogorivo in plinskih grelnikov.

Začela sta se administrativni nadzor in vzorčenje električnih svetlobnih nizov, ki sta trajala do konca leta.

2.3.11. November

V mesecu novembru se je opravil nadzor prodaje cvetja in cvetličnih aranžmajev. V času martinovega je bil ponovljen nadzor nad prodajo alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov.

Na področju administrativno določenih cen je bil opravljen nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev.

Inšpektorji so opravili tudi nadzor sejemske prodaje blaga potrošnikom.

Izvedeni so bili administrativni nadzori TV sprejemnikov in enostavnih TV komunikatorjev v prodajalnah na drobno, pri distributerjih in dobaviteljih glede izvajanja izvedbenih ukrepov povezanih z okoljsko primerno zasnovo proizvodov, ki rabijo energijo, ustreznosti označevanja proizvodov, skladnosti proizvodov ter prilaganja dokumentacije.

Končali so se nadzori električnih sobnih grelnikov, kaminov na biogorivo in plinskih grelnikov ter nadzor in vzorčenje električnih svetlobnih nizov.

2.3.12. December

Decembra se je opravil nadzor na področju prodaje pirotehničnih izdelkov na črno, opravljen je bil tudi nadzor oglaševanja cenovnih ugodnosti pri prodaji tekstilnega blaga in obutve ter nedovoljene prodaje alkohola in tobačnih izdelkov v prodajalnah.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu decembru zaključil s sodelovanjem v Evropskem projektu EMARS Prosafe Helmets II glede usklajenega inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za zaščito glave v EU. Nadzor se je izvajal pri opremi za zaščito glave kot so čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu in čelade za kolesarje ter uporabnike roln in kotalk.

Končala sta se trimesečni nadzor in vzorčenje električnih svetlobnih nizov.

Plan po področjih je bil v letu 2010 v celoti realiziran. Poleg tega so inšpektorji opravili še izreden nadzor nad oblikovanjem cen o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in nadzor nad oblikovanjem cen naftnih derivatov.

Prav tako so bili na podlagi neplaniranih dejanj (priglasitve nevarnih proizvodov, prijav in lastnih zaznav) opravljeni izredni koordinirani nadzori javljalnikov dima, osebnih računalnikov, vrvic na otroških oblačilih in različnih strojev.

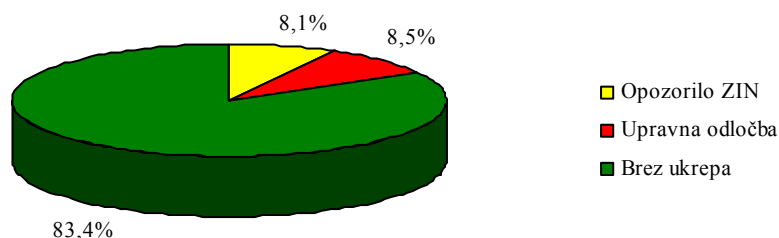
2.4. INTERNI NADZOR

V letu 2010 se je nadaljeval interni strokovni nadzor nad delom inšpektorjev. Nadzor je potekal tako, da sta bila vsak mesec določena dva področja nadzora, ki sta bila predmet obravnave, eden s tehničnega in drugi s splošnega področja nadzora, ter območna enota, kjer se je opravil strokovni nadzor po posameznih zadevah. Za potrebe internega nadzora je bila vsak mesec imenovana komisija, sestavljena iz nosilcev področij. Z ugotovitvami komisije so bili vsi inšpektorji seznanjeni na predstavitvi na posamezni območni enoti in pozvani, da pri nadaljnjem delu odpravijo ugotovljene napake in pomanjkljivosti. Interni nadzor vodstvo Tržnega inšpektorata RS ocenjuje kot pozitivno in koristno, zato ga bo izvajalo tudi v bodoče.

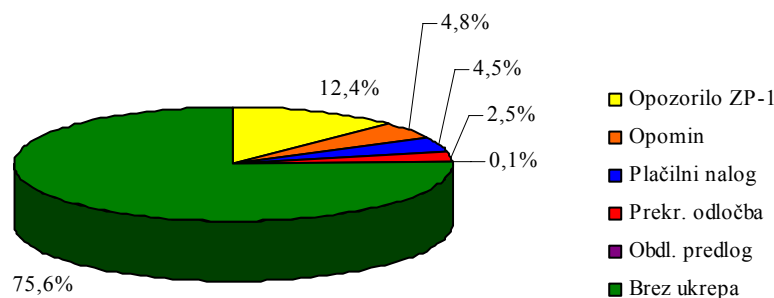
3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na takšnem pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti, ali omejitev ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

V letu 2010 je bilo opravljenih 20749 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 3441 upravnih ukrepov (1682 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 1759 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 5056 prekrškovnih ukrepov (2579 opozoril po Zakonu o prekrških, 998 opominov, 938 glob s plačilnim nalogom, 529 glob z odločbo o prekršku ter podanih 12 obdolžilnih predlogov).

Slika 3: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2010

Slika 4: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2010

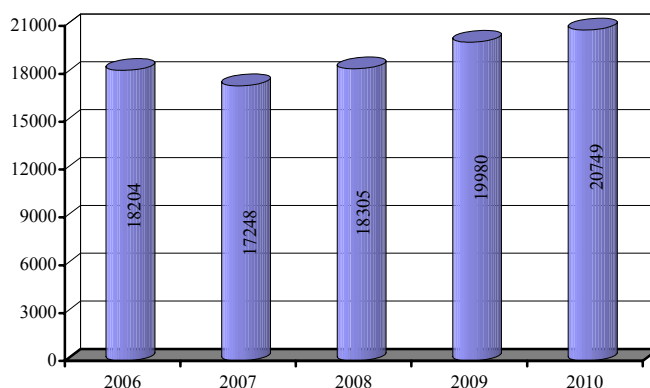
Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 opravil za 3,8 % več pregledov, izrekel za 8,9 % manj upravnih ukrepov in za 7,3 % manj prekrškovnih ukrepov. Tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih, če obstajajo zakonski pogoji, vedno pogosteje posegajo po milejših ukrepih, kot sta opozorilo ali opomin, kot pa po najtežjih ukrepih (izdaja odločbe ali izrek globe). Razlogi za to so najmanj trije. Prvič zato, ker se v tej smeri spreminja že zakonodaja sama, drugič zato, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič zato, ker tržni inšpektorji vedno bolj delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS v letu 2010.

3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel 5371 prijav oziroma 21 prijav vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji obravnavajo skoraj vsako prijavo (izjeme pomenijo anonimne prijave, iz katerih ni moč razbrati kršitelja; prijave zoper kršitelje, ki so jih tržni inšpektorji v bližnji preteklosti že preverjali in v zvezi s predmetom prijave niso ugotovili nepravilnosti; prijave, iz katerih je takoj razvidno, da ne sodijo v pristojnost Tržnega inšpektorata RS). Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega plana, ki je sestavljen tako, da pokrije celotno področje nadzora Tržnega inšpektorata RS, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti v letu 2010 opravili 20749 pregledov.

Kot je razvidno iz shematičnega prikaza števila opravljenih pregledov za obdobje 2006-2010, opravlja Tržni inšpektorat RS zadnjih pet let, kljub povečevanju števila predpisov, vsako leto več pregledov.

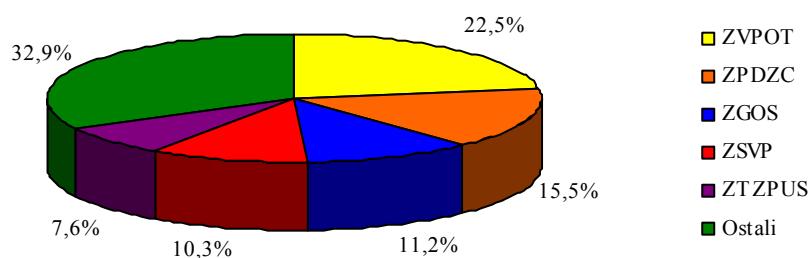

Slika 5: Število opravljenih pregledov v obdobju 2006 – 2010

Na enem pregledu lahko tržni inšpektor opravi nadzor spoštovanja določil po različnih zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega zakona. Tako je bil na vseh pregledih skupaj opravljen pregled spoštovanja 29159 zakonov (1,4 pregledana zakona na enem pregledu) oziroma 64687 določil teh zakonov (3,1 določilo zakona na enem pregledu).

Seznam najpogostejše pregledanih zakonov:

- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (6569 ali 22,5 %),
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (4508 ali 15,5 %),
- ▶ Zakon o gostinstvu (3280 ali 11,2 %),
- ▶ Zakon o splošni varnosti proizvodov (3000 ali 10,3 %) ter
- ▶ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (2208 ali 7,6 %).

Slika 6: Delež najpogostejše pregledanih zakonov glede na vse pregledane zakone

Seznam najpogostejše pregledanih določil (členov) zakonov:

- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali ima subjekt, ki posluje s potrošniki, proizvode oziroma storitve označene s ceno (6078 ali 9,4 %),
- ▶ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali je subjekt, ki opravlja dejavnost oziroma delo, vpisan ali priglašen, kot to določajo ustrezni zakoni (4359 ali 6,7 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali subjekt, ki posluje s potrošniki, po opravljeni prodaji ali storitvi potrošniku izda račun (4179 ali 6,5 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ali gostinec spoštuje označeni obratovalni čas (3030 ali 4,7 %) ter
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ali gostinski obrat izpolnjuje vse tehnične zahteve za obratovanje (2450 ali 3,8 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma pri enem pregledu preverijo opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

3.2. UKREPI

Tržni inšpektor v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja.

3.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko tržni inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima tržni inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa: kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Tržni inšpektor lahko izreče opozorilo ZIN le takrat, kadar oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, zapiše inšpektor v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Tržni inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrezno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji v letu 2010 izrekli 3441 upravnih ukrepov, od tega so v 1682 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 1759 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi

upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Ostale podrobnosti glede upravnih ukrepov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«.

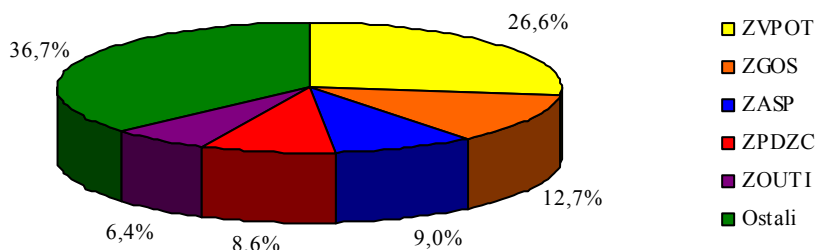
3.2.1.1. [Opozorila ZIN](#)

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko tržni inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). V letu 2010 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 1682 primerih, kar pomeni v primerjavi z letom 2009 (1754 opozoril ZIN) zmanjšanje za 4,1 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN. Tako so bili z vsemi opozorili ZIN skupaj subjekti opozorjeni na kršitev 4166 zakonov oziroma 13877 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (1108 ali 26,6 %),
- ▶ Zakon o gostinstvu (527 ali 12,7 %),
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (375 ali 9,0 %),
- ▶ Zakon preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (360 ali 8,6 %) ter
- ▶ Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (268 ali 6,4 %).

Slika 7: Število opozoril ZIN glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (975 ali 7,0 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je sklepal pogodbo na daljavo, v tej pogodbi ni imel vseh z zakonom predpisanih podatkov (887 ali 6,4 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil računa (717 ali 5,2 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh tehničnih zahtev za obratovanje (684 ali 4,9 %) ter
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu na vhodu v gostinski obrat (648 ali 4,7 %).

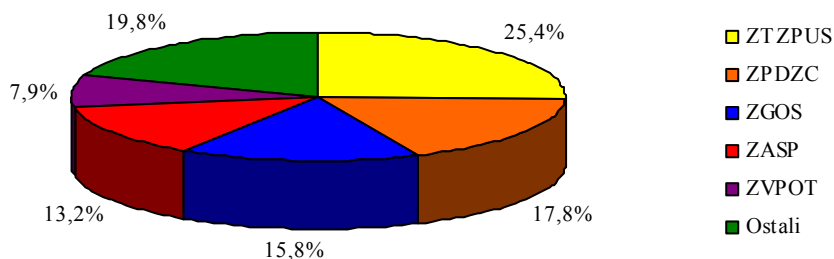
3.2.1.2. Upravne odločbe

V letu 2010 so tržni inšpektorji izdali 1759 upravnih odločb, kar pomeni 13,0 % manj, kot v letu 2009 (2023 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izda eno samo upravno odločbo. Z vsemi upravnimi odločbami so inšpektorji od kršiteljev zahtevali odpravo nepravilnosti, ki so bile ugotovljene po 1926 zakonih oziroma 3011 določilih teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba:

- ▶ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (490 ali 25,4 %),
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (343 ali 17,8 %),
- ▶ Zakon o gostinstvu (304 ali 15,8 %),
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (255 ali 13,2 %) ter
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (153 ali 7,9 %).

Slika 8: Število upravnih odločb glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba:

- ▶ določilo Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti, ker je subjekt dajal v promet neskladne proizvode (297 ali 9,9 %),
- ▶ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (209 ali 6,9 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni spoštoval minimalnih tehničnih pogojev za svojo vrsto gostinskega obrata (104 ali 3,5 %),
- ▶ določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (79 ali 2,6 %) ter
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (52 ali 1,7 %).

3.2.1.3. Ostali upravni ukrepi in postopki

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 99 primerih, kar predstavlja samo 5,6 % glede na vse izdane upravne odločbe. Tako majhno število pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t.j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 74 primerih (4,2 % vseh izdanih upravnih

odločb). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 12 sklepov z denarno kaznijo (ta sklep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se v letu 2010 ni zgodilo.

3.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravnih lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.

Leta 2005 je začel na področju sankcioniranja prekrškov veljati nov Zakon o prekrških, ki je spremenil način sankcioniranja kršiteljev in določil organe, ki prekrške sankcionirajo. Do uveljavitve tega zakona so sankcije za storjene prekrške izrekli samo sodniki za prekrške, od dneva uveljavitve tega zakona pa o prekrških po hitrem postopku odločajo prekrškovni organi (upravni in drugi državni organi ter nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški) in v rednem postopku sodišča (na prvi stopnji okrajno, na drugi pa vrhovno sodišče). Glede na določila Zakona o prekrških je Tržni inšpektorat RS dne 1. 1. 2005 postal prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, pa mu izreče najnižjo predpisano višino globe. Globa se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščená uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščená uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščená uradna oseba kršitelju izreče samo opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

V letu 2010 so tržni inšpektorji izrekli 5056 prekrškovnih ukrepov, od tega so v 2579 primerih kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1, v 998 primerih je bil kršiteljem izrečen opomin, v 938 primerih je bila kršiteljem izrečena globa s plačilnim nalogom, v 529 primerih je bila kršiteljem izrečena globa z odločbo o prekršku, v 12 primerih pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število prekrškovnih ukrepov je v letu 2010 tako padlo za 7,3 % glede na leto 2009 (skupaj 5452 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščen. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako v letu 2010 obravnavali 6267 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb).

Vsem kršiteljem skupaj je bilo v letu 2010 izrečenih za 2.718.413,92 EUR glob ter za 150.284,50 EUR sodnih taks. Konec leta 2008 je namreč začel veljati Zakon o sodnih taksah, ki je namesto stroškov postopka, ki so se gibali v razponu in jih je izrekla pooblaščen uradna oseba v prekrškovnem postopku, uvedel sodno takso. Le-ta je za vsako prekrškovno dejanje določena v točno določenem znesku. Vsa izvršena plačila izrečenih terjatev so prihodek Proračuna RS.

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

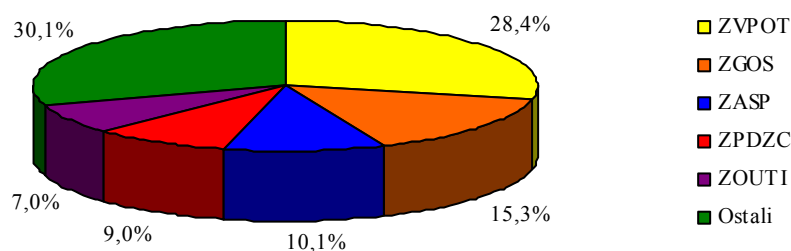
3.2.2.1. Opozorila ZP-1

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. V letu 2010 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 2579 primerih, kar je za 7,6 % manj kot v letu 2009 (2792 opozoril ZP-1).

Tržni inšpektorji so z vsemi opozorili ZP-1 skupaj kršitelje opozorili na kršitev 4781 zakonov oziroma 13517 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (1358 ali 28,4 %),
- ▶ Zakon o gostinstvu (733 ali 15,3 %),
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (484 ali 10,1 %),
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (432 ali 9,0 %) ter
- ▶ Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (335 ali 7,0 %).

Slika 9: Število opozoril ZP-1 glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki posluje s potrošniki, proizvode oziroma storitve ni imel označene s ceno (1126 ali 8,3 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni spoštoval minimalnih tehničnih pogojev za svojo vrsto gostinskega obrata (828 ali 6,1 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (774 ali 5,7 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (733 ali 5,4 %) ter
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (585 ali 4,3 %).

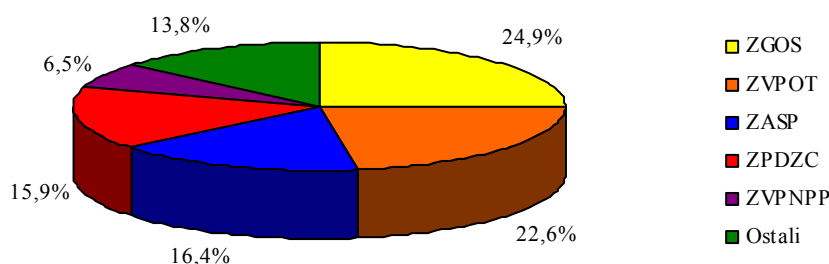
3.2.2.2. Opomini

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. V letu 2010 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 998 primerih izrekli opomin, kar je za 4,6 % več kot v letu 2009 (954 opominov).

Tržni inšpektorji so z vsemi opomini skupaj kršitelje opozorili za kršitev 1032 zakonov oziroma 1788 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- ▶ Zakon o gostinstvu (257 ali 24,9 %),
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (233 ali 22,6 %),
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (169 ali 16,4 %),
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (164 ali 15,9 %) ter
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (67 ali 6,5 %).

Slika 10: Število opominov glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker subjekt ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vhodu v gostinski obrat (107 ali 6,0 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni spoštoval minimalnih tehničnih pogojev za svojo vrsto gostinskega obrata (58 ali 3,2 %),
- ▶ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (58 ali 3,2 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ni posloval s potrošniki v slovenskem jeziku ali v pisnih sporočilih ni uporabljal celotno ime svoje firme in sedeža ali pri označevanju izdelkov potrošniku ni posredoval vseh potrebnih informacij glede značilnosti, prodajnih pogojev, uporabe in namembnosti izdelka (54 ali 3,0 %) ter
- ▶ določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker je subjekt uporabljal avtorsko delo brez ustreznega prenosa avtorskih pravic (52 ali 2,9 %).

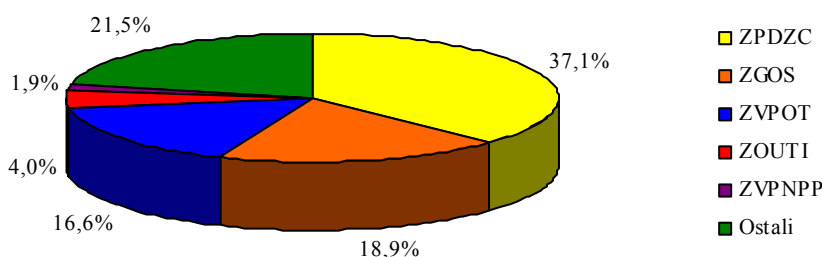
3.2.2.3. [Globe, izrečene s plačilnim nalogom](#)

Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. V letu 2010 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 938 primerih izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 18,2 % manj kot v letu 2009 (1147 plačilnih nalogov).

Tržni inšpektorji so z vsemi plačilnimi nalogi skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 983 zakonov oziroma 1472 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (365 ali 37,1 %),
- ▶ Zakon o gostinstvu (186 ali 18,9 %),
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (163 ali 16,6 %),
- ▶ Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (39 ali 4,0 %) ter
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (19 ali 1,9 %).

Slika 11: Število glob, izrečenih s plačilnim nalogom, glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- ▶ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (201 ali 13,7 %),
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker subjekt ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vhodu v gostinski obrat (97 ali 6,6 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ni izdal računa za prodano blago ali opravljeno storitev oziroma ker potrošniku ni omogočil, da preveri pravilnost zaračunane cene glede na kakovost in količino kupljenega blaga oziroma opravljene storitve (53 ali 3,6 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (34 ali 2,3 %) ter
- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (29 ali 2,0 %).

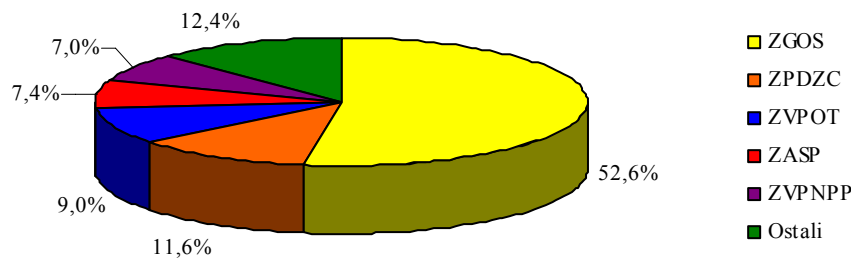
3.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. V letu 2010 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 529 primerih izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 3,1 % manj kot v letu 2009 (546 prekrškovnih odločb).

Tržni inšpektorji so z vsemi prekrškovnimi odločbami skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 542 zakonov oziroma 1092 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- ▶ Zakon o gostinstvu (285 ali 52,6 %),
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (63 ali 11,6 %),
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov (49 ali 9,0 %),
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (40 ali 7,4 %) ter
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (38 ali 7,0 %).

Slika 12: Število glob, izrečenih z odločbo o prekršku, glede na predpis

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- ▶ določilo Zakona o gostinstvu, ker subjekt ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (222 ali 20,3 %),
- ▶ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (37 ali 3,4 %),
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker je subjekt do potrošnikov uporabljal zavajajočo poslovno prakso (23 ali 2,1 %),
- ▶ določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker je subjekt uporabljal avtorsko delo brez ustreznega prenosa avtorskih pravic (22 ali 2,0 %) ter
- ▶ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (13 ali 1,2 %).

3.2.2.5. [Obdolžilni predlogi](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. V letu 2010 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 12 primerih vložili obdolžilni predlog, kar je za 7,7 % manj kot v letu 2009 (13 obdolžilnih predlogov).

Tržni inšpektorji so vse obdolžilne predloge vložili zaradi kršitve določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni.

Sodišča so v letu 2010 obravnavala 27 kršiteljev, zoper katere je bil od 2005 do 2010 vložen obdolžilni predlog. Skupaj so s sodbo kaznovali 17 (63,0 %) subjektov, zoper 10 (37,0 %) subjektov pa je bil postopek ustavljen, ker ni bilo dovolj dokazov ali ker je prekršek že zastaral ali ker je bila kršitelj mladoletna oseba.

3.2.2.6. [Zahteve za sodno varstvo](#)

Tržni inšpektorji so v letu 2010 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 3676 kršiteljem – pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov ter fizičnim osebam. Zoper izrečeni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen, vloži zahtevo za sodno varstvo. V letu 2010 je tako na Tržni inšpektorat RS vložilo zahtevo za sodno varstvo 548 (14,9 %) kršiteljev. Statistično se vložitev zahteve za sodno varstvo pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ter njihovih odgovornih oseb obravnava ločeno, ker lahko vloži vsak kršitelj zahtevo za

sodno varstvo neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. V letu 2010 se je to zgodilo v 1 primeru.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo tržni inšpektor s sklepom zavrže. V letu 2010 so tržni inšpektorji pravnomočno zavrgli 38 zahtev za sodno varstvo.

Tržni inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. V letu 2010 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 11 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 9 kršiteljev pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Tržni inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja, če ni zavrnjena s strani tržnega inšpektorja, če se ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravljen v celoti (postopek se ustavi), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. V letu 2010 je bilo od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopljenih v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 546 zahtev.

V letu 2010 so sodišča rešila 668 zahtev za sodno varstvo, ki so jih inšpektorji kadarkoli (od leta 2005 naprej) odstopili v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 22 primerih (3,3 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgla kot nedovoljeno ali prepozno, v 339 primerih (50,7 %) pa zavrnila, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 124 primerih (18,6 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato samo znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izrekla opomin. V 183 primerih (27,4 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen (ker so sodišča sama odločila o kršitvi, ker so odločila v korist kršitelju ali ker so ustavila prekrškovni postopek zaradi relativnega ali absolutnega zastaranja prekrška).

3.2.2.7. [Plačila, uklonilni zapori in izterjave](#)

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo, mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Lahko pa kršitelj prekrškovni organ zaprosi za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru obročnega plačila mora kršitelj plačati globo v celoti.

Vsem subjektom skupaj je bila izrečenih za 3.138.547,97 EUR različnih terjatev:

- ▶ 2.894.879,24 EUR glob,
- ▶ 157.694,38 EUR sodnih taks,
- ▶ 71.148,13 EUR stroškov upravnega postopka,
- ▶ 1.657,23 EUR upravnih taks,
- ▶ 6.766,92 EUR kazni za kršitev postopka ter
- ▶ 6.402,07 EUR ostalih terjatev.

V letu 2010 je bilo od vseh izrečenih terjatev (ne glede na leto nastanka terjatve) plačanih za 1.205.617,02 EUR (1.059.754,28 EUR glob, 85.513,94 EUR sodnih taks, 41.776,34 EUR stroškov upravnega postopka, 1.413,37 EUR upravnih taks ter 3.817,29 EUR kazni za kršitev postopka) ter izterjanih za 54.735,77 EUR (46.435,67 EUR glob, 4.833,30 EUR sodnih taks in 3.466,80 EUR stroškov upravnega postopka). Dodatno je bilo zaprtih še za 2.070.124,69 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi pravice kršitelja, da plača samo polovico globe; zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo; kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo; zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo; ker terjatve ni bilo možno izterjati.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve (velika večina) v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo (bodisi na Tržnem inšpektoratu RS, bodisi na sodišču), ki še niso postale pravnomočne oziroma zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČU

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji v letu 2010 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 558 kršiteljev (546 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 12 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so v letu 2010 skupno obravnavala 695 kršiteljev, ki so kadarkoli od leta 2005 naprej vložili zahtevo za sodno varstvo (668 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (27 kršiteljev).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča v letu 2010 obravnavala 137 (19,7 %) več kršiteljev, kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu, ali zaradi vložene zahteve za sodno varstvo, ali zaradi vloženega obdolžilnega predloga, odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča v letu 2010 rešila še za skoraj 20 % zaostankov prejšnjih let. Ta rezultat bi bil za Tržni inšpektorat RS ugoden, če ne bi bila večina zaostankov rešena s sklepom o zastaranju.

4. INŠPEKCIJSKO DELO

4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Področje varstva potrošnikov še naprej ostaja eno izmed pomembnejših področij delovanja Tržnega inšpektorata RS. Evropska unija daje vedno večji poudarek urejenosti področja varstva potrošnikov tako, da odpira že sprejete zakonske akte in preverja njihovo ustreznost ali da sprejema vedno nove zakonske akte. To se posledično pozna tudi v slovenskem pravnem redu. Nabor zakonskih aktov, ki v Sloveniji urejajo področje varstva potrošnikov, se tako iz leta v leto veča, in trenutno obsega:

- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov,
 - Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje,
 - Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev,
 - Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost,
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Na delo Tržnega inšpektorata RS je v veliki meri vplivalo dejstvo, da je bil konec leta 2007 Zakon o varstvu potrošnikov deležen pomembnih sprememb, ki so v vsej polnosti začele veljati v letu 2008 in da je tudi na novo sprejeti Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami v polnosti začel veljati v letu 2008. Veliko pozornosti je bilo namenjeno temu, da so podjetja nove določbe zakona (poglavje o pogodbah o turističnih aranžmajih v Zakonu o varstvu potrošnikov) oziroma določbe novega zakona (Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami) začele tudi dejansko izvajati. Na ta način je Tržni inšpektorat RS izpolnil tudi svojo preventivno funkcijo, saj je podjetja na začetku seznanjal z novostmi in jih opozarjal na nepravilnosti ter jim nalagal, da jih odpravijo.

Za uspešnejše delo Tržnega inšpektorata RS bi bilo nujno potrebno sprejeti Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov. Zakon bi moral že biti sprejet, vendar kljub večkratnim pobudam Tržnega inšpektorata RS in potrošniških organizacij tudi v letu 2011 ni uvrščen v letni plan Ministrstva za gospodarstvo.

Prav zato je bil v okviru izvedenih nadzorov dan poseben poudarek prav reševanju potrošniških reklamacij, saj gre pri tem za najbolj neposredno obliko zagotavljanja spoštovanja potrošniških pravic. Potrošniki, ki se pri uveljavljanju svojih pravic srečujejo s težavami, pa se posledično vedno pogosteje obračajo na Tržni inšpektorat RS za pomoč pri zagotavljanju njihovih pravic.

Medtem, ko sodi reševanje potrošniških reklamacij na področje postopkov, ki se začnejo na podlagi prijave potrošnikov, je preostali del izvršenega nadzora v prvi vrsti nadzor, ki se začne v okviru načrtovanih in v naprej pripravljenih akcij nadzora ali na podlagi lastnih zaznav inšpektorjev na terenu. Akcije nadzora so v naprej pripravljene in načrtovane tako, da se zajame kar se da širok spekter gospodarskih subjektov na celotnem območju Slovenije. Kar pa je zaradi omejenega števila tržnih inšpektorjev, ki izvajajo dejanski nadzor, skoraj nemogoče zagotoviti. Tako so prejete prijave zelo dobrodošla pomoč pri spremljanju morebitnih kršitev, ki bi jih skozi načrtovan nadzor lahko spregledali. Glede na to, da so potrošniki vedno bolj dovzetni na kakršnekoli kršitve, je tudi število opravljenih nadzorov na podlagi prejetih prijav vedno večje.

V letu 2010 je na Tržni inšpektorat RS prispel 376 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov in 52 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Med temi prijavami se jih kar 56 nanaša na postopke reševanja potrošniških reklamacij, med katere je treba šteti tako obravnavo zahtevkov iz naslova garancije, kot tudi obravnavo zahtevkov iz naslova stvarne napake.

Na podlagi prejetih prijav in v okviru načrtovanih akcij nadzora, je tako bilo na področju Zakona o varstvu potrošnikov opravljenih kar 6569 inšpekcijskih pregledov, na področju Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa še nadaljnjih 1142 pregledov.

S področja Zakona o varstvu potrošnikov je bilo na podlagi ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev izdanih 153 upravnih odločb. Poleg tega pa je bilo skladno z določili Zakona o inšpekcijskem nadzoru izrečenih 1108 opozoril ZIN. Tržni inšpektorji so opozorila izrekli, ko so ocenili, da je to zadosten ukrep in da bodo podjetja v skladu z opozorilom in v določenem roku odpravila nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji nastopajo tudi kot pooblaščen osebe prekrškovnega organa, zato so v primerih, ko je nepravilnost, pomanjkljivost ali kršitev z zakonom opredeljena kot prekršek, izdali odločbo ali plačilni nalog, s katerim so kršitelju naložili plačilo globe, oziroma so mu namesto globe izrekli opomin ali opozorilo.

Tako so tržni inšpektorji v 212 primerih izrekli globo, od tega 49 z izdano odločbo o prekršku in 163 z izdanim plačilnim nalogom. V 233 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 1358 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so tržni inšpektorji izdali 47 upravnih odločb, ter izrekli 310 opozoril ZIN. Poleg tega so v 60 primerih kršiteljem izrekli globo, od tega 39 z izdano odločbo o prekršku in 21 z izdanim plačilnim nalogom. V 67 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 337 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

4.1.1. Nepoštene poslovne prakse

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami kot nepošteno poslovno prakso opredeljuje poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. V zvezi s splošno opredelitvijo nepoštenih poslovnih praks velja, da se za izdelek šteje tako blago, kot storitev. Poslovno prakso Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opredeljuje kot dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka, bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Za nepoštene poslovne prakse zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne, s tem da zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve.

Tržni inšpektorji so v okviru ugotavljanja nepoštenih poslovnih praks opravljali kontrolne preglede na podlagi prijav in osebnih zaznav. Na področju nepoštenih poslovnih praks je bilo v letu 2010 opravljenih 1142 inšpekcijskih pregledov. Kontrolirali so oglaševanje blaga in storitev z vidika zavajajočega oglaševanja pri oglaševanju popustov in akcijskih prodaj po ugodnih cenah ter pri sklepanju pogodb na daljavo. Največkrat so bili ugotovljeni elementi zavajajočega oglaševanja z navajanjem nepravilnih in neresničnih informacij, pa tudi uporaba nepoštenih poslovnih praks v razmerju do potrošnikov, saj oglaševalci niso imeli dokazil o resničnosti svojih trditev. Ponudniki blaga in storitev izven poslovnih prostorov pa potrošnikov niso seznanili z njihovimi pravicami ali so le-te navajali napačno ali jih namenoma zamolčali ali navedli, da potrošniki pravic nimajo. Veliko je bilo tudi oglaševanja popustov, pri čemer višje cene niso bile realizirane oziroma so bile v veljavi zelo kratko obdobje.

V okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov so inšpektorji izdali 47 upravnih odločb (81 odločb v letu 2009), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje s poslovno prakso že prenehalo (npr. z oglaševanjem), upravnih odločb inšpektorji niso izdajali. V 310 primerih so inšpektorji izrekli opozorila ZIN na zapisnik.

Zoper kršitelje so inšpektorji hkrati vodili tudi prekrškovne postopke, v okviru katerih so za storjene prekrške v 464 primerih prekrškovno ukrepali (508 prekrškovnih ukrepov v letu 2009).

Stanje na trgu še ni urejeno tako, kot bi si Tržni inšpektorat RS to želel. To je tudi posledica ohlapne zakonodaje, ki omogoča različno tolmačenje zakonskih določb. Prav tako je lahko presojanje, ali je neko dejanje zavajajoča poslovna praksa, subjektivno. Podjetja se na odločitve inšpektorjev praviloma pritožujejo, odločitve sodišč (prekrškovnih in upravnih) pa so po območjih države različna in tudi velikokrat nasprotujejo odločitvam tržnih inšpektorjev ter tako ustvarjajo sodno prakso, ki ni naklonjena potrošnikom – na ta način pa tudi onemogočajo učinkovit nadzor na tem področju.

Prav tako je težko izvajati učinkovit nadzor nad akcijami, ki se menjujejo v zelo kratkem časovnem obdobju, saj se akcija konča prej, kot je sploh mogoče pridobiti vse potrebne podatke, zato akcije ni mogoče prepovedati, saj je le-ta že zaključena. V takšnih primerih preostane samo prekrškovni ukrep. Glede na to, da je tudi kar precej prijav podjetij zoper konkurenčno podjetje, ki naj bi uporabilo nepošteno poslovno prakso, je mogoče ugotoviti tudi, da podjetja zelo podrobno spremljajo konkurenco in v primeru, ko ugotovijo, da je neka poslovna praksa dovoljena, le-to hitro uporabijo tudi sama.

Kljub težavam pri nadzoru bo Tržni inšpektorat RS s kontrolami nepoštenih poslovnih praks nadaljeval tudi v letu 2011, saj podjetja iščejo vedno nove in nove načine, da bi zadržala svoj tržni delež, ti načini pa so nemalokrat na meji zakonskih določil. Podjetja tako množično organizirajo akcije, popuste, razprodaje in druge vrste ugodnosti, tako da je mogoče reči, da se blago po rednih cenah praktično sploh ne prodaja več, saj je vsa ponudba orientirana na ugodnosti. Podjetja tako kar prehajajo iz ene akcije v drugo, obdobja le-teh pa so relativno kratka praktično brez vmesnih obdobj brez akcij. Potrošniki so kljub poplavi različnih akcij, katalogov, reklam (v časopisih, na radiu in televiziji, pa tudi na internetu), zelo dovzetni za akcijske prodaje in se takrat tudi odločajo za nakupe.

4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji

Tržni inšpektorat RS je šele s spremembami in dopolnitvami Zakona o varstvu potrošnikov v letu 2009 pridobil pristojnost za presojo poštenosti oziroma nepoštenosti pogodbenih pogojev. Leto 2010 je

tako drugo leto, v katerem je Tržni inšpektorat RS izvajal nadzor nad pogodbenimi pogoji po 24. členu Zakona o varstvu potrošnikov.

Pogodbeni pogoji so tiste sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Potrošnik na samo oblikovanje teh pogojev nima nobenega vpliva, zato je toliko bolj pomembno, da mora biti z njimi seznanjen še pred sklenitvijo pogodbe, pri čemer morajo biti ti pogoji jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepošteno do potrošnika, saj so v nasprotnem primeru nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in ne učinkujejo.

V letu 2010 se je posebno pozornost posvetilo splošnim pogodbenim pogojem, s katerimi podjetja, ki se ukvarjajo s spletno trgovino, seznanjajo potrošnike o njihovih pravicah in obveznostih, vezano na samo sklenitev pogodbe na daljavo, splošnim pogojem v pogodbah o turističnih aranžmajih ter splošnim pogojem, ki jih določajo elektrodistributerji.

Pregledi splošnih pogojev podjetij, ki se ukvarjajo s spletno trgovino, so se opravljali v mesecu oktobru in novembru, skupaj pa je bilo opravljenih 36 inšpekcijskih pregledov, v sklopu katerih je bilo ugotovljenih 19 kršitev. V večini primerov so bili pogodbeni pogoji nepošteno do potrošnikov, ker cena izdelka ni bila dovolj določena oziroma so si ponudniki pridržali pravico, da ceno določijo ali spremenijo ob dobavi, potrošniku pa niso dali možnosti odstopa od pogodbe.

Glede na to, da so bili ponudniki v večini primerov pripravljeni odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti v določenih rokih in da so bile kršitve nemalokrat le posledica nepoznavanja predpisov, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerimi se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Če so bile nepravilnosti odpravljene v danem roku, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 15 opozoril ZIN in 16 opozoril ZP-1.

Splošni pogoji so se pregledovali tudi v okviru nadzora turističnih agencij. Le-te velikokrat v splošne pogoje »skrijejo« nekatera določila, ki so lahko nepoštena za potrošnike, kot na primer enostranska sprememba izbrane nastanitve, ipd.

Poostren nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji v pogodbah o turističnih aranžmajih je potekal v februarju in marcu 2010. Opravljenih je bilo 73 pregledov, pri čemer je bilo v 53 primerih ugotovljeno, da podjetje, ki trži turistične aranžmaje, krši določbe Zakona o varstvu potrošnikov glede splošnih pogojev. Zaradi kršitev določil omenjenega zakona, ki se nanašajo na navedbo, da podjetje ne sme postavljati pogodbenih pogojev, ki so nepošteno do potrošnika, je bila kršiteljem v 3 primerih izrečena prekrškovna odločba z opominom, v 13 primerih pa so inšpektorji kršitelje opozorili, ob kasnejšem preverjanju pa je bilo ugotovljeno, da so bile nepravilnosti odpravljene. V zvezi s kršitvami določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki taksativno določajo, kdaj gre za nepošteno pogodbeno pogoje, pa so bile v večini primerov ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti, zato so tržni inšpektorji izrekli 34 opozoril ZIN in 28 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorji so konec leta 2010 zaradi medijske odmevnosti in pomanjkljivih informacij, ki so se pojavile v medijih, z namenom, da se ugotovi dejansko stanje na področju pogodbenih pogojev dobaviteljev električne energije gospodinjskim odjemalcem, pri vseh dobaviteljih električne energije (v Sloveniji je teh sedem) opravili inšpekcijski pregled. Velja namreč, da lahko dobavitelji električne energije sami, v skladu s svojo poslovno politiko, določijo med drugim tudi dodatne tarifne postavke, ki niso odvisne od moči odjema in količine porabe in jih lahko poljubno poimenujejo (npr. mesečno

nadomestilo, storitev vodenja računa...), zato je pomembno, da imajo te postavke opredeljene v svojih splošnih pogojih, ki morajo biti v naprej objavljeni in posredovani potrošniku pred sklenitvijo ali potrditvijo pogodbe. Na podlagi opravljenih pregledov je bilo ugotovljeno, da ima vseh sedem dobaviteljev električne energije gospodinjstvom odjemalcem ustrezno objavljeno ponudbo storitev in splošne pogoje, ki so skladni s ponudbo ter ne vsebujejo nikakršnih nepoštenih pogojev za potrošnike. Kršitve z vidika pristojnosti tržne inšpekcije na tem področju tako niso bile ugotovljene.

4.1.3. Sezonske razprodaje

Tržni inšpektorji dvakrat letno opravijo nadzor prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah, ko se trgovci z namenom čim večje odprodaje zaloga in praznjenja polic za nove modne kolekcije ter nudenja blaga po ugodnih cenah še pred »uradnim« začetkom sezonskih razprodaj, odločajo za tovrstne prodaje. V času okoli novoletnih praznikov so trgovci akcijske prodaje poimenovali z različnimi nazivi, na katere so potrošniki dovzetni (»Miklavžev popust«, »Božičkov popust«, »Praznični popust«, »Novoletni popust«, »Veseli december – veseli popust«...). Prav tako so trgovci v času poletja, ko se potrošniki odpravljajo na zaslužen dopust in počitnice, vabili kupce v svoje prodajalne z različnimi ugodnostmi.

Čas izvedbe akcijskih prodaj lahko trgovci določijo sami, pri vršenju akcij, nudenju znižanj, popustov in drugih ugodnosti pa ne smejo uporabljati zavajajočih poslovnih praks, za kakršne je mogoče šteti tudi zavajajoče oglaševanje. V okviru nadzora prodaje tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah so bili tržni inšpektorji tako v prvi vrsti pozorni na morebitno zavajanje potrošnikov v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki so jo podjetja objavljala v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitnemu navideznemu znižanju blaga, kar so inšpektorji ugotavljali s pregledovanjem trgovskih evidenc.

Pri trgovcih, ki so uvedli sezonsko razprodajo tekstilnega blaga in obutve, pa so inšpektorji pregledovali, kakšna je bila objava razprodaje, označenost blaga s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter ali najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji, kot to določa Zakona o varstvu potrošnikov.

Tržni inšpektorji so v času zimskih in poletnih razprodaj v letu 2010 pregledali 394 trgovcev (546 trgovcev v letu 2009). Ugotovljene kršitve pri razprodajah so se pri 8 trgovcih nanašale na nepopolne objave. Nepravilnosti so trgovci odpravili še v času inšpekcijskega pregleda, zato so inšpektorji kršiteljem izrekli opozorila. Ostale kršitve glede razprodaj niso bile ugotovljene. Pri 16 trgovcih pa so bile ugotovljene kršitve Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, v vseh primerih pa je šlo za zavajajoče oglase v prodajalnah in sicer je bil objavljen popust tudi na izdelke, ki niso bili nikoli v prodaji po višjih cenah ter nejasni oglasi glede cenovnih ugodnosti. Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih kršitev zoper trgovce ukrepali z izdajo upravnih odločb, s katerimi so prepovedali nepošteno poslovno prakso oziroma izrekli opozorila ZIN, saj so trgovci še v času pregleda odstranili sporne oglase. Zoper vse trgovce so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali.

Čar razprodaj, kot smo jih bili vajeni v preteklih letih, blede, saj trgovci celo leto izvajajo razne pospeševalno prodajne aktivnosti, tako da imajo potrošniki veliko možnosti, da kupijo željeno blago po nižjih cenah. Razprodaja tudi ni več zanimiva za trgovce, ker imajo z njeno pripravo občutno več dela, kot z ostalimi pospeševalno prodajnimi aktivnostmi,

končni efekt, to je čim bolj izprazniti police in pripraviti prostor za novo sezonsko kolekcijo, pa je isti.

4.1.4. Pogodbe na daljavo

Pri spletni trgovini gre v smislu Zakona o varstvu potrošnikov za prodajo oziroma pogodbe, sklenjene na daljavo, za katere veljajo tudi posebna določila.

Določila Zakona o varstvu potrošnikov glede pogodb, sklenjenih na daljavo, veljajo za razmerja med podjetjem in potrošnikom (potrošnik je po zakonu fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti), za ostale primere pa se uporabljajo določila obligacijskega prava.

Pogodbe na daljavo Zakon o varstvu potrošnikov določa kot pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, vključno s finančnimi storitvami, ki so sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organiziranega programa za ponujanje blaga ali storitev na daljavo, ki ga vodi podjetje in ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komunikacijo na daljavo, vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena. Sredstva za komunikacijo na daljavo so zlasti pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet oziroma internet.

Tržni inšpektorat RS na tem področju preverja predvsem spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma priglasitve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na daljavo, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo in torej predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika) ter določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično ureja področje elektronskega poslovanja na trgu.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS izvajal nadzor področja pogodb na daljavo pri podjetjih čez celo leto in sicer preko prejetih prijav ter v okviru koordiniranega nadzora. V okviru slednjega so tržni inšpektorji pregledali 149 spletnih trgovin. V skoraj vseh primerih so bile ugotovljene manjše kršitve predpisov iz prejšnjega odstavka, ki pa so bile tudi takoj odpravljene. V 4 primerih so se podjetja odločila spletno trgovino ukiniti.

Najpogostejše so bile ugotovljene pomanjkljivosti oziroma kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede podatkov, ki jih mora podjetje zagotoviti potrošniku v spletni trgovini (npr. cena blaga vključno z vsemi davki in drugimi dajatvami, morebitni stroški dostave, pravica do odstopa, rok veljavnosti ponudbe, podatek o vpisu v register oziroma drugo javno evidenco z navedbo registra oziroma evidence in številko vpisa), inšpektorji pa so v posameznih primerih ugotovili tudi druge kršitve Zakona o varstvu potrošnikov, kot npr. v primeru pravočasnega odstopa potrošnika podjetje ni vrnilo vseh plačil, opravljenih s strani potrošnika, za kupljeno blago ni bil izdan račun, podjetje po prejemu naročila tega ni potrdilo, ter kršitve drugih predpisov, po katerih se je opravljal nadzor, npr. podjetje za opravljanje dejavnosti sklepanja pogodb preko interneta ni imelo ustrezne registracije.

Kljub zaznamim kršitvam Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da gre v večini primerov za manjše pomanjkljivosti, kot je npr. odsotnost katerega od številnih podatkov, ki ga mora podjetje po Zakonu o varstvu potrošnikov in Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu

navesti v spletni trgovini. Ker pa je bilo ob preteklih pregledih ugotovljeno, da podjetja v veliki meri ne poznajo in/ali ne spoštujejo pravice potrošnika do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo, in posledično pravice do vračila vseh plačanih zneskov, Tržni inšpektorat RS nadaljuje s poostrenim nadzorom tega področja. Nenazadnje se za spletno prodajo odloča vedno več podjetij, takšnega načina nakupa pa se poslužuje tudi vedno več potrošnikov.

Od konca maja do začetka junija 2010 je pod vodstvom Mreže za sodelovanje organov na področju varstva potrošnikov (The Consumer Protection Cooperation Network) s strani držav članic EU potekal koordiniran pregled spletnih trgovin, ki se ukvarjajo s prodajo vstopnic za kulturne in športne prireditve. Tržni inšpektorat RS je v okviru tega nadzora dodatno pregledal še 4 spletne trgovine, vendar ob tem ni bilo ugotovljenih kršitev predpisov v zvezi s podatki, ki jih mora podjetje v spletni trgovini zagotoviti potrošniku.

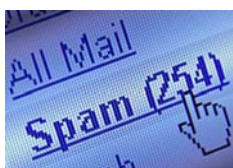
Iz številnih prejetih vprašanj in prijav v letu 2010, tako s strani potrošnikov, kot tudi s strani prodajalcev, v zvezi s pravico do odstopa od pogodbe v primeru sklenitve pogodbe na daljavo, je bilo mogoče zaznati, da potrošniki napačno razumejo pravico do odstopa, ki jim jo daje Zakon o varstvu potrošnikov oziroma da to pravico zlorablajo.

V skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov lahko namreč potrošnik v primeru pogodbe, sklenjene na daljavo (kamor sodi tudi nakup preko spletne trgovine), v 14 dneh od prevzema blaga sporoči prodajalcu, da odstopa od pogodbe (razen v predpisanih izjemah), pri tem pa mu ni potrebno navajati razloga za svojo odločitev. Blago mora potrošnik vrniti v 30 dneh po sporočilu o odstopu od pogodbe na svoje stroške. Prav tako se šteje za odstop od pogodbe, če potrošnik vrne prejeta blago v roku za odstop od pogodbe (14 dni) brez posebnega sporočila o odstopu.

Pri pravici do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo, namreč ne gre za to, da potrošnik ne bi vedel, kaj kupuje (načeloma potrošnik tudi pri ostalih stvareh ve, kaj naroča), temveč zgolj za to, da o svoji odločitvi v zakonsko predvidenem roku premisli in v primeru, da je bila ta odločitev prenapljena, spremeni svojo odločitev in odstopi od pogodbe.

Sklenitev pogodbe na daljavo potrošniku ne daje več pravic, kot sicer sklenitev pogodbe na klasičen način (to je z obiskom v prodajalni). Tako potrošnik ne more in ne sme prejeta blago neovirano uporabljati ves čas do odstopa od pogodbe, saj tukaj ne gre za nakup na preizkušnjo, kjer je preizkus blaga pogoj za ohranitev pogodbe v veljavi. Potrošnik tako sme opraviti ogled in preizkus prejetega blaga zgolj v obsegu, kot je to nujno potrebno za ugotovitev dejanskega stanja in kot je to običajno v prodajalnah. Vsakršno »preizkušanje«, ki odstopa od navedenega, je mogoče šteti za uporabo blaga, kar pomeni, da potrošnik s tem izgubi pravico do odstopa od pogodbe.

4.1.5. Nezaželena elektronska pošta (spam)

Nezaželeno elektronsko pošto v Sloveniji ureja več zakonov. Po Zakonu o varstvu potrošnikov in Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu, katerih nadzor je v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, se kot prekršek šteje dejanje podjetja, ki brez predhodnega soglasja prejemnika pošilja elektronska sporočila, ki vabijo k nakupu blaga ali storitev (t.i. komercialna sporočila).

Pri tem velja poudariti, da tovrstna razmerja med podjetji in potrošniki ureja Zakon o varstvu potrošnikov, medtem ko pošiljanje takšnih sporočil pravnim osebam ureja Zakon o elektronskem poslovanju na trgu.

Glede na hiter razvoj elektronskih komunikacij, kamor je vpeto tudi sodobno podjetništvo, in na številčno ponudbo blaga in storitev, je namreč razumljivo, da morajo podjetja, v kolikor se želijo prebiti na trg in na njem tudi obstati, blago in storitve tudi na nek način promovirati. Posledica tega je tudi povečano število elektronskih sporočil. Ureditev, ki jo ponuja Zakon o elektronskih komunikacijah v 109. členu je zato s tega vidika primernejša, saj ne glede na to, da v prvem odstavku zahteva soglasje prejemnika, v drugem odstavku dopušča, da lahko fizična ali pravna oseba, ki od kupca svojih izdelkov ali storitev pridobi njegov elektronski naslov za elektronsko pošto, ta naslov uporablja za neposredno trženje svojih podobnih izdelkov ali storitev, vendar mora kupcu dati možnost, da kadarkoli na brezplačen in enostaven način zavrne takšno uporabo njegovega elektronskega naslova. Zakon o elektronskih komunikacijah torej na ta način predvideva blagi opt-in oziroma hkrati upošteva tudi načelo opt-out, pri čemer mora prejemnik sam izraziti zahtevo za prekinitev pošiljanja tovrstnih sporočil.

Zakon o elektronskih komunikacijah temelji na »mlajši« Direktivi 2002/58/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij kot Zakon o varstvu potrošnikov, v katerega je prenesena Direktiva 2000/31/ES o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu, ki tako v 45.a členu (prvi odstavek) vsebuje še vedno strogi opt-in. Težava je tudi v tem, da gre za dva predpisa in različne nadzorne organe. Isto področje ureja tudi Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, ki je bil sprejet na podlagi iste direktive 2000/31/ES, ki je vnesena v Zakon o varstvu potrošnikov. Zakon o elektronskem poslovanju na trgu je torej »mlajši« zakon v odnosu do Zakona o varstvu potrošnikov in ureja pošiljanje komercialnih sporočil tako na relaciji podjetje – potrošnik kot tudi na relaciji podjetje – podjetje.

Prenormiranost področja tako ustvarja zmedo in ni v prid pravni varnosti. Navedeni člen v Zakonu o varstvu potrošnikov je bil uveljavljen leta 2003, razvoj elektronskih komunikacij ter s tem tudi način trženja in prodaje s pomočjo le-teh, pa je pokazal, da zakonska ureditev tega področja ni ustrezno urejena. Smiselno bi bilo, da se področje neposrednega trženja ne glede na medij, zaradi doseganja pravne varnosti, uredi enotno – v enem sistemskem zakonu.

Pri vsem navedenem je torej potrebno upoštevati še sistemski zakon na tem področju, to je Zakon o varstvu osebnih podatkov, ki določa pravice in dolžnosti upravljavca osebnih podatkov za namene neposrednega trženja.

Tržni inšpektorat RS tako nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, Agencija RS za pošto in elektronske komunikacije nadzoruje izvajanje Zakona o elektronskih komunikacijah, Informacijski pooblaščenec pa nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu osebnih podatkov.

S strani nadzornih organov, ki opravljajo nadzor nad predpisi, ki urejajo področje neposrednega trženja in nezaželene elektronske pošte, je bila v letu 2010 dana pobuda za spremembo oziroma sprejem predpisa, ki bi enotno uredil to področje. Žal pa na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, v katerega pristojnost sodita Zakon o elektronskih komunikacijah in Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, spreminjanju zakonodaje, kot je bila predlagana s strani nadzornih organov, v tem trenutku niso naklonjeni. Po njihovem mnenju je namreč predlog za sprejetje le enega, sistemskega zakona, ki bi združil celotno področje neposrednega trženja, glede na predviden razvoj sekundarne zakonodaje EU, preuranjen, saj je potrebno počakati na skladno ureditev tega področja na nivoju EU.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 prejel 65 prijav nezaželene elektronske pošte. V kar nekaj primerih se je izkazalo, da ne gre za kršitev, saj so prijavitelji spregledali ali pa pozabili, da so svoj elektronski naslov pošiljateljem zaupali z namenom prejemanja komercialnih obvestil. Prav tako je mnogo podjetij registriranih v Poslovnem informatorju RS (www.pirs.si), kjer izrecno dovoljujejo, da podjetja kot uporabniki Pirs-a, njihove elektronske naslove lahko uporabijo za prvo komercialno sporočilo za namen neposrednega trženja, pri čemer podjetja oziroma imetniki elektronskega naslova soglašajo, da takšno sporočilo ne šteje za neželene komunikacije po 109. členu Zakona o elektronskih komunikacijah. Zaradi kršitev Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu so tako tržni inšpektorji izdali 1 opomin, 1 globo in 13 opozoril ZP-1.

4.1.6. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov

Potrošniki poleg reklamacij na Tržni inšpektorat RS posredujejo tudi različne prijave. Prijave se največkrat nanašajo na previsoko zaračunane provizije pri nepremičninskem posredovanju, delo na črno, previsoke stroške opomina, neupravičeno zaračunane stroške opomina, neizplačila obresti na predplačilo, zavajajoče oglaševanje, slabe gostinske ponudbe, neizdajanje računov, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, zaračunavanje storitev kableske TV, upravnikovim poslovanjem, razdeljevanjem stroškov toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakupom stanovanja, opravljanjem dimnikarskih storitev ipd.

V kolikor se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje določene prijave, le-to odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, potem se potrošnika seznani, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom oziroma institucijo.

Na podlagi prijav potrošnikov, kot najbolj neposredne oblike reševanja sporov med potrošnikom in podjetjem, se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic.

Iz prijav potrošnikov je mogoče zaznati, da le-ti v samem reklamacijskem postopku, ki ga začnejo pri prodajalcu, ne ločijo garancije od stvarne napake, saj gre pri tem za dva različna instituta. Tako velikokrat v svojih zahtevkih pri prodajalcu ne navedejo natančno iz katerega naslova želijo, da se njihova reklamacija obravnava. Če potrošnik uveljavlja pravice iz naslova stvarne napake, mora s svojim zahtevkom (pri čemer ne more hkrati uveljavljati vseh zahtevkov, temveč le enega) iz 37.c člena Zakona o varstvu potrošnikov, seznanimi prodajalca, saj gre za pravico potrošnika in Tržni inšpektorat RS ne more sam postaviti zahtevka zoper prodajalca. Potrošnik lahko uveljavlja svoje pravice iz naslova stvarne napake, če o napaki obvesti prodajalca v roku dveh mesecev od dneva, ko je bila napaka odkrita. Prav tako mora v obvestilu o napaki natančneje opisati napako in prodajalcu omogočiti, da stvar pregleda.

Kadar potrošnik želi uveljavljati reklamacijo zaradi stvarne napake, je potrebno stvarno napako, v kolikor je napaka sporna in je podjetje ne priznava, dokazati, kar je pogosto z mnenjem izvedenca. V teh primerih gre za drug institut, kot je uveljavljanje napake iz naslova garancije.

Če je obstoj napake dokazan in potrošnikov zahtevek utemeljen, lahko tržni inšpektor z upravno odločbo naloži prodajalcu, da ugotovi zahtevek potrošnika. Če prodajalec takšne odločbe ne izvrši, se lahko izvrši prisilno. Na ta način Tržni inšpektorat RS sicer

nadomešča sodne postopke, a je tu potrebno poudariti, da inšpektor odločbo, s katero podjetju odredi, naj ugotovi potrošnikovi zahtevi, lahko izda le v primeru, da med strankama ni spora o obstoju napake ali če potrošnik predloži mnenje sodnega izvedenca, ali če je na drug način napaka nedvomno dokazana.

Če torej obstoji spor o obstoju napake, tržni inšpektor ne more z odločbo podjetju odrediti, naj ugotovi potrošnikovi zahtevi, temveč ga napoti, da svoje pravice uveljavlja pred sodiščem.

Tukaj pa se pod vprašaj postavlja primernost klasičnega sodnega pravnega postopka za reševanje potrošniških sporov. Nizka ekonomska vrednost spora pogosto ne odtehta rizika sodnih stroškov in izgubljenega časa pri dolgotrajnem sodnem postopku za potrošnika. Možnost sodnega varstva tako marsikdaj ostaja le formalno zagotovljena, praktično pa nedosegljiva. V primerjavi s podjetjem je potrošnik prav tako manj izkušen pri uveljavljanju pravic ter poznavanju prava. Sprejem zakonodaje in uveljavitev alternativnega reševanja potrošniških sporov bi zato pomenila eno od ključnih rešitev na področju varstva potrošnikov, ki bi potrošniku omogočala hitrejše, učinkovitejše in predvsem cenejše varstvo pravic. Ministrstvo za gospodarstvo že več let predlaga, da se v normativni program Vlade RS uvrsti obvezno sprejetje tudi tega zakona, vendar do sedaj to še ni bilo realizirano.

Za reklamacije iz naslova garancije štejejo primeri, ko potrošnik izdelek, za katerega je prejel garancijo (bodisi obvezno, bodisi prostovoljno), izroči v popravilo pooblaščenemu serviserju, le-ta pa izdelka v predpisanem roku 45 dni ne popravi, dajalec garancije pa ne izroči potrošniku novega, brezhibnega izdelka oziroma prodajalec ne vrne potrošniku prejete kupnine (ali del te) za izdelek.

Glede na to, da v tem primeru zakon ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper proizvajalca kot dajalca garancije ukrepa zgolj z izrekom globe, je še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja. To namreč zagotavlja reševanje tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic.

Poleg reklamacij v zvezi s tehničnimi izdelki so zelo pogoste tudi reklamacije v zvezi s stvarnimi napakami na oblačilih in obutvi, pri obravnavi katerih pa se večkrat izkaže, da ne gre za stvarne napake, pač pa za posledice obrabe oziroma nepravilne uporabe. Med reklamacijami storitev se zelo pogosto pojavljajo tudi reklamacije storitev obrtnikov in storitev turističnih agencij.

Največ reklamacij, ki so utemeljene, je rešenih že s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS obravnaval 177 reklamacij potrošnikov.

V primerih, ko proizvajalec v okviru dane garancije ni izpolnil zakonsko določenih obveznosti (zagotovitev popravila v predpisanem roku oziroma zamenjava okvarjenega izdelka z novim, brezhibnim izdelkom), so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli predvsem opozorila.

V primerih reševanja reklamacij iz naslova stvarne napake so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izrekli upravne ukrepe in sicer so v 3 primerih z upravno odločbo naložili podjetjem, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kadar napaka ni bila sporna.

V primerih, ko podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe in sicer opomin. V primerih, ko podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji podjetjem v 3 primerih izrekli globo, v 2 primerih opomin in v 3 primerih opozorilo ZP-1.

4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih

Vsi subjekti, ki opravljajo dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev kot pridobitno dejavnost, morajo pridobiti ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije. Licenca je dokaz, da izpolnjujejo vse zakonsko določene in dokaj zahtevne pogoje. Izpolnjevanje teh pogojev povzročajo podjetjem velike stroške, predvsem glede zavarovanj za primer nesolventnosti in za povrnitev škode zaradi neizvajanja ali neustreznega izvajanja pogodbenih obveznosti. Prav tako so zahtevani pogoji glede ustrezne izobrazbe in določenih let delovnih izkušenj. Na trgu pa poslujejo tudi subjekti, ki iz različnih razlogov ne izpolnjujejo pogojev, kot jih določa zakon, ter v turizmu vidijo le hiter zaslužek ter s svojim delovanjem nekorektno nastopajo na trgu nasproti vsem turističnim podjetjem, ki poslujejo zakonito. Največkrat gre za male agencije ali posameznike ter društva, ki zaradi še vedno močnega trenda potovanj kljub finančni krizi svojo ponudbo oglašujejo na internetu ali preko popotniških forumov.

Te agencije so bile v aprilu 2010 pod drobnogledom Tržnega inšpektorata RS, saj so tržni inšpektorji opravili kontrolne preglede pri 32 ponudnikih turističnih aranžmajev. Nadzor se je najprej opravil s pregledom internetnih strani in lokalnih medijev. Na podlagi ponudbe so inšpektorji nato pri zavezancih ugotavljali, ali spoštujejo določila Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki določa pogoje za pridobitev licence za organiziranje in prodajo turističnih aranžmajev. Pri 5 ponudnikih je bilo ugotovljeno, da so opravljali pridobitno in vsem dostopno dejavnost organiziranja turističnih aranžmajev brez ustrezne licence. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali z izdajo odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti organiziranja turističnih aranžmajev in izrekli prekrškovne ukrepe po Zakonu o prekrških. Ostali pregledani ponudniki, pretežno je šlo za razna društva, zavode in jezikovne šole, pa so opravljali organizacijo aranžmajev na nepridobitni podlagi (npr. izleti so bili namenjeni le zaprtemu krogu udeležencev), zato so takšni organizatorji iz zakona izvzeti.

4.1.8. Geodeti

Strokovna dela in postopke v zvezi z nalogami geodetske službe, ki jih zakon opredeljuje kot geodetske storitve, lahko izvajajo le geodetska podjetja, ki pridobijo dovoljenje za izvajanje geodetskih storitev. Dovoljenje se izda na zahtevo geodetskega podjetja. O zahtevi za pridobitev dovoljenja odloča Geodetska uprava RS.

Dovoljenje se izda geodetskemu podjetju za celotno območje Slovenije za nedoločen čas. Z odločbo o izdaji dovoljenja se določi tudi območje, na katerem je geodetsko podjetje, ki je pridobilo dovoljenje, dolžno izvajati geodetske storitve.

Geodetsko podjetje, ki je pridobilo dovoljenje, Geodetska uprava RS vpiše v imenik geodetskih podjetij, ki imajo dovoljenje za opravljanje geodetskih storitev.

Tržni inšpektorat RS je v aprilu 2010 opravil nadzor nad spoštovanjem določil Zakona o varstvu potrošnikov pri geodetih, kar do sedaj še ni bil predmet nadzora.

Nadzor je bil opravljen pri geodetskih podjetjih, ki so navedena v imeniku geodetskih podjetij na spletni strani www.gu.gov.si in imajo dovoljenje za opravljanje geodetskih storitev izdano s strani Geodetske uprave RS. Z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov je bil nadzor usmerjen predvsem v označenost oziroma ustrezno označenost cen storitev, upoštevanje označenih cen in izdajanje računov.

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so opravili skupaj 74 pregledov pri navedenih zavezancih. Ugotovljeno je bilo, da zavezanci v večini primerov spoštujejo določila Zakona o varstvu potrošnikov, saj so bile od zaznanih kršitev v večini primerov le-te pri označitvah cen geodetskih storitev. Predvsem je šlo za manjše pomanjkljivosti na cenikih, ki jih izdelajo geodetska podjetja na podlagi priporočenega cenika Inženirske zbornice Slovenije, katerega cene pa so bile upoštevane, zato je bilo v 14 primerih izrečeno opozorilo ZIN, v 8 primerih pa tudi opozorilo ZP-1. V 2 primerih je bil izdan plačilni nalog, v enem pa opomin. Prav tako je bila v upravnem postopku zaradi neustrezne označenosti cen storitev izdana ena upravna odločba, s katero se je prepovedala prodaja storitev do odprave pomanjkljivosti. Zavezanec je navedeno pomanjkljivost nato tudi odpravil. V vseh primerih, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, so zavezanci le-te tudi odpravili.

V zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi glede izdajanja računov in možnostjo potrošnika, da preveri pravilnost zaračunane cene glede na kakovost in količino opravljene storitve, je bilo izrečenih 5 opozoril ZP-1.

Od skupno opravljenih 74 pregledov v 52 primerih ni bilo ugotovljenih kršitev.

4.1.9. Veterinarji

Za opravljanje veterinarskih dejavnosti, za katere je potrebna koncesija (dejavnosti javne veterinarske službe), mora veterinarska organizacija, poleg odločbe Veterinarske zbornice o izpolnjevanju pogojev za določeno organizacijsko obliko, pridobiti tudi koncesijo Veterinarske uprave RS. Veterinar z licenco opravlja brez koncesije pretežno svetovalne in izobraževalne dejavnosti, za katere si s strani Veterinarske zbornice pridobi odločbo o verifikaciji dejavnosti.

Tržni inšpektorat RS je v aprilu 2010 opravil nadzor nad spoštovanjem določil Zakona o varstvu potrošnikov pri veterinarjih, kar do sedaj še ni bil predmet nadzora.

Inšpektorji so skupaj opravili 68 pregledov pri navedenih zavezancih. Ugotovljeno je bilo, da zavezanci v večini primerov spoštujejo določila Zakona o varstvu potrošnikov, saj so bile od zaznanih kršitev v večini primerov le-te pri označitvah cen posameznih veterinarskih storitev oziroma blaga. Pri oblikovanju cen veterinarske organizacije pretežno upoštevajo priporočene cene za storitve na trgu. Veterinarji so povedali tudi, da imajo stalen nadzor s strani veterinarskih inšpektorjev, ki med drugim kontrolirajo tudi cene njihovih storitev.

V času nadzora je bilo tako zaradi večinoma neustrezne oziroma pomanjkljive označenosti cen v 9 primerih izrečeno opozorilo ZIN, v 14 primerih pa tudi opozorilo ZP-1. V 2 primerih je bil izdan opomin, v enem primeru pa plačilni nalog. Prav tako je bila v upravnem postopku zaradi neustrezne označenosti cen storitev izdana ena upravna odločba, s katero se je odredila odprava nepravilnosti in pomanjkljivosti.

V primerih, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, so zavezanci le-te tudi odpravili in sicer večina že takoj ob nadzoru.

V zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi glede izdajanja računov in možnostjo potrošnika, da preveri pravilnost zaračunane cene glede na kakovost in količino opravljene storitve, je bil izdan en plačilni nalog.

Od skupno opravljenih 68 pregledov v 51 primerih ni bilo ugotovljenih kršitev.

4.1.10. Sejemski prodaja

Tržni inšpektorat RS je v obdobju od maja do septembra 2010 opravljal nadzor nad izvajanjem sejemske prodaje potrošnikom. Predvsem glede spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki opredeljuje pogodbe, ki se sklepajo zunaj poslovnih prostorov ter Zakona o trgovini, v skladu s katerim mora trgovec za prodajo zunaj prodajaln pridobiti pisno soglasje lastnika ali pooblaščenega upravljavca prostora, na katerem se prodaja blago.

Z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa, kdaj se pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, ki jih skleneta podjetje in potrošnik, štejejo za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov, je tako predvsem pomembno, da podjetje potrošniku pri pogodbah, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov, izroči v rokih iz drugega odstavka 46.b člena pisno obvestilo, ki vsebuje vsaj firmo in sedež podjetja, vrsto in ceno blaga, pravice potrošnika iz 46.c člena ter kraj in datum.

Hkrati se je opravil nadzor označitve cen in izdajanja računov v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov.

Tržni Inšpektorji so skupaj opravili 263 pregledov v zvezi s sejmsko prodajo potrošnikom. V največ primerih so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obveznosti prodajalca, da potrošniku ob prodaji blaga izroči obvestilo s predpisanimi podatki, zaradi česar je bilo kršiteljem izrečeno 65 opozoril ZP-1, 10 opominov in en plačilni nalog. V 8 primerih so tržni inšpektorji izdali upravno odločbo, s katero so podjetju prepovedali prodajo do odprave pomanjkljivosti, v 27 primerih pa so podjetja opozorili na nepravilnosti v skladu z določili Zakona o inšpekcijskem nadzoru, saj so zavezanci takoj pristopili k odpravi nepravilnosti. Zaradi kršitve določil Zakona o trgovini je bilo izdanih 5 plačilnih nalogov, 5 opominov ter 8 opozoril ZP-1. Kršitve določil Zakona o trgovini so se nanašale na pridobitev ustreznega soglasja za prodajo zunaj prodajaln in podatke o trgovskem blagu, zaradi česar je bilo izdanih 12 upravnih odločb o prepovedi prodaje do odprave nepravilnosti oziroma določen rok za odpravo nepravilnosti. Če so prodajo na sejmi vršili tudi subjekti, ki za tovrstno dejavnost niso bili registrirani, ali niso imeli ustreznih listin, kot to določa Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, se je zoper kršitelje ukrepalo tudi v skladu s tem zakonom.

4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Tržni inšpektorji so v prvi polovici leta 2010 opravili koordinirano akcijo nadzora na področju potrošniškega kreditiranja. Poleg koordinirane akcije so obravnavali tudi vse prejete prijave s tega področja.

Odločitev o koordiniranem nadzoru na področju potrošniškega kreditiranja je tudi to pot temeljila na dejstvu, da je področje dejavnosti potrošniškega kreditiranja eno od občutljivejših področij, predvsem ob upoštevanju, da posega v pravice in obveznosti potrošnika in ima ob nespoštovanju zakonskih določil s strani zavezancev za potrošnike lahko tudi dolgotrajne škodljive posledice, predvsem v sferi premoženja.

Pravna podlaga za inšpekcijski nadzor so bili:

- ▶ Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK),
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
 - Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri,
 - Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati dajalec kreditov za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja,
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov,
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- ▶ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in
- ▶ Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1).

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Podlaga za določitev zavezancev nadzora je bil med drugim seznam kreditodajalcev, katerega je pripravil in posredoval Urad RS za varstvo potrošnikov, ki ažurno pripravlja seznam le-teh in ga tudi objavlja na svojih spletnih straneh, ter na podlagi rezultatov v preteklih obdobjih opravljenih nadzorov s strani Tržnega inšpektorata RS.

Nadzor je bil usmerjen tudi v gospodarske subjekte, ki svojo dejavnost potrošniškega kreditiranja in posredovanja pri pridobitvi kredita oglašujejo v raznih medijih (npr. Salomonov oglasnik, radio, RTV, reklamni letaki...).

Poleg navedenega je bila pozornost pri nadzoru usmerjena tudi na t.i. »odkupovalce terjatev«, saj so se na trgu začeli širiti gospodarski subjekti, ki odkupujejo terjatve od pravnih ali fizičnih oseb.

Pri nadzoru je Tržni inšpektorat RS ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih in sicer: ali ima dajalec kreditov dovoljenje Urada RS za varstvo potrošnikov za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in nalepko, s katero izkazuje pridobitev dovoljenja; ali ima imetnik dovoljenja nalepko na vidnem mestu; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali je kreditna pogodba sklenjena v pisni obliki; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine, kot jih določa zakon; ali je morebitna potrošniška hipotekarna kreditna pogodba sklenjena v obliki notarskega zapisa; ali dajalec kredita ob sklenitvi kreditne pogodbe od potrošnika ne zahteva izdajo ali sprejem bianco menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke, ker je to prepovedano; ali dajalec kredita izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena efektivna obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne efektivne obrestne mere, kot to določa zakon; ali določilo kreditne pogodbe ni v nasprotju z zakonom in ni v škodo potrošnika; ali dajalec kredita Uradu RS za varstvo potrošnikov poroča o sklenjenih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri v roku in na način, kot to zahteva zakon; ali dajalec kreditov še izpolnjuje pogoje, ki jih mora sicer izpolnjevati za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja; ali kreditni posrednik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti posredovanja; ali imajo oglasi, s

katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino.

V letu 2010 so tržni inšpektorji v okviru koordiniranega nadzora pri zavezancih opravili 168 inšpekcijskih pregledov, pri čemer je bilo ugotovljenih 70 kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih. Zavezancem, ki opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja ali posredovanja pri pridobitvi kredita, so tržni inšpektorji izdali 36 ukrepov, od tega 6 upravnih odločb in 30 opozoril ZIN.

V vseh primerih ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji zoper kršitelje uvedli postopek o prekršku na podlagi Zakona o prekrških, v katerem so bili ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška izdani 2 plačilna naloga, 3 odločbe o prekršku ter 29 opozoril ZP-1.

Zoper zavezance, pri katerih so bile ugotovljene kršitve materialnih določil Zakona o potrošniških kreditih, je Tržni inšpektorat RS upravno ukrepal. Ob 4 upravnih odločbah o prepovedi sklepanja kreditnih pogodb do odprave ugotovljenih pomanjkljivosti na podlagi 25. člena Zakona o potrošniških kreditih so bila izdana tudi 1 opozorilo ZIN in 3 opozorila ZP-1 na podlagi 12. člena Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

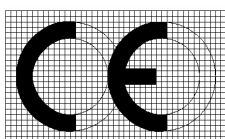
Na podlagi opravljenega nadzora je bilo ugotovljeno, da v večini primerov aktivni kreditodajalci, ki dejansko opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja, izpolnjujejo formalne pogoje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in le-to opravljajo skladno z določili Zakona o potrošniških kreditih.

Seveda se pri nekaterih subjektih še vedno pojavljajo kršitve določil Zakona o potrošniških kreditih, vendar v manjši meri kot doslej. Zoper te se je ustrezno upravno in prekrškovno ukrepalo. Potrebno pa je poudariti, da je bilo število kršitev v smislu najtežjih prekrškov v letu 2010 manjše v primerjavi s koordiniranim nadzorom v letu 2009 in predvsem v primerjavi z letom 2008. Zato je moč zaključiti, da sta poostren koordiniran inšpekcijski nadzor na področju potrošniškega kreditiranja v letih 2008 in 2009 prinesel pozitivne rezultate.

Na tem mestu je potrebno tudi poudariti, da je bilo leto 2010 na področju zakonodaje, ki se nanaša na potrošniško kreditiranje v znamenju sprememb, saj je 7. 8. 2010 stopil v veljavo nov Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1).

V decembru 2010 je Tržni inšpektorat RS na podlagi novega Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-1) pristopil k poostrenemu nadzoru dajalcev kreditov. Še posebej tistih, ki niso bili zajeti v prej veljavnem zakonu, med drugim tudi »SMS« krediti, za nadzor katerih je Tržni inšpektorat RS kupil tudi ustrezen računalniški program. Zakon je stopil v veljavo 7. 8. 2010, podzakonski akti iz 6., 26., 30., 31. in 37. člena zakona, ki bi morali biti izdani v enem mesecu po uveljavitvi zakona, pa kljub opozorilom Tržnega inšpektorata RS vsi še vedno niso izdani.

4.3. KONTROLA SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

Pravna podlaga za nadzor skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi je:

- ▶ Zakon o splošni varnosti proizvodov,

- ▶ Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
 - Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- ▶ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
 - Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
 - Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
 - Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev,
 - Pravilnik o varnosti strojev,
 - Pravilnik o osebni varovalni opremi,
 - Pravilnik o rekreacijskih plovilih,
 - Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
 - Pravilnik o radijski in telekomunikacijski terminalski opremi,
- ▶ Energetski zakon,
 - Pravilnik o plinskih napravah,
- ▶ Zakon o gradbenih proizvodih,
 - Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov,
- ▶ Zakon o varstvu okolja,
- ▶ Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- ▶ Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo,
- ▶ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 in
- ▶ Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določila direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t.i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja potem, ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 764/2008 in Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- ▶ Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z energijsko nalepko) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- ▶ Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora.

Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.

- ▶ Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja. Pri tem se na trgu odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili dani v promet kot skladni in se predajo na tehnične analize – preglede in preskuse glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preizkuševalnih laboratorijih.

Pri tem se ugotovljene neskladnosti z zahtevami praviloma razvrščajo v štiri razrede in sicer v:

- ▶ Razred 0, v katerega se uvrščajo proizvodi, pri katerih ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma ugotovljene neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- ▶ Razred 1, v katerega se uvrščajo proizvodi, pri katerih ugotovljene neskladnosti vplivajo na varnost;
- ▶ Razred 2, v katerega se uvrščajo proizvodi, pri katerih ugotovljene neskladnosti ogrožajo varnost;
- ▶ Razred 3, v katerega se uvrščajo proizvodi, pri katerih ugotovljene neskladnosti pomenijo neposredno nevarnost.

V ta nadzor je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.

V letu 2010 je bilo na tehničnem področju nadzora skupno opravljenih 5667 pregledov glede izpolnjevanja predpisanih zahtev. Pregledi so bili opravljeni v prodajalnah na drobno, pri prvem distributerju proizvodov na trg Slovenije in pri proizvajalcih. Od tega je bilo opravljenih 2208 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 3000 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o splošni varnosti proizvodov, 257 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o gradbenih proizvodih, 156 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o varstvu okolja, 31 pregledov glede spoštovanja določb Energetskega zakona in 15 pregledov glede spoštovanja določb Uredbe o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili z izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje v promet, odredili umik neskladnih proizvodov iz prometa, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga, ali z izdajo odločbe o prekršku in v primeru prekrška neznatnega pomena izrekli opozorilo ZP-1.

Tako je bilo iz naslova nadzora nad izvrševanjem predpisov, ki določajo tehnične zahteve za proizvode, v letu 2010 pravnim in fizičnim osebam izdanih 569 upravnih odločb (od tega 493 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 13 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 61 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 2 na podlagi Uredbe o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo). Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti so tržni inšpektorji v 637 primerih izrekli opozorila ZIN (od tega 349 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 141 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 40 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih, 98 na podlagi Zakona o varstvu okolja, 4 na podlagi Energetskega zakona in 5

na podlagi Uredbe o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, ki rabijo energijo).

Zaradi prekrškov neznatnega pomena je bilo izrečenih 390 opozoril ZP-1 (od tega 234 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 117 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 19 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih, 17 na podlagi Zakona o varstvu okolja, 3 na podlagi Energetskega zakona). Zaradi kršitev tehničnih predpisov je bilo skupaj izrečenih 61 sankcij. Zaradi kršitev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, je bilo izrečenih 18 opominov, 4 odločbe o prekršku in 1 plačilni nalog. Zaradi kršitve Zakona o splošni varnosti proizvodov je bilo izrečenih 14 opominov in 3 plačilni nalogi, zaradi kršitve Zakona o gradbenih proizvodih je bilo izdanih 20 opominov, zaradi kršitve Zakona o varstvu okolja je bil izrečen 1 plačilni nalog.

Na področju nadzora nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t.i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 2968 različnih tipov proizvodov (617 s področja splošne varnosti proizvodov, 661 elektrotehničnih proizvodov, 432 strojev, 345 s področja osebne varovalne opreme, 89 plinskih naprav, 56 s področja gradbenih proizvodov, 45 rekreacijskih plovil, 440 radijskih naprav ter 283 baterij in akumulatorjev). Največji delež proizvodov z ugotovljenimi administrativnimi nepravilnostmi je bil ugotovljen pri nadzoru otroških igrar v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (95 % od vseh pregledanih tipov opreme), najmanjši pa na področju baterij in akumulatorjev (13 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 59 elektrotehničnih proizvodov, 7 proizvodov s področja Zakona o splošni varnosti proizvodov, 12 strojev, 20 gradbenih proizvodov, 14 proizvodov osebne varovalne opreme, 4 plinske naprave, 10 radijskih in terminalskih naprav ter 10 aparatov, pri katerih se je preskušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize v laboratorije 136 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 87 primerih (64 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstaja sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja in se bistveno ne spreminja. Za primerjavo, v letu 2009 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 69 % pri skupno 202 odvzetih vzorcih.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V kolikor se je nadzor širil na nove skupine proizvodov, ki še niso bile predmet nadzora, je delež ugotovljenih nepravilnosti večji. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjšuje.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah ter na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 prejel od Carinske uprave RS 705 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prost promet, od katerih je bilo v 494 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 211 primerih

pa neskladnosti niso bile ugotovljene, zato je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS odkril na slovenskem trgu skupno 59 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašениh nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih sledi v nadaljevanju.

4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov

Zakon o splošni varnosti proizvodov določa, da se smejo dati na trg samo varni proizvodi. Uporablja se za proizvode, za katere ni posebnih predpisov, harmoniziranih s pravom EU, katerih cilj je zagotoviti varnost proizvodov. Poglavitni namen zakona je tako zagotoviti višjo raven zaščite varnosti in zdravja potrošnikov pri tistih proizvodih, na katere se ne nanaša noben drug tehnični predpis s podrobneje razčlenjenimi zahtevami glede njihovih lastnosti. V to skupino proizvodov sodijo predvsem proizvodi za otroke in nego otrok (t.i. otroška oprema), oprema otroških igrišč, vžigalniki, pohišstvo, športna oprema. Zakon posebno pozornost namenja zaščiti različnih vrst potrošnikov, predvsem otrok in starejših, ki so v nevarnosti, če uporabljajo te proizvode.

4.3.1.1. Nadzor otroških igralskih igral

Tržni inšpektorat RS je v letu 2008 sodeloval v mednarodnem projektu »Varna igra na otroškem igrišču«, v okviru katerega se je med drugim zavezal, da bo na svojem območju v okviru pristojnosti opravil nadzore nad otroškimi igrali. Po nadzorih, ki so jih tržni inšpektorji izvedli že v letu 2008 in 2009, so se nadzori glede varnosti otroških igral nadaljevali tudi v letu 2010.

Tržni inšpektorat RS ima na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov pristojnost za izvajanje nadzora varnosti otroških igralskih igral in podlag pri dobaviteljih (proizvajalci, uvozniki, distributerji) in otroških igral, ki so na voljo v okviru opravljanja poslovnih dejavnosti (gostinski obrati, živalski vrt, trgovski centri...). Za izvajanje nadzora glede varnosti otroških igral v vrtcih je pristojen Zdravstveni inšpektorat RS.

Odgovornost za urejenost in varnost otroških igralskih igral je na njihovih lastnikih (npr. v stanovanjskih naseljih: lastniki stanovanj, v parkih in drugih javnih površinah: občine). Tržni inšpektorat RS je o zaznanem slabšem stanju vzdrževanja in varnosti otroških igralskih igral na nekaterih javnih igriščih pisno seznanil nekatere občine kot lastnika igral, prav tako pa je Ministrstvo za gospodarstvo posredovalo dopise vsem občinam, s katerim jih je seznanil z odgovornostjo za varnost njihovih otroških igralskih igral.

Tržni inšpektorji so v okviru svojih pristojnosti samostojno, brez vključenega pogodbenega laboratorija, po metodi preskušanja igral z merili izvedli nadzore varnosti otroških igralskih igral v uporabi in sicer na mestu vgrajenega igrala.

Pet mesecev pred izvedbo inšpekcijskih nadzorov je Tržni inšpektorat RS z dopisom o nameri nadzorov seznanil Gospodarsko zbornico Slovenije ter Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in predlagal, da z zahtevami glede varnosti otroških igralskih igral seznanijo vse

svoje člane. Prav tako je Tržni inšpektorat RS preko svoje spletne strani pozval gostince in trgovce, da zagotovijo uporabo varnih otroških igralskih igral.

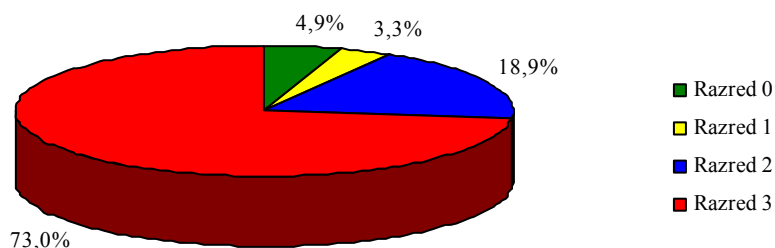
Varnost zunanjih igralskih igral posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in prostovoljni standardi za otroška igralska igrala: SIST EN 1176-1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 10 ter SIST EN 1177:2008.

Pri gospodarskih subjektih, ki v okviru opravljanja poslovne dejavnosti dajejo oziroma nudijo igralska igrala v uporabo potrošnikom – otrokom, so tržni inšpektorji izvedli 56 inšpekcijskih nadzorov (za 560 % več, kot v letu 2009, ko je bilo izvedenih 10 nadzorov s preskušanjem), v okviru katerih je bilo pregledanih in z merili pregledanih oziroma preskušanih 122 otroških igralskih igral (za 47 % več, kot v letu 2009, ko je bilo preskušanih 26 igralskih igral).

Z nadzori in s preskušanjem so tržni inšpektorji ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška igralska igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb otrok pri uporabi igralskih igral: ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov, predpisane konstrukcijske dimenzije igralskih igral, očitne nevarnosti (polomljeni oziroma manjkajoči deli, ostri robovi, čistoča, zaščitna podlaga pod in ob igralskem igralu) ter morebitno prisotnost za javno in skupinsko uporabo neustreznih »igralskih igral« – igralske s CE oznakami.

Za ugotovljene neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana igralska igrala, je bilo 122 nadziranih otroških igralskih igral uvrščenih v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 6 igralskih igral (4,9 %),
- ▶ Razred 1: 4 igralska igrala (3,3 %),
- ▶ Razred 2: 23 igralska igrala (18,9 %),
- ▶ Razred 3: 68 igralskih igral in 21 igralski igrač (73 %).

Slika 13: Rezultat preskušanja skladnosti otroških igralskih igral v uporabi

Od skupaj 122 igralskih igral je zaznanih največ neskladnosti, ki ogrožajo varnost uporabnika, zaradi neprimerne podlage (79 ali 65 % igralskih igral), zaradi možnosti zatikanja glave (32 ali 26 % igralskih igral), zaradi možnosti zatikanja prstov (33 ali 27 % igralskih igral), zaradi možnosti zatikanja delov oblačil (12 ali 10 % igralskih igral), zaradi neprimernih dimenzij konstrukcije (48 ali 39 % igralskih igral) in zaradi očitnih nevarnosti in poškodb igralskih igral (32 ali 26 % igralskih igral).

Analiza rezultatov kaže, da je le 8 % nadziranih igralskih igral (v letu 2009 je bilo teh igralskih igral 65 %, v letu 2008 pa 85 %), kjer ni bilo ugotovljenih nevarnosti ali pa so bile zaznane manjše neskladnosti, medtem ko je bilo s preskusi zaznanih kar 91 % nevarnih igralskih igral (v letu 2009 je bilo teh igralskih igral 35 % in 15 % v letu 2008). Največji del neskladnosti, ki vplivajo na varnost, se nanaša na neustrezne podlage za ublažitev padca, neskladnosti pa so bile zaznane tudi zaradi nestrokovne izdelave ali nestrokovne postavitve.

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene neskladnosti oziroma da takoj preprečijo dostop in uporabo nevarnih igralk.

Zavezanci so pred izdajo upravne odločbe prostovoljno umaknili iz uporabe 21 igralk in 26 nevarnih igralk, za 32 igralk je preprečena njihova uporaba do sanacije ugotovljenih nepravilnosti ter na 37 igralk odpravljenе ugotovljene nepravilnosti. Inšpektorji so 6 zavezancem izdali upravno odločbo, s katero jim je bil odrejen umik nevarnega igrala s trga tako, da se prepreči njegovo nadaljnje ponujanje potrošnikom – otrokom na način, da dostop do nevarnega igrala ni več mogoč.

Tržni inšpektorji so pri zavezancih v postopku z nadzori ugotovili prisotnost 21 otroških igralk s CE oznakami in s sklicevanjem na standard EN 71, katerih namen uporabe je le za domačo uporabo in kot take niso bile izdelane za namen proste in javne uporabe.

Pozitivno je, da je pri zavezancih še vedno prisotna volja, da pomanjkljivosti čim prej odpravijo oziroma nevarna igrala sami odstranijo iz ponudbe (prostovoljni umik). Zaradi še vedno velikega števila ugotovljenih nevarnih otroških igralk v uporabi bodo tržni inšpektorji z namenom izboljšanja varnosti otroških igralk tudi v prihodnjih letih nadaljevali z nadzori in s preskušanji le-teh.

4.3.1.2. [Nadzor kaminov na biogorivo](#)

Tržni inšpektorji so v letu 2010 pri trgovcih na drobno opravili sočasni nadzor grelnih naprav – električnih sobnih grelnikov in plinskih peči, za katera veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ter kaminov na biogorivo, za katera veljajo določbe Zakon o splošni varnosti proizvodov.

Nadzor se je koordinirano opravljal pri 87 zavezancih, od katerih so tržni inšpektorji pri 3 zavezancih ugotovili prisotnost kaminov na biogorivo in preverili 7 tipov proizvodov. Pri 2 zavezancih je bilo pri 4 tipih proizvodov ugotovljeno, da na proizvodih manjka opozorilo, na navodilih pa ni bilo navedeno, za kateri tip izdelka veljajo. Za ugotovljene nepravilnosti sta bila zavezancema izrečena opozorila po ZIN in ZP-1.

En zavezanec, ki je distributer kaminov na biogorivo danskega proizvajalca in prodajalec v maloprodaji, ima v ponudbi 3 tipe kaminov na biogorivo, za katere je bilo med drugim ugotovljeno, da so navodila za sestavo in varno uporabo, ki so priložena v slovenskem jeziku, napisana tako, da vsebujejo priporočila varnostnih predlogov finske agencije za varstvo potrošnikov. Pri 3 zavezancih je bilo ugotovljeno, da so proizvodi dobavljivi le po naročilu, direktno v prodaji se ne nahajajo, zato se razen pregleda predloženih navodil in opozoril, oznak na proizvodih ni moglo preveriti.

Na splošno lahko ugotovimo, da je majhna prisotnost kaminov na biogorivo, ki so ob napačni uporabi ali montaži zaradi požara lahko zelo nevarna. Kamini na biogorivo, ki so bili predmet nadzora in so na trgu, so ustrezno označeni in opremljeni z opozorili in navodili.

4.3.1.3. [Nadzor vžigalnikov](#)

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2010 opravil nadzor nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za vžigalnike. Te so določene z Odločbo Komisije (2006/502/ES) z dne 11. 5. 2006 o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo

vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg. Veljavnost odločbe je bila nazadnje podaljšana z Odločbo Komisije (2010/157/EU) z dne 12. 3. 2010.

Pri nadzoru je bilo upoštevano posebno vodilo Komisije EU – »Guidelines for the application of Commission Decision of 11 May 2006 (2006/502/EC) requiring Member States to take measures to ensure that only lighters which are childresistant are placed on the market and to prohibit the placing on the market of novelty lighters (SEC 2006) 1630« ter tudi mnenje Komisije EU glede lokacije varnostnih opozoril, saj so bila pred tem stališča držav članic glede tolmačenj in uveljavitve zadevnih zahtev iz tehničnega standarda neenotna.

Nadzor je nadaljevanje nadzorov iz preteklih let saj so rezultati nadzora, opravljenega v skupnem projektu »Joint Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters«, pokazali, da 76 % uvoženih vžigalnikov, ki so bili vzorčeni in predani na analize glede ISO 9994 standarda, niso izpolnjevali zahtev.

Tržni inšpektorat RS je v omejenem obsegu sodeloval tudi v nadaljevanju triletnega skupnega projekta nadzora vžigalnikov »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (Lighters 2) (2010–2012)«, v katerega je vključenih 13 držav članic. Pomemben vidik skupnega projekta je tudi sodelovanje s carino pri nadzoru vžigalnikov, saj naj bi dobre prakse vključili v posebno vodilo za opravljanje kontrol carinskih organov glede varnosti proizvodov, katerega pripravlja odbor DG TAXUD. Dokument o načinu sodelovanja med Tržnim inšpektoratom RS in Carinsko upravo RS pri izvajanju mejnih kontrol vžigalnikov je bil poslan v nadaljnjo obravnavo koordinatorju skupnega projekta.

Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Uredba o izvajanju odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg, ki je izdana na podlagi drugega odstavka 8. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov.

Podrobnejše tehnične zahteve za vžigalnike so določene v tehničnih standardih SIST EN ISO 9994:2006 Vžigalniki – varnostna specifikacija, kateri določa splošne varnostne zahteve in jih morajo izpolnjevati vsi vžigalniki. Referenca je objavljena na Seznamu standardov, katerih uporaba omogoča domnevo, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov, SIST EN 13869:2004 Vžigalniki, varni za otroke in ISO 22702:2003 Utility lighters – general consumer-safety requirements (vžigalniki za domačo uporabo).

Za preprečitev uvoza neskladnih proizvodov je bila Carinska uprava RS zaprosena, da v okviru rednih kontrol opravi tudi preglede vžigalnikov, ki so deklarirani za sprostitev v prosti promet. Carina je na podlagi zaprosila vnesla napotek v sistem analize tveganja. V primeru ugotovljenega suma, da vžigalniki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev, so carinski uslužbenci zadržali pošiljko in o tem obvestili Tržni inšpektorat RS. Zahteve za vžigalnike, katere lahko preverjajo carinski uslužbenci, so bile predstavljene na skupnem usposabljanju za preglede proizvodov, ki so zavezani predpisom o varnosti proizvodov.

Inšpekcijski nadzor se je opravil pri prvih distributerjih vžigalnikov na trg Slovenije in pri trgovcih na drobno. Skupno je bilo opravljenih 66 inšpekcijskih pregledov, od tega pri 12 distributerjih in v 54 prodajalnah na drobno. Pregledanih je bilo 182 modelov vžigalnikov, od tega 150 običajnih cigaretnih vžigalnikov, 8 polluksuznih in 24 za domačo uporabo. Administrativne nepravilnosti so bile ugotovljene pri 17 modelih običajnih cigaretnih vžigalnikov, 4 polluksuznih in pri 11 za domačo uporabo. V prodaji je bila ugotovljena tudi prisotnost 4 tipov neobičajnih vžigalnikov in sicer v obliki čokolade, žvečilnega gumija, z

vgrajenim termometrom in svetlobnimi efekti ter v obliki posode za pijačo. Za navedene vžigalnike je bilo izvedeno obveščanje v sistem hitre izmenjave informacij o nevarnih proizvodih RAPEX ter podatki vneseni v sistem ICSMS. S strani Carinske uprave RS pa je Tržni inšpektorat RS prejel dve obvestili o zadržanju sprostitve vžigalnikov v prosti promet.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so zavezanci izvedli 15 prostovoljnih umikov neskladnih tipov vžigalnikov s trga, inšpektorji pa so izdali 11 upravnih opozoril ZIN, 3 pozive za sodelovanje po 13. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov, 5 odločb na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov ter izdali 13 opozoril ZP-1 in 9 opominov.

Na spletni strani inšpektorata je bila objavljena novica o nadaljevanju aktivnosti nadzora vžigalnikov v okviru mednarodnega projekta, kot tudi podatki o odkritih nevarnih vžigalnikih na slovenskem trgu.

4.3.1.4. [Nadzor otroških oblačil](#)

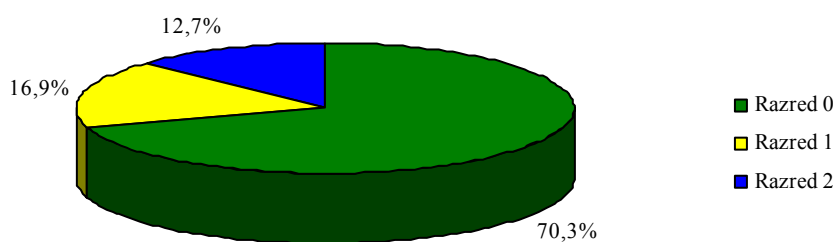
Tržni inšpektorat RS je v mesecu septembru 2010 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih. Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvedi, da so lahko dani na trg, in prostovoljni standard SIST EN 14682:2008, Varnost otroških oblačil – Vrvice in vezalke na otroških oblačilih.

Pri 59 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 239 otroških oblačil.

Z nadzori in merjenjem dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih so inšpektorji ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška oblačila, ki lahko privedejo do naslednjih nevarnosti: zadavljenja, v kolikor so prisotne vrvice in vezalke na spalnih oblačilih za manjše otroke; zadušitve, v kolikor so prisotne dolge vrvice ali vezalke na območju vratu; poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvice nameščene na oblačilu blizu obraza; drugih poškodb, v kolikor so dolge vrvice ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana otroška oblačila, so bila otroška oblačila uvrščena v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 166 oblačil,
- ▶ Razred 1: 40 oblačil,
- ▶ Razred 2: 30 oblačil,

Slika 14: Rezultat preskušanja skladnosti otroških oblačil

V razred 1 se uvrščajo oblačila, katerih dolžine vrvic oziroma vezalk ne presegajo za 50 % predpisane dolžine. V razred 2 se uvrščajo oblačila, katerih dolžine vrvic oziroma vezalk presegajo za več kot 50 % predpisane dolžine ali pa ima oblačilo vrvico oziroma vezalko na delu oblačila, kjer jih standard prepoveduje.

Največ zaznanih neskladnosti, ki ogrožajo varnost uporabnika, je bilo zaradi:

- ▶ preseganja predpisane dolžine vrvice oziroma vezalke v predelu pasu (38 oblačil, predvsem hlače) in
- ▶ preseganja predpisane dolžine vrvice v predelu vratu za otroke od 7 leta do 14 leta (16 oblačil, predvsem puloverji s kapucami).

Ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu za otroke do 7 leta starosti so bile ugotovljene pri 6 otroških oblačilih (prisotnost vrvic oziroma vezalk, predvsem puloverji s kapuco). Informacije o ukrepih in dejanjih za omenjena oblačila so objavljena na spletnih straneh Tržnega inšpektorata v rubriki »Nevarni proizvodi«. Prav tako so bile informacije o ukrepih in dejanjih priglase Komisiji EU preko sistema RAPEX in sicer za 5 oblačil. Eno od teh oblačil ni izpolnjevalo vseh meril za obveščanje preko sistema RAPEX – resno tveganje ni imelo čezmejnega učinka.

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti in preprečijo njihove ponovitve. Vsi zavezanci so takoj sprejeli korektivne ukrepe: prostovoljno je bilo umaknjeno 50 otroških oblačil, za 23 otroških oblačil pa so bile ugotovljene nepravilnosti odpravljene. Inšpektorji so tako zaradi ugotovljenih nepravilnosti izrekli 7 opozoril ZIN, v prekrškovnem postopku pa je bilo izrečenih 13 opozoril ZP-1 ter 12 opominov.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi z namenom čim večjega števila varnih otroških oblačil.

4.3.1.5. Nadzor nepremične opreme za vadbo

Tržni inšpektorat RS je v mesecu oktobru 2010 opravil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za nepremično opremo za vadbo. Za nepremično opremo za vadbo (v nadaljevanju tudi oprema) veljajo poleg določb Zakona o splošni varnosti proizvodov, glede na prigrajeno dodatno opremo (npr. ergometer) ali glede na lastnosti oziroma funkcijo (npr. tekalna steza) tudi zahteve Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti ter Uredbe o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, v nekaterih primerih pa tudi Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji. V kolikor ima nepremična oprema za vadbo vgrajeno oziroma se hkrati z njo uporablja radijska oprema (daljinsko upravljanje opreme), ki omogoča komuniciranje z opremo z oddajanjem oziroma sprejemanjem radijskih valov iz radiofrekvenčnega spektra od 9 kHz do 3000 GHz, veljajo za to radijsko opremo določbe Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi.

Z vidika Zakona o varstvu potrošnikov veljajo v skladu s Pravilnikom o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje za športno opremo in rekvizite, ki imajo lastnosti mehanizma ter sestavne dele športne opreme in rekvizitov, ki imajo lastnost mehanizma, tudi določbe o obvezni garanciji za brezhibno delovanje stvari. Prav tako je obvezna izdaja garancije za radijsko in telekomunikacijsko terminalno opremo oziroma za naprave za

daljinsko krmiljenje (1. alineja 4. točke in 4. alineja 6. točke 1. člena Pravilnika o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje).

Podrobnejše zahteve za nepremično opremo so določene v tehničnih standardih, katerih reference so objavljene na Seznamu standardov, katerih uporaba omogoča domnevo, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov, in sicer v skupini standardov SIST EN 957, ki je sestavljena iz devetih delov in določajo splošne varnostne zahteve in preskusne metode ter dodatne zahteve glede na tip opreme, kot so oprema za vadbo moči, klopi za vadbo moči, nepremična sobna kolesa, tekoče preproge, naprave za veslanje, stepperji, pedalniki in sobna kolesa z nepomičnim kolesom.

V skladu s specifikacijo standarda SIST EN 957-1:2005 se oprema deli po tipih oziroma svoji namembnosti glede na vsebine posameznih delov standarda SIST EN 957. Glede na trenutno število različnih delov standarda za nepremično opremo za vadbo, je možno opremo razvrščati v 8 različnih tipov. Nadalje se oprema glede točnosti deli v tri razrede in sicer v razred A: visoka točnost, razred B: srednja točnost in razred C: nizka točnost. Razredi točnosti se nanašajo na točnost ergometra, ki je lahko prigraden na opremo.

Glede vrste uporabe pa se oprema razvršča v razred S: strokovna in/ali komercialna uporaba, razred H: uporaba na domu in razred I: strokovna in/ali komercialna uporaba, vključno z uporabo s strani oseb s posebnimi potrebami (na primer oseb z motnjami vida ali sluha, telesno prizadetih oseb ali oseb z učnimi težavami). Taka oprema mora izpolnjevati tudi zahteve za opremo razreda S.

Predmet nadzora je bilo označevanje opreme z zahtevanimi podatki oziroma oznakami na proizvodu, upravičenost nameščanja in pravilnost oblike in velikosti CE oznake na proizvodu, upravičenost nameščanja in pravilnost oblike oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, zagotavljanje navodil v slovenskem jeziku, navodila, ki prikazujejo način varnega jemanja baterij in akumulatorjev iz naprave in, kjer je to primerno, tudi o vrsti vgrajenih baterij in akumulatorjev, garancijski list (vsebina garancijske izjave, seznam pooblaščenih servisov in garancijski rok), vizualni pregled očitnih neskladnosti glede na varnostne zahteve ter vsebina ES izjave o skladnosti za vse vidike, ki so primerni glede na lastnosti opreme (elektromagnetna združljivost, nizka napetost, radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema).

Skupno je bilo opravljenih 34 inšpekcijskih pregledov. Pregledanih je bilo 74 tipov nepremične opreme za vadbo, pri čemer so bile administrativne nepravilnosti ugotovljene pri 31 tipih (42 %). Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so zavezanci izvedli 10 prostovoljnih dejanj za odpravo nepravilnosti, inšpektorji pa so izdali 11 opozoril ZIN ter 7 opozoril ZP-1 in 1 plačilni nalog.

4.3.1.6. Vzorčenje otroških posteljic

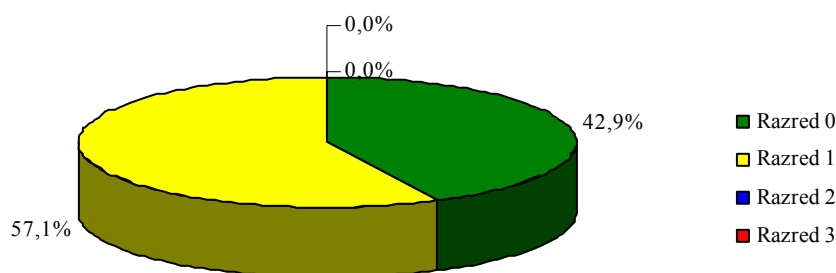
Tržni inšpektorat RS je opravljal kontrolo varnosti otroške opreme s preskušanjem dejanske varnosti glede na zahteve Zakona o splošni varnosti proizvodov in ustreznih tehničnih standardov. Pri nadzoru proizvodov, za katere je pristojnost za nadzor različnih vidikov varnosti deljena med več pristojnih organov, Tržni inšpektorat RS sodeluje z drugimi inšpekcijskimi organi. Tako je v letu 2010 z Zdravstvenim inšpektoratom RS potekal skupen nadzor otroških posteljic, pri katerem sta bili predmet kontrole tako mehanska, kot kemijska varnost.

Skupno je bilo vzorčenih in predanih na tehnične analize 7 otroških posteljic. Kot merilo za ugotavljanje mehanske varnosti otroških posteljic je bil uporabljen slovenski standard SIST EN 716:2008 Pohištvo – Otroške postelje in zložljive postelje za domačo uporabo –

Varnostne zahteve in preskusne metode. Pri jemanju vzorcev je bilo zajeto čim večje število dobaviteljev navedenih proizvodov na trg. Preglede in preskuse otroških posteljic je opravil Inštitut za varilstvo iz Ljubljane. Po končanem preskušanju je laboratorij izdal poročilo z oceno varnosti.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za vzorčne proizvode, so bile otroške posteljice uvrščene v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 3 posteljice (43 %),
- ▶ Razred 1: 4 posteljice (57 %),
- ▶ Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod,
- ▶ Razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 15: Rezultat preskušanja skladnosti otroških posteljic

Zaradi ugotovljenih neskladnosti so zavezanci v vseh 4 primerih izvedli prostovoljna dejanja za odpravo nepravilnosti, inšpektorji pa so izdali 1 opomin po Zakonu o prekrških.

Vsi podatki o otroških posteljicah, ki so bile predmet vzorčenja, so vneseni v sistem ICSMS.

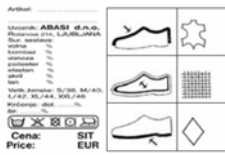
4.3.1.7. [Ostale aktivnosti](#)

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 15 obvestil s strani proizvajalcev in distributerjev glede na določila 12. člena Zakona s splošni varnosti proizvodov, ki določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu.

Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od 4. 5. 2009 posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t.i. Business Application), ki ga je pripravila Komisija EU in je dostopen tudi na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS. Preko omenjene aplikacije je inšpektorat prejel 9 obvestil.

Poleg navedenega je bilo v okviru nadzora rekreacijskih plovil pregledanih 19 napihljivih čolnov z dolžino med 1,2 m in 2,5 m, za katere so zahteve določene v standardu SIST EN 15649, pri čemer je bilo ugotovljeno, da sta bila dva čolna brez slovenskih navodil.

4.3.2. Tekstilni izdelki in obutev

Dvakrat v letu 2010, januarja ter junija in julija, istočasno z nadzorom prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah, so inšpektorji pregledali tudi ustreznost označevanja teh izdelkov. Tekstilni izdelki morajo imeti obvezno označeno surovinsko sestavo izdelka, kot to določa Pravilnik o navajanju surovinske sestave in tekstilnih imenih, medtem ko označevanje usnjenih izdelkov ne zahteva več nobenega obveznega navajanja informacij.

Obutev, za katero se štejejo vsi izdelki z dodanim podplatom, katerih namen je, da varujejo in pokrijejo stopalo, vključno z glavnimi sestavnimi deli, ki se lahko uporabljajo tudi samostojno, pa mora v prometu vsebovati piktograme ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktograme ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve, kot to določa Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom.

Tržni inšpektorji so pregledali 394 trgovcev, ki so prodajali tekstilne izdelke in obutev in le 43 trgovcev na manjši količini tekstilnih izdelkov, ki so bili v prodaji, ni označilo surovinske sestave v slovenskem jeziku. Ker so bile nepravilnosti takoj odpravljene, so tržni inšpektorji izrekli opozorila ZIN in opozorila ZP-1. Vsa pregledana obutev je bila ustrezno označena.

4.3.3. Varnost električne opreme

Tehnologija električnih aparatov se spreminja iz dneva v dan, na tržišče prihajajo novi proizvodi, zaradi cenejših delovnih sil se je glavnina proizvodnje preselila na daljno Kitajsko, v boju za preživetje se proizvajalci, uvozniki in distributerji poslužujejo raznih metod, kako poceniti izdelke, da bi bili dostopnejši široki množici potrošnikov.

Vse to pa zahteva dobro organiziran nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov, saj je le na ta način možno zagotoviti, da se na slovenskem tržišču pojavlja čim manj proizvodov, ki so neskladni oziroma ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Proizvod, ki ne izpolnjuje osnovnih varnostnih zahtev, lahko ob uporabi povzroči električni udar, zaradi prekomernega segrevanja aparata lahko pride do opeklin oziroma požara, lahko pride do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja.

Zaradi tega je Tržni inšpektorat RS v letu 2010 izvajal nadzor slovenskega tržišča na več načinov:

- ▶ v prvi polovici leta je bil opravljen administrativni nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev glede obveznega označevanja proizvodov, obstoja in pravilnosti listin o skladnosti, navodil za uporabo, prisotnost/obstoj garancijskih listov in seznama servisov, prav tako pa se je tudi pregledovalo označevanje z oznako o odpadni električni in elektronski opremi ter energijsko označevanje klimatskih naprav;
- ▶ v prvi polovici leta je potekal odvzem vzorcev v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme pri pooblaščenih laboratorijih;
- ▶ v drugi polovici leta je potekal administrativni nadzor električnih sobnih grelnikov, kaminov na biogorivo in plinskih naprav, kjer se je prav tako preverjalo prilaganje navodil za uporabo in pravilno montažo, označevanje z varnostnimi opozorili in

drugimi potrebnimi oznakami ter tudi preverjanje obstoja listin o skladnosti ter prisotnost/obstoj garancijskih listov in seznama servisov;

- ▶ konec leta bil opravljen vsakoletni nadzor glede svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava), ki se je izvajal tako administrativno s pregledom dokumentacije, kot tudi s preverjanjem tehnične skladnosti;
- ▶ preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s Carinsko upravo RS glede poskusa uvoza neskladnih proizvodov;
- ▶ na podlagi prejetih obvestil držav članic EU – podane zaščitne klavzule in RAPEX obvestila – so se preko celega leta izvajali pregledi slovenskih prodajaln;
- ▶ prav tako je Tržni inšpektorat RS reagiral na vse prejete prijave potrošnikov glede električne opreme.

4.3.3.1. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določeno količino finančnih sredstev za t.i. vzorčenje proizvodov, ki je najboljši način za preverjanje izpolnjevanja varnostnih zahtev proizvodov, ki se prodajajo na slovenskem tržišču. Tako so bili v prvi polovici leta opravljeni nadzori v prodajalnah po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj in nekaterih dodatnih kriterijev odzemanali proizvode – vzorce, ter jih oddali akreditiranim laboratorijem, kjer so bili podvrženi tipskim preskusom in ugotavljanju odstopanja od predpisanih zahtev glede varnosti električne opreme. Preskusi so se izvajali skladno z veljavnimi tehničnimi zahtevami.

Tržnim inšpektorjem so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi naslednji kriteriji oziroma informacije o proizvodih:

- ▶ blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila nedvoumna neskladnost: električni (mali) gospodinjski aparati, svetilke, digitalni merilni instrumenti, napajalniki, polnilniki in ojačevalniki,
- ▶ proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,
- ▶ proizvodi novih oziroma manj znanih blagovnih znamk,
- ▶ proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali je bilo navedeno poreklo sporno, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot »bolj rizično«,
- ▶ podatki iz sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul,
- ▶ proizvodi, ki so jih potrošniki reklamirali glede neustrezne kakovosti.

Nadzor se je nanašal na električno opremo, napajano z izmenično napetostjo med 50 V in 1000 V oziroma z enosmerno napetostjo med 75 V in 1500 V. Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 47 vzorcev (v letu 2009 je bilo vzorčenih 46 vzorcev). Poleg tega je bilo v posebnem nadzoru svetlobnih nizov oddanih na preskušanje glede osnovnih varnostnih zahtev še 12 vzorcev (za 50 % več kot v letu 2009, ko je bilo preskušanih 8 vzorcev).

Vzorčene so bile naslednje skupine električnih proizvodov:

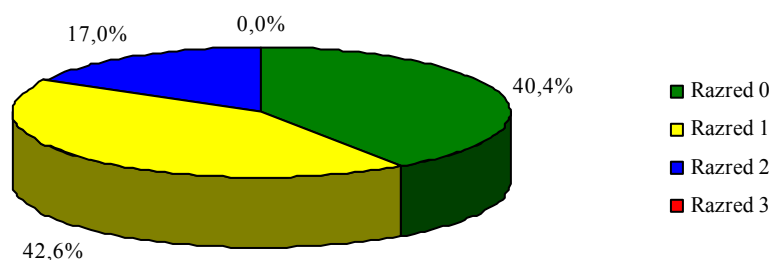
- ▶ mali gospodinjski aparati: 18 vzorcev (38,3 %),
- ▶ veliki gospodinjski aparati: 6 vzorcev (12,8 %),
- ▶ svetila: 6 vzorcev (12,8 %),
- ▶ večfunkcijski merilni instrumenti: 5 vzorcev (10,6 %),
- ▶ polnilci oziroma adapterji: 5 vzorcev (10,6 %),
- ▶ kabelski podaljški: 6 vzorcev (12,8 %),
- ▶ visokotlačni aparat za pranje vozil: 1 vzorec (2,1 %).

Preskusi so se izvajali v dveh akreditiranih laboratorijih: na Slovenskem institutu za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane in na Fakulteti za elektrotehniko, Laboratorij za metrologijo in kakovost iz Ljubljane.

V okviru nadzora tehnične skladnosti električne opreme so bili opravljeni inšpekcijski pregledi v 34 prodajalnah na drobno, vključenih pa je bilo 36 dobaviteljev (proizvajalec, uvoznik, distributer).

Rezultati preskušanj glede na Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, so uvrstitve v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 19 proizvodov (40,5 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer: 6 malih gospodinjskih aparatov, 1 veliki gospodinjski aparat, 3 svetilke, 1 večfunkcijski merilni instrument, 3 adapterji oziroma napajalniki, 5 kabelskih podaljškov;
- ▶ Razred 1: 20 proizvodov (42,5 %) in sicer: 11 malih gospodinjskih aparatov, 2 velika gospodinjska aparata, 3 svetilke, 2 večfunkcijska merilna instrumenta, 2 adapterja oziroma napajalnika;
- ▶ Razred 2: 8 proizvodov (17 %) in sicer: 1 mali gospodinjski aparat (ponev za peko pic), 3 veliki gospodinjski aparat (pralni stroj, kuhinjska napa, pretočni grelnik vode – bojler), 2 večfunkcijska merilna instrumenta, 1 kabelski podaljšek (boben) in 1 visokotlačni aparat za pranje vozil;
- ▶ Razred 3: 0 proizvodov.

Slika 16: Rezultat preskušanja skladnosti glede električne varnosti

Glede na ugotovljene neskladnosti je bilo izdanih 8 upravnih odločb in sicer 3 o umiku in odpoklicu proizvoda, 2 o omejitvi in umiku iz prometa, 2 o omejitvi prometa ter 1 o prepovedi prometa in umiku iz prometa. V 17 primerih pa so dobavitelji takoj po prejemu obvestila Tržnega inšpektorata RS o rezultatih preskušanja sami pristopili k sprejemu korektivnih ukrepov in so neskladne oziroma nevarne proizvode prostovoljno umaknili iz prometa in po potrebi naredili tudi odpoklic.

Za vzorce, za katere je Tržni inšpektorat RS prepovedal oziroma omejil promet zaradi varnostnih razlogov, so bile podane tudi zaščitne klavzule, prav tako pa so vsi rezultati vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v bodoče z ukrepi, ki jih določajo veljavni predpisi, skušal omejiti promet z neskladnimi proizvodi, izločiti iz prometa proizvode, katerih neskladnosti lahko ogrožajo varnost potrošnikov, kot tudi na ustrezen način obveščati potrošnike o zelo nevarnih proizvodih.

V primerjavi z letom 2009, ko je bilo preskušanih 46 vzorcev, je stanje v letu 2010 praktično enako. Tudi število neskladnih vzorcev je v letu 2010 podobno, kot prejšnja leta in sicer 62 % (73 % neskladnih v letu 2009). Glavnina neskladnosti se je nanašala na

pomanjkanje varnostnih opozoril v navodilih za uporabo proizvoda, nikakor pa ni za zanemariti tehničnih neskladnosti, kar se je zopet pokazalo pri večfunkcijskih merilnih instrumentih. Prav tako so bili v letu 2010 prvič nadzirani tudi veliki gospodinjstvi aparati – rezultati so zaskrbljujoči, saj je bilo 50 % proizvodov iz te skupine spoznanih za nevarne.

Ker se ugotavlja relativno visok delež neskladnih proizvodov z manjšimi neskladnostmi, prav tako pa je bilo na tržišču najdeno 8 nevarnih proizvodov, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje, je za kvaliteten nadzor slovenskega tržišča potrebno konstantno in zadovoljivo financiranje s strani države. Trenutno finančno stanje ni zadovoljivo, saj je število preskušanih proizvodov, glede na količino električnih proizvodov, ki se prodajajo na tržišču, premajhno (47 vzorcev). Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi za celovitejši nadzor morala biti zagotovljena sredstva za odvzem približno 100 vzorcev, v katere bi bil vključen tudi nadzor večjih in dražjih proizvodov, kar so pokazali tudi rezultati preskušanja v letu 2010.

4.3.3.2. Administrativni nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev

Pri administrativnem nadzoru klimatskih naprav in ventilatorjev se je pregledovalo obvezno označevanje proizvodov, obstoj in pravilnost listin o skladnosti, navodila za uporabo, prisotnost/obstoj garancijskih listov in seznama servisov, prav tako pa se je tudi pregledovalo označevanje z oznako o odpadni električni in elektronski opreми ter energijsko označevanje klimatskih naprav.

Nadzor je potekal v mesecih aprilu in maju 2010, nanašal pa se je na klimatske naprave in ventilatorje, ki za svoje delovanje uporabljajo maksimalno enofazno napetost do 250 V in 600 V (klimatske naprave) oziroma 480 V (ventilatorji) v drugih primerih.

Poseben poudarek je bil namenjen energijskemu označevanju klimatskih naprav, opravljen je tudi nadzor spletnih prodajalcev, kajti podatek o energijski učinkovitosti naprave mora biti potrošniku znan pred nakupom.

Nadzor v maloprodaji in pregled spletnih strani trgovcev se je vršil v prvi polovici meseca aprila 2010, nadzor distributerjev pa v prvi polovici maja 2010.

V maloprodaji je bilo opravljenih 81 pregledov in pregledanih 196 proizvodov. Pri 48 (24,5 %) proizvodih so bile ugotovljene naslednje pomanjkljivosti (en proizvod je imel lahko več pomanjkljivosti):

- ▶ neustrezni garancijski listi: 15 proizvodov,
- ▶ manjkajoče energijske nalepke: 11 proizvodov,
- ▶ energijske nalepke v tujem jeziku: 5 proizvodov,
- ▶ manjkajoča navodila za uporabo: 7 proizvodov,
- ▶ neprimerna navodila za uporabo (slab ali pomanjkljiv prevod): 4 proizvodi,
- ▶ neoznačevanje po Uredbi o odpadni električni in elektronski opreми: 7 proizvodov,
- ▶ manjkajoča varnostna opozorila: 4 proizvodi,
- ▶ seznam servisov ni priložen: 3 proizvodi,
- ▶ ni navedbe proizvajalca: 1 proizvod,
- ▶ ni oznake skladnosti CE: 1 proizvod,
- ▶ pri 7 proizvodih so bile označene cene brez DDV.

Na podlagi zgornjih ugotovitev so bili izdani naslednji ukrepi: 1 odločba o prepovedi prodaje blaga po Zakonu o varstvu potrošnikov, 18 opozoril ZIN, 10 opozoril ZP-1, 2 globi zaradi kršitve Zakona o varstvu potrošnikov. Trgovci so v 12 primerih odpravili

pomanjkljivost že v času pregleda oziroma izvedli prostovoljni umik blaga s pomanjkljivostmi iz prometa.

Glede na ugotovljene neskladnosti pri trgovcih so se opravili še pregledi pri 7 distributerjih, uvoznikih oziroma proizvajalcih, pri katerih so bili zaradi ugotovljenih nepravilnosti uvedeni 3 prekrškovni postopki: izrečena so 3 opozorila ZP-1.

V okviru tega nadzora je ena območna enota Tržnega inšpektorata RS pregledovala tudi prodajo proizvodov preko svetovnega spleta. Pregledanih je bilo 10 spletnih trgovin. V 6 primerih niso bili navedeni podatki o energijskem razredu klimatske naprave, v 4 primerih pa so bile ugotovljene neskladnosti glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje spletne prodaje. Zaradi tega je bilo izrečenih 10 opozoril ZIN z določenimi roki za odpravo nepravilnosti.

Splošna ugotovitev Tržnega inšpektorata RS je, da so klimatske naprave relativno dobro označene, saj gre za kompleksnejše proizvode, katere se ne more izdelovati brez ustrezne tehnologije. Seveda pa je še vedno pomanjkljivo zagotavljanje ustreznih navodil za varno in pravilno uporabo, kakor tudi garancijskih listov in energijskih nalepk. Tudi tokrat Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je bila s strani trgovcev, kot tudi s strani distributerjev, pokazana volja za takojšnjo odpravo pomanjkljivosti.

4.3.3.3. Administrativni nadzor električnih sobnih grelnikov

Tržni inšpektorat RS je v mesecih oktobru in novembru 2010 izvedel administrativni nadzor električnih sobnih grelnikov. Opravljeni nadzor se je osredotočil na prilaganje navodil za uporabo in pravilno montažo, označevanje z varnostnimi opozorili in drugimi potrebnimi oznakami ter tudi preverjanje obstoja listin o skladnosti pri prvih distributerjih v Sloveniji po Pravilniku o električni opreми, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Poleg tega se je pregledovalo tudi označevanje z oznako o odpadni električni in elektronski opreми, kakor tudi prisotnost/obstoј garancijskih listov in seznama servisov.

Nadzor v maloprodaji se je vršil v mesecu oktobru 2010, nadzor distributerjev pa nadaljeval v novembru 2010.

V maloprodaji je bilo opravljenih 44 pregledov, pregledanih je bilo 108 proizvodov, od katerih so bile pri 29 proizvodih (26,8 %) ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:

- ▶ nepopolna označitev samega aparata oziroma pomanjkanje varnostnih opozoril, ki se morajo nahajati na aparatu: 17 proizvodov,
- ▶ nepopolna varnostna opozorila v spremljajoči dokumentaciji: 20 proizvodov,
- ▶ neoznačevanje po Uredbi o odpadni električni in elektronski opreми: 2 proizvoda,
- ▶ nepopoln garancijski list: 3 proizvodi,
- ▶ ni navedbe proizvajalca oziroma blagovne znamke: 3 proizvodi.

Na podlagi zgornjih ugotovitev so bili izdani naslednji ukrepi: 2 odločbi o omejitvi prometa po Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 10 opozoril ZIN, 9 opozoril ZP-1 in 1 globa zaradi kršitve Zakona o varstvu potrošnikov. Trgovci so v 5 primerih odpravili pomanjkljivost že v času pregleda oziroma izvedli prostovoljni umik blaga s pomanjkljivostmi iz prometa.

Glede na ugotovljene neskladnosti pri trgovcih so se opravili še pregledi pri 21 distributerjih, uvoznikih oziroma proizvajalcih, pri katerih je bilo pregledanih 24

proizvodov z ugotovljenimi neskladnostmi. Izrečena so bila 4 opozorila ZIN in 6 opozorila ZP-1.

Na podlagi zbranih podatkov nadzora Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da še vedno obstajajo pomanjkljivi prevodi navodil za varno uporabo proizvodov. Prav tako zaradi majhnosti slovenskega tržišča še vedno obstaja problem glede navedbe varnostnega opozorila »ne prekrivaj« v slovenskem jeziku na samem aparate (v 10 primerih na proizvodu ni bilo prevedenega opozorila), saj ga proizvajalci ponavadi vtisnejo v samo plastiko, iz katerega je narejeno ohišje proizvoda.

Označevanje po Uredbi odpadni električni in elektronski opremi se je očitno že dobro uveljavilo, prav tako ni bilo zaznanih večjih nepravilnosti glede garancijskih listov. Tudi tokrat je bilo ugotovljeno, da je bila s strani trgovcev, kot tudi s strani distributerjev, pokazana volja za takojšnjo odpravo pomanjkljivosti.

Tovrstni nadzor bo Tržni inšpektorat RS opravljal tudi v bodoče (npr. vsako drugo leto), saj lahko električni sobni grelniki ob nepravilni uporabi, ki je lahko posledica manjkajočih ali pomanjkljivih varnostnih opozoril, povzročijo poškodbe ljudi, kot tudi lastnine (požar).

4.3.3.4. Svetlobni nizi

Svetlobni nizi so eden od proizvodov, katerega ima skoraj vsako gospodinjstvo in se ga množično uporablja v prednovoletnem času. Ker pa gre pri teh proizvodih za nizkocenovne proizvode ter so praktično vsi narejeni na Kitajskem, je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2010 posvetil posebno pozornost skladnosti le-teh. Rezultati nadzorov prejšnjih let nakazujejo, da posvečajo proizvajalci premalo pozornosti tehničnim zahtevam, katerim morajo tovrstni proizvodi zadoščati. Nevarnosti, ki izhajajo iz slabo konstruiranih proizvodov, pa so lahko električni udar, opekline, požar...

Nadzor je v prvi fazi potekal v sodelovanju s Carinsko upravo RS in sicer na že ustaljen način. Za pomoč pri delu carinikom je bil s strani Tržnega inšpektorata RS pripravljen kontrolni list. V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri carinskem pregledu je bil narejen odstop v pristojno reševanje na Tržni inšpektorat RS. Carinska uprava RS s pomočjo svojega sistema spremlja uvoze svetlobnih nizov preko celega leta že od leta 2008 naprej, ko jih je Tržni inšpektorat RS zaprosil za sodelovanje pri nadzoru.

V nadaljevanju je bil konec leta 2010 opravljen nadzor prodaje proizvodov na slovenskem tržišču: v prodajalnah, na sejmi, pri distributerjih. Pregledovalo se je označevanje proizvodov z osnovnimi tehničnimi zahtevami, prisotnost varnostnih opozoril v slovenskem jeziku, kot tudi nekatere konstrukcijske zahteve. Prav tako je bilo oddano na preskušanje izpolnjevanja osnovnih varnostnih zahtev 12 proizvodov.

Pravna podlaga za nadzor so: Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi podlagi izdana Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej in Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Tržni inšpektorat RS je prejel 12 obvestil s Carinske uprave RS, ki so se nanašala na 22 različnih tipov svetlobnih nizov (v skupni količini preko 48.000 kosov). Pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob pregledih, so bile: odsotnost osnovnih tehničnih podatkov na proizvodu, odsotnost varnostnih opozoril, odsotnost oznake skladnosti CE in ES izjave o

skladnosti, pri 15 proizvodih je bila ugotovljena tudi tehnična neskladnost – dolžina priključnega kabla, merjena med vtičem in prvo žarnico, je bila krajša od 1,5 m. Zaradi teh neskladnosti je bilo izdanih 7 upravnih odločb o prepovedi dajanja blaga v promet, v 3 primerih pa je bil uvoz prepovedan na podlagi ugotovitev zapisnika (proizvodi brez oznake skladnosti CE, brez ES izjave o skladnosti in s prekratko dolžino priključnega kabla).

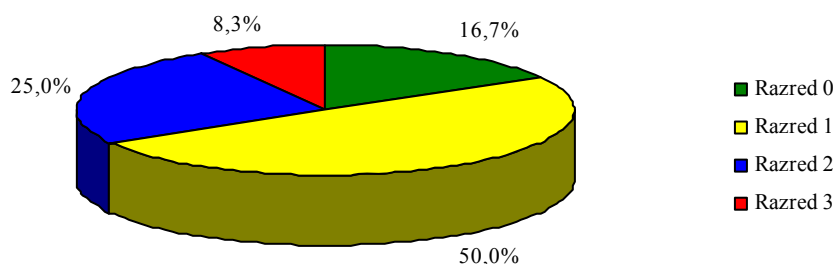
V maloprodaji je bilo opravljenih 77 pregledov v prodajalnah in pregledanih 233 tipov proizvodov. Pomanjkljivosti, ki so se pojavljale na proizvodih, so bile naslednje: brez oznake skladnosti CE so bili 3 proizvodi, 32 proizvodov ni imelo ES izjav o skladnosti ali so bile le-te pomanjkljive, 37 proizvodov ni imelo vseh potrebnih oznak, ki se morajo nahajati na svetlobnem nizu ali na neodstranljivi nalepki, pritrjeni na kabel svetlobnega niza (CE, proizvajalca/zaščitne znamke/blagovne znamke, nazivna napetost celotnega niza...), 50 proizvodov ni imelo varnostnih opozoril, ki morajo biti priložena svetlobnemu nizu, ali pa so bila le-ta pomanjkljiva, pri 6 proizvodih je bila dolžina priključnega kabla, merjena med vtičem in prvo žarnico, krajša od 1,5 m, v 4 primerih je bila konstrukcija proizvoda taka, da je bilo možno dostopiti do delov pod napetostjo.

Zaradi teh pomanjkljivosti je bilo prodajalcem izdanih 10 odločb o omejitvi prometa, izvedenih je bilo 25 prostovoljnih umikov iz prometa, izrečenih je bilo 13 opozoril ZIN, 11 opominov in 4 globe po 5. alineji prvega odstavka 21. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov.

V nadaljevanju so bili opravljeni pregledi pri 12 dobaviteljih (prvih distributerjih v Sloveniji oziroma pri uvoznikih), kjer je bilo pregledano 28 različnih tipov proizvodov. Ugotovljeno je naslednje: 12 tipov proizvodov ni imelo ES izjav o skladnosti ali so bile le-te pomanjkljive, v 8 primerih proizvodi niso imeli vseh potrebnih oznak, ki se morajo nahajati na svetlobnem nizu ali na neodstranljivi nalepki, pritrjeni na kabel svetlobnega niza, 21 proizvodov ni imelo varnostnih opozoril, ki morajo biti priložena svetlobnemu nizu, ali pa so bila le-ta pomanjkljiva, pri enem proizvodu je bila dolžina priključnega kabla, merjena med vtičem in prvo žarnico, krajša od 1,5 m. Zaradi ugotovljenih neskladnosti je bilo izdanih 5 odločb o omejitvi prometa (subjekti so bili distributerji) in 10 prepovedi prometa, v 4 primerih pa so dobavitelji takoj prostovoljno pristopili k odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti. Izrečeno je bilo 1 opozorilo ZIN in izdana 3 opozorila ZP-1.

Poleg administrativnega nadzora je bilo odvzeto in oddano na preverjanje bistvenih varnostnih zahtev tudi 12 tipov svetlobnih nizov. Rezultati preskušanja so bili precej slabši, kot v letu 2009, in sicer:

- ▶ Razred 0: 2 proizvoda,
- ▶ Razred 1: 6 proizvodov,
- ▶ Razred 2: 3 proizvodi,
- ▶ Razred 3: 1 proizvod.

Slika 17: Rezultati preskušanja skladnosti svetlobnih nizov

Distributerji so takoj po prejemu obvestila Tržnega inšpektorata RS o rezultatih preskušanja v 6 primerih prostovoljno umaknili proizvode iz prometa, izdana je bila 1 odločba o prepovedi prometa. Za vse neskladne proizvode so bili uvedeni prekrškovni postopki in 3 zaščitne klavzule ter posredovano 1 RAPEX obvestilo. Vsi podatki o preskušanih svetlobnih nizih so vneseni tudi v sistem ICSMS.

V letu 2010 je stanje svetlobnih nizov, ki se prodajajo pri večjih trgovcih in trgovskih mrežah, v veliki meri urejeno, k večjemu številu nevarnih proizvodov (glede na leto 2009) pa je prispeval razcvet manjših trgovin, ki so v lasti Kitajcev. Tem bo Tržni inšpektorat RS posvetil tudi v prihodnje kar nekaj časa. Nadalje Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se svetlobnih nizov po raznih priložnostnih sejmihi ne prodaja več toliko, kolikor se je v preteklih letih. Zato bo tudi v letu 2011 potrebno s tovrstnim nadzorom nadaljevati.

4.3.4. Elektromagnetna združljivost naprav

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so opredeljene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, ki prenaša v slovenski pravni red direktivo 2004/108/ES, in je izdan na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

4.3.4.1. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 izvedel redni nadzor glede izpolnjevanja bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 10 proizvodov električne in elektronske opreme iz naslednjih skupin:

- ▶ svetila (varčne sijalke): 2 vzorca (20 % vseh odvzetih vzorcev),
- ▶ ročna orodja: 3 vzorci (30 %),
- ▶ napajalniki: 2 vzorca (20 %),
- ▶ stroji: 1 vzorec (10 %),
- ▶ električne inštalacije: 2 vzorca (20 %).

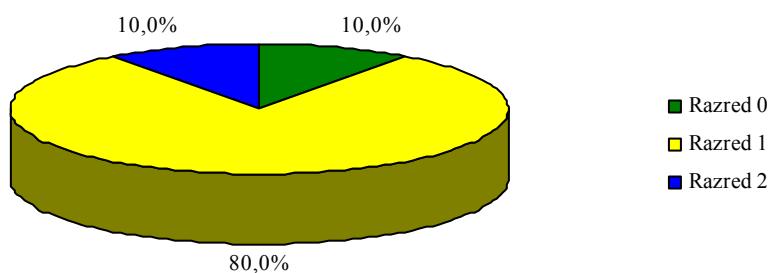
Na vzorcih so bili opravljeni delni preskusi po zahtevah harmoniziranih standardov pri pooblaščenem laboratoriju. Za razliko od ostalih vzorčenj, je bila električna oprema, ki je bila preskušana glede izpolnjevanja zahtev elektromagnetne združljivosti, glede na dobljene rezultate preskušanja razvrščena v tri razrede: skladna (razred 0), administrativno neskladna (razred 1) in tehnično neskladna (razred 2). Tehnično neskladna je tista oprema, katere izmerjeni parametri presegajo v standardih predpisano mejno vrednost, povečano za 100 % merilne negotovosti opreme in metode uporabljene pri meritvah elektromagnetnih pojavov.

Skladen proizvod je po poreklu iz Nemčije, administrativno neskladni proizvodi so iz Kitajske, Nemčije, Italije in Češke, za enega pa poreklo ni znano, medtem ko je tehnično neskladen proizvod po poreklu iz Kitajske.

V letu 2010 je bila na področju elektromagnetne združljivosti v 2 primerih zavezancu izdana ureditvena odločba, v 3 primerih je zavezanec prostovoljno umaknil proizvod iz prometa do odprave nepravilnosti, v 4 primerih pa je zavezanec prostovoljno odpravil ugotovljene nepravilnosti pred izdajo upravnega ukrepa.

Rezultat preskušanj odvzetih vzorcev v letu 2010 je uvrstitev v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 1 proizvod (10 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer: napajalnik za računalnik,
- ▶ Razred 1: 8 proizvodov (80 %) in sicer: 1 varčna sijalka, 2 napajalnika, 3 ročna orodja, 1 stroj in 2 proizvoda električnih inštalacij,
- ▶ Razred 2: 1 proizvod (10 %) in sicer: 1 varčna sijalka.

Slika 18: Rezultati preskušanja skladnosti glede elektromagnetne združljivosti

V primerjavi z letom 2009, ko je bilo na tem področju vzorčenih prav tako 10 proizvodov (3 vzorci so bili administrativno neskladni ter 1 tehnično neskladen), se je stanje v letu 2010 poslabšalo, saj je ugotovljen veliko večji odstotek administrativno neskladnih proizvodov. Zato bo Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2011 nadaljeval z aktivnostmi na področju elektromagnetne združljivosti naprav ter izvedel poleg planiranega vzorčenja še poostren administrativni nadzor električne in elektronske opreme pri prodajalcih na drobno.

4.3.5. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema

Zahteve za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalsko opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red direktivo 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta (direktiva o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi). Pravilnik je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 izvedel administrativni nadzor, s katerim se je preverjala skladnost radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme z veljavnimi predpisi. Inšpektorji so pri izvajanju nadzora te opreme v maloprodaji, pri distributerjih ter dobaviteljih preverjali:

- ▶ ustreznost označevanja proizvodov s CE ter drugimi predpisanimi oznakami na proizvodih, embalaži in v spremni dokumentaciji, vključno z znakom za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- ▶ prilaganje in ustreznost ES izjave o skladnosti,
- ▶ ustreznost navodil za uporabo v slovenskem jeziku,
- ▶ ustreznost garancijske izjave ter
- ▶ označevanje z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

V času nadzora je bilo pregledanih 111 pravnih subjektov. Skupno je bilo pregledanih 440 proizvodov, administrativne neskladnosti s predpisi pa so bile ugotovljene pri 109 proizvodih, kar pomeni 24,8 % vseh pregledanih proizvodov. Pomanjkljivosti zaradi neustreznih ali pomanjkljivih ES izjavah o skladnosti so bile ugotovljene pri 72 proizvodih

(16,4 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti garancijskih izjav so bile ugotovljene pri 25 proizvodih (5,7 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti navodil za uporabo so bile ugotovljene pri 24 proizvodih (5,5 %), 5 proizvodov ni imelo oznake skladnosti CE (1,1 %).

Inšpektorji so zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdali zavezancem 4 upravne odločbe prepovedi dajanja v promet ter 4 upravne odločbe omejitve prodaje do odprave nepravilnosti, izrečenih je bilo 32 opozoril ZIN, izdan je bil 1 plačilni nalog, 5 opominov in 26 opozoril ZP-1. V času izvajanja nadzora je bilo iz prodaje prostovoljno umaknjenih 22 proizvodov.

Istočasno se je tekom izvajanja administrativnega nadzora preverjalo tudi prisotnost oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme na podlagi Uredbe o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo. Pregledanih je bilo 440 proizvodov pri 111 pravnih subjektih. Kršitev ni bilo ugotovljenih.

4.3.5.1. Vzorčenje

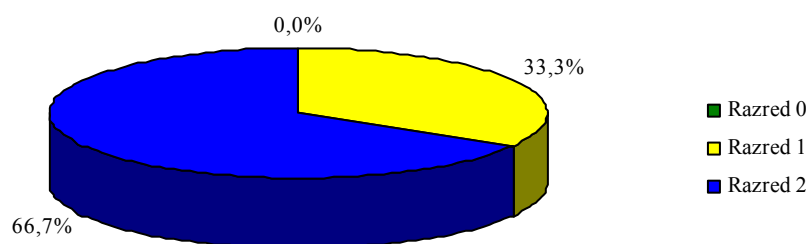
Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 opravljal redni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede zakonskih zahtev tudi z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 10 proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme iz naslednjih skupin:

- ▶ naprave kratkega dosega: 1 vzorec (10 % vseh odvzetih vzorcev),
- ▶ terminalska oprema: 3 vzorci (30 %),
- ▶ naprave na daljinsko upravljanje: 5 vzorcev (50 %),
- ▶ naprave informacijske tehnologije: 1 vzorec (10 %).

Vzorci so bili v laboratoriju preskušani glede zahtev koristne izrabe radijskega spektra in so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede: skladni (razred 0), administrativno neskladni (razred 1) in tehnično neskladni (razred 2). Pri ugotavljanju tehnične neskladnosti je bila upoštevana prekoračitev dobljenih merilnih rezultatov, katera presega v standardih predpisano mejno vrednost povečano za 100 % dovoljene negotovosti merilne opreme in metod, uporabljenih pri meritvah.

Rezultat preskušanj odvzetih vzorcev v letu 2010 je uvrstitev v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 5 proizvodov (50 % vseh preskušanih vzorcev) in sicer: 1 PMR, 2 terminalski opremi, 2 proizvoda na daljinsko upravljanje,
- ▶ Razred 1: 4 proizvodi (40 %) in sicer: 2 proizvoda na daljinsko upravljanje, 1 terminalska oprema in 1 proizvod informacijske tehnologije,
- ▶ Razred 2: 1 proizvod (10 %) in sicer: 1 naprava na daljinsko upravljanje.

Slika 19: Rezultat preskušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra

Glede na poreklo je tehnično neskladen proizvod iz Kitajske, trije administrativno neskladni proizvodi so po poreklu prav tako iz Kitajske, en administrativno neskladen pa iz Velike Britanije.

V primerih ugotovljene tehnične neskladnosti je zavezanec proizvod prostovoljno umaknil s trga. Zoper njega so tržni inšpektorji ukrepali tudi prekrškovno, prostovoljno pa je proizvod umaknil tudi en zavezanec zaradi ugotovljene administrativne neskladnosti. V ostalih primerih administrativnih neskladnosti so zavezanci ugotovljene nepravilnosti prostovoljno odpravili.

V primerjavi z letom 2009, ko je bilo na tem področju vzorčenih prav tako 10 proizvodov in so bili 3 vzorci v okviru izvedenih preskušanj tehnično ter 2 administrativno neskladna, se je stanje v letu 2010 glede tehnične neskladnosti izboljšalo, poslabšalo pa se je stanje glede administrativnih neskladnosti. Zato bo Tržni inšpektorat RS v letu 2011 izvedel poleg planiranega vzorčenja še poostren administrativni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme pri prodajalcih na drobno.

Razen doslej navedenega je Tržni inšpektorat RS na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme v letu 2010 sodeloval v 5. čezmejnem sodelovanju ovrednotenja vzorčenih proizvodov v okviru AdCo R&TTE (več v točki 5.3.5.3.).

V letu 2010 je bilo Tržnemu inšpektoratu RS s strani Carinske uprave RS poslanih 326 obvestil o zadržanju sprostitve uvoza neskladnih proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme iz tretjih držav na trg EU. Od tega so bili zavrženi 303 proizvodi (brez oznake skladnosti CE), v promet pa je bilo sproščenih le 22 (6,7 %) proizvodov.

4.3.6. Okoljsko primerna zasnova izdelkov, ki rabijo energijo

Na podlagi direktive evropskega parlamenta in sveta 2005/32/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, je bila dne 21. 10. 2009 sprejeta prenovljena direktiva 2009/125/ES, zaradi razširitev področja uporabe navedene direktive, da se zajamejo vsi izdelki, povezani z energijo. Na podlagi te direktive je bila v Uradnem listu RS št. 19/2008 objavljena Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo, ki implementira vsebino direktive 2005/32/ES v slovenski pravni red.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 izvedel administrativni nadzor enostavnih TV komunikatorjev in TV sprejemnikov v maloprodaji, pri distributerjih, dobaviteljih in uvoznikih, za katere sta bili na nivoju EU sprejeti Uredbi 107/2009 in 642/2009, ki se neposredno uporabljata v vseh državah članicah. Pri izvajanju nadzora so tržni inšpektorji preverjali: navajanje podatkov za identifikacijo izdelka, nameščanje, pravilnost oblike in velikosti CE oznake na izdelku, embalaži in v spremni dokumentaciji, ES izjavo o skladnosti, izvedbeni ukrep, na podlagi katerega je bil izdelek dan na trg, nameščanje oznake za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, zagotavljanje navodil za uporabo v slovenskem jeziku in garancijski list: vsebino garancijske izjave, seznam pooblaščenih servisov in garancijski rok. Poseben poudarek je bil dan izvajanju izvedbenih ukrepov, ki se nanašajo na okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo.

V času nadzora je bilo pregledanih 58 pravnih subjektov. Skupno je bilo pregledanih 170 proizvodov, od tega 88 TV sprejemnikov in 82 TV komunikatorjev. Administrativne neskladnosti s predpisi so bile ugotovljene pri 30 proizvodih, kar pomeni 17,7 % vseh

pregledanih proizvodov. Nepravilnosti zaradi neustreznih ali pomanjkljivih ES izjavah o skladnosti so bile ugotovljene pri 12 proizvodih (7 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti garancijskih izjav so bile ugotovljene pri 3 proizvodih (1,7 %), pomanjkljivosti ali nepopolnosti navodil za uporabo so bile ugotovljene pri 17 proizvodih (10 %), en proizvodov pa je imel premajhno oznako skladnosti CE (0,6 %).

Zaradi ugotovljenih administrativnih neskladnosti je bila izdana ena upravna odločba omejitve prometa do odprave nepravilnosti, ena upravna odločba o prepovedi prometa, izrečenih je bilo 14 opozoril ZIN, izdan 1 plačilni nalog, 1 opomin ter 9 opozoril ZP-1.

4.3.7. Stroji

Trži inšpektorat RS je v letu 2010 izvajal nadzor skladnosti strojev na slovenskem trgu na podlagi veljavnega Pravilnika o varnosti strojev, ki je pričel veljati 29. 12. 2009 in vsebinsko povzema direktivo o strojih št. 2006/42/ES. S tem je prišlo do nekaterih sprememb pri samih nadzorih, saj nova direktiva o strojih prinaša nekaj sprememb glede na direktivo o strojih št. 98/37/ES, ki je prenehala veljati z dnem uveljavitve nove direktive o strojih št. 2006/42/ES. Nadzor na področju strojev je Tržni inšpektorat RS izvajal na podlagi administrativnega nadzora, kjer je bilo preverjano označevanje strojev, prilaganje ES izjav o skladnosti in navodil za uporabo, ter na področju kontrole skladnosti strojev z metodo izdelave analiz na podlagi bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev Priloge I Pravilnika o varnosti strojev in uporabljenih harmoniziranih standardov.

Nadzor strojev na administrativnem področju je tako zajel naslednje skupine strojev:

- ▶ električno ročno orodje, strojev za nego vrta in izposoja strojev,
- ▶ garažna motorizirana vrata in dvigalne zapornice.

4.3.7.1. Električno ročno orodje, stroji za nego vrta in izposoja strojev

Nadzor električnega ročnega orodja in strojev za nego vrta v maloprodaji, pri distributerjih in dobaviteljih, je Tržni inšpektorat RS izvajal že v preteklih letih, v letu 2010 pa je bil nadzoru dodan še nadzor skladnosti strojev pri izposoji pri trgovcih v velikih blagovnih centrih. Osnova za nadzor električnega ročnega orodja in strojev za nego vrta so določila Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeta podzakonska akta: Pravilnik o varnosti strojev in Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem. Zakonska podlaga pri nadzoru izposoje strojev pa so bila določila Zakona o splošni varnosti proizvodov. Pri obeh vrstah nadzorov proizvodov so se, ko je bilo to primerno, uporabljala tudi določila Zakona o varstvu potrošnikov.

Pri nadzoru električnega ročnega orodja in strojev za nego vrta se je preverjalo:

- ▶ navodila za uporabo,
- ▶ izjave o skladnosti,
- ▶ oznake CE,
- ▶ napisne ploščice in splošne označitve,
- ▶ oznake zajamčene ravni zvočne moči LWA.

Pri nadzoru izposoje strojev pri trgovcih v velikih blagovnih centrih pa se je preverjalo:

- ▶ označevanje strojev,
- ▶ prilaganje spremnih listin (navodilo za uporabo in ES izjava o skladnosti),
- ▶ označevanje cen,
- ▶ izdajanje računov.

V nadzoru je bilo pregledanih 115 subjektov, od tega je bilo pregledano 14 distributerjev in dobaviteljev ter 2 proizvajalca. Prvič je bil izveden nadzor izposoje strojev v velikih blagovnih centrih. Skupno je bilo pregledano 372 strojev, pomanjkljivosti pa so bile ugotovljene pri 95 strojih, kar pomeni 25,5 % vseh pregledanih strojev. Pomanjkljivosti so se odražale predvsem v nepopolnem označevanju strojev in neprilaganju ustreznih spremnih listin, kot so navodila za uporabo in ES izjava o skladnosti.

Tržni inšpektorji so tako zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdali 8 upravnih odločb v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov, 3 upravne odločbe v skladu z določili Zakona o splošni varnosti proizvodov, izrečenih je bilo 30 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 2 opomina in 26 opozoril ZP-1.

Tokratni nadzor električnih ročnih orodij in strojev za nego vrta je pokazal, da je stanje na trgu še vedno takšno, da je na tem področju potreben nadzor tržne inšpekcije, saj se novi proizvodi, predvsem nizko cenovnega razreda, vsako sezono pojavijo v večjem številu, so pa ti proizvodi največkrat vsaj delno neskladni glede na veljavne predpise.

25,5 % neskladnih strojev pomeni, da bo navkljub stalnemu nadzoru strojev s strani tržnih inšpektorjev potrebno nadzore še nadaljevati. Tržni inšpektorat RS namreč upravičeno pričakuje, da bi se stanje brez nadzora takoj poslabšalo. Nadzor izposoje strojev, ki je potekal prvič, pa je pokazal, da je potrebno na tem področju z nadzorom pokriti še druge gospodarske subjekte, ki opravljajo to dejavnost, saj je verjetnost, da dajejo v izposajo skladne stroje, majhna.

4.3.7.2. Garažna motorizirana vrata in dvizžne zapornice

Nadzor električnih garažnih motoriziranih vrat in dvizžnih zapornic se je v okviru rednega administrativnega nadzora izvajal v maloprodaji in pri distributerjih ter dobaviteljih in proizvajalcih na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in na njegovi podlagi sprejetih Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o radijski opreми in telekomunikacijski terminalni opreми ter Zakona o gradbenih proizvodih (samo za garažna motorizirana vrata) in Zakona o varstvu potrošnikov. Inšpektorji so pri nadzoru predmetnih strojev v maloprodaji in pri distributerjih, dobaviteljih in proizvajalcih preverjali:

- ▶ navodila za uporabo in vzdrževanje,
- ▶ ES izjave o skladnosti,
- ▶ oznake CE,
- ▶ napisne ploščice in splošne označitve ter
- ▶ garancijske liste in spiske pooblaščenih servisov (v primerih, ko je proizvajalec podal garancijo za garažna vrata in dvizžne zapornice, sicer pa samo za daljinske upravljalce).

Nadzor je bil opravljen na celotnem področju Slovenije. Pregledanih je bilo 43 subjektov, od tega je bilo 14 v maloprodaji, 22 distributerjev, 2 dobavitelja in 7 proizvajalcev.

Nadzor na področju motoriziranih garažnih vrat je pokazal, da je na slovenskem trgu prisotnih nekaj uveljavljenih blagovnih znamk, so pa zastopani tudi proizvajalci, katerih prodaja predstavlja sorazmerno majhen delež v skupni prodaji teh proizvodov.

Tako so bili podrobno pregledani proizvajalci garažnih vrat priznanih evropskih blagovnih znamk, pri katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti v postopku ugotavljanja skladnosti in so bile zato slovenskim prvim distributerjem izdane upravne ureditvene odločbe po določilih Zakona o gradbenih proizvodih in Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Distributerjem je bilo tako odrejeno, da morajo biti garažna vrata pri dajanju v promet in začetku uporabe v celoti predpisano označeni in opremljeni z navodili za uporabo in vzdrževanje ter ES izjavo o skladnosti, kot to določajo predpisi za gradbene proizvode, stroje, elektromagnetno združljivost, radijsko opremo in telekomunikacijsko opremo. Navedene lastnosti proizvodov morajo temeljiti na dokumentiranih rezultatih preskušanja, vključno na izvedenih začetnih tipskih preskušanjih pri priglašeni organih, v predpisanem obsegu za celotni prodajni program v Sloveniji. Da temu ni tako, so pokazali posamezni nadzori tržnih inšpektorjev po vsej Sloveniji.

Vsi 3 proizvajalci so pristopili k odpravi ugotovljenih neskladnosti ter svoje obveznosti tudi izpolnili. Pri tem je pomembno, da omenjeni proizvajalci preko svojih pooblaščenih distributerjev pokrivajo večino slovenskega trga in je zato še toliko bolj pomembno, da so se ugotovljene neskladnosti odpravile.

V času nadzora je bil z odločbo prepovedan tudi uvoz garažnih vrat proizvajalca s sedežem izven EU, ki ni izpolnjeval predpisanih pogojev ugotavljanja skladnosti (brez CE oznake, ni bilo ES izjave o skladnosti, ni bilo tipskega preskusa). Na območju Primorske je bil izveden tudi nadzor slovenskega proizvajalca, kjer je bilo ugotovljeno, da tipsko preskušanje vrat ni bilo opravljeno, navodila za uporabo so bila nepopolna, vrata niso bila označena v skladu s predpisi, ES izjava o skladnosti pa je bila podana po neveljavnih predpisih in brez oznake organa o potrjevanju skladnosti. Proizvajalcu je bila izdana upravna odločba o prepovedi dajanja v promet, izdana je bila tudi prekrškovna odločba zaradi kršitve določil Zakona o gradbenih proizvodih.

Nadzor dvizžnih zapornic je pokazal, da se tovrstni proizvodi prodajajo skoraj izključno pravnim subjektom in da je dokumentacija v glavnem dobro urejena. Ugotovljeno bilo je nekaj manjših nepravilnosti, predvsem pri predloženih ES izjavah o skladnosti, katere pa so distributerji zelo hitro odpravili. Za tovrstne proizvode ni zahtevan tipski preskus, saj to niso gradbeni proizvodi in sodelovanje priglašene organa v ugotavljanju skladnosti ni predpisano, kot je to primer pri garažnih vratih.

Tržni inšpektorji so tako zaradi ugotovljenih nepravilnosti izdali 10 upravnih odločb v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov, 7 upravnih odločb v skladu z določili Zakona o gradbenih proizvodih in Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, izrečenih je bilo 18 opozoril ZIN, izdana 1 odločba o prekršku, 9 opominov in 9 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so bile v nadzoru motoriziranih garažnih vrat in dvizžnih zapornic ugotovljene pomanjkljivosti, ki so bile v glavnem takoj odpravljene. Nekatere pomanjkljivosti so bile takšne vrste, da je bilo potrebno izdati ustrezne ureditvene odločbe, na podlagi katerih so bile ugotovljene neskladnosti tudi odpravljene. Tovrstni nadzor bo potrebno v prihodnje še ponoviti ter tako periodično pregledati stanje na trgu, tudi zaradi pojava vedno novih proizvajalcev, tako domačih, kot tujih.

4.3.7.3. [Vzorčenje](#)

Analize in preskušanja strojev so bile v letu 2010 razdeljene med štiri skupine strojev:

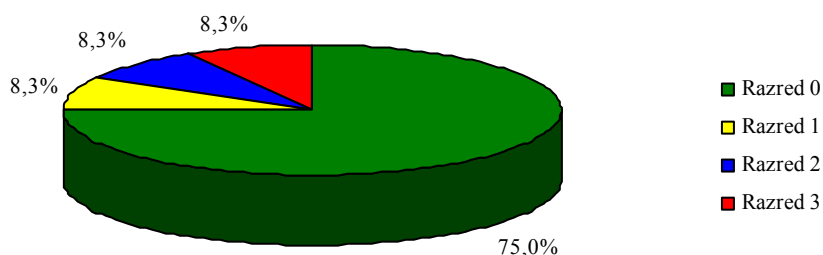
- ▶ kombinirane krožne in zajeralne žage z delovno mizo,
- ▶ debelinski skobeljni stroji,
- ▶ motorne verižne žage,
- ▶ motorno gnane vrtno kosilnice.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za kombinirane krožne in zajeralne žage z delovno mizo in debelinske skobeljne stroje je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje iz Ljubljane, analize motorno gnanih vrtnih kosilnic pa je opravil Zavod za varstvo pri delu iz Ljubljane. Po končanih analizah sta preizkuševalna laboratorija izdala poročila ter opravila oceno skladnosti strojev.

Skupno je bilo tako poslano na analize 11 strojev, od tega 3 kosi kombiniranih krožnih zajeralnih žag z delovno mizo (27,8 % odvzetih proizvodov), 2 kosa debelinskih skobeljnih strojev, (18,2 %) 3 kosi motornih verižnih žag (27,8 %) in 3 kosi motorno gnanih vrtnih kosilnic (27,8 %). V rezultatih analiz je prikazano tudi preskušanje 1 kosa pečjalnika za grozdje, ki je bil vzorčen že v letu 2009, preskušanje pa je bilo zaključeno v letu 2010.

Rezultati analiz so razvrščeni v naslednje razrede glede na izdelane ocene tveganja in glede na zahteve Pravilnika o varnosti strojev:

- ▶ Razred 0: 9 strojev (81,2 %), od tega 2 kombinirani krožni in zajeralni žagi z delovno mizo, 1 debelinski skobeljni stroj, 3 motorne verižne žage, 3 motorno gnane vrtno kosilnice,
- ▶ Razred 1: 1 debelinski skobeljni stroj,
- ▶ Razred 2: 1 pečjalnik za grozdje,
- ▶ Razred 3: 1 kombinirana zajeralna žaga z delovno mizo.

Slika 20: Rezultat preskušanja skladnosti strojev

Pri vseh končanih analizah je bilo tako ugotovljeno, da so 3 stroji neskladni, od tega je 1 stroj formalno neskladen, pri 1 stroju so bile ugotovljene neskladnosti, pri katerih stroji ogrožajo varnost in je bila izdana zaščitna klavzula, pri 1 stroju pa so bile ugotovljene neskladnosti, ki stroj uvrščajo med zelo nevarne in je bila zato zanj podana RAPEX objava.

Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v podatkovno bazo ICSMS.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS na področju strojev opravil dva administrativna nadzora na področju strojev, ki sta bila zasnovana tako, da so v prvem nadzoru (električno ročno orodje, stroji za nego vrta in izposoja strojev) sodelovali vsi inšpektorji, ki pokrivajo področje tehnike na Tržnem inšpektoratu RS, drugi nadzor (motorizirana garažna vrata in

dvižne zapornice) pa je bil zasnovan kot celovit nadzor nad področjem, ki pokriva 5 evropskih direktiv in ga je zato po predhodnem dodatnem izobraževanju opravila skupina 8 inšpektorjev.

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev v letu 2010 izdal skupno 18 odločb po določilih Zakona o varstvu potrošnikov, 3 odločbe po Zakonu o splošni varnosti proizvodov, 8 odločb po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 48 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 1 odločbo o prekršku, 9 opominov in 9 opozorilo ZP-1.

Tržni inšpektorat RS je na podlagi rezultatov nadzora ugotovil, da je zastavljen način dela primeren, kar pomeni, da bo v prihodnje določeno skupino strojev preverjal z običajnim administrativnim nadzorom, kjer bodo sodelovali vsi inšpektorji, ki so zadolženi za področje nadzora tehnike, drugo skupino strojev pa bo preverjal na podlagi celovitega in poglobljenega nadzora strojev na določenem področju, kjer pa bo v nadzoru vključena manjša skupina inšpektorjev, ki bo pri svojem delu svojo pozornost usmerila predvsem v pregled tehnične mape posameznega stroja. Takšen nadzor bo omogočal pridobitev rezultatov, katere bo lahko predstavil tudi ostalim članicam EU v okviru sodelovanja v skupini AdCo za stroje. Cilj Tržnega inšpektorata RS je usposobiti večje število inšpektorjev, ki bodo po dodatnih internih usposabljanjih lahko sodelovali v takšnih poglobljenih nadzorih, saj bo le tako lahko zagotovil dovolj kvaliteten nadzor skladnosti strojev na slovenskem trgu.

4.3.8. Osebna varovalna oprema

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 izvajal inšpekcijski nadzor zagotavljanja skladnosti osebne varovalne opreme z veljavno tehnično zakonodajo. Nadzor izpolnjevanja zahtev skladnosti se je vršil pri osebni varovalni opremi za zaščito rok, opremi nevarovalnih higienskih mask ter rokavic iz tekstilnih materialov ter s preverjanjem skladnosti z izvedbo postopkov vzorčenj pri opremi za zaščito glave in rok.

Pravna podlaga izvajanja inšpekcijskih nadzorov je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja način predpisovanja tehničnih zahtev za proizvode in postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi zahtevami ter izdajo tehničnih predpisov. Na njegovi podlagi je bil sprejet Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki določa pogoje, pod katerimi sme biti osebna varovalna oprema dana v promet in uporabo, da se zagotovi njen prost pretok, ter osnovne varnostne zahteve. S pravilnikom o osebni varovalni opremi je v pravni red Slovenije prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi.

4.3.8.1. Osebna varovalna oprema za zaščito rok

Pravna podlaga za izvajanje inšpekcijskih nadzorov proizvodov osebne varovalne opreme na trgu je 15. člen Pravilnika o osebni varovalni opremi. Z izvedbo administrativne oblike inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za zaščito rok so tržni inšpektorji preverjali skladnost rokavic za zaščito pred minimalnimi tveganji ter pred mehanskimi nevarnostmi in skladnost zagotovljenih identifikacijskih oznak ter listin.

Predmet nadzora so bile zaščitne rokavice izdelane po SIST EN 388:2003 Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, SIST EN 420:2003 Varovalne rokavice -

Splošne zahteve in preskusne metode, SIST EN 420:2003/AC:2007 Popravek AC:2007 k standardu SIST EN 420:2003, SIST EN 659:2003+A1:2008 in prehodno veljavnega SIST EN 659:2003 Zaščitne rokavice za gasilce, kjer se je upoštevala sprememba iz A1:2003 (oznake piktogramov) ter prisotnost rokavic, izdelanih po SIST EN 659:2003+A1:2008, ki nadomešča SIST EN 659:2003, za katerega domneva o skladnosti od objave v Uradnem listu RS št. 79/2008 z dne 1. 8. 2008 ne velja več.

Posamezne proizvode zaščitnih rokavic, ki jim je od objave v Uradnem listu RS prenehala veljavnost domneve o skladnosti, po datumu objave ni dopustno dajati na trg v Sloveniji.

Pri nadzoru osebne varovalne opreme za zaščito rok so tržni inšpektorji v prodajalnah na drobno preverjali označevanje z oznako CE, identifikacijskih oznak, zagotavljanje navodil za uporabo in preverjali vsebino prisotnih navodil v slovenskem jeziku. Pri ugotovljenih neskladnostih s stališča označevanja, nepopolnih, neskladnih oziroma odsotnih listin ali označenih po standardih s potekom veljavnosti domneve o skladnosti so z nadzorom nadaljevali pri dobaviteljih, kjer so preverili domnevne neskladnosti identifikacijskih oznak zaščitnih rokavic, identičnost navodil za uporabo zagotovljenih s strani proizvajalcev v tujem jeziku s podatki v slovenskem jeziku ter kontrolirali vsebino ES izjave o skladnosti, datum dobave artiklov, za katere je prenehala veljavnost domneve o skladnosti.

Največ nepravilnosti, 32 % glede na število pregledanih zaščitnih rokavic, so inšpektorji ugotovili pri zagotavljanju navodil za uporabo v slovenskem jeziku ter podatkov pri označevanju na proizvodu ali embalaži.

4.3.8.2. Nevarovalna oprema – maske in rokavice iz tekstilnega materiala

Pravna podlaga za izvajanje nadzora je Zakon o splošni varnosti proizvodov ter Pravilnik o navajanju surovinske sestave in o tekstilnih imenih.

Predmet nadzora sta bili dve vrsti proizvodov in sicer nevarovalne maske, ki so po izgledu podobne varovalni opremi, a to niso, vendar pa je zaradi nevarovalne funkcije potrebno imeti zagotovljene predpisane oznake ter navodilo za uporabo ter pri proizvodih tekstilnih rokavic prisotnost navajanja surovinske sestave.

Nepravilnosti pri zagotavljanju navodil za nevarovalne maske je bilo ugotovljenih pri 5,3 % pregledanih mask, pri navajanju surovinske sestave tekstilnih rokavic pa je bila ta odsotnost ugotovljena pri 3,5 % pregledanih proizvodih.

Skupno so tržni inšpektorji opravili 129 inšpekcijskih pregledov glede prodaje varovalne opreme za zaščito rok ter nevarovalnih mask in rokavic iz tekstilnih materialov. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so izdali 22 upravnih odločb, 7 odločb o prekršku, izrekli 23 opozoril ZP-1, 15 opozoril ZIN, 16 opominov ter 5 plačilnih nalogov.

4.3.8.3. Preskušanje osebne varovalne opreme

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 pristopil k izvedbi preizkušanj in preverjanj skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito glave in rok z zahtevami Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Področje preizkušanj varovalne opreme za zaščito glave se je izvajalo v okviru evropskega projekta Prosafe Helmets II pri čeladah za alpske smučarje in deskarje na snegu ter čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk. V tem projektu so bili izvedeni 4 inšpekcijski pregledi.

4.3.8.4. [Preskušanje osebne varovalne opreme za zaščito rok](#)

Pri teh postopkih se je preverjalo zagotavljanje deklariranih lastnosti označb na rokavicah po standardu SIST EN 388 Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi ter preizkus lastnosti po SIST EN 420:2003 Varovalne rokavice – Splošne zahteve in preskusne metode in SIST EN 420:2003/AC:2007 Popravek AC:2007 k standardu SIST EN 420:2003.

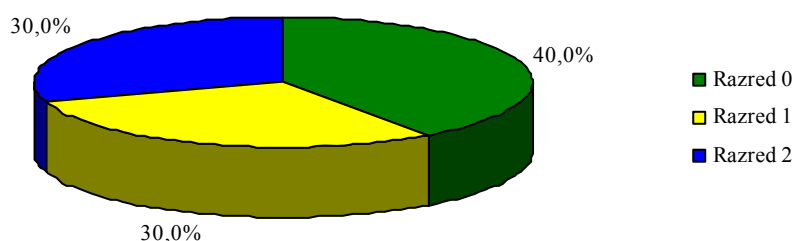
Pri preizkušanju skladnosti se je pri varovalnih rokavicah preverjalo odpornost na prepustnost vode, neškodljivost zaščitnih rokavic, določanje PH vrednosti, elektrostatične lastnosti, velikost in meritve rokavic, ročnost, odpornost na propustnost in absorpcijo vodnih hlapov, označevanje rokavic in embalaže, odpornost na abrazijo, odpornost na rezanje, odpornost na trganje in odpornost na preluknjanje.

Tržni inšpektorji so izvedli 8 inšpekcijskih pregledov in odvzeli 10 tipov zaščitnih rokavic različnih dobaviteljev ter jih oddali v postopke preskušanj in preverjanj skladnosti usposobljenemu laboratoriju.

Odvzeti proizvodi (po poreklu so bili 3 iz Italije, 2 iz Kitajske in Nizozemske ter po 1 iz Belgije, Slovenije in Nemčije) so se preizkušali pri akreditiranemu laboratoriju in priglašnemu organu za ugotavljanje skladnosti zaščitnih rokavic ZVD v Ljubljani.

Rezultati preizkušanj in preverjanj skladnosti so uvrščeni v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 4 proizvodi,
- ▶ Razred 1: 3 proizvodi,
- ▶ Razred 2: 3 proizvodi.

Slika 21: Rezultat preskušanja skladnosti zaščitnih rokavic

Zaradi ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji izdali 2 upravni odločbi po 16. členu Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, izvedeni so bili prostovoljni umiki neskladnih proizvodov in vnos v bazo ICSMS.

4.3.8.5. [Preskušanje osebne varovalne opreme za zaščito glave](#)

Tržni inšpektorat RS je v okviru mednarodnega projekta PROSAFE HELMETS II sodeloval v postopkih usklajene oblike nadzora in preizkušanja skladnosti z veljavnimi predpisi osebne varovalne opreme v državah EU. Nadzor se je v istem časovnem obdobju izvajal v državah članicah po sistemu usklajenih pregledov in odvzemov tipov osebne varovalne opreme za zaščito glave – čelad na trgu. Sodelujoče države so bile Ciper, Češka, Nemčija, Islandija, Latvija, Litva, Norveška, Slovenija, Španija, Švedska in Nizozemska.

Za potrebe izvedbe preizkušanj skladnosti so bili s trga odvzeti primerki osebne varovalne opreme za zaščito glave, izdelani po veljavnih standardih EN 1078 Čelade za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk, EN 1077 Čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu, EN

1080 Varovalne čelade za otroke in EN 1384 Čelade za konjeniške aktivnosti. Pri vseh odvzetih čeladah se je preverjala tudi prisotnost kontrole DMF (Dimethy Fumerate).

Inšpektorji so po metodi naključnega pregleda opreme za zaščito glave v prodajalnah na drobno odvzeli 3 tipe čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk ter 1 tip zaščitnih rokavic različnih dobaviteljev in jih oddali v postopke preizkušanj in preverjanj skladnosti usposobljenemu laboratoriju. Vsi s trga odvzeti primerki vzorcev čelad so bili posredovani v predhodno izbrani akreditirani laboratorij »SP TECHNICAL RESEARCH INSTITUTE« na Švedsko.

Pri preizkušanju skladnosti se je pri čeladah za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk preverjalo: material, način izdelave, vidno polje, odpornost absorpcije udarca, trpežnost, zadrževalni sistem, sistem pritrdjevanja, učinkovitost, čvrstost, barva, sistem za podbradek in udobnost. Pri čeladi za alpske smučarje se je preverjala vrsta razreda čelade A in B, material, način izdelave, zadrževalni sistem, splošne zahteve, sistem za podbradek, sistem pritrdjevanja, vidno polje, obseg, odpornost absorpcije udarca, odpornost na prediranje, čvrstost in trpežnost.

Vse tri čelade za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk ter čelada za alpske smučarje so bile skladne s tehničnimi predpisi. Čelada za alpske smučarje je imela priloženo napačno navodilo za uporabo in sicer za čelado razreda tipa A, čeprav je povsem izpolnjevala tehnične zahteve skladnosti čelade razreda tipa B.

Skupno je bilo v projektu odvzetih 40 različnih tipov čelad, kjer je bila ugotovljena skladnost pri 22 primerkih čelad (36 %) in neskladnost pri 18 primerkih čelad (61 %).

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je bilo sodelovanje v skupnem projektu PROSAFE HELMETS II učinkovito, saj je šlo za izvedbo koordiniranega enotnega nadzora po državah članicah z enakimi pristopi. Pomembnost se nanaša na odvzem čelad različnega porekla in cenovnih razredov ob uporabi enotnih kontrolnih listov in preizkušanje pri enotnem laboratoriju. Prisotnosti DMF ni bila ugotovljena. Neskladnosti so bile ugotovljene tako pri nizkocenovnih proizvodih, kot pri proizvodih višjega cenovnega razreda. Neskladnih je bilo 61 % preizkušenih proizvodov, skladnih pa 36 % vseh čelad. Izmed 26 odvzetih primerkov čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk sta bila le dva primerka ocenjena v višji vrednosti odpornosti na udarce, kot je to predvideno v standardu EN 1078.

4.3.8.6. Mednarodna izmenjava informacij

Tržni inšpektorat RS je iz stalnega predstavništva Slovenije pri EU prejel obvestilo o prepovedi dajanja na trg za 1 model osebne varovalne opreme in sicer varovalna očala za varilce. Po izvedeni kontroli prisotnosti neskladnih proizvodov na trgu Slovenije ni bilo ugotovljene prisotnosti notificiranih proizvodov.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je bila tudi v letu 2010 ugotovljena prisotnost neskladne osebne varovalne opreme z nepravilnostmi, ki vplivajo na varnost in zdravje potrošnika. Izvajanje administrativne oblike inšpekcijskega nadzora, izvedbe postopkov vzorčenja po sistemu naključno izbranih proizvodov, mednarodnih izmenjav informacij, odstopov drugih inšpektoratov ter prijav potrošnikov še nadalje predstavlja obliko izvajanja nadzora s preprečitvijo dobav neskladnih in za potrošnike nevarnih proizvodov na trg Slovenije. Z izvedbo preizkusov skladnosti metode vzorčenja naključno izbranih proizvodov osebne varovalne opreme se še dodatno preveri izpolnjevanje in zagotavljanje osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev skladnosti, ki so potrebni za varnost uporabnikov (odraslih in otrok) pri rekreativnih dejavnostih, domačih aktivnostih, delovnih procesih in drugo.

4.3.9. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS izvaja nadzor plinskih naprav že vse od leta 2001, ko je bil sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC.

Pravilnik določa zahteve za plinske naprave in opremo, da se lahko dajejo v promet in uporabo. Plinske naprave in oprema morajo tako izpolnjevati bistvene zahteve, ki zanje veljajo in so določene v Prilogi I Pravilnika. K vsaki plinski napravi morajo biti priložena tehnična navodila za vgradnjo, namenjena inštalaterjem, ter navodila za uporabo in vzdrževanje, namenjena uporabnikom. Poleg tega pa morajo plinske naprave na sami napravi in na embalaži nositi primerna opozorila glede lastnosti, načina uporabe, vrste in tlaka plina v slovenskem jeziku.

Na vsaki plinski napravi ali napisni tablici mora biti nameščena oznaka CE, ki ji sledi razpoznavna številka organa za ugotavljanje skladnosti (npr. CE1303) in napisi, določeni v Prilogi III (ime podjetja, trgovsko ime naprave, kategorija naprave, zadnji dve številki leta, v katerem je bila oznaka pritrjena), opremljeni na viden, čitljiv, neizbrisen in trajen način. Napisi oziroma tablica mora biti oblikovana tako, da je ni mogoče ponovno uporabiti.

Tržni inšpektorji so v letu 2010 pri trgovcih na drobno opravili sočasni nadzor grelnih naprav - električnih sobnih grelnikov, kaminov na biogoriva in plinskih naprav, ki se običajno pojavljajo pri istih prodajalcih. Tako so pri trgovcih opravili 50 pregledov plinskih naprav in pri tem pregledali 89 plinskih naprav (kar je dobro polovico manj, kot v letu 2009, ko je bilo pregledanih 192 plinskih naprav). Kontrolirali so predvsem plinske kotle za ogrevanje in pripravo sanitarne vode ter kuhinjske plinske štedilnike, plinske žare za zunanjo uporabo, prosto stoječe gobaste sevalne grelnike in plinske svetilke in grelnike na kartušo. Brez navodila v slovenskem jeziku je bilo 14 naprav, pri 12 napravah ni bilo opozoril na embalaži ali na napravah v slovenskem jeziku. Vse plinske naprave pa so imele CE oznako, kar v preteklih letih ni bilo tako. Zaradi navedenih nepravilnosti plinskih naprav so inšpektorji izdali 2 odločbi o prepovedi prometa plinskih naprav do odprave pomanjkljivosti ter izrekli 4 opozorila ZIN. Zaradi kršitev je bilo izrečenih 10 opozoril ZP-1, 6 opominov ter izdani 4 plačilni nalogi.

Število ugotovljenih nepravilnosti se kljub vsakoletnim nadzorom na področju plinskih naprav ne zmanjšuje prav veliko. V zadnjem času je v prometu večje število kitajskih plinskih naprav za zunanjo uporabo, kjer uvozniki ne zagotovijo navodil in opozoril v slovenskem jeziku tako na embalaži, kot tudi na napravi. Glede na ugotovljene nepravilnosti bo Tržni inšpektorat RS z nadzorom plinskih naprav nadaljeval tudi v letu 2011.

4.3.9.1. Vzorčenje plinskih naprav

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 4 plinske naprave. Med vzorčenimi proizvodi sta bila 2 premična plinska kuhalnika, ki se lahko uporabljata v dobro prezračenih prostorih, ena vgradna plinska plošča ter plinski žar. Vzorčene proizvode je Tržni inšpektorat RS predal v preskušanje pooblaščenemu laboratoriju.

Ugotovitve preskušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da sta bila 2 odvzeta vzorca neskladna (manjša neskladnost, ki lahko vpliva na varnost – razred 1), 1 premični plinski kuhalnik je bil skladen (razred 0), medtem ko je bil

plinski žar madžarskega proizvajalca spoznan kot nevaren pri uporabi (razred 3). Pri tem žaru se plinski gorilnik ne prižge v celoti v 5 sekundah, plamen se ne poveže in ga odnaša tudi še po 5 minutah.

Kjer so bile ugotovljene neskladnosti, so bile zavezancem izdane upravne odločbe, s katerimi jim je bila naložena odprava administrativnih nepravilnosti oziroma prepoved dajanja v promet neskladnih plinskih naprav. Pomanjkljivosti so bile odpravljene. V enem primeru je slovenski distributer vrnil vse plinske naprave dobavitelju, ker je bila plinska naprava spoznana za nevarno, saj ni bila zagotovljena stabilnost plamena in s tem izgorevanja. Pri testiranju plinskega žara plinski gorilnik niti po 5 minutah ni stabiliziral plamena in ga je še zmeraj odnašalo.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bil ta tip plinskih naprav v Sloveniji umaknjen iz prodaje. Glede na negativne rezultate testiranja plinskih naprav v letu 2010, bo Tržni inšpektorat RS tudi prihodnje leto izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil.

4.3.10. Gradbeni proizvodi

Tržni inšpektorji so v letu 2010, poleg številnih reaktivnih nadzorov, izvajali tudi planirane in sistematične administrativne nadzore skladnosti gradbenih proizvodov in nadzore z namenom preskušanja lastnosti gradbenih proizvodov, ki kot neskladni z veljavnimi predpisi lahko vplivajo na bistvene zahteve za gradbene objekte.

Pravna podlaga za inšpekcijske nadzore je Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov, Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih ter v delu neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov tudi zahteve Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Tržni inšpektorji so sistematično izvajali aktivne nadzore s planiranimi in vodenimi administrativnimi pregledi ter s planiranim in vodenim vzorčenjem z namenom preskušanja deklariranih lastnosti v izbranem laboratoriju. V letu 2010 so ugotavljali spoštovanje predpisov na področju gradbenih proizvodov in skupno izvedli 257 inšpekcijskih nadzorov glede spoštovanja določil Zakona o gradbenih proizvodih in sicer: izvedenih je bilo 162 planiranih nadzorov (protipožarni premazi za kovinske in lesene konstrukcije ter javljalniki dima), 20 nadzorov z vzorčenjem in preskušanjem svežih betonskih mešanic ter 95 reaktivnih nadzorov.

Reaktivne nadzore je Tržni inšpektorat RS izvajal kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev). V letu 2010 so tržni inšpektorji izvedli 95 reaktivnih nadzorov glede spoštovanja določil Zakona o gradbenih proizvodih.

Tržni inšpektorji so na področju gradbenih proizvodov pri zavezancih opravili 162 planiranih inšpekcijskih nadzorov (za 30 % manj kot v letu 2009, ko je bilo izvedenih 233 nadzorov), pregledali 3 vrste oziroma družine gradbenih proizvodov in 56 tipov gradbenih proizvodov ter vzorčili in predali na preskušanje 20 vzorcev proizvodov (za 20 % manj, kot v letu 2009, ko je bilo preskušanih 25 proizvodov).

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o gradbenih proizvodih, je bilo izdanih 61 upravnih odločb o prepovedi oziroma omejitvi prometa (za 49 % več, kot v letu 2009, ko je bilo izdanih 41 odločb), izrečenih 40 opozoril ZIN (za 37 % manj, kot v letu 2009, ko je bilo izrečenih 64 opozoril), 19 opozoril ZP-1 (za 30 % manj, kot v letu 2009, ko je bilo izrečenih 27 opozoril) ter 20 opominov (za 150 % več, kot v letu 2009, ko je bilo izdanih 8 opominov).

Iz Carinskih uradov je Tržni inšpektorat RS prejel 80 obvestil (za 141 % več, kot v letu 2009, ko je bilo prejetih 33 obvestil) o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 23 zahtev, da se proizvodi ne sprostijo v prosti promet (za 360 % več, kot v letu 2009, ko je bilo podanih 5 zahtev).

Tržni inšpektorat RS je na nacionalno kontaktno točko za proizvode po Uredbi (ES) št. 764/2008, posredoval 3 zaprosila za posredovanje informacij glede nacionalnih tehničnih pravil za trženje protipožarnih premazov, montažnih lesenih hiš ter magnezij oksidnih gradbenih plošč, na podlagi katerih je prejel tudi ustrezne odgovore.

4.3.10.1. Vzorčenje betonskih mešanic

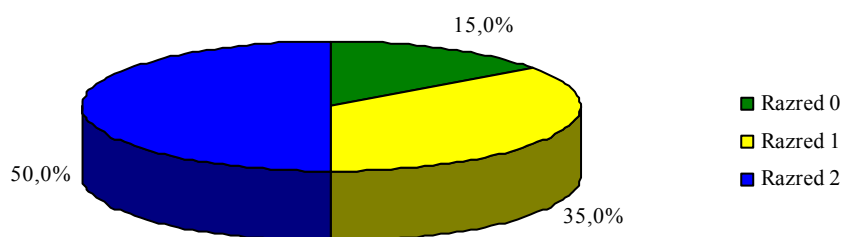
V letu 2010 so bili izvedeni postopki odvzema naključno izbranih vzorcev svežih betonskih mešanic (ponovitev nadzora iz leta 2005, s tem, da so bili odvzeti vzorcev izvedeni v drugih betonarnah) z namenom, da se opravijo preskusi deklariranih lastnosti in preveri skladnost z nacionalnim standardom za proizvod SIST EN 206-1:2003 in SIST 1026 s sistemom potrjevanja skladnosti 2+.

Pri 19 proizvajalcih je bilo na licu mesta v betonarni odvzetih 20 vzorcev sveže betonske mešanice, ki se je proizvajala v času nadzora. Tržni inšpektorji so poleg odvzema vzorca po predpisanem postopku v sodelovanju s pogodbenim laboratorijem preverili tudi administrativno skladnost proizvoda: označevanje obveznih podatkov na dobavnicah, pregled certifikata kontrole proizvodnje, izdane izjave o skladnosti in receptur betonskih mešanic.

Na odvzetih in po 24 urah prepeljanih vzorcih v laboratorij, se je po predpisanih kriterijih v standardu SIST EN 206-1:2003 in SIST 1026 merila tlačna trdnost, koestistenca in odpornost proti prodoru vode ter ugotavljala skladnost posameznega vzorca s primerjavo v recepturi deklariranih karakteristik proizvoda.

Na podlagi rezultatov prejetih poročil o preskušanju odvzetih vzorcev proizvodov betonskih mešanic so bili proizvodi razvrščeni v naslednje razrede:

- ▶ Razred 0: 3 vzorci (15 % vseh preskušanih vzorcev),
- ▶ Razred 1: 7 vzorcev (35 %) in
- ▶ Razred 2: 10 vzorcev (50 %).

Slika 22: Rezultat preskušanja skladnosti betonskih mešanic

Za vse vzorce, uvrščene v razred 2, je bila ugotovljena tehnična neskladnost zaradi neustrezne koestetenčne stopnje betonske mešanice, ki ni skladna z deklarirano vrednostjo proizvajalca. V večini primerov naj bi bil vzrok za to prevelika količina vode, ki je po pranju ostala v prevoznem sredstvu – »hruški«.

Zaradi narave proizvoda – vzorec betonske mešanice je enkraten, unikaten in neponovljiv, za katerega ni mogoče zaključiti, da se z enakimi tehničnimi lastnostmi še proizvaja – upravni ukrep v smislu upravne odločbe ni bil možen, saj ne bi mogel biti izvršljiv.

Tržni inšpektorji so o ugotovitvah nadzora in preskušanja seznanili zavezanca in jih pozvali k sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti ter preprečijo njihovo ponovitev. Na podlagi poziva Tržnega inšpektorata RS je 12 zavezancev sprejelo korektivne ukrepe in odpravilo ugotovljene nepravilnosti, 2 zavezanca pa sta oporekala vrednotenju rezultatov v poročilu oziroma načinu odvzema vzorcev. V sodelovanju z laboratorijem je bilo ugotovljeno, da v danem primeru način odvzema vzorcev s strani laboratorija ni bil v celoti pravilen, zato se je obema zavezancema ugodilo in ugotovilo, da sta oba odvzeta vzorca uvrščena v razred 1 in ne v razred 2.

Zavezancem so bile za odpravo ugotovljenih administrativnih neskladnosti izdane 4 upravne odločbe, zaradi ugotovljenih kršitev pa je bilo izdanih 7 opominov.

Opravljeni nadzori in preskušanja kažejo, da so proizvajalci seznanjeni z zahtevami veljavnih predpisov in zahtev standarda za proizvod, ugotovljene nepravilnosti so bile v 65 % takoj prostovoljno odpravljene. Z izvedenimi preskusi ni bilo ugotovljenih neskladnosti glede bistvene lastnosti – tlačne trdnosti, ki lahko vpliva na samo varnost objekta.

4.3.10.2. Protipožarni premazi za kovinske in lesene konstrukcije

Tržni inšpektorji so v letu 2010 s planiranimi koordiniranimi administrativnimi nadzori izvajali nadzor protipožarnih premazov za kovinske in lesene konstrukcije, za katere velja ena od bistvenih zahtev za gradbene objekte – varnost pred požarom.

Nadzor je bil usmerjen v protipožarne premaze z vidika podaljšane požarne odpornosti, ki podaljša čas pregrevanja in s tem porušitve konstrukcije objekta.

Pravna podlaga za izvedene nadzore in ukrepe je Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov, Pravilnik o požarni klasifikaciji gradbenih proizvodov, objavljena neobvezna smernica za evropska tehnična soglasja ETAG 015, Odločba komisije o postopkih potrjevanja skladnosti gradbenih proizvodov št. 3199D0454 – proizvodi za gašenje in dušenje požara ter protipožarna zaščita z določenim sistemom ugotavljanja in potrjevanja skladnosti »1« z upoštevanjem zahtev Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici.

Tržni inšpektorji so pri 12 zavezancih (4 proizvajalci in 8 distributerjev), koordinirano izvedli administrativne nadzore in pregledali 17 tipov proizvodov, pri čemer so preverili pridobljeno tehnično (slovensko ali evropsko) tehnično soglasje, pridobljen certifikat proizvoda, izdano izjavo o skladnosti, označevanje proizvodov ter navodila za vgradnjo in montažo proizvodov.

Tržni inšpektorat RS je pred izvedbo inšpekcijskih nadzorov preko slovenske kontaktne točke (SIST) pridobil informacije o tehničnih pravilih za zakonito dajanje v promet

protipožarnih premazov v Avstriji, Nemčiji in na Nizozemskem. Tržni inšpektorat RS ni izdal omejitvenega ukrepa nadziranim distributerjem.

En distributer si je za 2 tipa proizvodov, proizvedena v Nemčiji, kljub zakonitem trženju letih v Nemčiji in pridobljenem poročilu laboratorija, za oba proizvoda pridobil tudi slovensko tehnično soglasje, pri čemer do pridobitve certifikata proizvoda, ki je bil v času nadzora v izdelavi, proizvodov ni in ne bo tržil. Ostalih 7 distributerjev je s predloženimi certifikati proizvoda izkazalo in zagotovilo zakonito trženje v drugi državi članici. Proizvajalci nadziranih premazov iz Nemčije, Avstrije, Anglije in Nizozemske so si pridobili certifikat proizvoda po sistemu potrjevanja skladnosti »1«, ki so jih izdali priglašeni organi za gradbene proizvode v Nemčiji, Avstriji, na Češkem, Poljskem in v Angliji. Proizvodi so bili označeni in opremljeni s tehničnimi podatki in navodili za uporabo v slovenskem jeziku.

Z nadzori pri slovenskih proizvajalcih je bilo ugotovljeno, da ima en proizvajalec urejene vse predpisane listine, ki izkazujejo skladnost proizvoda (pridobljeno slovensko tehnično soglasje in certifikat proizvoda, izdana izjava o skladnosti, tehnična navodila ter označitev proizvoda); en proizvajalec izdeluje dva pripravka, ki se kot polproizvod uporabljata oziroma dodajata kot intumiscentna komponenta premazov. Po ugotovitvah nadzora se le 10 % enega od polproizvodov trži kot požarnozaščitni premaz, za katerega pa proizvajalec nima predpisanih listin (tehnično soglasje, certifikat in izjava o skladnosti), zato je družba ta proizvod prostovoljno umaknila iz prodaje; en proizvajalec trži en tip protipožarnega disperzijskega premaza, ki ni namenjen in ni deklariran kot požarna lastnost, temveč kot odziv na ogenj, za katerega pa velja sistem potrjevanja skladnosti »3«. Proizvajalec nima pridobljenih listin o skladnosti (slovensko tehnično soglasje, Poročilo laboratorija, izdana izjava o skladnosti), je pa v postopku pridobivanja predpisanih listin. En proizvajalec izdeluje in trži požarno odporni premaz, za katerega ima pridobljeno slovensko tehnično soglasje, izdan tehnični list, navodila za uporabo ter označevanje proizvoda, v času nadzora je bila v teku pridobitev certifikata o skladnosti.

Na podlagi opravljenih nadzorov in ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji za neskladne protipožarne premaze zavezancem izrekli 2 opozorili ZIN in izdali 1 opozorilo ZP-1.

4.3.10.3. Javljalniki dima

Tržni inšpektorji so na podlagi 15 RAPEX notifikacij za 15 različnih tipov javljalnikov dima koordinirano izvedli 183 inšpekcijskih nadzorov (preverili 19 tipov proizvodov) nad prodajo in prisotnostjo notificiranih in drugih tipov javljalnikov dima.

Pravna podlaga za inšpekcijske preglede, opravljene nadzore in ukrepe je Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov, harmoniziran standard SIST EN 14604:2005, Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti ter glede ravnanja z odpadno elektronsko opremo in z baterijami Zakon o varstvu okolja, Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo in Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji.

Inšpekcijski nadzor je bil usmerjen v javljalnike dima iz RAPEX notifikacij, kot tudi v vse ostale tipe javljalnikov dima, pri katerih so inšpektorji v maloprodaji preverjali označevanje na proizvodu, varnostna opozorila, CE oznako, označevanje za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter navodila za uporabo, pri dobaviteljih pa so preverjali administrativno skladnost proizvoda s pregledom predpisanih listin: pridobljen certifikat proizvoda, izdana izjava o skladnosti za proizvod, označevanje

proizvodov z opozorili in s CE oznako ter informacijami o proizvodu in priložena navodila za vgradnjo, montažo, uporabo ter vzdrževanje.

Z nadzori ni bilo ugotovljene prodaje oziroma prisotnosti notificiranih javljalnikov, pri 4 zavezancih so bile ugotovljene neskladnosti pri 5 tipih proizvodov javljalnikov dima (nepridobljen certifikat in neizdana izjava o skladnosti, nepopolno označevanje in nepriložena navodila v slovenskem jeziku).

Dva zavezanca sta na podlagi izrečenega opozorila na zapisnik odpravila ugotovljene nepravilnosti, v 2 primerih pa je bil izveden prostovoljni umik neskladnih javljalnikov dima, pri katerih so bili zaradi pomanjkljivosti listin o skladnosti (neizdan certifikat) in pomanjkljivega označevanja na proizvodu, iz prodaje umaknjeni 3 tipi proizvodov (2 sta bila vrnjena dobavitelju, eden pa je bil prostovoljno predan na uničenje).

En distributer je obvestil Tržni inšpektorat RS o odpoklicu enega tipa javljalnika dima, ki je bil notificiran v sistemu RAPEX, katere je v celotni količini prodal pred izvedenim inšpekcijskim nadzorom in za katere je distributer prostovoljno izvedel naslednje korektivne ukrepe: obveščanje potrošnikov z obvestili v trgovini, obveščanje potrošnikov na naslov, ugotovljen s pomočjo kartice zvestobe, objava na spletni strani, javljanje STA, posledično v tiskanih medijih, obvestilo na Tržni inšpektorat RS.

Tržni inšpektorji so za neskladne javljalnike dima zavezancem izrekli 2 opozorili ZIN ter izdali 2 opozorili ZP-1.

S stalno prisotnostjo in nadzorom Tržnega inšpektorata RS nad gradbenimi proizvodi se glede predpisanih CE oznak ugotavlja večja osveščenost glede zahtev za proizvode – tako proizvajalcev, distributerjev in uvoznikov, kot tudi nadzora na gradbiščih in nenazadnje potrošnikov. Zato Tržni inšpektorat RS svoje nadzore usmerjal tudi v poglobljen pregled listin, ki so zahtevane pred izdajo proizvajalčeve izjave o skladnosti. Tako ob administrativnem nadzoru, kot tudi ob vzorčenju, se ugotavljajo posamezne kršitve, ki jih zavezanci večinoma odpravljajo sproti in brez ugovorov. Število kršitev je mogoče zmanjševati s stalno prisotnostjo in nadzorom.

4.3.11. Rekreatijska plovila

Pravilnik o rekreacijskih plovilih določa bistvene zahteve za rekreacijska plovila dolžine od 2,5 m do 24 m in za pogonske motorje teh plovil glede emisije dimnih plinov in hrupa. Pravilnik povzema evropsko direktivo 94/25/EC ter direktivo 2003/44/ES, ki je amandma k osnovni direktivi.

Bistvene zahteve za rekreacijska plovila in njene pogonske motorje so določene v Prilogi I Pravilnika o rekreacijskih plovilih. Tako mora biti vsako rekreacijsko plovilo označeno z identifikacijsko številko (CIN koda – Craft Identification Number) in opremljeno s tablico graditelja, ki vsebuje naslednje podatke:

- ▶ ime proizvajalca,
- ▶ oznako CE,
- ▶ kategorijo namembnosti čolna v skladu s 1. točko Priloge I A pravilnika,
- ▶ največjo obremenitev, ki jo priporoča proizvajalec, v skladu s 3.6. točko Priloge I A pravilnika, razen mase vsebine fiksnih tankov, ko so polni,
- ▶ število oseb med plovbo, ki ga priporoča proizvajalec, za prevoz katerih je bil čoln zgrajen.

CIN koda, ki je nameščena na desni zadnji strani plovila, je sestavljena iz štirinajstih številčk oziroma črk (koda države izdelave plovila, proizvajalca, serijska številka, leto izdelave in modelno leto). Podrobneje ureja to kodo standard EN ISO 10087:2006.

K vsakemu plovilu mora biti priloženo navodilo za uporabo, napisano v slovenskem jeziku. Navodilo za uporabo mora zlasti opozarjati na tveganje ob požaru in poplavi ter vsebovati druga pomembna napotila za uporabnika plovila.

Pravilnik določa tudi postopke ugotavljanja skladnosti oziroma presojo skladnosti. Uporabljen je modulni pristop v odvisnosti od dolžine čolna in od kategorije namembnosti plovila. Pri plovilih, daljših od 12 m, ki imajo kategoriji namembnosti A (oceanska plovba) in B (plovba na odprtem), je v postopke ugotavljanja skladnosti pred dajanjem plovil na trg obvezno vključen tudi priglašen organ. Ta preveri in potrdi, ali reprezentančni vzorec pregledovanega bodočega proizvodnega programa izpolnjuje določbe Pravilnika o rekreacijskih plovilih, ki zanje veljajo. Kadar vzorec izpolnjuje zahteve tega pravilnika, priglašeni organ izda ES certifikat o pregledu tipa plovila (modul B).

Pisna ES izjava o skladnosti mora po Prilogi XV Pravilnika o rekreacijskih plovilih vedno spremljati rekreacijsko plovilo in pogonske motorje ter biti priložena k navodilom za uporabo iz točke 2.5. Priloge I pravilnika in mora biti za plovila, ki se dajejo na slovenski trg, napisana v slovenskem jeziku. S pisno izjavo o skladnosti proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik v EU potrjuje skladnost rekreacijskega plovila oziroma pogonskega motorja z zahtevami pravilnika.

Pri nadzoru plovil in pogonskih motorjev inšpektorji kontrolirajo, ali so ustrezno označeni, ali imajo tablico graditelja, ali so jim priložena slovenska navodila za uporabo ter pisna ES izjava o skladnosti.

Tržni inšpektorji so v mesecu maju 2010 pri prodajalcih opravili 41 pregledov, kjer se je kontroliralo 40 različnih tipov plovil ter 5 pogonskih motorjev. Brez izjave o skladnosti v slovenskem jeziku je bilo 9 plovil, kar je več kot leta 2009. Pri nekaj plovilih so bila slovenska navodila nepopolna v primerjavi z originalnimi navodili. Eno plovilo je imelo identifikacijske številke (CIN koda) s petnajstimi znaki. Vsa plovila pa so imela CE oznako in proizvajalčevo originalno izjavo o skladnosti. Prodajalcem je bilo izdano 11 opozoril ZIN z rokom odprave nepravilnosti, 2 opozorili ZP-1 ter 1 opomin.

Od uveljavitve direktive o plovilih leta 2004 je bila to že šesta kontrola na slovenskem trgu. Glede na nadzore v preteklih letih se ugotavlja, da so prodajalci plovil že dobro seznanjeni z zahtevami direktive oziroma Pravilnika o rekreacijskih plovilih in je vse manj ugotovljenih nepravilnosti v primerjavi s prvimi leti nadzora.

4.3.12. Baterije in akumulatorji

V Sloveniji je bil že leta 2000 objavljen Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi, ki je povzema vsebino evropskih direktiv. Ta pravilnik je določal zahteve samo za akumulatorje in baterije, ki se jih je dalo ponovno polniti (sekundarne baterije). V tem času se je EU zakonodaja spreminjala, tako da je od 16. 1. 2010 v veljavi Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji, ki povzema EU direktivi 2006/66/ES in 2008/103/ES in zajema vse baterije, tako tiste za ponovno polnjenje, kot tudi za enkratno uporabo.

Po uredbi Tržni inšpektorat RS nadzira določbe 5., 7. in 33. člena v zvezi z dajanjem baterij in akumulatorjev v promet in samo označevanje, inšpektorji Ministrstva za okolje in prostor pa nadzirajo celotno uredbo.

Iz prvega odstavka 5. člena Uredbe o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji izhaja, da je na splošno prepovedano dajati v promet baterije in akumulatorje, ki vsebujejo več kakor 0,0005 % živega srebra glede na celotno maso razen gumbastih celic, kjer je vsebnost Hg lahko do 0,002% na celotno maso. Pri prenosnih baterijah in akumulatorjih pa je lahko vsebnost kadmija največ 0,002 %. Ta prepoved glede kadmija (Cd) pa ne velja za prenosne baterije in akumulatorje, ki se vgrajujejo v varnostne in alarmne sisteme, v medicinsko opremo ter brezžično električno orodje. Po 7. členu uredbe mora izvorni proizvajalec baterije ali akumulatorje, vgrajene v naprave pod svojo znamko, pri načrtovanju in proizvodnji teh naprav zagotoviti, da se lahko odpadne baterije in akumulatorje vzame iz naprave in jih nadomesti z drugimi. Pri tem mora zagotoviti, da so k taki napravi priložena navodila, ki prikazujejo način varnega jemanja baterij ali akumulatorjev iz naprave, in kjer je to primerno, obvešča končnega uporabnika o vrsti vgrajenih baterij in akumulatorjev. V 33. členu so navedene zahteve glede načina označevanja posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo zagotoviti, da so le te označene z znakom prečrtan zabojnik iz Priloge 2 uredbe. V 4. odstavku istega člena pa so določene dimenzije tega zabojnika glede na velikost največje ploskve ali površine telesa valjastih baterij. V nobenem primeru velikost zabojnika ne sme presegati 5x5 cm, če pa pride izračunana površina zabojnika manjša od 0,5x0,5 cm, pa proizvajalec označi embalažo v velikosti 1x1 cm in ne baterije ali sklopa baterij oziroma akumulatorja. Vse oznake iz tega člena morajo biti čitljive, trajne in na vidnem mestu. Če posamezne vrste baterije in akumulatorji vsebujejo več kot 0,0005 % Hg, več kot 0,002 Cd ali več kot 0,004% % Pb, mora biti pod prečrtanim zabojnikom še kemijski simbol za kovino, ki presega navedene vrednosti. Prav tako morajo proizvajalci prenosnih in avtomobilskih baterij in akumulatorjev zagotoviti, da je na prenosnih in avtomobilskih baterijah in akumulatorjih navedena zmožljivost električnega vira v vidni, čitljivi in neizbrisni obliki.

Tržni inšpektorji so v avgusta 2010 opravili nadzor pri trgovcih na drobno in distributerjih baterij in akumulatorjev, ki dajejo te proizvode prvi na slovenski trg. Skupno je bilo opravljenih 72 pregledov, kjer se je kontroliralo 283 različnih tipov baterij in akumulatorjev ter naprav z vgrajenimi temi proizvodi.

Brez oznake prečrtanega zabojnika so bile baterije za enkratno uporabo, ki jih slovensko podjetje trži pod lastno blagovno znamko. V 5 drugih primerih je bil znak premajhne velikosti. Brez opozoril pri uporabi in rokovanju z baterijami je bilo 16 tipov, brez navedbe o namenu uporabe v slovenskem jeziku pa je bilo 14 tipov baterij. Pri 2 tipih akumulatorjev ni bila navedena zmožljivost električnega vira, pri dveh prodajalcih pa niso imeli garancijskih listov za akumulatorje.

Tržni inšpektorji so prodajalcem in distributerjem izdali 6 upravnih odločb o prepovedi prodaje baterij in akumulatorjev ter 17 opozoril ZIN o odpravi nepravilnosti v zvezi z namenom uporabe in opozorili glede rokovanja z baterijami in akumulatorji. Zaradi ugotovljenih neskladnosti so bila izrečena tudi 3 opozorila ZP-1 ter 4 opomini.

Nadzor baterij in akumulatorjev po novi Uredbi o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji je bil med dobavitelji baterij in akumulatorjev na slovenski trg kar odmeven, saj so na baterije takoj začeli lepiti opozorila in navodila o namenu uporabe tudi v slovenskem jeziku in tako začeli dajati v promet baterije in akumulatorje skladne z zahtevami Uredbo.

4.3.13. Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v EU se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi uredbe Tržni inšpektorat RS sodeluje s Carinsko upravo RS že od leta 2003.

S 1. 1. 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/, ki v členih 27 do 29 ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg EU. Tako je bilo v letu 2010 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Carinsko upravo RS oziroma izvajanje nadzora – presoje skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil Carinske uprave RS.

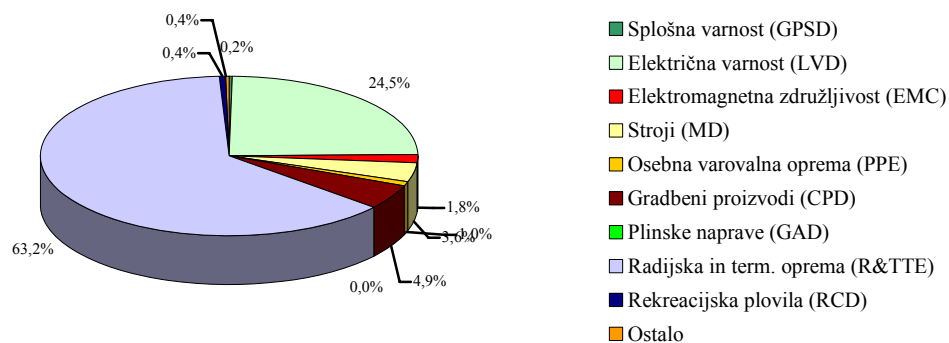
Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Carinske uprave RS je pomembna določba tretjega odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitvev proizvoda v prosti promet na trgu EU, če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi kar koli od naslednjega:

- ▶ proizvod ima značilnosti, ki vzbuja verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- ▶ proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustrezni usklajevalni zakonodaji EU, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,
- ▶ na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE,

in o vsakem takem zadržanju takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 prejel od Carinske uprave RS 705 pisnih obvestil o zadržanju sprostitvev proizvodov v prosti promet (601 obvestilo v letu 2009), od katerih je bilo v 494 primerih (v letu 2009 v 434 primerih) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitvev ni bila dovoljena, v 211 primerih (v letu 2009 v 167 primerih) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitvev proizvodov v prosti promet.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko številnih telefonskih razgovorov s Carinskimi uradi sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami in predpisi.

Slika 23: Po direktivah, sprostitvev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled števila zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS od leta 2003 do 2010.

Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Število obvestil	25	11	135	151	315	434	601	705
Število prepovedi	8	8	10	26	35	210	434	494
Število sprostitev	17	3	125	125	280	224	167	211

4.4. DELO NA ČRNO

Delo na črno in oglaševanje dela na črno ureja Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Po tem zakonu se za delo na črno šteje opravljanje dejavnosti oziroma dela v naslednjih primerih:

- ▶ če pravna oseba opravlja dejavnost, ki je nima vpisane v sodni register, oziroma opravlja dejavnost, ki je nima določene v temeljnem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti,
- ▶ če podjetnik opravlja dejavnost, katere nima vpisane v ustrezen register, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane dejavnosti,
- ▶ če pravna oseba ali podjetnik opravlja dejavnost kljub začasni prepovedi opravljanja dejavnosti,
- ▶ če tuje podjetje, razen podjetja s sedežem v državi članici EU, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, ki opravlja storitvene dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu, ne opravlja dejavnosti v Sloveniji prek podružnic ali opravlja dejavnost brez ustreznega dovoljenja,
- ▶ če posameznik opravlja dejavnost oziroma delo in ni vpisan ali priglašen kot to določa ta ali drugi zakoni.

Oglaševanje dela na črno je z zakonom prepovedano in opredeljeno kot prekršek.

Na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno so inšpektorji v letu 2010 opravili 4508 inšpekcijskih pregledov, na podlagi katerih je bilo zavezancem izrečenih 763 upravnih ukrepov. Zavezancem je bilo v 347 primerih z upravno odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti, v 8 primerih so inšpektorji zaradi nespoštovanja odločbe pričeli z upravo izvršbo, v 408 primerih, ko je šlo za manjše kršitve, pa je bilo zavezancem izrečeno opozorilo ZIN. Izrečenih ali izdanih je bilo tudi 1147 prekrškovnih ukrepov: 539 opozoril ZP-1, 164 opominov, 366 plačilnih nalogov in 64 prekrškovnih odločb z izrekom globe. Poleg tega so tržni inšpektorji na ustrezna sodišča vložili tudi 14 obdolžilnih predlogov.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel 322 prijav zaradi različnih kršitev določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

4.4.1. Izvajanje dela na črno

Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijske preglede pri posameznikih – šušmarjih predvsem na podlagi prijav, prav tako pa so organizirane akcije poostrelega nadzora po posameznih področjih, če se za to

pokaže potreba, vendar je v okviru takšnih akcij šušmarje težje odkriti. Zoper posameznike, ki naj bi opravljali delo na črno, je Tržni inšpektorat RS v letu 2010 prejel 89 prijav.

Nadzor nad delom na črno pri posameznikih je še posebej zahteven zaradi dejstva, da se delo opravlja v zasebnih, stanovanjskih prostorih, kamor inšpektor ne more vstopiti brez dovoljenja lastnika oziroma brez odredbe sodnika, ki pa izda odredbo le na podlagi vloženega predloga inšpektorja, v katerem mora biti izkazan utemeljen sum, da gre za delo na črno in da bodo v prostoru, ki naj bi se preiskal, najdeni predmeti in listine, s katerimi je kršitelj storil prekršek.

Skupno je bilo v letu 2010 pri posameznikih opravljenih 526 pregledov, pri katerih je bilo odkritih 58 kršiteljev. Število pregledov je v primerjavi z odkritimi kršitelji zelo veliko, vendar je potrebno povedati, da je v primerih odkrivanja dela na črno posameznikov v večini primerov potrebno opraviti več pregledov, predvsem pri obrtnih dejavnostih. Na področju obrtnih dejavnosti je dela na črno tudi največ, sledi trgovina in ostale storitvene dejavnosti, kot so varstvo otrok na domu, inštrukcije in čiščenje prostorov.

V času od septembra do konca leta 2010 je bil v popoldanskem času organiziran poostren nadzor, katerega glavni namen je bilo odkrivanje dela na črno, ki ga opravljajo posamezniki. Nadzor je potekal sočasno s kampanjo »Skupaj ustavimo delo in zaposlovanje na črno – za svetlo prihodnost«. Nadzor se je opravljal v popoldanskem času, ko je dela na črno več, ter v določenih primerih tudi v soboto ali nedeljo, ko kršitelji takšnega nadzora ne pričakujejo. Nadzor se je vršil na terenu, to je na objektih, kjer so inšpektorji opazili izvajanje gradbenih del, avtomehaničnih del in opravljanje trgovinske dejavnosti. Inšpektorji, ki so sodelovali v nadzoru, so se na preglede predhodno pripravili ter preverili oglase v lokalnih časopisih, na oglasnih deskah v soseskah in stavbah, kjer posamezniki oglašujejo svoje storitve. Inšpektorji so se vozili po terenu in v primeru, da so opazili, da se opravlja kakšno delo, tam tudi opravili inšpekcijski pregled.

V tem času je bilo skupno opravljenih 446 inšpekcijskih pregledov pri posameznikih. Posameznikom je bilo izdanih 105 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti, 116 plačilnih nalogov in 10 opozoril zaradi oglaševanja dela na črno. 1 kršitelju (tujcu) so bili zaseženi predmeti in podan obdolžilni predlog na Okrajno sodišče, ki je izdalo sodbo ter ga spoznalo odgovornega za očitani prekršek.

Med odkritimi kršitelji je bilo v letu 2010 obravnavano tudi nekaj tujcev. Kot prejšnja leta, je bilo tudi v letu 2010 obravnavano največ državljanov Romunije in Madžarske, pojavljati pa so se začeli tudi italijanski državljani, ki so prodajali različno blago od vrat do vrat po vaseh ali pred večjimi trgovskimi centri. Italijanski državljani so prodajali blago predvsem na področju Primorske regije, torej v bližini državne meje. O nezakoniti prodaji je Tržni inšpektorat RS praviloma obveščen s strani policije, ki tujca zadrži do prihoda tržnega inšpektorja. Pri odkrivanju dela na črno tujih fizičnih oseb je težava v tem, da lahko tržni inšpektor ukrepa le v primerih, če se je dejavnost dejansko tudi opravljala, ne pa, če je šlo le za ponujanje blaga, do prodaje pa še ni prišlo.

Pri gospodarskih družbah in podjetnikih je bilo na podlagi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opravljenih 551 inšpekcijskih pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 132 kršitev.

Zavezancem je bilo v 17 primerih z upravno odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti, v 12 primerih so inšpektorji zaradi nespoštovanja odločbe pričeli z upravno izvršbo, v 115 primerih, ko je šlo za manjše kršitve, pa je bilo zavezancem izrečeno opozorilo ZIN. Izrečenih ali izdanih je bilo tudi 87 prekrškovnih ukrepov: 72 opozoril ZP-1, 10 opominov, 2 plačilna naloga in 3 prekrškovne odločbe z izrekom globe. S sprejetjem Uredbe o določitvi

obrnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti se je še bolj liberaliziralo opravljanje obrtne dejavnosti, saj za nekatere od obrtnih dejavnosti ni več predpisano obrtno dovoljenje, zato je kršitev na področju opravljanja dejavnosti brez predpisane listine o izpolnjevanju pogojev še manj, kot prejšnja leta.

Slovenija je dne 15. 3. 2010 sprejela Zakon o storitvah na notranjem trgu, ki je bil sprejet na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu. V 14. členu navedene direktive je določeno, da države članice za začetek opravljanja storitvene dejavnosti ali njeno opravljanje na svojem ozemlju ne uveljavljajo omejevanja ponudnikove pravice do izbire med glavnim ali sekundarnim sedežem, zlasti obveznosti ponudnika, da ima glavni sedež na njihovem ozemlju, ali omejevanje glede svobodne izbire sedeža kot agencije, izpostave ali podružnice. Glede na to je bil v letu 2010 tudi spremenjen in dopolnjen Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Tako tujim pravnim osebam, ki imajo sedež na območju EU, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, ni potrebno več vpisati podružnice v Sloveniji in lahko opravljajo dejavnost. Tako lahko tuja pravna oseba s sedežem v EU, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarske konfederacije opravlja pridobitno dejavnost v Sloveniji brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Skladno s 4. členom Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je pravna oseba, zasebnik ali posameznik, ki omogoči eni ali več osebam opravljanje dela na črno, za katere ve, da opravljajo delo na črno, ali ki sklene pogodbo z drugo pravno osebo, zasebnikom ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno, soudeleženec dela na črno.

V letu 2010 je bilo v zvezi z soudeležbo opravljenih 16 pregledov in izrečenih 16 prekrškovnih ukrepov: 9 opozoril ZP-1, 1 opomin, 5 plačilnih nalogov in 1 prekrškovna odločba z izrekom globe.

Glede na vse povedano, Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo potrebno tudi v prihodnje temu področju dela posvetiti posebno pozornost, še posebej pri nadzoru posameznikov, saj na njihovo delo vpliva brezposelnost in s tem povezan nižji življenjski standard. Glede na trenutni trend zmanjševanja zaposlenih v gospodarstvu pa je pričakovati, da bo dela na črno v prihodnosti še več. Kršitve na področju registracij, vpisa v temeljni akt in dovoljenj za opravljanje dejavnosti pa je vedno manj, kar je tudi posledica odprave dovoljenj na posameznih področjih.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 aktivno sodeloval pri delu Komisije Vlade RS za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, da bi se spremenile posamezne določbe zakona, ki bodo omogočale učinkovitejši in bolj ekonomičen nadzor. Tudi tako, da bi bilo za nadzor dela na črno, vsaj v delu, ki se nanaša na dovoljenja za opravljanje dejavnosti, pristojnih več inšpektoratov, vsak iz svojega delovnega področja. Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je bil v času od 6. 10. 2010 do 6. 11. 2010 v javni obravnavi.

4.4.2. Oglaševanje dela na črno

V letu 2010 je bil nadzor nedovoljenega reklamiranja organiziran skozi celo leto tako, da je posamezna območna enota Tržnega inšpektorata RS opravljala nadzor en mesec v letu. Inšpektorji so nadzorovali ponujanje oziroma reklamiranje dela na črno s strani pravnih oseb, zasebnikov ali posameznikov v različnih medijih. Poudarek je bil, kot

že nekaj let doslej, na oglaševanju prek svetovnega spleta, saj se na spletu na različnih spletnih oglasnikih pojavlja vedno več oglasov, s katerimi oglaševalci ponujajo v prodajo razno, ponavadi tehnično blago, ali pa nudijo storitve. Med temi oglasi so inšpektorji izbirali oglase, ki poleg ponudbe navajajo kot kontakt le elektronski naslov ali telefonsko številko. Elektronski naslovi so navadno anonimni, pa tudi telefonske številke velikokrat niso objavljene v imeniku, zato je težko odkriti, kdo je dejansko objavil oglas oziroma kdo je oseba, ki je oglas naročila. Inšpektorji v takih primerih za podatke zaprosijo mobilne operaterje, vendar tudi oni ne razpolagajo z vsemi iskanimi podatki, zato se morajo inšpektorji včasih poslužiti tudi nakupa blaga in na ta način priti do želenih podatkov.

Od slovenskih spletnih strani z malimi oglasi izstopa spletni portal www.bolha.com, kjer je dnevno objavljeno več tisoč različnih oglasov. S skrbnikom spletne strani www.bolha.com Tržni inšpektorat RS že več let zgledno sodeluje, saj skrbnik na podlagi naših obvestil s spletne strani odstranjuje vse sporne oglase.

Vedno večjo težavo predstavljajo spletne strani, ki se nahajajo na tujih strežnikih, ali pa so spletni naslovi registrirani preko tujih registrarjev. V zvezi s takimi stranmi ni mogoče ugotoviti, kdo je lastnik strani, saj so registrirane pod izmišljenimi imeni, pa tudi v primeru, da bi bil subjekt znan, zoper subjekte v tujini tržni inšpektorji ne morejo ukrepati.

Inšpektorji so v zvezi z nedovoljeno reklamo uvedli 195 inšpekcijskih postopkov in ugotovili 93 kršitev, kar pomeni, da so bile v 47,7 % odkrite kršitve. V zvezi s samim delom na črno je bilo ugotovljenih 8 kršitev, nedovoljeno reklamiranje je bilo ugotovljeno v 45 primerih, v 40 primerih pa registrirana podjetja v oglasu zgolj niso navedla firme in sedeža, s čimer so kršila 2. člen Zakona o varstvu potrošnikov. Tudi tokrat med oglasi prevladujejo ponudniki inštruiranja, čiščenja, likanja, oddaje apartmajev, izdelave spletnih strani, nekaj pa je tudi prodaje piratskih kopij filmov in glasbe.

V primerjavi z letom 2009 je v letu 2010 ugotovljenih za dobrih 28 % manj kršitev, kar je verjetno tudi posledica dejstva, da takšen nadzor potekal skozi celo leto že vrsto let, da so posamezniki seznanjeni z nadzori tržnih inšpektorjev, pa tudi osveščenost upravljavcev spletnih portalov, ki že sami preprečijo objavo spornih oglasov

4.5. TRGOVINA

Inšpekcijski nadzori nad opravljanjem trgovinske dejavnosti so bili opravljeni na podlagi določil Zakona o trgovini (ZT-1) in na njegovi podlagi izdanega Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti, ki ureja minimalne tehnične pogoje za opravljanje te dejavnosti.

Nadzor v prodajalnah se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o varstvu konkurence.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih, in sicer na tržnicah, sejmih in raznih prireditvah, tako pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih posameznikov ter fizičnih osebah, ki so opravljale trgovinsko dejavnost na črno.

Tržni inšpektorji so opravili nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, opravili kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi ali mednarodnimi

standardi računovodskega poročanja, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi določeno, ter označevanja blaga s cenami.

V letu 2010 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti po navedenih predpisih, za nadzor katerih je pristojen Tržni inšpektorat RS, opravljenih skupno 585 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti v letu 2010 gospodarskim subjektom in fizičnim osebam izdanih 28 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti, so tržni inšpektorji v 436 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 445 subjektom izrečena sankcija po Zakonu o prekrških. Tako so bile izdane 4 odločbe o prekršku z izrekom globe, 12 plačilnih nalogov in izdanih 16 odločb o prekršku z izrekom opomina zaradi manjših kršitev. V 413 primerih je bilo kršiteljem izrečeno opozorilo ZP-1.

4.6. GOSTINSTVO

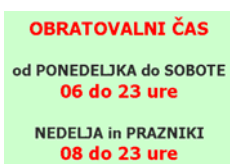

Stalna naloga Tržnega inšpektorata RS je opravljanje nadzora gostinske dejavnosti, zato so tržni inšpektorji tudi v letu 2010 opravili kontrolo obratovanja gostinskih obratov skozi celo leto v okviru planiranih akcij po vodilih za nadzor, po prijavi, v okviru koordiniranih akcij ter po uradni dolžnosti. Tržni inšpektorji so pri osebah, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti in Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost.

Tržni inšpektorji so na področju gostinstva opravili 3280 pregledov (3607 pregledov v letu 2009). V primerjavi z letom 2009 se je število pregledov gostinske dejavnosti v letu 2010 zmanjšalo za 9 %. Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali in izdali 307 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 2701 opozoril ZIN. Zoper gostince so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali z izdajo 288 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 186 plačilnih nalogov, 259 opominov in gostincem izrekli tudi 3019 opozoril ZP-1 zaradi manjših kršitev.

4.6.1. Nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov

Posebej velja izpostaviti nadzor gostinske dejavnosti v nočnem času, ki je tudi zaradi neugodnega delovnega časa, zavezancev in nemalokrat vinjenih gostov, izjemno zahtevno in naporno. Tržni inšpektorji so kontrolirali gostinske lokale v nočnem času in ugotavljali kršitve obratovalnega časa skozi celo leto, največkrat na predlog policijskih uprav in na podlagi prijav občanov. Posebni koordinirani nočni akciji pa

sta bili na območju celotne Slovenije organizirani septembra 2010, ko je ob asistenci policije nadzor od 23:00 ure do 5:00 ure naslednjega dne opravila večina zaposlenih inšpektorjev. Namen akcije je bil pridobiti realno sliko glede problematike kršitev obratovalnega časa gostinskih obratov, cilj nadzora pa je bil zagotoviti spoštovanje obratovalnih časov, ki jih gostincem potrjujejo pristojni občinski organi.

V obeh koordiniranih akcijah so tržni inšpektorji pregledali 647 gostinskih obratov, 82 gostincev (to je 12,7 % pregledanih gostincev) je kršilo potrjen obratovalni čas, zato so inšpektorji zoper vse kršitelje prekrškovno ukrepali z izrečenimi globami v višini 1.200 EUR za pravno osebo in samostojnega podjetnika posameznika in 400 EUR za odgovorno osebo pravne osebe in samostojnega podjetnika. Število kršitev je bilo glede na število opravljenih pregledov sicer relativno majhno, vendar so kršitelji ponavadi eni in isti gostinci, kar je znak, da je potrebno s tovrstnimi akcijami nadaljevati tudi v letu 2011, saj se bodo gostinci na tak način začeli zavedati, da so pod drobnogledom inšpekcijskih služb, ki lahko izvedejo kontrolo poslovanja kadarkoli, tudi v nočnem času. Kljub poostrenemu nadzoru tržne inšpekcije in striktnemu kaznovanju gostincev, ki ne spoštujejo obratovalnega časa gostinskih lokalov, Tržni inšpektorat RS opaža, da so gostinci vedno bolj iznajdljivi in množično vlagajo zahteve za sodno varstvo, v katerih navajajo najrazličnejše izgovore, da bi uspeli v pritožbenem postopku. Ker so sodišča zasuta s pritožbami, veliko zadev zastara, dogaja pa se tudi, da sodišča verjamejo zagovorom gostincev in jih oprostitjo prekrška, s tem pa je delo tržnih inšpektorjev razvrednoteno.

4.6.2. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Ponudniki gostinskih storitev pomembno prispevajo k rasti slovenskega turističnega gospodarstva, zato je pomembno, da je področje gostinstva urejeno, saj gostinske obrate poleg domačih obiskujejo tudi tuji turisti, ki s pozitivnimi vtisi pozitivno vplivajo na turistični razvoj ter v tujini širijo dober glas o Sloveniji.

Tržni inšpektorji so zato v glavni turistični sezoni, v času od začetka junija do konca oktobra 2010, opravili poostren nadzor prehrambenih gostinskih obratov in v tem obdobju na območju Slovenije pregledali 500 gostincev. V okviru nadzora gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni se je opravljala tudi kontrola opravljanja gostinske dejavnosti na plovilih, saj so ta plovila običajno opremljena z gostinskim inventarjem, gostinci pa na njih prirejajo piknike in zabave. V poletnem času se gostinska dejavnost opravlja tudi zunaj gostinskih obratov na raznih prireditvah, kopališčih, mestnih središčih, na stojnicah, kioskih, prireditvenih šotorih itd., zato so inšpektorji preverili tudi to gostinsko dejavnost.

Pri gostincih je bilo ugotovljenih 582 različnih kršitev gostinske zakonodaje, kršitve predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic ter nedovoljenega oglaševanja alkohola in tobaka in sicer:

- ▶ 6 gostincev je opravljal gostinsko dejavnost kot delo na črno,
- ▶ v 212 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti glede minimalnih tehničnih pogojev,
- ▶ v 8 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti glede obratovalnega časa,
- ▶ 173 gostincev je neustrezno označilo cene gostinskih storitev,
- ▶ 14 gostincev ni izdalo računa za opravljene gostinske storitve,
- ▶ 91 gostincev ni imelo urejenih avtorskih pravic (SAZAS, ZAMP),
- ▶ v 101 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (nedovoljeno oglaševanje tobačnih izdelkov in neizobešena obvestila o

prepovedi prodaje tobaknih izdelkov mlajšim od 18 let), Zakona o javni rabi slovenskega jezika (neustrezno poimenovanje gostinskega obrata) in Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo (reklamiranje alkohola z manj kot 15 % alkohola brez opozorila ministra, oglaševanje žganih pijač).

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji izdali 191 upravnih ukrepov in sicer:

- ▶ 6 upravnih odločb, s katerimi so gostincem prepovedali opravljanje gostinske dejavnosti,
- ▶ 105 upravnih odločb s katerimi so odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti,
- ▶ 23 upravnih odločb o odpravi nepravilnosti glede oglaševanja in javne rabe slovenskega jezika,
- ▶ 57 upravnih odločb, s katerimi so gostincem naložili, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s kolektivno organizacijo SAZAS oziroma ZAMP.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje uvedli postopek o prekršku in sicer je bilo izdanih 419 prekrškovnih ukrepov po Zakonu o prekrških (59 plačilnih nalogov, 83 odločb o prekršku z izrečenim opominom in 277 opozoril ZP-1).

V primeru manjših kršitev, ki so bile odpravljene že v času inšpekcijskega nadzora, je bilo izrečenih 213 opozoril ZIN.

Hujše kršitve gostinske zakonodaje niso bile ugotovljene. Kot vsako leto, je bilo tudi pri tokratnem nadzoru ugotovljenih največ kršitev povezanih z neustreznimi in nepopolnimi ceniki gostinskih storitev oziroma cenikov sploh ni bilo na gostinskih vrtovih.

S kontrolnimi pregledi so inšpektorji ugotovili, da je 6 gostincev opravljalo gostinsko dejavnost kot delo na črno, kar je zanemarljivo malo glede na število opravljenih pregledov. V letošnji turistični sezoni je bilo ugotovljenih tudi bistveno manj kršitev obratovalnega časa, kar je verjetno posledica občinskih predpisov, ki gostincem dovoljujejo obratovanje v podaljšanem obratovalnem času, kar je dobrodošlo za turistično ponudbo. Kršitve povezanih z obratovalnim časom so se nanašale na neizobešen obratovalni čas, neskladen izobešen obratovalni čas s potrjenim obratovalnim časom in na obratovanje brez predhodnega soglasja organa lokalne skupnosti za obratovanje v podaljšanem obratovalnem času, ki ga je potrebno letno obnavljati.

Prehrambeni gostinski obrati so pretežno urejeni v skladu z določili Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih. Ugotovljene pomanjkljivosti so se nanašale predvsem na označevanje vrste gostinskega obrata, navedb sedeža podjetja, premajhnega števila sanitarij glede na stalno število sedežev v lokalu, pomanjkljivo opremljene sanitarije (manjkajo obesne kljukice, posode za odpadke), manjkajoče garderobne omarice za zaposlene, nepopolne ponudbe hrane v okrepčevalnicah, zagotavljanja pomožnih prostorov za zaposlene osebe.

Kljub stalnemu nadzoru je še vedno veliko kršitev povezanih s pomanjkljivim označevanjem cen gostinskih storitev. Ceniki so bodisi pomanjkljivi, ali pa jih ni bilo v vseh prostorih, kjer so se nudile gostinske storitve, problem so predvsem gostinski vrtovi, na katerih cenikov gostinskih storitev največkrat ni bilo.

V primerih, ko so gostinci poleg gostinskih storitev nudili gostom tudi mehansko glasbo za ples, so tržni inšpektorji ugotavljali, ali so gostinci v gostinskem obratu, skladno z določbami predpisov, ki urejajo varstvo pred požari, na vidno mesto označili največje

število obiskovalcev, ki jih obrat lahko hkrati sprejme ter ali so v času obratovanja zagotovili tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata. Tovrstne nepravilnosti v glavnem niso bile ugotovljene, večji problem predstavlja varnost obiskovalcev, ko se v gostinskem obratu, ki nudi mehansko ali živo glasbo za ples oziroma družabni program, nabere veliko število ljudi in je njihova varnost v primeru nesreče lahko ogrožena.

4.6.3. Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih

Tržni inšpektorji vsako smučarsko sezono kontrolirajo opravljanje gostinske dejavnosti na slovenskih smučiščih in drsališčih ter v obratih v neposredni bližini le-teh. V januarju 2010 so inšpektorji posebno pozornost posvetili nadzoru označevanja cen gostinskih storitev in izdajanju računov za opravljene gostinske storitve na smučiščih z menjavo inšpektorjev, ki se je v podobnih akcijah izkazala za zelo učinkovito. Tržni inšpektorji so v gostinskih obratih nastopili kot smučarji – potrošniki in si naročili brezalkoholne pijače ali napitke, za katere je ob plačilu gostinec dolžan izdati račun. Po plačilu gostinskih storitev so se tržni inšpektorji gostincem predstavili in pojasnili namen nadzora, nato so pregledali tudi izpolnjevanje minimalnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, saj so nekateri obrati na smučiščih dotrajani ali slabo vzdrževani.

Na smučiščih so tržni inšpektorji preverili tudi poslovanje podjetij, ki turistom nudijo izposojno smučarske opreme (smuči, bordov, smučarskih čevljev) in drsalk ter preverili, ali imajo podjetja označene cene izposoje in ali ob izposoji potrošnikom izdajajo račune.

Skupno je bilo na območju Slovenije pregledanih 88 gostinskih obratov in 14 izposojevalnic smučarske opreme. Pri 28 gostincih in pri eni izposojevalnici smučarske opreme (32 % pregledanih subjektov) so bile ugotovljene različne kršitve in sicer:

- ▶ en posameznik je na smučišču opravljal gostinsko dejavnost na črno,
- ▶ ena gospodarska družba v temeljnem ustanovitvenem aktu družbe ni imela vpisane dejavnosti servisiranje smučarske opreme in montaža vezi na smuči,
- ▶ pri 9 gostincih so bile ugotovljene pomanjkljivosti glede izpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev,
- ▶ 4 gostinci niso izdali računa za opravljeno gostinsko storitev,
- ▶ pri 10 gostincih so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri označitvi cen gostinskih storitev,
- ▶ 3 gostinci niso imeli urejenih avtorskih pravic za javno predvajanje glasbe,
- ▶ v 2 primerih je bilo ugotovljeno neustrezno reklamiranje alkoholnih pijač z manj kot 15 volumenskimi odstotki alkohola, saj oglasna sporočila niso vsebovala ustreznega opozorila, da »Minister za zdravje opozarja...«,
- ▶ 2 gostinca sta oglaševala tobačne izdelke na nedovoljen način,
- ▶ 1 gostinec ni prijavil obratovalnega časa,
- ▶ v 1 izposojevalnici je bila ugotovljena nedosledna raba slovenskega jezika pri poslovanju s potrošniki.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so izdali:

- ▶ 1 odločbo o prepovedi poslovanja zaradi opravljanja gostinske dejavnosti na črno,
- ▶ 2 upravni odločbi zaradi neizpolnjevanja minimalnih pogojev in pomanjkljivih cenikov,

- ▶ 3 upravne odločbe zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje uvedli postopek o prekršku in sicer je bilo izdanih 27 prekrškovnih ukrepov po Zakonu o prekrških (8 plačilnih nalogov, 2 odločbi o prekršku z izrečenim opominom in 17 opozoril ZP-1).

V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 19 opozoril ZIN.

Pri podjetjih, ki izposojajo smučarsko opremo, kršitve niso bile ugotovljene, razen v enem primeru, ko je bila ugotovljena nedosledna raba slovenskega jezika pri poslovanju s potrošniki.

Ker so inšpektorji na smučiščih nastopili kot gostje – smučarji v smučarski opremi, nadzor pa so opravili tudi v obratih, ki so dostopni samo s smučmi, večina gostincev takšnega nadzora ni pričakovala. Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je bil takšen način nadzora uspešen, saj se gostinci in ostali ponudniki storitev na smučiščih tako zavedajo, da lahko pričakujejo nadzor inšpektorja v vsakem trenutku in tudi v tistih obratih, ki niso dostopni z avtomobilom.

4.6.4. Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2010 opravil nadzor turističnih kmetij, kjer se opravlja gostinska dejavnost kot dopolnilna dejavnost na kmetiji. Poudarek nadzora je bil na izdaji računov za opravljene gostinske storitve, obsegu ponudbe in izpolnjevanju minimalnih pogojev za opravljanje te dejavnosti na izletniških kmetijah, vinotočih, osmicah in planšarijah. V primeru nadzora na kmetiji z nastanitvijo je bilo še preverjeno, ali je bila opravljena kategorizacija nastanitvenega obrata.

Turistične kmetije oglašujejo svojo dejavnost tudi preko spletnih strani in drugih lokalnih internetnih portalih. Tržni inšpektorji so pred uvedbo inšpekcijskih postopkov na spletnih straneh pregledali ponudbo in nato na podlagi ponudbe opravili inšpekcijske preglede.

Kontrolo turističnih kmetij so tržni inšpektorji opravili v času od 3. 5. 2010 do 30. 6. 2010. Tržni inšpektorji so vstopili na turistično kmetijo kot gostje – potrošniki in si naročili brezalkoholne pijače ali napitke. Ob plačilu zapitka je kmet dolžan izdati račun za opravljano storitev. Po plačilu gostinskih storitev so se tržni inšpektorji predstavili in kmetom pojasnili namen nadzora. Tržni inšpektorji so istočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti kot dopolnilne dejavnosti na kmetijah, opravili tudi kontrolo urejenosti avtorskih pravic ter oglaševanje alkohola in tobačnih izdelkov.

Na območju celotne Slovenije je bilo opravljenih 118 inšpekcijskih pregledov, ki so bili opravljeni ob koncu tedna v popoldanskem času in ob sobotah. Ugotovljenih je bilo 103 kršitev gostinske zakonodaje in kršitev predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic, od tega je bilo v 2 primerih ugotovljeno, da sta kmeta oglaševala tobačne izdelke. Pri skoraj polovici pregledanih subjektih so inšpektorji odkrili več kršitev, ki so se nanašale na pomanjkljivo označene cene gostinskih storitev, na prijavo in objavo obratovalnega časa ter na urejenost avtorskih pravic. V 8 primerih je bilo ugotovljeno, da kmetije, ki na kmetiji nudijo tudi nastanitev, niso opravili kategorizacije nastanitvenega obrata, v 25 primerih pa so bile ugotovljene manjše nepravilnosti pri izpolnjevanju minimalnih pogojev, saj je šlo največkrat za pomanjkljivo opremo v sobah in podobno. V 9 primerih pa kmet za opravljeno storitev ni izdal računa.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so skupaj izdali 23 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti zaradi neizpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev in zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter 2 odločbi zaradi nepravilnega oglaševanja tobačnih izdelkov. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 43 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in izdali 9 plačilnih nalogov, 2 odločbi o prekršku z izrekom globe, 21 opominov in 59 opozoril ZP-1.

Ker so inšpektorji na turističnih kmetijah nastopili kot gostje – turisti, nadzori pa so se opravili pretežno ob petkih popoldan in ob sobotah, ko zavezanci inšpektorjev niso pričakovali, kar 7,6 % pregledanih kmetov ni izdalo računov za opravljene gostinske storitve. Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na neustrezno označevanje cen gostinskih storitev, saj so bili ceniki bodisi pomanjkljivi, ali pa jih ni bilo v vseh prostorih, kjer so se nudile gostinske storitve. Ugotovljene so bile tudi kršitve izpolnjevanja minimalnih pogojev, vendar so bile ugotovljene kršitve v manjšem obsegu.

Tržni inšpektorji niso zaznali, da bi kmetje presegali z Uredbo o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji omejen obseg dejavnosti. Glede izdajanja računov so kmetje inšpektorjem pojasnjevali, da niso vedeli, da so račune dolžni izdajati, saj jim je bilo s strani pospeševalcev turizma na kmetijah svetovano, da zadostuje evidentiranje dnevnega prometa.

Tržni inšpektorji so želeli opraviti kontrolne preglede predvsem ob sobotah in nedeljah, saj veliko izletniških kmetij posluje le ob koncih tedna, vendar zaradi varčevalnih ukrepov, ki onemogočajo izplačilo nadur, kontrolni pregledi med vikendom niso bili možni. Z nadzorom ob sobotah in nedeljah bi inšpektorji verjetno ugotovili več kršitev glede preseganja obsega ponudbe, tako pa je bilo ob prihodu inšpektorjev med tednom ali v petek popoldne veliko kmetij zaprtih.

4.6.5. Kategorizacije nastanitvenih obratov

V letu 2009 nadzor na področju kategorizacije nastanitvenih obratov ni bil opravljen, saj so izvajalci dejavnosti imeli eno leto časa, da so svoje obrate kategorizirali v skladu z določbami Pravilnika o kategorizaciji nastanitvenih obratov. Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov je v Sloveniji uvedel nov in sodoben sistem kategorizacije nastanitvenih obratov. Uveden je bil z namenom zagotavljanja čim višje ravni kakovosti storitev, pri kategorizaciji pa so bile upoštevane vse evropske zahteve na področju standardov opremljenosti ter storitev in je povsem primerljiv s sistemi kategorizacije v drugih razvitih turističnih državah. Sistem kategorizacije je sedaj bolj fleksibilen, saj vključuje tako obvezne, kot izbirne elemente (točkovni seštevek) in s tem omogoča, da gostinec zadosti zahtevam za doseganje določene kategorije. Pravilnik se je začel uporabljati s 1. 1. 2009. Pravilnik določa merila in način kategorizacije nastanitvenih obratov in se uporablja za hotele, motele, penzione, gostišča, kampe, apartmaje – počitniška stanovanja in počitniške hiše, sobe na kmetijah z nastanitvijo in marine.

Kategorizacija nastanitvenih obratov je obvezna. V letu 2009 so se morali na novo kategorizirati tudi vsi obstoječi nastanitveni obrati in kategorizacijo uskladiti z določbami pravilnika. Nastanitveni obrat, ki se kategorizira, mora predhodno izpolnjevati vse splošne in posebne pogoje, predpisane s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Kategorije nastanitvenih

obratov se označujejo z zvezdicami, razen kmetij z nastanitvijo, katerih kategorija se označuje z jabolki.

Pravilnik določa, da kategorijo nastanitvenega obrata določi izvajalec dejavnosti (gostinec, sobodajalec oziroma kmet), ki opravlja gostinsko dejavnost v nastanitvenem obratu v skladu s standardi, ki so za posamezno vrsto nastanitvenega obrata oziroma kategorijo določeni v prilogi pravilnika. Tako lahko izvajalec dejavnosti sam oceni nastanitveni obrat do 3 zvezdic oziroma jabolk, ostale obrate pa lahko ocenijo samo licencirani ocenjevalci, ki morajo izpolnjevati pogoje iz 9. člena pravilnika.

Kljub temu, da so se morali vsi izvajalci dejavnosti na novo kategorizirati do 31. 12. 2009, se je Tržni inšpektorat RS odločil, da z nadzorom počaka do pomladi 2010. S tem je dal možnost tistim izvajalcem, ki se v prehodnem obdobju niso kategorizirali, da to storijo.

Tržni inšpektorji so tako v času od 1. 4. 2010 do 30. 5. 2010 v nastanitvenih obratih na območju celotne Slovenije opravljali nadzor, ali je izvajalec dejavnosti izvedel kategorizacijo nastanitvenega obrata. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih bo razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije, ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

Skupno je bilo na območju Slovenije pregledanih 226 nastanitvenih obratov. Pri 46 izvajalcih dejavnosti (20,2 % pregledanih subjektov) je bilo ugotovljeno, da kategorizacije nastanitvenega obrata, kjer se je opravljala gostinska dejavnost, sploh ni bila opravljena. En posameznik je gostinsko dejavnost opravljal na črno. Če je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so izdali:

- ▶ 54 odločbo o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti zaradi neizpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev,
- ▶ 2 upravni odločbi zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe in
- ▶ 2 odločbi zaradi nepravilnega oglaševanja alkoholnih pijač.

V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 80 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali:

- ▶ 11 plačilnih nalogov,
- ▶ 35 opominov in
- ▶ 86 opozoril ZP-1.

Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na neizpolnjevanje minimalnih pogojev pri nastanitvenih obratih in sobodajalcih, vendar so bile ugotovljene kršitve manjše, saj je šlo

največkrat za pomanjkljivo opremo v sobah (ni nameščenih navodil za ravnanje v primeru nevarnosti, ni cenikov po sobah, ni označena kategorija z zvezdicami, v kopalnicah je premajhno število brisač, ni televizorja, ni dovolj svetilk, ni telefona, ni zadostnega števila obešalnikov), ni izobešene table z označbo kategorije, na cenikih ni označena vrsta in kategorija obrata in podobno.

V primerih, ko so tržni inšpektorji ugotovili, da objekti, v katerih se je opravljala gostinska dejavnost, niso imeli pridobljenih uporabnih dovoljenj, so ugotovitve odstopili v pristojno reševanje Inšpektoratu RS za okolje in prostor.

4.7. OBRT

Obrtna dejavnost in obrti podobne dejavnosti so urejene v Obrtnem zakonu in na njegovi podlagi izdani Uredbi o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti. Ukrepi zaradi opravljanja dejavnosti brez obrtnega dovoljenja se izrekajo v skladu z določili Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. S sprejetjem Uredbe o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti v letu 2008 je bilo področje obrti precej liberalizirano, saj so bili z njo ukinjeni mojstrski nazivi, za vse obrtne dejavnosti ni več potrebna ustrezna strokovna usposobljenost, za nekatere pa si celo ni več potrebno pridobiti obrtnega dovoljenja.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave, ki jih prejema Tržni inšpektorat RS, se velikokrat nanašajo na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj, kar pa ni stvar Obrtnega zakona, pač pa so ta vprašanja urejena v Zakonu o graditvi objektov, zato so takšne prijave posredovane pristojnemu Inšpektoratu RS za okolje in prostor.

Tržni inšpektorji RS so v mesecu maju 2010 opravljali nadzor nad opravljanjem obrtne dejavnosti pri avtomehanikih na območju celotne Slovenije, pri čemer so ob tej priloiki preverili še druge predpise iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Poudarek nadzora je bil na tem, da se je preverjal status izvajalca dejavnosti, listine o dejavnosti, označenost cen storitev, izdajanje računov in spoštovanje določb Zakona o avtorski in sorodnih pravicah glede uporabe programov.

Skupno je bilo na območju Slovenije pregledanih 248 subjektov, ki so opravljali avtomehanično dejavnost. Pri 13 subjektih (5,2 % pregledanih subjektov) je bilo ugotovljeno, da so opravljali obrtno dejavnost brez obrtnega dovoljenja. Dva posameznika pa sta opravljala avtomehanično dejavnost na črno.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so izdali 22 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti zaradi označitve cen storitev, 8 upravnih odločb o prepovedi opravljanja obrtne dejavnosti kot dela na črno. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih subjekti takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 40 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in izdali 15 plačilnih nalogov, 2 odločbi o prekršku z izrekom globe, 19 opominov in 43 opozoril ZP-1.

Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na označevanje cen blaga in storitev, vendar so bile ugotovljene kršitve manjše, saj je šlo največkrat za pomanjkljivo označene cene (na cenikih niso bile označene cene vseh storitev), cene storitev niso vključevale davka na dodano vrednost, ceniki niso bili na vidnem mestu, ampak v predalih, in podobno. Večina subjektov, ki je opravljala obrtno dejavnost brez obrtnega dovoljenja, je že v nekaj dneh po opravljenem inšpekcijskem pregledu pridobila obrtno dovoljenje. Razlog za to, da subjekti niso imeli pridobljenega obrtnega dovoljenja, je bil v tem, da niso vedeli, da ga morajo imeti, saj so v večini primerov izpolnjevali pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja.

V okviru nadzora je bilo ugotovljeno, da subjekti v večini primerov imajo izdelane cenike storitev, ki pa so pomanjkljivi. V večini primerov so subjekti nepravilnosti takoj odpravili, zato so bili podani pogoji za izrek opozorila. Kršitev zaradi neizdajanja računov ni bilo ugotovljenih. Pri nadzoru sta bila ugotovljena samo dva posameznika, ki sta opravljala dejavnost na črno. Pri tem inšpektorji od subjektov, pri katerih so opravili nadzor, niso prejeli pritožb zaradi dela na črno. Glede na rezultate Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je stanje na tem področju z vidika nadzora, kot je bil opravljen, dokaj urejeno, vprašanje pa je, kakšna je kvaliteta opravljenih storitev in kakšna ustreznost rezervnih delov. Nadzor kvalitete je mogoč le na podlagi konkretnih prijav in pri reševanju reklamacij potrošnikov.

4.8. VARSTVO KONKURENCE

Z razvojem potrošniške zakonodaje pojma nelojalna konkurenca in varstvo potrošnikov postajata skoraj sinonima, saj se z varstvom potrošnikov istočasno ščitijo tudi pravice podjetij, ki na trgu poslujejo v skladu z dobrimi poslovnimi običaji in zagovarjajo zdravo konkurenco. Temu pritrjuje tudi razvoj zakonodaje, ki določena pravila, ki se nanašajo izključno na odnose med podjetji, umešča v t.i. potrošniško zakonodajo.

Zakonsko podlago za nadzor tega izjemno pomembnega področja, imajo tržni inšpektorji v treh različnih zakonih: v Zakonu o varstvu konkurence, v Zakonu o varstvu potrošnikov s svojimi podzakonskimi predpisi in v Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Glede na predpise, ki vsi bodisi delno, bodisi v celoti urejajo področje nelojalne konkurence in varstva potrošnikov, Tržni inšpektorat RS zaključuje, da je normiranja na tem področju dovolj. Morda celo preveč. Zaradi implementacije zakonodaje EU je postala slovenska pravna ureditev nelojalne konkurence nepregledna in nekonsistentna, kar nakazuje na potrebo po koreniti reformi predpisov s področja nelojalne konkurence.

4.8.1. Nelojalna konkurenca v luči Zakona o varstvu konkurence in »potrošniške zakonodaje«

Zakon o varstvu konkurence določa, da se kot dejanje nelojalne konkurence šteje dejanje podjetja pri nastopanju na trgu, ki je v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji in s katerimi se povzroči ali utegne povzročiti škoda drugim udeležencem na trgu. To je t.i. generalna klavzula, ki mora biti izpolnjena v vseh primerih, da bi lahko govorili o nelojalni konkurenci.

Najpogostejši obliki dejanj nelojalne konkurence, ki jih je Tržni inšpektorat RS obravnaval v preteklosti, so bila dejanja nelojalne konkurence na področju oglaševanja, reklamiranja

in ponujanja blaga in storitev z navajanjem neresničnih podatkov ali podatkov in izrazov, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo na trgu, ali z zlorabo nepoučenosti ali lahkovernosti potrošnikov, ter dejanja nelojalne konkurence, kjer gre za prodajo blaga z označbami ali podatki, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakovosti ali drugih lastnosti blaga.

Do sprejetja potrošniške zakonodaje je predstavljal Zakon o varstvu konkurence edino orodje, s katerim so lahko pristojni organi na področju reklamiranja in ponujanja blaga in storitev zagotavljali urejenost trga, saj so določbe zakona ščitile vse udeležence na trgu, tako podjetja, kot tudi potrošnike.

Zakon daje možnost prizadetemu udeležencu v prometu blaga ali storitev na trgu, da lahko s tožbo v pravnem postopku zahteva prepoved nadaljnjih dejanj nelojalne konkurence, uničenje predmetov, s katerimi je bilo storjeno dejanje nelojalne konkurence in vzpostavitev prejšnjega stanja, če je to mogoče. Poleg tega ima prizadeti udeleženec, ki meni, da mu je bila z dejanji nelojalne konkurence storjena škoda, pravico zahtevati odškodnino po pravilih obligacijskega prava (27. člen Zakona o varstvu konkurence).

Razen varstva, ki ga lahko prizadeti udeleženec uresniči na sodišču, je zakonodajalec v 28. členu tudi določil, da ima Tržni inšpektorat RS pravico in dolžnost, da na lastno pobudo ali na predlog tožeče stranke začasno prepove dejanja, za katerega je konkurenčno podjetje vložilo tožbo zaradi nelojalne konkurence. Ravno tako lahko zoper kršitelja tudi prekrškovno ukrepa z izrekom globe. Glede na to, da Zakon o varstvu konkurence ni sledil spremembam, ki so se dogajale na področju kaznovalnega prava, so v določilih zakona še vedno gospodarski prestopki in ovadbe, zato je takšna ureditev povsem neprimerna in ustvarja zmedo.

4.8.2. Nelojalna konkurenca v luči Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami

NAJBOLJŠA

NAJCENEJŠA

PONUDBA

Slovenija je Direktivo o nepoštenih poslovnih praksah (2005/29/ES) prenesla v svoj pravni red z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Ta zakon nepošteno poslovno prakso opredeljuje kot poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom ali storitvijo bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena.

Za razliko od Zakona o varstvu potrošnikov, ki je normiral le pravila pri oglaševanju, se določbe Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami uporabljajo za nepoštene poslovne prakse podjetij v razmerju do potrošnikov pred, med in po poslovni transakciji v zvezi z nekim proizvodom. S tem so tržni inšpektorji dobili pravno podlago, da primere nelojalne konkurence iz 5. alineje tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence, ki govori o kršitvah pri prodaji blaga z navedbo zavajajočih informacij, obravnavajo tudi po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Tržni inšpektorji se v praksi srečujejo še z eno vrsto kršitev, t.i. premijskimi posli. V 9. alineji tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence je kot dejanje nelojalne konkurence opredeljeno ravnanje podjetij, ki pridobivajo kupce blaga ali uporabnike storitev z dajanjem ali obljubljanjem nagrad, ali kakšnih drugih premoženjskih koristi ali ugodnosti, ki po vrednosti občutneje presega vrednost blaga ali storitve, s katero naj kupec pridobi možnost nagrade. Podjetja poskušajo na takšne načine pospešiti prodajo

blaga ali storitev, pri tem pa z ravnanjem v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji povzročijo ali utegnejo povzročiti škodo konkurentom.

Klasičnih primerov premijskih poslov, kot so bili pred leti (npr. kupiš jogurt in lahko dobiš avto), ni več. Zato pa postajajo podjetja vedno bolj ustvarjalna in z različnimi oblikami, kjer na prvi pogled ni takoj razvidno, da gre za pospeševanje prodaje, dejansko zavajajo potrošnika in vplivajo na njegovo ekonomsko odločitev. S tem pa je nastopil nov pojav. Podjetja praviloma takšnih dejanj konkurence na Tržni inšpektorat RS ne prijavljajo več, temveč raje počakajo, da tržni inšpektorji sami najdejo takšno akcijo in odločijo o njeni zakonitosti. V kolikor se izkaže, da konkurenčno podjetje ni bilo sankcionirano, potem s takšnim ali podobnim načinom pospeševanja prodaje začnejo tudi sami. Temu bi lahko rekli »tihi dogovor«.

Pri obravnavi premijskih poslov se pogosto prepletajo določbe Zakona o varstvu konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Iz dosedanjih ugotovitev tržnega inšpektorata namreč izhaja, da se organizirajo nagradne igre, ki potrošnikom ne dajejo jasne ali popolne informacije o pogojih sodelovanja v njih. Podjetja se še kako zavedajo, da na eni strani nagrade privabljajo kupce, po drugi strani pa, da so premijski posli prepovedani. V pravilih sodelovanja v nagradni igri zato potrošnikom ne dajo jasnih in nedvoumnih informacij, na kakšne načine je v nagradni igri mogoče sodelovati. Pri potrošniku poskušajo ustvariti vtis, da je nakup pogoj za sodelovanje, inšpekcijskemu organu pa poskušajo prikazati, da nagradna igra ne pomeni nezakonitega premijskega posla, ker je mogoče v njej sodelovati tudi na drugačne načine. Ne pojasnijo pa, na kakšen način je mogoče sodelovati tudi brez nakupa. Z namenom izogibanja Zakona o varstvu konkurence torej določene informacije izpustijo, ali pa jih izkrivijo. Potrošnikom preko oglaševalske kampanje sporočajo, naj npr. zbirajo znake iz embalaže izdelka, saj si bodo s tem pridobili možnost nagrade. V izredno drobnem tisku dodajajo, da je možno sodelovati tudi brez nakupa, ne pojasnijo pa, kako lahko to potrošniki storijo. Opisano ravnanje na trgu bi se lahko obravnavalo v smislu določb Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami kot zavajajočo opustitev – opustitev bistvene informacije, ki je potrošniku potrebna za odločitev, saj povprečni potrošnik morebiti ne bi opravil nakupa, če bi vedel, da lahko v nagradni igri sodeluje tudi na drug način.

V letu 2010 je bilo opravljenih 52 inšpekcijskih pregledov na področju varstva konkurence. Število pregledov je ostalo na ravni števila iz preteklega leta.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji v 9 primerih izrekli prekrškovne ukrepe in sicer v 2 primerih z izdano odločbo o prekršku in v 1 primeru s plačilnim nalogom. V 5 primerih so tržni inšpektorji podjetjem, ki so storili prekršek z dejanji nelojalne konkurence ob pogojih, ki jih predpisuje Zakon o prekrških (odprava nepravilnosti oziroma izpolnitev zakonsko predpisane obveznosti še pred izdajo odločbe), izrekli opomin in 1 opozorilo ZP-1. V 1 primeru je bila podjetju izdana tudi prepovedna odločbo. V 1 primeru, so inšpektorji podjetju izrekli opozorilo ZIN na zapisnik.

4.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Nepremičninsko posredovanje je urejeno v Zakonu o nepremičninskem posredovanju, ki nepremičninskim družbam določa pogoje za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja. Nepremičninske družbe si morajo za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja zagotoviti ustrezne prostore,

zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je v pisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa še druge zahteve glede nepremičninskega posredovanja, s katerimi naj bi se uporabnikom storitev nepremičninskih družb zagotavljala večja pravna varnost.

Tržni inšpektorat RS vrši nadzor določil Zakona o nepremičninskem posredovanju vse od uveljavitve zakona, tako v okviru organiziranega nadzora, na podlagi prijav, kot informacij s terena.

V letu 2010 so tržni inšpektorji opravili 159 pregledov nepremičninskih agencij, pri katerih je bilo ugotovljenih 39 (25 %) kršitev določil Zakona o nepremičninskem posredovanju. Nepremičninskim družbam in nepremičninskim posrednikom so tržni inšpektorji izdali 12 upravnih ukrepov, od tega 2 upravni odločbi in 10 opozoril ZIN. Za ugotovljene prekrške so bili izdani 4 plačilni nalogi, 2 odločbi o prekršku z izrekom globe, 8 opominov in 15 opozoril ZP-1.

V mesecu septembru 2010 je bila organizirana akcija poostrenega nadzora poslovanja nepremičninskih družb s poudarkom na splošnem nadzoru po določilih Zakona o nepremičninskem posredovanju, zlasti pri tistih nepremičninskih družbah, ki so na novo pričele s poslovanjem, pri tistih, ki so se v preteklosti izkazale za problematične in pri tistih, ki že dlje časa niso bile predmet nadzora. V okviru te akcije je bilo opravljenih 56 pregledov in ugotovljenih 15 kršitev določil Zakona o nepremičninskem posredovanju. Največ kršitev je bilo ugotovljenih v zvezi z vsebino pogodbe o posredovanju in sicer 7. Šlo je za manjše pomanjkljivosti glede podatkov, ki jih mora vsebovati pogodba o posredovanju, katere so nepremičninske družbe tudi takoj odpravile. V 2 primerih je bilo ugotovljeno, da splošni pogoji poslovanja ne vsebujejo vseh predpisanih določb. V 1 primeru je bilo ugotovljeno, da nepremičninska družba ni zagotovila, da bi zanje v razmerju do naročitelja posle posredovanja opravljal nepremičninski posrednik z licenco in vpisom v imenik nepremičninskih posrednikov, prav tako v 1 primeru tega ni zagotovil investitor, enkrat družba ni preverila dejanskega stanja nepremičnine, prav tako v 1 primeru je bilo ugotovljeno, da oglas za nepremičnino ni ustrezen, v 1 primeru pa družba ni zagotovila ustreznih prostorov.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel 36 prijav zoper nepremičninske družbe. Prijave so se nanašale na opravljanje nepremičninskega posredovanja brez licence, na zahtevanje plačila provizije pred sklenitvijo posla, na oglaševanje nepremičnin in na neugotavljanje pravnih napak. Kršitve so bile ugotovljene v 5 primerih, v 5 primerih pa je bilo ugotovljeno, da so prekrški že zastarali, zato prekrškovni postopek ni bil uveden. V primeru prijav, da posle posredovanja opravlja posrednik brez licence, je velikokrat ugotovljeno, da nepremičninska družba zaposluje več ljudi, od katerih pa imata licenco le eden ali dva. V nekaterih primerih so zato inšpektorji nastopili kot stranke in se dogovorili za ogled nepremičnine, so se pa osebe brez licence v takih primerih skušale izogniti nadzoru tako, da preprosto odidejo z mesta inšpekcijskega nadzora, to je z mesta ogleda nepremičnine.

Že v letu 2009 je Ministrstvo za okolje in prostor pripravilo prvi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o nepremičninskem posredovanju, ter jih v letu 2010 dopolnilo. Predlog predvideva nekatere novosti, med drugim ni več predvidena licenca nepremičninskih posrednikov, ni omejitve glede višine provizije. Po novem bo potrebna le ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija. Spremembe se pripravljajo zaradi implementacije Direktive o storitvah na notranjem trgu v slovenski pravni red, zato bodo nekatere zahteve v zakonu opuščene, kajti le na tak način bodo lahko vsi subjekti z območja EU dejavnost nepremičninskega posredovanja opravljali pod enakimi pogoji.

Glede na navedeno Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so nepremičninske družbe in investitorji seznanjeni z obveznostmi, ki jim jih nalaga Zakon o nepremičninskem posredovanju in skušajo v največji možni meri svoje poslovanje podrediti zakonskim zahtevam. Še vedno pa se pojavljajo nepravilnosti pri opravljanju poslov posredovanja s posredniki, ki nimajo licence in niso vpisani v imenik nepremičninskih posrednikov. Večinoma v primerih, ko dejavnost posredovanja opravljajo osebe, ki imajo večletne izkušnje na tem področju, pa licence iz različnih razlogov ne morejo pridobiti. Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo tudi v prihodnje potrebno stalno opravljati nadzor nad nepremičninskimi agencijami, predvsem, da se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja na ta način zagotovi večja varnost.

4.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

Tržni inšpektorji so v letu 2010 v okviru organiziranih akcij in na podlagi posameznih prijav potrošnikov opravili nadzor spoštovanja ukrepov kontrole cen določenih z Zakonom o kontroli cen, s svojimi podzakonskimi predpisi. Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev, kontrolo cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, kontrolo cen naftnih derivatov, kontrolo oblikovanja cen učbenikov in kontrolo cen odpadnih azbestno gradbenih izdelkov.

Skupno so tržni inšpektorji opravili 223 pregledov, kar predstavlja v primerjavi z letom 2009, ko je bilo opravljenih 139 pregledov, za 62,3 % več pregledov.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo odločbe, s katero so kršiteljem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti pri oblikovanju cen storitev. Tako je bilo iz naslova nadzora oblikovanja cen v letu 2010 gospodarskim subjektom izdanih 18 upravnih odločb in v primeru ugotovljenih manjših nepravilnosti 43 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o kontroli cen so tržni inšpektorji izrekli skupno 11 prekrškovnih ukrepov (odločb) in 75 opozoril ZP-1.

4.10.1. Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja

Pri podjetjih, ki skrbijo za proizvodnjo in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, je bila v letu 2010 opazna porast cen, zato je Tržni inšpektorat RS v mesecu maju 2010 opravil nadzor oblikovanja cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja. Istočasno so inšpektorji pri pregledanih subjektih opravili tudi nadzor nad izdajanjem in obračunavanjem opominov.

Tržni inšpektorji so opravili inšpekcijski pregled pri 28 gospodarskih subjektih, ki opravljajo proizvodnjo in distribucijo pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, pri čemer je bila kršitev ugotovljena le pri 3 gospodarskih družbah.

Tako je bilo pri inšpekcijskem pregledu v JKP Grosuplje d.o.o. ugotovljeno, da se variabilni del cene za daljinsko ogrevanje za tarifne odjemalce v Občini Grosuplje spreminja v skladu z mehanizmom za oblikovanje cen storitev po uredbi. Ugotovljeno je bilo, da

zavezanec o tem ni obvestil ministrstva najpozneje tri dni pred uveljavitvijo spremembe cene. Na podlagi 33. čl. Zakona o inšpekcijskem nadzoru je bilo pravni osebi izrečeno pisno opozorilo in zaradi storjenega prekrška na podlagi 53. člena Zakona o prekrških opozorilo ZP-1.

Pri nadzoru v Toplarni Železniki d.o.o. je bilo ugotovljeno, da je podjetje ob spremembi cene sicer obvestilo Ministrstvo za gospodarstvo, ni pa si pridobilo soglasja lokalne skupnosti. Podjetju je bila izdana je odločba in določen rok za pridobitev soglasja lokalne skupnosti. Zaradi ugotovljene kršitve je bilo pravni in odgovorni osebi namesto globe izrečeno prekrškovno opozorilo ZP-1.

Istočasno se je pri pregledanih subjektih opravil tudi nadzor spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov, s katerim se ureja izdajanje in obračunavanje opominov v primeru neplačil. Nepravilnosti so bile ugotovljene le pri dveh zavezancih. V obeh primerih je bilo kršeno določilo drugega odstavka 3. člena Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa, da naknadni rok za izpolnitev obveznosti po opominu ne sme biti krajši od 15 dni, če drug zakon ne določa drugače. V obeh primerih podjetji potrošnikom nista zagotovili predpisanega roka, zato sta bila podjetjema izrečena ukrepa po Zakonu o prekrških in sicer opomin in opozorilo ZP-1, kajti nepravilnosti sta podjetji odpravili že v teku inšpekcijskega pregleda.

Večina zavezancev, podobno kot prejšnja leta, spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotovi spoštovanje zakonodaje na tem področju.

4.10.2. Cene komunalnih storitev

Vse višje cene komunalnih storitev so postale gonilo inflacije. Po podatkih Umarja je bila v Sloveniji v letu 2010 najvišja rast cen komunalnih storitev v celotnem območju evra. Skokovita rast se je začela po lanskem juliju, ko je Vlada RS spremembe cen komunalnih storitev prenesla v pristojnost lokalnih skupnosti. Leta 2009 so najbolj podražile storitve pri oskrbi z vodo (za 27,1 %), leta 2010 pa je na prvem mestu odvoz smeti. Odvoz smeti je dražji kar za 17,8 %. Zaradi tega je vladna napoved o zadrževanju rasti cen zahtevala poseg v zakonodajo. Do avgusta 2010 so morale občine namreč za dvig cen komunalnih storitev dobiti soglasje Ministrstva za okolje in prostor. Okoljsko ministrstvo tako je tako le še preverjalo, ali posamezno podjetje javno službo izvaja v skladu s predpisanimi standardimi normativi in ukrepi.

Vlada RS je iz zgoraj navedenih razlogov dne 26. 8. 2010, sprejela Uredbo o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev, s katero so se cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja na dan 28. 9. 2010 določile kot najvišje, kar je pomenilo, da prodajna cena z davkom na dodano vrednost od tega datuma naprej ni bi smela biti višja od cene, določene cene na dan 27. 8. 2010.

Tržni inšpektorji so po sprejetju uredbe preverili cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja na dan 28. 9. 2010. Pri Komunali Koper d.o.o. datum spremembe cene za storitev zbiranja in odvoza odpadkov v Mestni občini Koper ni bil v skladu s trenutno veljavno Uredbo o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev. Tržni inšpektor je namreč ugotovil, da je Komunala Koper s skoraj 70-odstotno podražitvijo zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov zaračunala previsoke cene kar 16.645 gospodinjstvom in 881 gospodarskim organizacijam. Skupno je uporabnikom svojih storitev zaračunala skoraj 114.000 EUR preveč. Tržni inšpektor je Komunali Koper d.o.o.

odredil ukrep vračila cen na raven pred spremembo in povračilo razlike v ceni v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe. Zoper inšpekcijski ukrep je Komunala Koper d.o.o. vložila pritožbo na pritožbeni organ Ministrstvo za gospodarstvo, ki je pritožbo zavrnil.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da večina zavezancev tudi po sprejeti uredbi, podobno kot prejšnja leta, spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen komunalnih storitev. Kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotavlja spoštovanje predpisov na tem področju.

4.10.3. Cene učbenikov

Tržni inšpektorji so skladno z letnim programom dela pred začetkom šolskega leta opravili nadzor oblikovanjem cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe. Nadzor je bil opravljen pri založnikih in v knjigarnah na območju celotne Slovenije.

Skupno je bilo opravljenih 70 pregledov (66 v letu 2009), pri čemer so inšpektorji le v 1 primeru ugotovili nepravilnosti oblikovanja cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe. Inšpektorji so v 2 prodajalnah ugotovili nepravilnosti pri označevanju cen učbenikov v prodaji, zaradi česar je bilo obema prodajalnama izrečeno opozorilo ZIN in opozorilo ZP-1.

Nepravilnosti pri oblikovanju cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete, so inšpektorji zasledili pri učbeniku Zgodovina glasbe 1 od začetkov do baroka, ki je bila v prodaji po ceni 21,28 EUR namesto po ceni 20,12 EUR. Tržni inšpektor je založniku odredil odpravo nepravilnosti in vračilo razlike v ceni pri prodaji 4 učbenikov v znesku 4,64 EUR.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se v prosti prodaji v knjigarnah proda zelo malo edinih učbenikov, saj večinoma učenci koristijo učbeniške sklade na šolah.

Na podlagi ugotovitev Tržni inšpektorat RS sklene, da trgovci v prodaji na drobno spoštujejo cene učbenikov, ki so jim jih določili založniki, kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotavlja spoštovanje predpisov na tem področju.

4.10.4. Cene odpadnih azbestno gradbenih izdelkov.

Cena storitve odlaganja odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov je v skladu z Uredbo o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in o določitvi najvišje cene njihovega odlaganja, določena kot najvišja cena in sicer 67,00 EUR na tono prevzetih odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov. Pri opravljenem nadzoru spoštovanja te uredbe so tržni inšpektorji ugotovili, da nekatera komunalna podjetja iz priloge uredbe le zbirajo, ne pa tudi odlagajo odpadne azbestcementne gradbene izdelke, katere kasneje odvažajo na različna odlagališča doma in v tujini.

Zaradi nekaterih nejasnosti, na katere so inšpektorji naleteli pri izvajanju te uredbe, je Tržni inšpektorat RS zaprosil Ministrstvo za okolje in prostor za razlago in pojasnilo uredbe. Iz razlage Ministrstva za okolje in prostor, ki jo je Tržni inšpektorat RS prejel v mesecu decembru 2010, izhaja, da določa uredba najvišjo ceno le za storitev odlaganja, ne pa za storitev zbiranja odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov.

Nepravilnosti pri oblikovanju cen pri prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov, za katere velja uredba, so tržni inšpektorji ugotovili pri 4 komunalnih podjetjih, katerim so odredili predpisane ukrepe. Med drugim tudi vračilo preveč zaračunane cene storitve kupcem odlaganja odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov v znesku 147.127,00 EUR.

4.10.5. Cene dimnikarskih storitev

Tržni inšpektorat RS je v skladu z Uredbo o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, pristojen za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev in sicer ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene v Sklepu o ceniku dimnikarskih storitev. Kot prekršek je določeno ravnanje koncesionarja, ki pri zaračunavanju opravljenih dimnikarskih storitev dimnikarske službe ne upošteva cen storitev dimnikarske službe, ki jih določi Vlada RS.

V letu 2010 so tržni inšpektorji opravljali preglede pri koncesionarjih dimnikarskih storitev le na podlagi prijav uporabnikov storitev. Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 prejel kar 80 prijav zoper izvajalce dimnikarskih storitev. Kršitve glede upoštevanja cen dimnikarskih storitev so bile ugotovljene v 4 primerih. V prvi polovici leta 2010 so se prijave nanašale predvsem na obračunavanje stroška prevoza, ki so ga koncesionarji zaračunavali uporabnikom poleg dimnikarske storitve, in na zaračunani čas opravljanja dimnikarske storitve. S strani Ministrstva za okolje in prostor, ki opravlja strokovni nadzor nad koncesionarji, je Tržni inšpektorat RS dobil pojasnilo, da strošek prevoza ni dimnikarska storitev in ga koncesionarji v običajnih primerih niso upravičeni zaračunati, uporabniki pa ga niso dolžni plačati. Uporabniki so bili v primeru neupravičeno zaračunanega stroška prevoza s strani koncesionarja in v primeru, da z izvajalcem storitve niso dosegli soglasja glede časa trajanja storitve, napoteni na sporazumno dogovarjanje s koncesionarjem, v kolikor pa to ni bilo mogoče, pa na reševanje spora preko pristojnega sodišča.

Zaradi kaotičnega stanja na področju zaračunavanja stroškov prevoza, katerega so zaračunavali skoraj vsi koncesionarji in so v veliko primerih presegli ceno opravljene storitve, brez predpisane sankcije, je Tržni inšpektorat RS na Ministrstvo za gospodarstvo, ki je pripravilo Sklep o ceniku dimnikarskih storitev, večkrat predlagal spremembo sklepa v smeri, da se natančno opredeli, kdaj se stroški prevoza lahko obračunajo.

V mesecu juliju 2010 je bil sprejet nov Sklep o ceniku dimnikarskih storitev, ki je ponovno uvedel tarifni sistem obračunavanja dimnikarskih storitev (določene so enotne cene za vse uporabnike, v ceno je tudi že vključen strošek prevoza). Kljub temu je Tržni inšpektorat RS takoj prejel prijavo zoper koncesionarja, ki je vsem uporabnikom začel zaračunavati še strošek pomožne naprave. Tega stroška koncesionar ni bil upravičen dodatno zaračunati, ker je že vključen v ceno dimnikarske storitve, prav tako tudi strošek vodenja evidenc, ki se v določenih primerih dodatno zaračunava.

Pristojnost Tržnega inšpektorata RS je glede nadzora cen dimnikarskih storitev zelo omejena, saj lahko le preveri upoštevanje cen določenih s sklepom Vlade RS. Takoj, ko pride do spora, ga morajo stranke reševati same. Ministrstvu za okolje in prostor je bilo predlagano, da neupravičeno zaračunavanje stroškov upošteva pri podaljševanju oziroma podeljevanju koncesij.

Največja težava, s katero se je Tržni inšpektorat RS pri nadzoru cen dimnikarskih storitev soočal v letu 2010, pa je bilo neodzivanje Ministrstva za okolje in prostor, kot pripravljavca Sklepa o ceniku dimnikarskih storitev, na zaprosila za obrazložitev oziroma pojasnila glede upravičenosti oziroma neupravičenosti zaračunavanja določenih dodatnih storitev, ki so jih izvajalci dimnikarskih storitev zaračunavali uporabnikom dimnikarskih storitev (npr. stroška prevoza, strošek pomožne naprave). Na njihov odgovor oziroma pojasnilo je bilo potrebno, kljub večkratnim urgencam, čakati več mesecev, kar se je odražalo predvsem v nezadovoljstvu uporabnikov storitev, ki na prijave oziroma vprašanja niso dobili takojšnjih pojasnil.

4.11. STORITVE NA NOTRANJEM TRGU

Slovenija je dne 15. 3. 2010 sprejela Zakon o storitvah na notranjem trgu, ki je bil sprejet na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu. V 14. členu navedene direktive je določeno, da države članice za začetek opravljanja storitvene dejavnosti ali njeno opravljanje na svojem ozemlju ne uveljavljajo omejevanja ponudnikove pravice do izbire med glavnim ali sekundarnim sedežem, zlasti obveznosti ponudnika, da ima glavni sedež na njihovem ozemlju, ali omejevanje glede svobodne izbire sedeža kot agencije, izpostave ali podružnice.

Tako je Zakon o storitvah na notranjem trgu uvedel načelo prepovedi diskriminatornega obravnavanja ponudnikov storitev iz držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije. Tako tujim pravnim osebam, ki imajo sedež na območju EU, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije ni potrebno več vpisati podružnice v Sloveniji in lahko opravljajo pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se na območju Slovenije (sejemska prodaja, prodaja od vrat do vrat...) pojavlja vse več trgovcev – tujih pravnih oseb iz držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, ki opravljajo predvsem trgovinsko dejavnost.

Pri nadzoru je bilo ugotovljeno, da navedeni trgovci ne spoštujejo slovenske zakonodaje (ne govorijo slovenski jezik, nimajo spremnih listin, ob prodaji blaga kupec ne prejme pisnega obvestila trgovca o pravici do odstopa od pogodbe in podobno). Drugi problem, ki se je sedaj pojavil, je, da sedaj ni mogoče ugotoviti, ali ima tuja pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost urejen status za opravljanje te dejavnosti oziroma je vpisan v ustrezen register v državi, iz katere prihaja. V praksi je mogoč primer, da se oseba, ki opravlja neko pridobitno dejavnost, izkaže z listinami, na katerih so podatki o pravni osebi, nima pa nobenih uradnih listin, iz katerih bi bilo razvidno, da ima v državi, iz katere prihaja, res urejen status. Tako lahko v resnici opravlja delo na črno posameznik, ki pa inšpektorjem pokaže neke listine, iz katerih je razvidno, da gre za pravno osebo (npr. račun z žigom pravne osebe).

Konzularna predstavništva držav, iz katerih prihaja večina tujih pravnih oseb, je Tržni inšpektorat RS zaprosil, da pojasnijo in posredujejo tudi vzorce listine, s katero njihovi državljani izkazujejo, da imajo registrirano družbo ali drugo pravno osebo, s katero opravljajo dejavnost. Namen zaprosila je bil v tem, da bi s pridobitvijo listin lahko učinkoviteje opravljal nadzor, istočasno pa bi s tem bil nadzor pri osebni iz njihove države

hitrejši in brez nepotrebnega preverjanja statusne oblike, saj bi tržni inšpektorji že v naprej vedeli, kakšne listine mora imeti.

Preverjanje statusa tujih pravnih oseb je možno v poslovnih registrih drugih držav članic in sicer preko informacijskega sistema notranjega trga IMI (Internal Market Information System). Preverjanje poteka v sistemu IMI z neposrednim zahtevkom za informacije do pristojnega organa v drugi državi članici. Podatke o javno dostopnih registrih (med njimi so tudi poslovni registri) je Komisija EU pred vključitvijo v IMI objavila na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/registers/.

Tako domače, kot tudi tuje pravne osebe, morajo pri opravljanju svoje dejavnosti spoštovati vse predpise, ki veljajo v Slovenije in poslovati v skladu z zakoni, ki urejajo področje njihovega poslovanja. Predpogoj, da tuja pravna oseba sploh lahko opravlja dejavnost, je, da je za opravljanje te dejavnosti registrirana oziroma vpisana v ustrezen register v državi, iz katere prihaja. Nadzorni organi pa so tisti, ki morajo zoper kršitelje ukrepati v skladu s predpisi.

Tržni inšpektorji so obravnavali slovaško podjetje, ki je na območju Slovenije opravljal pridobitno dejavnost odkupa plemenitih kovin. Podjetje je bilo registrirano za dejavnost in je imelo označeno ceno odkupa. Vendar je to svojo dejavnost v enem primeru opravljal kar v gostinskem obratu, kar pa po mnenju Tržnega inšpektorata RS ni dopustno. Predstavniki podjetja je bil na to opozorjen in je opozorilo inšpektorata upošteval. V primeru, da bi to dejavnost opravljal v posebni sobi (sobi za sestanke, konference...) to ne bi bilo sporno, ne more pa dejavnosti opravljati v istem prostoru, kjer se streže pijača in jedaja.

Tržni inšpektorji so pri nadzoru od tujega ponudnika storitev zahtevali, da na vpogled predloži dokumente, iz katerih bo razvidno, da imajo urejen status v državi, iz katere prihajajo. Pri tem je pomembna določba drugega odstavka 6. člena Zakona o storitvah na notranjem trgu, ki določa, da pristojni organi ne smejo zahtevati izvirnika, overjene kopije ali overjenega prevoda dokumenta iz druge države članice, razen v primerih, določenih s predpisi EU, ali kadar je taka zahteva utemeljena s pomembnimi razlogi v javnem interesu. Ne glede na zgoraj navedeno pa lahko pristojni organi zahtevajo neoverjen prevod dokumentov v slovenščino. Na območju občin, v katerih živi italijanska in madžarska narodna skupnost, pa tudi v italijanščino ali madžarščino. V dvomu lahko tržni inšpektor od ponudnika storitev zahteva, da predloži neoverjen prevod dokumentov, iz katerih bo razvidno, kakšen status ima.

Glede nato, da se trgovinska dejavnost opravlja na sejnih, ki so organizirani vsako leto in se jih udeležuje vse več tujih ponudnikov, je Tržni inšpektorat RS organizatorje sejmov obvestil o zakonskih obveznostih, ki jih morajo spoštovati tudi tuje pravne osebe. S tem je dosežen tudi cilj inšpektorata, saj je namen inšpekcijskega nadzora spoštovanje zakonodaje.

4.12. OSTALE VRSTE NADZORA

4.12.1. Prodaja in reklamiranje tobačnih izdelkov

Zaradi popolne prepovedi kajenja v javnih prostorih, ki je začela veljati leta 2007, se je delež kadičev nekoliko zmanjšal. Zato se dobavitelji tobačnih izdelkov poslužujejo novih načinov reklamiranja tobaka, da bi zadržali svoj tržni delež. To se je izkazalo v letu 2010, ko so proizvajalci in dobavitelji tobaka izjemno agresivno oglaševali te izdelke, predvsem na bencinskih servisih preko raznih pultnih stojal, v katerih so bile v točno določenem terminu izpostavljene cigaretné škatlice točno določenih blagovnih znamk.

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov prepoveduje neposredno in posredno reklamiranje tobaka in tobačnih izdelkov, razen v točno določenih primerih, pri čemer morajo biti izpolnjeni vsi z zakonom določeni pogoji. Tržni inšpektorji so zaradi zaznanega agresivnejšega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov opravili v mesecu januarju 2010 na območju celotne Slovenije 206 inšpekcijskih pregledov.

Pregledi so bili opravljeni na bencinskih servisih in v drugih prodajalnah z mešanim blagom, v večjih trgovskih centrih ter v trafikah. Istočasno z nadzorom oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov so tržni inšpektorji ugotavljali tudi nedovoljeno prodajo tobaka za oralno uporabo (t.i. snus, fuga). Nedovoljena prodaja snusa znane blagovne znamke je bila dejansko najdena v eni trafiki, kar je tržni inšpektor prepovedal in blago tudi zasegel.

Tobak in tobačne izdelke je na nedovoljen način oglaševalo 81 trgovcev, kar predstavlja skoraj 40 % pregledanih trgovcev. Oglaševanje se je izvajalo preko:

- ▶ PVC ali kartonastih stojal in podstavkov, postavljenih na prodajnih pultih v bližini blagajne, v katera so bile naložene cigaretné škatlice točno določenih blagovnih znamk,
- ▶ plastificiranih posodic za vračilo drobiža v trafikah, v katerih so bile nameščene škatlice cigaret ali pa ekranček, preko katerega so se vrteli reklamni napisi za cigarete,
- ▶ smetnjakov, združenih s pepelniki in navedbami določenih blagovnih znamk tobaka in tobačnih izdelkov,
- ▶ blagovnih znamk tobaka in tobačnih izdelkov, ki pa niso bile zaščitene,
- ▶ z dodajanjem za potrošnika atraktivnih motivov poleg zaščitenega znaka, z namenom vzbuditi njegovo pozornost oziroma narediti oglasno sporočilo bolj opazno in zanimivo (z motivi stiliziranih rožic, atraktivnih napisov, kot npr. »styled by«, »limited edition«),
- ▶ z nameščanjem posebnih okvirjev na prodajne police in vstavljanjem škatlic tobačnih izdelkov točno določene blagovne znamke v te okvirje,
- ▶ osvetljenih reklamnih panojev in omaric z naloženimi škatlicami cigaret točno določene blagovne znamke.

Kljub temu, da so se trgovci zagovarjali, da so razna stojala in vitrine prodajna mesta, iz katerih se vrši neposredna prodaja tobaka in tobačnih izdelkov, tržni inšpektorji teh zagovorov niso upoštevali. V primeru prodaje tobačnih izdelkov točno določene blagovne znamke iz teh stojal in vitrin, bi šlo tudi za svojevrstni unikum v prodajni praksi prodaje tobačnih izdelkov, prav tako se je v pultnih stojalih in vitrinah nahajala le vzorčna količina cigaret določene blagovne znamke, takšna prodaja pa bi bila tudi nepraktična. Kot dokaz, da je šlo v konkretnih primerih za izigravanje zakonskih določil, to je za nedovoljeno

oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov in ne za navadno prodajo, so inšpektorji pridobili pisna navodila dobaviteljev tobaka in tobačnih izdelkov, s katerimi so trgovce seznanjali s terminskimi plani pospeševalno prodajnih aktivnosti in navodili o pozicioniranju reklamnega materiala.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izdali 25 upravnih odločb, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. 10 trgovcev je umaknilo sporna oglaševalska sporočila še v času inšpekcijskih pregledov, zato so inšpektorji izrekli opozorila ZIN. Zoper kršitelje so inšpektorji ukrepali tudi prekrškovno in izdali 21 prekrškovnih ukrepov.

Zaradi velikega števila ugotovljenih kršitev se je izkazalo, da je bil nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov več kot potreben in ga bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije ali vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

Zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, je Tržni inšpektorat RS v letu 2010 izvedel 5 poostrenih akcij nadzora prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let in prepovedi, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke ter kontrolo objave prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let. Kontrole so bile opravljane v času prvomajskih praznikov, ob koncu šolskega leta, ob začetku šolskega leta, v času martinovanja in v času božično-novoletnih praznikov. Skupno je bilo opravljenih 823 inšpekcijskih pregledov (883 v letu 2009).

Nedovoljena prodaja tobačnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 4 primerih (6 v letu 2009), zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali z izrekom globe. Nekaj kršitev se je nanašalo na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov (s starimi napisi 15 let namesto 18 let), ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Splošna ocena je, da so trgovci in gostinci večinoma seznanjeni z zakonskimi določili. Večina, ki prodaja cigarete in ostale tobačne izdelke, imajo na vidnih mestih izstavljene napise o prepovedi prodaje tobaka osebam mlajšim od 18 let. Prodajalci pri prodaji tobačnih izdelkov kontrolirajo starost kupcev in jih mladoletnim ne prodajajo. Nekaj trgovcev je tudi opazilo, da tobačne izdelke – cigarete kupujejo polnoletne osebe in jih nato pred prodajalnami delijo mladoletnim, kar pa ni sankcionirano. V manjših krajih se še vedno opaža, da starši niso seznanjeni z novostmi zakona, saj so svoje otroke pošiljali v nakup s seznami izdelkov, na katerih so bile tudi cigarete.

4.12.2. Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač

Tako kot dobavitelji tobaka in tobačnih izdelkov, tudi dobavitelji alkoholnih pijač iščejo načine, kako bi čimbolj prikrito in mimo zakonskih določil oglaševali svoje izdelke. Tržni inšpektorji že vsa leta od sprejema Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih lokalih in trgovinske dejavnosti v prodajalnah preverjajo tudi oglaševanje alkoholnih pijač. Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 144 primerih, tržni inšpektorji pa so nedovoljeno oglaševanje alkoholnih pijač prepovedali.

So pa tržni inšpektorji v letu 2010 obravnavali dobavitelje alkoholnih pijač, ki so oglaševali alkoholne pijače, ki vsebujejo manj kot 15 volumenskih odstotkov alkohola na službenih vozilih. Zakon v drugem odstavku 15. člena prepoveduje oglaševanje teh pijač ob cestah

na plakatih, tablah, panojih in svetlobnih napisih. Ker so službena in tovarna vozila prevozna sredstva, je Tržni inšpektorat RS zavzel stališče, da je potrebno zakonsko določilo tolmačiti širše, saj se s slikovnim prikazom konkretne alkoholne pijače oziroma njene blagovne znamke, le-ta alkoholna pijača še bolj izpostavlja, kar pa ni bil namen zakonodajalca, ki je oglaševanje alkoholnih pijač ob cestah v celoti prepovedal. Pri tem je sledil negativni povezavi alkohola z vožnjo pod vplivom alkohola, ki ima v primeru prometne nesreče največkrat tragične posledice. Isto stališče je zavzel tudi predlagatelj zakona, Ministrstvo za zdravje, in sicer da gre s prikazom konkretne alkoholne pijače na službenem vozilu, ki je udeleženo v prometu, tudi za neposredno oglaševanje oziroma napeljevanje udeležencev v prometu k uživanju alkohola, kar je prav tako v nasprotju z zakonskimi določili. Zoper vse dobavitelje alkoholnih pijač so tržni inšpektorji ukrepali in prepovedali nedovoljeno oglaševanje alkoholnih pijač na službenih in tovornih vozilih.

Poostren nadzor oglaševanja alkohola v preteklih letih je sicer pripomogel k urejenosti trga na tem področju, kljub temu pa Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno spremeniti zakonodajo na področju oglaševanja alkoholnih pijač in le-to v celoti prepovedati, saj so oglasi za alkoholne pijače izdelani na način, da izigravajo zakonska določila in dovolj privlačno, da dosežejo predvsem mlade, ki so zanje najbolj dovzetni in posledično nato nekontrolirano posegajo po alkoholnih pijačah.

Zaradi množičnega in nekontroliranega pitja alkohola, kar je mogoče zaslediti tudi v raznih medijih, ko so v parkih prikazani vinjeni mladostniki, si Tržni inšpektorat RS že vsa leta od sprejema Zakona o omejevanju porabe alkohola prizadeva k čim bolj učinkovitemu nadzoru nedovoljene prodaje alkoholnih pijač v prodajalnah. Tržni inšpektorat RS sodeluje tudi v preventivni akciji z naslovom »0,0 šofer«, ki jo je pripravilo Ministrstvo za zdravje. V letu 2010 so tržni inšpektorji tako izvedli 6 akcij nadzora, ki so bili časovno planirani na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim in vinjenim (pred prvomajskimi prazniki, v času študentskih demonstracij in maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v začetku novega šolskega leta, v času martinovanja in božično-novoletnih praznikov), ko je bilo pregledanih 823 trgovcev (883 v letu 2009), od tega je bilo ugotovljenih le 6 kršitev zakona (6 v letu 2009).

O svojih aktivnostih na dveh medijsko odmevnih dogodkih (študentske demonstracije in maturantska parada), je Tržni inšpektorat RS obširno seznanil javnost preko svojih spletnih strani in predlagatelju zakona, Ministrstvu za zdravje, posredoval problemsko poročilo o negativnem trendu porabe alkohola med komaj polnoletnimi mladostniki in predlagal, da ministrstvo pristopi k spremembam Zakona o omejevanju porabe alkohola, saj postaja problem opijanja mladih ljudi vedno bolj pereč in zaskrbljujoč.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše, z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo. Kljub temu, da je nadzor težje izvedljiv, se tržni inšpektorji trudijo, da s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem trgovcev pripomorejo k uresničevanju cilja zakona, to je zaščititi mladih pred škodljivimi vplivi alkohola. Trgovci pa se tudi zavedajo, da so lahko v vsakem trenutku predmet inšpekcijskega nadzora.

Število ugotovljenih kršitev je glede na število opravljenih pregledov zelo majhno, kar pa verjetno ne odraža realne slike. Mladostniki so tudi vedno bolj izvirni v načinih, kako priti do alkoholnih pijač, tudi s ponarejanjem osebnih izkaznic, kar je obravnavala Policija.

V letu 2010 so se pojavili novi poskusi izigravanja zakonskih določil, ko so nekateri trgovci želeli prodajati alkoholne pijače preko spletne trgovine v nočnem času, ko tovrstna prodaja (med 21:00 uro zvečer in 7:00 uro zjutraj) ni dovoljena. Obravnavani so bili trije trgovci, ki so se v inšpekcijskih postopkih zagovarjali, da v primeru prodaje alkoholnih pijač na dom po 21:00 uri ne opravljajo trgovinske dejavnosti, ampak gostinsko dejavnost cateringa. Tržni inšpektorat RS je zavzel stališče, da določilo, da je v gostinskih obratih dovoljena prodaja alkoholnih pijač do konca njihovega obratovalnega časa, velja le za prodajo alkoholnih pijač v gostinskem lokalu in ne kot dostava alkoholnih pijač gostom na dom s strani gostinca, zato prodaja na tak način ni dovoljena. Prav tako v primeru prodaje alkohola na dom ni možno govoriti o cateringu, že glede na pogoje za gostinsko dejavnost vrste catering, ki so natančno določeni z Zakonom o gostinstvu in Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, saj jih ti trgovci običajno ne izpolnjujejo. Gostinski obrat z imenom »Obrat za pripravo in dostavo jedi« je namreč obrat, ki dobavlja naročnikom jedi v njihove prostore (letalom in drugim prevoznikom, organizatorjem banketov ipd.), lahko tudi s postrežbo in dodatnimi storitvami (catering). Za pripravo in dostavo jedi se smiselno upoštevajo določbe 23. člena pravilnika glede kuhinje s pripadajočimi skladiščnimi in pomožnimi prostori in 25. člena glede prostora za skladiščenje oziroma shranjevanje živil. Zoper kršitelje so inšpektorji prekrškovno ukrepali, dva trgovca sta takoj umaknila spletne strani in prenehala z opravljanjem dejavnosti prodaje alkoholnih pijač na dom.

4.12.3. Pranje denarja

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2010 začel opravljati nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki v 85. členu med drugim določa kot nadzorni organ tudi Tržni inšpektorat RS. Šesti odstavek 87. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma opredeljuje zavezanca (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor in sicer zastavljavnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- ▶ dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- ▶ finančnega zakupa (lizing),
- ▶ posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- ▶ prometa nepremičnin.

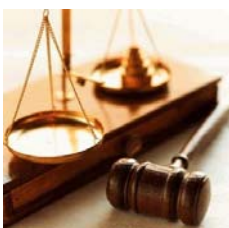
Tržni inšpektorat RS je v januarju in februarju 2010 opravljal nadzor nad zavezanci, ki opravljajo dejavnost dajanja kreditov in pri kreditnih posrednikih. V mesecu septembru 2010 pa je bil opravljen nadzor nad zavezanci, ki opravljajo dejavnost prometa nepremičnin. Gre za novo področje, na katerem Tržni inšpektorat RS še ni opravljal nadzora, zato je bil poudarek nadzora na pridobitvi pregleda stanja na tem področju, ugotavljanju kršitev in odpravljanju nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji so opravili skupaj 61 pregledov pri kreditodajalcih, kreditnih posrednikih in lizingodajalcih in 46 pregledov pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost prometa nepremičnin. Glede na dejstvo, da se je tovrstni nadzor opravljal prvič, so bili zavezanci predvsem opozorjeni in pozvani k odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so jih v večini primerov tudi odpravili oziroma takoj pristopili k odpravljanju. Nekateri zavezanci so se odločili tudi, da dejavnosti, katera jih uvršča med zavezanca po Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ne bodo več opravljali. Zavezancem so bila izrečena opozorila ZIN, nekaterim pa tudi opozorila ZP-1.

Od skupno opravljenih 46 pregledov pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost prometa nepremičnin, v 4 primerih ni bilo ugotovljenih kršitev. V ostalih primerih, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, je bilo izrečenih 38 opozoril ZIN in 19 opozoril ZP-1.

Od skupno opravljenih 61 pregledov pri kreditodajalcih, kreditnih posrednikih in lizingodajalcih, v 10 primerih ni bilo ugotovljenih kršitev, v 2 primerih je bilo ugotovljeno, da ne gre za zavezanca. V ostalih primerih, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, je bilo izrečenih 48 opozoril ZIN in 16 opozorila ZP-1.

4.12.4. Odvetniške storitve

Tržni inšpektorji so v letu 2010 prvič opravili nadzor poslovanja odvetnikov oziroma njihovih odvetniških pisarn. Nadzor je zajemal spoštovanje določb Zakona o odvetništvu, Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Inšpektorji so nadzor nad oglaševanjem odvetniških storitev opravili pri 103 odvetnikih oziroma njihovih odvetniških pisarnah.

Nepravilnosti pri oglaševanju so bile ugotovljene pri treh odvetnikih. Odvetniki so nepravilnosti odpravili takoj, zato so jim bila izrečena prekrškovna opozorila. V 4 primerih so inšpektorji zaprosili Upravni odbor Odvetniške zbornice Slovenije za stališče glede skladnosti ravnanja z načeli in pravili Kodeksa odvetniške poklicne etike. Inšpektorji so v sklopu nadzora pregledali spletne strani 52 odvetnikov. Nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Sočasno so tržni inšpektorji pri nekaterih odvetnikih opravili tudi nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju. V tem delu nadzora je bilo pregledanih 40 odvetnikov in odvetniških pisarn, pri katerih je bil opravljen pregled 107 računalnikov oziroma vsi računalniki, ki so jih odvetniki v času kontrole imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 493 računalniških programov. Izmed vseh evidentiranih programov odvetniki niso dokazali zakonite uporabe za 9 (1,8 %) programov. Od vseh pregledanih odvetnikov je bila samo pri 4 odvetnikih (10,0 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa.

Glede na ugotovljene kršitve in stopnjo kršitve so tržni inšpektorji v upravnem postopku vsem 4 odvetnikom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili odpravo kršitve. Na podlagi Zakona o prekrških pa so jim bila izrečena 3 opozorila ZP-1 in izdan 1 plačilni nalog.

Na podlagi rezultatov nadzora Tržni inšpektorat RS zaključuje, da inšpektorji večjih kršitev pri odvetnikih niso zasledili – ne na področju varstva potrošnikov, ne na področju varstva avtorskih pravic. To je lahko posledica dveh različnih dejstev: ali zaradi tega, ker so bili predmet nadzora odvetniki, ki se morajo zaradi narave svojega poklica spoznati na veljavne slovenske predpise, ali zaradi tega, ker se je Tržni inšpektorat RS (ker je šlo za prvi nadzor odvetnikov, ki ga je sploh kdaj opravil), pred samim začetkom nadzora povezal z Odvetniško zbornico Slovenije in preko nje obvestil vse odvetnike o nameravanem nadzoru. Kakorkoli, dejanska slika stanja se bo šele pokazala v prihodnosti, ko bo Tržni inšpektorat RS nadzor pri odvetnikih opravil nenapovedano.

4.12.5. Gorski vodniki

V mesecu juliju je v veljavo stopila sprememba Zakona o gorskih vodnikih, s katero je natančneje opredeljena dejavnost gorskega vodništva, pri tem pa je hkrati določeno tudi, da je v primeru opravljanja dejavnosti spremstvo gorskega vodnika obvezno le pri zahtevnejših gorskih turah, medtem ko se ta zahteva ne nanaša tudi na manj zahtevne vzpone v gore ali lažje turne smuke. Za izvajanje tovrstnih dejavnosti so torej poleg gorskih vodnikov povsem primerno usposobljeni tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije.

Tržni inšpektorji so v mesecih julij, avgust in september opravljali nadzor na področju opravljanja dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu in sicer tako z vidika vodenja gorskih vodnikov, kot tudi planinskih vodnikov. V okviru izvršenega nadzora je bilo opravljenih več pregledov na terenu (v gorah: Vršič, Kanin, Mangart in Prisojnik) kot tudi v samih poslovalnicah ponudnikov organiziranih dejavnosti v visokogorju, v sklopu katerih se je nadziralo predvsem, ali organizatorji zagotavljajo ustrezno usposobljeno spremstvo glede na zahtevnost dejavnosti.

Skupno je bilo opravljenih 25 pregledov, pri čemer je bilo v večini primerov ugotovljeno, da pohodniki hodijo v visokogorje v lastni režiji oziroma individualno. Pri organiziranih skupinah so inšpektorji ugotovili, da so pohodnike vodili gorski ali planinski vodniki, v okviru pregledov, opravljenih na podlagi oglaševanja na spletnih straneh, pa je bilo ugotovljeno, da so organizatorji aktivni gorski ali planinski vodniki, ki so člani bodisi Združenja gorskih vodnikov ali Planinske zveze Slovenije. V enem primeru pa je bilo ugotovljeno, da samostojni podjetnik dejavnosti vodenja ni nikoli opravljal in sicer zaradi pomanjkanja zanimanja. Preventivno so bili opravljeni tudi 3 pregledi pri večjih organizatorjih pohodov, kjer je bilo v 2 primerih ugotovljeno, da organizacija pohodov ni pridobitnega pomena, v 1 primeru pa se je že na podlagi predhodnih opozoril s strani inšpektorja zagotovilo primerno spremstvo oziroma vodenje pohodnikov pri vzponu na gorski vrh.

4.12.6. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Zakon je med drugim določil kot prekrškovne organe za posamezne prekrške, poleg Inšpektorata RS za notranje zadeve, tudi Tržni inšpektorat RS, Policijo in Carinsko upravo RS.

Zaradi ekonomičnosti in učinkovitosti nadzora je bilo na delovnem sestanku vseh pristojnih organov dogovorjeno, da bo Tržni inšpektorat RS opravljal nadzor prodaje pirotehnik na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in sicer glede prodaje in glede oglaševanja pirotehnik. Na črno so se že v preteklosti na trgu prodajale predvsem petarde, kar je posledica uveljavitve Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki je prepovedal tako prodajo, kot tudi posest in uporabo petard.

Nadzor so inšpektorji opravljali na sejnih, prireditvah, na stojnicah, v okolici šol ter s pregledom spletnih strani in lokalnih časopisov. Inšpektorji so pregledali več kot 66 različnih lokacij, opravljena sta bila dva inšpekcijska pregleda, pri katerima sta bili ugotovljeni kršitvi Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Inšpektorji so pri nadzoru v obeh primerih ugotovili, da gre za delo na črno, saj sta pirotehnična sredstva prodajala posameznika brez urejenega statusa. Enemu kršitelju je bila izdana odločba o prepovedi opravljanja dejavnosti na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, prav tako mu je bila izrečena tudi globa v višini 208,65 EUR na kraju samem. Kršitelju so bili zaseženi pirotehnični izdelki. V enem primerih se je zgodilo, da je oseba, ki je opravljala prodajo, prodajni prostor zapustila še pred prihodom inšpektorja in zato ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je prodajalec. Tudi v tem primeru je bilo blago zaseženo in predano v hrambo Policiji. Inšpektorji so tako zasegli 14 pirotehničnih izdelkov in 1.072 kosov pirotehničnih izdelkov, katerih glavni namen je pok. Vsi ti izdelki so bili zaseženi na sejmu na območju Mestne občine Maribor.

Vsakodnevno so določeni inšpektorji spremljali lokalne časopise in 5 največjih spletnih portalov z malimi oglasi, kot sta www.bolha.com in www.mojoglasnik.com. Še pred pričetkom poostrenega nadzora je bilo upravljavcu spletne strani www.bolha.com poslano obvestilo, s katerim je bil opozorjen na zahteve Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih in Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Tako je upravljavec oglase, ki jih je opazil, odstranjeval sam, nekatere pa po obvestilu Tržnega inšpektorata RS. Na podlagi obvestila inšpektorjev je bil odstranjen en oglas. Zoper tega oglaševalca je bil uveden inšpekcijski postopek in izdana odločba o prekršku z globo v višini 208,65 EUR. V primerjavi z letom 2010 (3) je število odstranjenih oglasov manjše, kar je posledica odstranjevanja oglasov s strani samih upravljavcev in povečanega nadzora. Upravljavci so že pretekla leta pokazali interes za sodelovanje, saj želijo delati zakonito.

Število oglasov za prodajo oziroma nakup na svetovnem spletu, ki postaja vedno pomembnejši medij, se je napram prejšnjim letom zmanjšalo, večina pa se jih pojavlja v mesecu decembru, ko je nakup teh izdelkov najbolj aktualen. Na tem področju je Tržni inšpektorat RS skupaj z upravljavci spletnih strani deloval predvsem preventivno in poskrbel, da so bili oglasi odstranjeni s spletnih strani, s čimer je bilo ponudnikom onemogočeno oglaševanje in s tem nadaljnja prodaja. Na ta način je bil tudi najhitreje dosežen učinek, saj je odkrivanje identitete oglaševalcev, ki se skrivajo za anonimnimi GSM številkami, navadno dolgotrajno ali pa praktično nemogoče. Na podlagi vsega navedenega Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo nadzor na tem področju potrebno opravljati tudi v prihodnje.

Tržni inšpektorji so opravili nadzor tudi v 15 trgovinah, kjer so se prodajali pirotehnični izdelki. Nadzor so opravili sami ali v sodelovanju s policijo in Inšpektoratom RS za notranje zadeve. Kršitve so bile ugotovljene samo pri enem prodajalcu, ki je na treh lokacijah po Sloveniji opravljal trgovinsko dejavnost s pirotehničnimi izdelki na drobno iz začasnega objekta. Pri tem pa si za opravljanje trgovinske dejavnosti s pirotehničnimi izdelki ni pridobil dovoljenja pristojne upravne enote, na območju katere je opravljal dejavnost, kot to določa drugi odstavek 7. člena Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Tekom postopka je bilo ugotovljeno, da je inšpekcijski postopek v eni izmed takšnih začasnih trgovin že uvedel Inšpektorat RS za notranje zadeve, zato so mu bile ugotovitve odstopljene v nadaljnje reševanje.

Tržni inšpektorat RS je dne 7. 12. 2010 sodeloval tudi na novinarski konferenci, ki jo je sklicalo Ministrstvo za notranje zadeve - Policija z namenom preventivne dejavnosti in na kateri so bile predstavljene tudi aktivnosti tržne inšpekcije na področju prodaje petard.

4.12.7. Avtorske pravice

Na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in Zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne avdio in video dejavnosti so tržni inšpektorji tudi v letu 2010 opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov.

4.12.7.1. [Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih](#)

Nadzor urejenosti avtorske in sorodnih pravic pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah se je izvajal istočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti.

V gostinskih lokalih in nastanitvenih objektih se običajno s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določbo 1. točke 147. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Te kolektivne organizacije so Združenje SAZAS in ZAMP. Pojem male pravice, navedene v 1. točki 147. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, se nanaša na izvajanje neodrskih glasbenih in pisanih avtorskih del. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so v 500 gostinskih lokalih in nastanitvenih objektih, kjer se javnosti predvaja glasba, zahtevali od nosilcev dejavnosti dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela. Ugotovljeno je bilo, da 91 gostincev ni imelo ustrezno urejenih avtorskih pravic.

V 57 primerih so tržni inšpektorji gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložili, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 28 prekrškovnih odločb z izrekom opomina ter 31 opozoril ZP-1.

4.12.7.2. [Nadzor programske opreme](#)

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden pglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

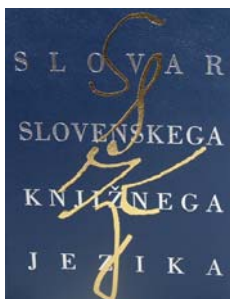
Zaradi posebnosti inšpekcijskega pregleda v zvezi z računalniškimi programi izvaja ta nadzor posebej usposobljena skupina tržnih inšpektorjev. Vsako leto se opravi najmanj dve posebni akciji nadzora, od katerih je ena ciljno usmerjena (npr. arhitekti, projektna podjetja, časopisne hiše, radijske in televizijske hiše...), v drugi pa se pregledajo subjekti, za katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijave ali pa se subjekti nadzora naključno izberejo.

Tržni inšpektorji so v letu 2010 opravili 179 inšpekcijskih pregledov, na katerih je bilo pregledanih 742 računalnikov oziroma skoraj 64 % vseh računalnikov, ki so jih posamezni subjekti v času nadzora imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 3744 računalniških programov, ki so jih uporabniki pri svojem delu uporabljali. Izmed vseh evidentiranih programov posamezni subjekti niso dokazali (niso mogli predložiti ustreznih dokazil) zakonite uporabe za 421 (11,2 %) programov.

Od 179 pregledanih subjektov je bila pri 92 subjektih (51,4 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa. V upravnem postopku so tržni inšpektorji 48 subjektom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili, da kršitev odpravijo (da legalizirajo nelegalen program, ali pa ga odstranijo iz računalnika), 17 subjektom je bilo izrečeno opozorilo ZIN, zoper ostalim subjektom pa upravno ukrepanje ni bilo potrebno, ker so že sami v času trajanja inšpekcijskega postopka odpravili ugotovljene nepravilnosti. V prekrškovnem postopku so tržni inšpektorji 29 kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1, 36 kršiteljem opomin, 8 subjektom je bil izdan plačilni nalog, 13 subjektom pa je bila s prekrškovno odločbo izrečena globa.

Statistika Tržnega inšpektorata RS kaže, da leto 2010 glede kršitev ni bilo bistveno drugačno, kot prejšnja leta. Število subjektov, ki uporabljajo vsaj en program nezakonito ter odstotek števila vseh odkritih nezakonitih programov, se je tudi v letu 2010 gibal okoli večletnega povprečja. Tako kot vsa leta do sedaj, tudi za leto 2010 Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se večina kršiteljev zaveda, da morajo za uporabo določenega programa pridobiti avtorjevo dovoljenje, vendar to upoštevajo le pri najbolj uporabljenih programih, medtem ko pri manjših programih te pravice ne spoštujejo. Zaradi tega bo Tržni inšpektorat RS tovrstni nadzor nadaljeval tudi v prihodnje.

4.12.8. Javna raba slovenskega jezika

Zakon o javni rabi slovenščine v 23. členu določa, da mora biti javno oglaševanje izdelkov in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti na območju Slovenije v slovenščini. Če je oglaševanje posebej namenjeno tudi tujcem, se lahko uporabljajo tudi tuji jeziki, vendar tujejezične različice ne smejo biti izrazno bolj poudarjene kakor slovenska. Nadalje 14. člen istega zakona določa, da so podjetja s strankami na območju Slovenije dolžna poslovati v slovenščini, kadar pa je njihovo poslovanje namenjeno tudi tujcem, se poleg slovenščine lahko uporablja tudi tuji jezik.

Problematika oglaševanja v tujem jeziku na ozemlju Slovenije ni pereča, saj na letni ravni Tržni inšpektorat RS ne zaznava tovrstnih kršitev, prav tako ne prejema prijav. Izjema je bilo v letu 2010 ravnanje italijanskega podjetja, ki je na slovenskem ozemlju v bližini italijansko-slovenske meje oglaševalo svojo dejavnost zgolj v italijanskem jeziku. Tržni inšpektor je zoper kršitelja ukrepal v skladu z zakonom.

4.12.9. Nadzor prodaje samoniklih gliv

Tržni inšpektorji so v poletnih mesecih 2010 opravili nadzor nad trgovanjem s samoniklimi glivami (gobami). Veljavna Uredba o varstvu samoniklih gliv iz leta 1998 namreč določa, da nadzor nad trgovanjem z gobami opravlja tržna inšpekcija. Posameznik po tej uredbi lahko proda le tisto količino gob, ki jo nabere sam ali skupaj z družinskimi člani, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu, ki znaša 2 kg. Oseba, ki odkupuje gobe, mora biti za opravljanje te dejavnosti registrirana in mora voditi evidenco o odkupljenih gobah, letni zbirnik iz evidence pa do 31. 12. tekočega leta predložiti Ministrstvu za okolje in prostor.

Nadzor so tržni inšpektorji izvajali zlasti na tržnicah in drugih javnih mestih, kjer so imeli zavezanci postavljene stojnice, in pri gostincih, ki tudi sicer nudijo značilne gobje jedi. Inšpektorji so preverjali izdajanje računov, označevanje cen blaga, vodenje evidenc ter delo na črno in pri tem opravili 78 pregledov (58 pregledov v letu 2009). Od tega je bilo pri 37 prodajalcih ugotovljeno, da prodajo svežih gob opravljajo posamezniki na podlagi predhodne priglasitve osebnega dopolnilnega dela.

Glede na ugotovljene kršitve in stopnjo kršitve so tržni inšpektorji v upravnem postopku izdali 5 upravnih odločb in izrekli 8 opozoril ZIN. Na podlagi Zakona o prekrških je bilo izrečenih 6 opozoril ZP-1 in izdana 2 plačilna naloga.

Inšpektorji so po posredovanih podatkih opravili 10 pregledov pri odkupovalcih in le pri 3 ugotovili, so odkup gob tudi dejansko opravljali.

Od 37. kontroliranih prodajalcev, ki so prodajo gob opravljali na podlagi osebnega dopolnilnega dela, so tržni inšpektorji pri 2 (4 prodajalci v letu 2009) ugotovili, da blago v prodaji ni bilo označeno s ceno. Glede na ugotovljeni dve kršitvi in stopnjo kršitve je bilo obema kršiteljema izrečeno opozorilo ZP-1. Z namenom takojšnje odprave nepravilnosti pri prodaji sta bili izrečeni tudi dve opozorili ZIN.

Tržna inšpekcija v zvezi s sivo ekonomijo preiskuje tudi delo na črno. Tako je bilo tudi v tej skupini zavezancev. V postopku nadzora je bilo v primeru prodaje gob pri 11 zavezancih ugotovljeno tudi delo na črno. Skupno je bilo kršiteljem izdanih 21 ukrepov in sicer 5 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti na črno, 2 plačilna naloga, 9 kršiteljem pa so bila izrečena opozorila ZP-1, saj so inšpektorji ocenili, da je opozorilo zadosten ukrep. Za odpravo nepravilnosti je bilo izdanih 5 opozoril ZIN.

V enem primeru je bilo na podlagi pridobljenih podatkov o številu družinskih članov ugotovljeno, da je bilo kršeno določilo 7. člena uredbe, ki določa, da lahko posameznik proda le tisto količino gob, ki jo lahko nabere sam z družinskimi člani, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu. Zaradi storjenega prekrška po uredbi je bila storilcu prekrška izrečena globa.

Rezultati nadzora kažejo, da pravne osebe, ki opravljajo dejavnost odkupa gob (odkupovalci) v večini primerov spoštujejo uredbo glede registracije dejavnosti. Po podatkih prejšnjih let se število kršitev ni povečalo. V primeru odkritih nepravilnosti glede dovoljene odkupne količine gob, ni možno uvesti postopka proti odkupovalcem gob, saj uredba ne določa, da morajo odkupovalci pri odkupu gob preveriti tudi število družinskih članov. Zato so dejanski kršitelji samo prodajalci, ki so prodali večjo količino gob od dovoljene.

Tržni inšpektorat RS posebej opozarja na neusklajenost zakonodaje z novo pravno ureditvijo znotraj EU. Z vstopom Slovenije v EU in uveljavitvijo »Shengna«, je ukinjeno carinsko območje Slovenije in pristojnost nadzora carinskih organov.

Glede na povedano je Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za okolje že v letu 2008 predlagal, da prične s postopkom spremembe Uredbe o varstvu samoniklih gliv. Žal lahko le ugotovi, da pristojno ministrstvo s postopkom spremembe uredbe tudi v letu 2010 še ni pričelo.

4.12.10. Nadzor naključnih subjektov

Tudi v letu 2010 je Tržni inšpektorat RS izvedel poseben nadzor gospodarskih subjektov in sicer nadzor naključno izbranih subjektov ne glede na dejavnost, ki naj bi jo subjekt opravljal. S takšnim načinom nadzora si Tržni inšpektorat RS ustvarja realno sliko, kakšno je stanje v slovenskem gospodarstvu glede spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov.

Gospodarski subjekti, ki so bili predmet nadzora, so bili izbrani na podlagi statistične analize gospodarskih subjektov, ki so bili na dan 31. 12. 2009 vpisani v Poslovni register subjektov pri AJPEŠ-u, in sicer po organizacijski obliki ter po kraju sedeža subjekta. Na podlagi tako pridobljenih podatkov se je pripravil seznam 301 gospodarskih subjektov, ki so po organizacijski obliki in kraju sedeža odgovarjali statističnemu povprečju. Izbrano je bilo 147 (48,8 %) samostojnih podjetnikov posameznikov, 102 (33,9 %) družb z omejeno odgovornostjo, 45 (15,0 %) društev ter 7 (2,3 %) subjektov, registriranih v različnih ostalih organizacijskih oblikah.

V času akcije je bilo pregledanih 295 gospodarskih subjektov:

- ▶ 245 (83,1 %) jih je opravljal dejavnost,
- ▶ 21 (7,1 %) jih je bilo v mirovanju (subjekt je sicer registriran, vendar dejavnosti ne opravlja),
- ▶ 13 (4,4 %) jih ni poslovalo, ker je bil subjekt iz Poslovnega registra subjektov izbrisan, ali je bil v postopku izbrisa, ali je bil v postopku stečaja,
- ▶ pri 11 (3,7 %) pregled ni bilo možno opraviti, ker na prijavljenem naslovu sedeža subjekta le-tega ni bilo (subjekt selitve sedeža ni prijavil pristojnim organom).

Podrobna kontrola poslovanja gospodarskih subjektov je bila opravljena samo pri 245 subjektih, ki so v času inšpekcijskega nadzora dejavnost tudi opravljali, in sicer po vseh predpisih, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. Pri teh gospodarskih subjektih je bil nadzor opravljen po 18 različnih zakonih in njihovih ustreznih podzakonskih predpisih:

- ▶ pri 171 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- ▶ pri 168 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov,
- ▶ pri 80 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gospodarskih družbah,
- ▶ pri 61 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Obrtnim zakonom,
- ▶ pri 46 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah,
- ▶ pri 23 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gostinstvu,
- ▶ pri 17 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o trgovini,

- ▶ pri 10 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o javni rabi slovenščine,
- ▶ pri 7 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov,
- ▶ pri 6 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- ▶ pri 5 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o omejevanju porabe alkohola,
- ▶ pri 3 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o elektronskem poslovanju na trgu,
- ▶ pri 3 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo,
- ▶ pri 2 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o nepremičninskem posredovanju,
- ▶ pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gradbenih proizvodih,
- ▶ pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o kontroli cen,
- ▶ pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- ▶ pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma.

Od 245 pregledanih subjektov je bila kršitev poslovanja ugotovljena pri 39 (15,9 %) subjektih. Zoper te subjekte so tržni inšpektorji ukrepali tako v upravnem postopku v skladu z zakonom, ki ga je subjekt kršil oziroma v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru ali Zakonu o tržni inšpekciji, kot tudi v prekrškovnem postopku v skladu z Zakonom o prekrških. V upravnem postopku so vsem subjektom skupaj tržni inšpektorji izrekli 21 opozoril po ZIN in izdali 6 upravnih odločb, zoper 12 subjektov pa upravno ukrepanje ni bilo možno. V prekrškovnem postopku so inšpektorji izrekli 28 opozoril po ZP-1, 2 opomina, 1 globo s plačilnim nalogom in 3 globe z odločbo o prekršku, 5 subjektom pa prekrškovni ukrep ni bil izrečen. Upravni in prekrškovni ukrepi so bili izrečeni zaradi kršitev Obrtnega zakona, Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o gostinstvu, Zakona o kontroli cen, Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma ter Zakona o varstvu potrošnikov.

Iz rezultatov izhaja, da več kot 80 % v Sloveniji registriranih subjektov opravlja gospodarsko dejavnost v skladu s tisto veljavno zakonodajo, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. V letu 2010 je bilo sicer malo manj ugotovljenih kršiteljev, kot v preteklih letih, vendar Tržni inšpektorat RS vseeno zaključuje, da približno ena petina vseh v Sloveniji registriranih subjektov ne opravlja gospodarske dejavnosti v celoti v skladu z veljavno zakonodajo.

5. DRUGE AKTIVNOSTI

5.1. AKTIVNOSTI ZNOTRAJ SLOVENIJE

Tržni inšpektorat RS že vrsto let sodeluje z drugimi inšpekcijskimi službami pri konkretnih inšpekcijskih zadevah (v zadnjem času je to sodelovanje uradno potrjeno preko Inšpekcijskega sveta).

Na pobudo inšpekcijskega sveta so se po regijah ustanovili sosveti inšpekcijskih služb, ki skrbijo za koordinirano delo inšpekcijskih organov v določenih akcijah. Ta koordinirani pristop k akcijam se najbolj odraža pri spremembi določene zakonodaje, kjer več inšpekcijskih služb sodeluje pri nadzoru.

Sodelovanje med posameznimi inšpekcijskimi organi pa ni vezano samo na inšpekcijski svet. Glavni inšpektorji se o skupnih akcijah dogovarjajo tudi neposredno med seboj, v več primerih pa se za koordinirano akcijo dogovorijo kar na nivoju območnih enot, seveda z dovoljenjem glavnih inšpektorjev.

Poleg sodelovanja z Ministrstvom za gospodarstvo, drugimi inšpektorati, Policijo, Carinsko upravo TRS ter Davčnim uradom RS, Tržni inšpektorat RS sodelovanje tudi z drugimi gospodarskimi organizacijami oziroma gospodarskimi združenji (npr. združenje za trgovino, združenje za gostinstvo, zbornice, ZPS). To sodelovanje ima obojestransko korist: na ta način se lahko tem organom in organizacijam preko različnih predavanj, ki so organizirana v okviru njihovih internih izobraževanj, ali preko sestankov, prikaže rezultate nadzora ter napake, ki so bile odkrite in kakšne spremembe prinaša nova zakonodaja (z vidika nadzora), da se bodo lahko nanjo še pravočasno prilagodili. Po drugi strani pa Tržni inšpektorat RS dobi povratne informacije, na podlagi katerih lahko postavi svoje cilje za naslednje leto, ali pa prilagodi cilje tekočega leta.

5.1.1. Spletne strani Tržnega inšpektorata Republike Slovenije

Da bi se javnost seznanila z delom, ki ga Tržni inšpektorat RS opravlja, je bila razvita internetna stran (www.tirs.si), katere vsebina se sproti spreminja in dopolnjuje.

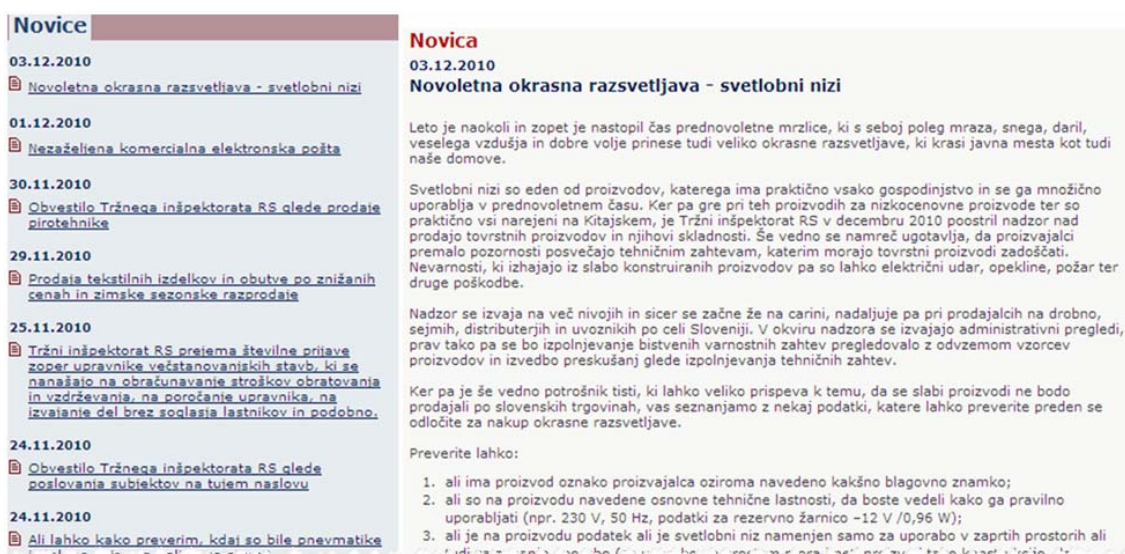

Slika 24: Domača stran Tržnega inšpektorata RS

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo tudi seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletne strani, kjer so rubrike:

- ▶ »Novice«,
- ▶ »S čim se ukvarjamo«,
- ▶ »Vprašanja in odgovori« in
- ▶ »Nevarni proizvodi«,

nekaj pa tudi preko tiskovnih konferenc oziroma drugih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). Da pa bi bilo delovanje bolj transparentno, je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

Slika 25: Aktualne novice

S čim se ukvarjamo

Posodobljeno: 04.01.2011

Spletne strani Tržnega inšpektorata RS smo namenili vsem obiskovalcem, ki jih zanima naše delo. Tukaj so vam na voljo podatki s posameznega področja nadzora, hkrati lahko pridobite tudi informacije o sami zakonodaji, na podlagi katere smo nadzor opravili.

Naše delo je zelo obsežno ([zakonske in podzakonske predpise](#), za katere smo pristojni, si lahko ogledate na naših spletnih straneh), zato smo za lažje iskanje podatke združili po zakonih. Iz seznama izberite zakon, nato pa iz rezultatov, ki se bodo pokazali na zaslonu, izberite tisto področje, ki vas zanima.

Če želeno področje ni na voljo, nam [pišite](#). V kolikor vaša želja ni v nasprotju s predpisi, vam bomo podatke poslali po pošti oziroma jih objavili na teh straneh. Opozorilo: Podatkov ne bomo posredovali, če v zahtevku ne boste navedli svojega polnega imena in naslova!

Izberite ustrezen zakon:

- [Energetski zakon \(EZ\)](#)
- [Obrtni zakon \(ObrZ\)](#)
- [Zakon o avtorski in sorodnih pravicah \(ZASP\)](#)
- [Zakon o qorskih vodnikih \(ZGV\)](#)
- [Zakon o gospodarskih družbah \(ZGD\)](#)
- [Zakon o gostinstvu \(ZGos\)](#)
- [Zakon o gradbenih proizvodih \(ZGPro\)](#)
- [Zakon o javni rabi slovenščine \(ZJRS\)](#)
- [Zakon o nepremičninskem posredovanju \(ZNPOS\)](#)
- [Zakon o omejevanju porabe alkohola \(ZOPA\)](#)
- [Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov \(ZOUTI\)](#)
- [Zakon o potrošniških kreditih \(ZPotK\)](#)
- [Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno \(ZPDZC\)](#)

Slika 26: Rubrika »S čim se ukvarjamo« – pregled po predpisih

Pogosta vprašanja

Spletne strani Tržnega inšpektorata RS smo namenili tako posameznikom-potrošnikom, ki se srečujejo z različnimi težavami (v zvezi z nakupom izdelka ali storitve), kot tudi podjetjem in podjetnikom, ki želijo posloovati v skladu s trenutno veljavno slovensko zakonodajo.

Stran, na kateri se nahajate, vsebuje vprašanja in odgovore. Za lažje iskanje najustreznjše odgovora smo vsako vprašanje uvrstili v določeno tematiko, ki jo odgovor obravnava. Najustreznjši odgovor lahko poiščete tudi z uporabo iskalne funkcije tega spletnega mesta oziroma v seznamu vseh odgovorov.

Izberite ustrezno tematiko:

- [agresivna poslovna praksa](#)
- [alkoholne pijače](#)
- [avtorske pravice](#)
- [cena](#)
- [čezmejno opravljanje storitev](#)
- [deklaracija proizvoda](#)
- [delo na črno](#)
- [delovni čas](#)
- [dimnikarske storitve](#)
- [društvo](#)
- [državni znaki](#)
- [električni proizvodi](#)
- [elektromagnetna združljivost \(EMC\)](#)
- [elektronske komunikacije](#)
- [evropsko varstvo potrošnikov](#)
- [garancija](#)

Slika 27: Rubrika »Pogosta vprašanja« – pregled po tematiki

Varstvo potrošnikov

Varstvo potrošnikov

- [Kdo lahko sestavi navodilo za uporabo nekega proizvoda in kdaj mora biti takšno navodilo proizvodu obvezno priloženo?](#) - 00020
- [Kdaj se domneva, da je osebna varovalna oprema skladna z osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami ter kdo je pristojen za nadzor?](#) - 00044
- [Ali je potrebno tudi za rezervne dele zagotoviti garancijo za brezhibno delovanje?](#) - 00062
- [Ali morajo biti računalniški igri, ki je drugače v angleškem jeziku, priložena navodila za uporabo v slovenskem jeziku?](#) - 00065
- [Ali lahko podjetje ob naročilu izdelka oziroma storitve od potrošnika zahteva predplačilo?](#) - 00067
- [Preko turistične agencije sem z družino letovala v Tuniziji, kjer pa ni bilo vse tako, kot je agencija obljubljala. Ali sem upravičena do odškodnine zaradi uničenega dopusta oziroma do delnega vračila kupnine?](#) - 00093
- [Na podlagi ogleda v katalogu sem pri podjetju telefonsko naročila srajco in hlače. Ko sem oboje prejela, pa sem ugotovila, da mi kroji hlače ne ustreza. Želela bi jih vrniti, zato me zanima, ali imam to pravico?](#) - 00100
- [Kako je z menjavo oblačil v času popustov in razprodaj?](#) - 00103
- [Koliko nezaželene elektronske pošte moram prejeti s strani posameznega podjetja, da se to tretira kot spam?](#) - 00106
- [V Italiji sem naročila pohištvo za dnevno sobo. Ob dobavi sem ugotovila, da je ena od omar poškodovana, zato sem podjetje o tem takoj obvestila in zahtevala zamenjavo. Podjetje se na mojo reklamacijo sploh ne odziva. Kaj lahko še storim?](#) - 00130
- [Pred tednom dni sem v gradbeni trgovini naročil okensko polico, ki je stala 85 evrov. Ob prevzemu mi je prodajalec sporočil drugo ceno, in sicer 101 evrov. Polica naj bi se podražila dan po mojem naročilu, zato me zanima, ali mi prodajalec zanj lahko zaračuna višjo ceno?](#) - 00136
- [Dne 2. 6. 2005 sem kupila in tudi prevzela usneno sedežno garnituro, ki pa je takoj po preteku dvoletnega garancijskega roka začela pokati. Sprva sem bila mnjenja, da se bo pokanje ustavilo, zato reklamacije nisem podala takoj, nazadnje pa sem dne 1. 12. 2007, po štirih mesecih od odkritja pokanja, o tem le obvestila prodajalca. Prodajalec je mojo reklamacijo zavrnil, ker garnitura ni bila v garanciji. Zanima me, ali imam pravico do odškodnine ali vračila kupnine?](#) - 00137

Slika 28: Odgovori na pogosta vprašanja

Aktualna poročila

Seznam aktualnih poročil o nadzoru, ki so na voljo na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS:

- 23. 11. 2010: [Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah v času martinovanja 2010](#)
- 14. 11. 2010: [Nadzor garažnih motoriziranih vrat in dvigalnih zapornic](#)
- 12. 11. 2010: [Nadzor nad izvajanjem Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma](#)
- 11. 11. 2010: [Nadzor prodaje cvetja, cvetličnih aranžmajev in sveč zunaj prodajaln](#)
- 25. 10. 2010: [Nadzor sejemске prodaje potrošnikom](#)
- 25. 10. 2010: [Nadzor nepremičninskega posredovanja](#)
- 12. 10. 2010: [Nadzor opravljanja dejavnosti vodenja oseb po gorskem svetu](#)
- 30. 09. 2010: [Nadzor otroških igrar](#)
- 22. 09. 2010: [Nadzor baterij in akumulatorjev](#)
- 13. 09. 2010: [Nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov](#)
- 10. 09. 2010: [Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah - september 2010](#)
- 06. 09. 2010: [Nadzor nad izpolnjevanjem varnostnih zahtev za vžigalnike](#)
- 27. 08. 2010: [Nadzor betonskih mešanic](#)
- 03. 08. 2010: [Nadzor klimatskih naprav in ventilatorjev](#)

Slika 29: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

Nevarni proizvodi (RAPEX)

Na naslednji spletni strani se nahajajo [podatki o nevarnih proizvodih](#), ki jih je Tržni inšpektorat RS odkril na [trgu Republike Slovenije](#). Za dostop do strani kliknite na povezavo.

Če si želite ogledati vse proizvode, ki so bili v Evropski uniji prijavljeni v [sistem RAPEX](#) kot nevarni proizvodi, si lahko ogledate objavo teh proizvodov na [njihovi uradni spletni strani](#) (stran je v angleščini).

Slika 30: Nevarni proizvodi

Določeni potrošniki, ki niso informacijsko usmerjeni, še vedno raje sodelujejo z inšpektorjem osebno na sedežih območnih enot Tržnega inšpektorata RS ali po telefonu. Da so storitve Tržnega inšpektorata RS obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table, vsaka pisarna ima tablico z nazivom organa in javnega uslužbenca. Poleg tega so na vsaki lokaciji oglasne deske, na katerih obiskovalci najdejo informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

Za boljše sodelovanje in dostopnost potrošnikom je na Tržnem inšpektoratu RS organizirano dežurstvo na telefonu (svetovanje strankam).

5.1.2. Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 25 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega predsednica je ministrica za javno upravo, člani Inšpekcijskega sveta pa so glavni inšpektorji. Naloga Inšpekcijskega sveta je, da usklajuje izvajanja skupnega inšpekcijskega nadzora, rešuje vprašanja, vezana za delo posameznih inšpekcij, organizira izobraževanja za potrebe inšpekcijskega nadzora, usklajuje in planira pomoč inšpekcijskim službam pri razvoju in načrtovanju informatike, predvsem pri razvoju skupne aplikacije za vse inšpekcijske službe.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- Odbor za pravno področje: Rešuje pravna vprašanja, ki so naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki se v praksi različno razlagajo. Odbor za pravno področje vodi glavna tržna inšpektorica.

- ▶ Odbor za informacijsko tehnologijo: Skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Namestnik vodje tega odbora je tržni inšpektor.
- ▶ Odbor za merjenje uspešnosti učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb: Pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Namestnik vodje tega odbora je glavna tržna inšpektorica.
- ▶ Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje: Organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Glede na to, da informacijski sistem podpira knjiženje zadev in dokumentov v povezavi z delom upravnega in prekrškovnega organa, je postal zanimiv tudi za ostale inšpekcijske organe. Vsem glavnim inšpektorjem je bil sistem predstavljen na Inšpekcijskem svetu. Ne glede na to, da je informacijski sistem v celoti narejen pod okriljem Tržnega inšpektorata RS, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijskimi organi. Novi informacijski sistem je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija. Z uporabo in funkcionalnostjo novega informacijskega sistema so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z uvedbo tega sistema bistveno skrajšali in poenostavili.

5.1.3. Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij, so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljeni t.i. regijski sosveti inšpekcij, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V sosvetih sodelujejo vsi inšpektorati (zastopajo jih vodje območnih enot) v regiji, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijski sosvet vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Sosvet se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je imel v letu 2010 dva predsednika sosvetov in sicer na novogoriškem in brežiškem območju.

5.1.4. Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008

S 13. 5. 2009 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES, ki uvaža načelo medsebojnega priznavanja med državami članicami in se nanaša na nacionalne predpise o tehničnih zahtevah za proizvode, ki niso usklajeni na ravni EU (t.i. neharmonizirani tehnični predpisi). Uredba med drugim določa pravila in postopke, ki jih morajo pristojni organi držav članic upoštevati, kadar sprejmejo ali nameravajo sprejeti odločbo iz člena 2 (1) uredbe, ki bi lahko ovirala prost pretok proizvoda iz člena 28 pogodbe, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

Pristojni organi držav članic tako od uveljavitve uredbe ne smejo prepovedati prodaje proizvodov na svojem ozemlju, če se ti že zakonito tržijo v drugi državi članici, četudi so bili proizvedeni po tehničnih pravilih, ki so drugačni, kot veljajo za domače proizvode, razen če obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, temelječi na tehničnih ali znanstvenih dokazih.

Pri izvajanju uredbe v letu 2010 je Tržni inšpektorat RS na nacionalno kontaktno točko za proizvode, to je Slovenski inštitut za standardizacijo, posredoval tri zaprosila za posredovanje informacij in prejel tudi ustrezne odgovore o tehničnih pravilih za proizvode, za katerega ne velja usklajevalna zakonodaja EU za področje gradbenih proizvodov.

5.1.5. Predlagane spremembe predpisov

Tržni inšpektorat RS je pristojen za izvajanje 120 različnih predpisov, ki pokrivajo zelo različna področja, nekatera sodijo tudi v različne direktive, nekatera pa še tudi na druga ministrstva. Zato je v letu 2010 pripravil seznam predpisov, za katere je predlagal spremembe oziroma dopolnitve, ki ga je posredoval Ministrstvu za gospodarstvo, in sicer za:

- ▶ Zakon o gostinstvu,
- ▶ Zakon o varstvu potrošnikov,
- ▶ Sprejem novega predpisa - zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov,
- ▶ Zakon o gorskih vodnikih,
- ▶ Zakon o varstvu konkurence,
- ▶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- ▶ Zakon o trgovini,
- ▶ Zakon o spodbujanju razvoja turizma,
- ▶ Zakon o gradbenih proizvodih in
- ▶ drugi predpisi.

V nadaljevanju so podane obrazložitve nekaterih predlaganih sprememb in dopolnitev posameznih, zgoraj navedenih predpisov.

5.1.5.1. Zakon o gostinstvu

Tržni inšpektorat RS se stalno srečuje s problematiko gostinskih lokalov, ki konstantno kršijo obratovalni čas, nima pa možnosti upravnega ukrepanja, t.j. takojšnje prepovedi opravljanja gostinske dejavnosti, ampak lahko zoper kršitelja ukrepa le prekrškovno z izrečenimi globami. Tržni inšpektorji opažajo, da so gostinci vedno bolj iznajdljivi in množično vlagajo zahteve za sodno varstvo, v katerih navajajo najrazličnejše izgovore, da bi uspeli v pritožbenem postopku. Ker so sodišča zasuta s pritožbami, veliko zadev zastara, dogaja pa se tudi, da sodišča verjamejo zagovorom gostincev in jih oprostijo prekrška, s tem pa je delo tržnih inšpektorjev razvrednoteno. Tržni inšpektorat RS je že večkrat predlagal, da se Zakon o gostinstvu dopolni v delu, ki bi omogočal bolj učinkovito ukrepanje tržnega inšpektorja, ko gre za ponavljajoče kršitve obratovalnega časa gostinskega lokala, vendar do sprememb ni prišlo.

Tržni inšpektorat RS je tako ponovno podal konkretna predloga spremembe Zakona o gostinstvu in sicer naj se upravni del zakona dopolni z določbo, s katero bo Policiji podeljena pristojnost prekrškovnega ukrepanja za kršitve obratovalnega časa in bi lahko kršiteljem na kraju samem izdajala plačilne naloge. S tem bi se učinkovitost nadzora obratovalnega časa bistveno izboljšala, obenem pa Policija s tem, ko bi postala prekrškovni organ, ne bi bila bolj obremenjena, saj mora že zdaj, ko ugotovi kršitev

obratovalnega časa, o tem sestaviti obdolžilni predlog in ga poslati Tržnemu inšpektoratu RS kot stvarno pristojnemu organu. Ker je policija že sedaj pristojna za nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov na podlagi 18. člena Pravilnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost, bi bilo zaradi ekonomičnosti postopka smiselno, da ob ugotovljenih kršitvah obratovalnega časa, Policija kršitelja takoj kaznuje na kraju prekrška.

Tržni inšpektorat RS je v celem letu 2009 s strani Policije prejel 497 predlogov za uvedbo postopka o prekršku zaradi kršitve obratovalnega časa, v letu 2010 pa je do 31. 5. 2010 zaradi iste kršitve prejel že 220 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. V primeru, da bi bila Policija prekrškovni organ, bi lahko takoj na kraju samem izdala plačilni nalog zaradi ugotovljene kršitve. S tako ureditvijo bi se po eni strani prekrškovni postopki bistveno skrajšali, po drugi strani pa gostinci ne bi več tako množično kršili obratovalnega časa, saj so policisti prisotni na terenu 24 ur na dan. Na ta način bi bil omogočen stalen nadzor, ki bi bil veliko bolj učinkovit. Že samo zaradi zavedanja gostincev, da so lahko vsak hip zaloteni pri kršitvi obratovalnega časa, se bi število potencialnih kršiteljev zmanjšalo. Tudi v praksi so v nočnem času policisti tisti, ki so s strani državljanov prvi obveščeni o kršitvi obratovalnega časa oziroma javnega reda in mira in so tudi praviloma prvi na kraju dogodka – prekrška. S tem bi se tudi stroški poslovanja obeh organov drastično znižali, saj ne bi bilo več pošiljanja predlogov od organa k organu ter vročanja pozivov o prekršku in odločb o prekršku.

5.1.5.2. [Zakon o varstvu potrošnikov](#)

V mesecu juliju 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel sodbo Vrhovnega sodišča RS, opr. št. U886/2004-31, ki jo je izdalo dne 8. 7. 2010 in v kateri je odločalo o reviziji tožeče stranke (prijaviteljice) zoper sodbo sodišča prve stopnje (upravno sodišče), ki je potrdilo odločbo Ministrstva za gospodarstvo, s katero je le-to zavrnilo pritožbo zoper sklep tržnega inšpektorja o ustavitvi postopka. Resorno ministrstvo je svojo odločbo oprlo na stališče, da ima prijaviteljica zaradi napake pri opravljeni storitvi sicer pravico do vračila dela plačanega zneska, vendar pa lahko to svojo pravico uveljavlja le po sodni poti.

Vrhovno sodišče je v sodbi odločalo, ali lahko pristojni inšpekcijski organ izda odločbo iz 71. člena Zakona o varstvu potrošnikov tudi za del dobavljenega blaga ali za del opravljene storitve, in pri tem zavzelo stališče, da je potrebno določbo 71. člena Zakona o varstvu potrošnikov razlagati širše in da Tržni inšpektorat RS lahko izda odločbo tudi v primeru delnega vračila za del izdelka oziroma storitve, vendar le pod določenimi pogoji. Dodatno pa je Vrhovno sodišče odločilo tudi o položaju potrošnika v okviru inšpekcijskega postopka in sicer naj bi imel potrošnik v postopku položaj stranke.

Sodba Vrhovnega sodišča predstavlja bistveno spremembo v delovanju Tržnega inšpektorata RS, ki ga bo potrebno prilagoditi, zato je bila dana pobuda za skupni sestanek s predstavniki Ministrstva za gospodarstvo, ki na drugi stopnji rešujejo pritožbe zoper odločitve Tržnega inšpektorata RS, ki je bil realiziran.

V pripravi je Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu potrošnikov, ki je povezan s sprejetjem Direktive 2008/122/ES v zvezi s časovnim zakupom in dolgoročnih počitniških proizvodov, sprejetjem sprememb, povezanih z delnim prenosom Direktive 1999/44/ES, ki ureja tržne garancije za potrošniško blago in prenosom Direktive 2002/65/ES o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo. Tržni inšpektorat RS aktivno sodeluje pri pripravi sprememb in dopolnitev zakona in je že podal predlog, da se besedilo sprememb zakona pripravi na način, da bo upoštevana sodba Vrhovnega sodišča.

5.1.5.3. Sprejem zakona o alternativnem reševanju potrošniških sporov

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 ponovno opozoril na nujnost sprejema predpisa, s katerim bi se uredilo alternativno reševanje potrošniških sporov, saj je tudi za tovrstne spore, ravno zaradi njihove specifičnosti, potrebno zagotoviti učinkovito uveljavljanje potrošnikovih pravic. Tržni inšpektorat RS vsako leto prejme okoli 1000 prijav oziroma reklamacij potrošnikov, katerih pretežni del je rešen zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se na eni strani razbremenil Tržni inšpektorat RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim (bolj problematičnim) področjem nadzora, po drugi strani pa bi se zagotovilo dodatno hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se delno razbremenila tudi sodišča.

5.1.5.4. Zakon o gorskih vodnikih

Tržni inšpektorat RS se pri izvajanju nadzora nad določbami Zakona o gorskih vodnikih srečuje z določenimi težavami pri presoji posameznih kršitev, zato je predvsem zato predlagal spremembe zakona v delu, ki se nanaša na ukrepanje Tržnega inšpektorata RS.

S spremembo in dopolnitvijo 3. točke 24.a člena (nadzor) naj bi se dodala točna navedba, kdaj lahko tržni inšpektor izda upravno odločbo in sicer, da je takšno ukrepanje predpisano v primerih, če fizična oseba iz države pogodbenice ni pridobila pravice do opravljanja dejavnosti gorskega vodništva v svoji državi in če osebe z držav pogodbenic pred začetkom stalnega opravljanja poklica gorskega vodnika v Sloveniji niso podale vloge za vpis v Imenik gorskih vodnikov na ZGVS.

Prav tako Tržni inšpektorat RS meni, da ni pristojen za ugotavljanje, ali vloga vsebuje vse podatke oziroma ali so vlogi priložena vsa dokazila, zato predlaga, da se 4a. člen dopolni in sicer tako, da skladnost vloge z zakonom nadzira organ, ki vloge tudi obravnava.

5.1.5.5. Zakon o varstvu konkurence

Zakon o varstvu konkurence je bil sprejet že daljnega leta 1993. V tem času je zaradi implementacije zakonodaje EU postala slovenska pravna ureditev nelojalne konkurence nepregledna in nekonsistentna. Na to dejstvo Tržni inšpektorat RS opozarja že vrsto let. Zakon o varstvu konkurence tudi ni sledil spremembam s področja prekrškovnega prava. Vse navedeno nakazuje na potrebo po koreniti reformi predpisov s področja nelojalne konkurence. Zakon o varstvu konkurence je bil od dneva uveljavitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov deloma razveljavljen ter kot tak ne ustreza več spremenjeni ureditvi prekrškovne zakonodaje, zato je Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za gospodarstvo že v letu 2007 predlagal, da se področje varstva konkurence na novo uredi, bodisi z odpravo veljavnih določil Zakona o varstvu konkurence in prenosom pristojnosti nadzora nad navedenim predpisom na Urad RS za varstvo konkurence, bodisi z ustreznimi spremembami zakona ali prenosa ureditev v področje varstva potrošnikov.

5.1.5.6. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Od sprejetja Zakona o avtorski in sorodnih pravicah leta 1995 Tržni inšpektorat RS v okviru svojih zmožnosti redno nadzira tudi določila tega zakona z različnih področij (priobčitev javnosti, kabelska retransmisija, radiofuzno oddajanje, sekundarno radiofuzno oddajanje, dajanje v najem, fotokopiranje, kliping, uporaba računalniških programov...).

Vse od začetka nadzora urejenosti avtorske pravice pri javni priobčitvi glasbenih del, zlasti v gostinskih lokalih, Tržni inšpektorat RS v okviru nadzora pri uporabnikih del ugotavlja,

da kolektivna organizacija SAZAS pogojuje sklenitev pogodbe s poplačilom materialnih avtorskih pravic za nazaj (tudi za več let). V kolikor subjekt ne priznava stroškov za nazaj v izračunani višini in jih zato noče plačati, SAZAS noče skleniti z njim pogodbe. In ker subjekt nima sklenjene pogodbe, želi SAZAS s prijavo na Tržni inšpektorat RS subjekt prisiliti, da si premisli. SAZAS je tako na Tržni inšpektorat RS vlagal prijave zoper subjekte zaradi javne priobčitve, za katere se je kasneje pri nadzoru ugotovilo, da so neupravičene, saj so subjekti imeli urejena pogodbeno razmerja s SAZAS-om ali pa so jim na njihov račun po tarifi redno plačevali ustrezna nadomestila.

SAZAS, in ostale kolektivne organizacije, so ustanovljene za to, da med drugim svojim članom nudijo tudi pravno zaščito. Namesto da bi (SAZAS) opravljal svoje delo, za katerega ga člani tudi plačujejo, ga prelaga na Tržni inšpektorat RS, kjer vse stroške pokrije država oziroma državljani. S čimer načeloma ni nič narobe, če ne bi bilo zaradi tega moteno delo Tržnega inšpektorata RS. Te prijave namreč vplivajo na delo Tržnega inšpektorata RS v tolikšni meri, da se ne more bolj posvečati zahtevnim in tveganim področjem nadzora, za katere ima tudi pristojnost. Zaradi enega pregleda po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah, kjer se rešujejo problemi individualnih fizičnih oseb, se opravi en pregled manj na področjih, kjer je lahko prizadeto večje število oseb ali pa so celo ogrožena njihova življenja (npr. Zakon o varstvu potrošnikov, Zakon o potrošniških kreditih, Zakon o splošni varnosti proizvodov, Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Zakon o omejevanju porabe alkohola, Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov in ne nazadnje Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Energetski zakon, Zakon o nepremičninskem posredovanju, Zakon o kontroli cen...). En pregled se ne sliši veliko. Tržni inšpektorat RS je v letu 2009 na področju avtorskih pravic opravil skoraj 2000 pregledov, pri čemer je bila ugotovljena le ena petina kršitev, oziroma da se je samo s področjem avtorskih pravic (in ničemer drugim) celo leto ukvarjalo 10 tržnih inšpektorjev.

Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je predvsem zaščita potrošnikovih pravic na različnih področjih ter zagotavljanje varnosti proizvodov, zato je bil na Ministrstvo za gospodarstvo podan predlog, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku – podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice evropske skupnosti. S tem bi se sprostile določene kapacitete Tržnega inšpektorata RS, ki bi jih lahko tako usmeril v zaščito potrošnikovih pravic ali varnosti proizvodov.

5.1.5.7. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS kot pristojen organ za izvajanje določb od 33. do 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma, je predlagatelju zakona, Ministrstvu za gospodarstvo, podal predlog za dopolnitev zakonskih določil glede obveznosti pridobivanja licenc Gospodarske zbornice Slovenije, kadar ne gre za klasične turistične aranžmaje, ampak so le-ti namenjeni točno določeni ciljni skupini v točno določenem terminu (npr. jezikovne šole, športne šole, tematske počitnice, letovanja...). Z zakonom bi morali biti tudi jasneje določeni pogoji za predstavnike agencij, ki v času turistične sezone skrbijo za goste na destinaciji in za predstavnike agencij v primerih »incoming« turizma za tuje goste v Sloveniji.

Največjo težavo pri nadzoru pa predstavlja 43. člen zakona, ki določa pogoje za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev, saj je ta člen neusklajen z Zakonom o športu, ki podrobneje predpisuje obveznost pridobivanja licenc na področju športa. Problem se je pojavil predvsem pri organiziranju t.i. adrenalinskih športov (npr. raftanje, canyoning, gorsko kolesarjenje...), ko so turiste vodili vodniki, ki si ustreznih licenc niti niso mogli pridobiti, ker panožne organizacije niso imele izdelanih programov

strokovnega usposabljanja. Tržni inšpektorat RS se je na temo organiziranja športnih storitev sestel s predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport, na sestanku pa je bilo pojasnjeno, da resorno ministrstvo pripravlja spremembe Zakona o športu, s katerimi bi se uredila tudi ta problematika.

5.1.5.8. Zakon o gradbenih proizvodih

Zakon o gradbenih proizvodih implementira zahteve Evropske Direktive za gradbene proizvode in dodaja tudi nacionalne zahteve za dajanje »neharmoniziranih« gradbenih proizvodov v promet (7. člen zakona), ki je do uporabe Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe 3052/95/ES, delal precej preglavic tako proizvajalcem in drugim dobaviteljem, kot tudi Tržnemu inšpektoratu RS in pripravljavcu zakona (Ministrstvo za gospodarstvo).

Glede na dejstvo, da se že dalj časa pričakuje nova Evropska Uredba za gradbene proizvode (CPR), je verjetnost spremembe trenutnega Zakona o gradbenih proizvodih zelo majhna oziroma nerealna, pa vendar je Tržni inšpektorat RS ponovno navedel že podane in na Ministrstvo za gospodarstvo že posredovane predloge.

5.2. MEDNARODNE AKTIVNOSTI

5.2.1. RAPEX sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov

Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja kontaktna točka, katera Komisiji EU pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema in nacionalna mreža, ki vključuje vse organe, odgovorne za varnost proizvoda. V Sloveniji so to Ministrstvo za gospodarstvo, Carinska uprava RS, Urad RS za varstvo potrošnikov in predvsem Zdravstveni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije ter Tržni inšpektorat RS.

Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive. Tržni inšpektorat RS je RAPEX kontaktna točka za Slovenijo.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel 2.272 RAPEX obvestil, od tega 1.985 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov, poleg tega pa še 248 obvestil s pripombo »za informacijo«, to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke, in 39 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

Največ obvestil se je nanašalo na igrače (613) in otroška oblačila (484 – prisotnost vrvic in vezalk), nekaj manj na električne proizvode (265) ter proizvode s področja splošne varnosti (235), sledijo proizvodi s kemikalijami (218), vozila (174) in kozmetika (88).

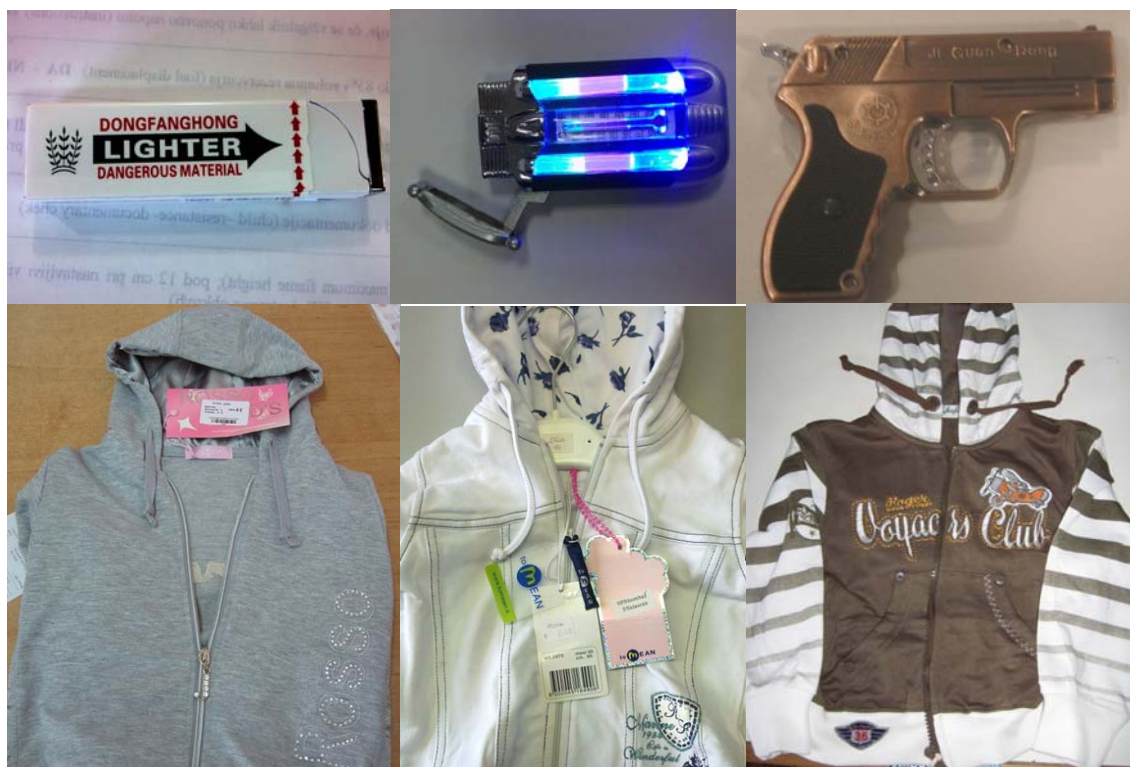
V Sloveniji so pristojne inšpekcije v letu 2010 na podlagi poizvedb na trgu našle 124 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 94 vozil, 13 igrač ter 7 električnih proizvodov, 4 kozmetične proizvode, 2 proizvoda iz splošne varnosti, gradbeni proizvod, proizvod s kemično nevarnostjo, stroj, proizvod zavajajočega videza.

V 121 primerih so bili izvedeni prostovoljni ukrepi (s strani proizvajalcev oziroma s strani distributerjev) za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg. V 3 primerih pa je pristojna inšpekcija določila ukrepe, ki zavezujejo proizvajalce oziroma distributerje, da so sprejeli preprečevalne ukrepe v zvezi z proizvodom.

Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 3.236 poizvedb pri gospodarskih družbah, od tega 1.979 poizvedb, ki so se nanašale na proizvode iz splošne varnosti in osebne varovalne opreme, 614 poizvedb, ki so se nanašale na električne proizvode, 239 poizvedb, ki so se nanašale na stroje, 183 poizvedb, ki so se nanašale na gradbene proizvode, 174 poizvedb, ki so se nanašale na vozila, 44 poizvedb, ki so se nanašale na proizvode za plin ter 3 poizvedbe, ki so se nanašale na plovila.

Načini omenjenih poizvedb so: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika, pregled trga na spletnih straneh ter sistematičen nadzor trgovin po vsej Sloveniji.

V letu 2010 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 21 obvestil in sicer Zdravstveni inšpektorat RS 12 obvestil, ki so se nanašali na igrače in na kozmetiko, Tržni inšpektorat RS 9 obvestili, ki so se nanašala na otroška oblačila, neobičajne vžigalnike in stroj

Slika 31: 9 nevarnih proizvodov, ki jih je Tržni inšpektorat RS priglasil v sistem RAPEX

V letu 2010 je RAPEX kontaktna točka prejela 2.272 RAPEX obvestil, kar je za 13,0 % več kot v letu 2009 (2.011).

V letu 2010 je Ministrstvo za gospodarstvo v sodelovanju s Tržnim inšpektoratom RS organiziralo seminar RAPEX za udeležence v nacionalni mreži RAPEX, katerega je pripravila Komisija EU. Prisotni iz Ministrstva za gospodarstvo, Tržnega inšpektorata RS, Carinske uprave RS, Zdravstvenega inšpektorata RS in Urada RS za kemikalije so bili seznanjeni predvsem z načinom določitve stopnje tveganja v skladu z RAPEX smernicami.

Kar se tiče sodelovanja s pristojnimi inšpekcijami je Tržni inšpektorat RS zelo zadovoljen in ocenjuje, da je to posledica vzdrževanja kontaktov tekom celega leta.

5.2.2. SGC sistem zaščitnih klavzul

Sistem zaščitnih klavzul je namenjen preprečevanju omejevanja prostega prometa blaga na področju EU brez utemeljenega razloga. Zato mora vsaka država članica o sprejetih ukrepih omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali kateri koli drugi upravičen interes, zaščiten s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivosti harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, o tem obvestiti Komisijo EU.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 27 obvestil o izvedenih zaščitnih klavzulah s strani Stalnega predstavništva Slovenije pri EU, ki so se vse nanašale na nizkonapetostno direktivo (LVD) oziroma električno opremo, ki zapade pod Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej.

Ob kontroli slovenskega tržišča se priglašanih proizvodov ni našlo v prometu.

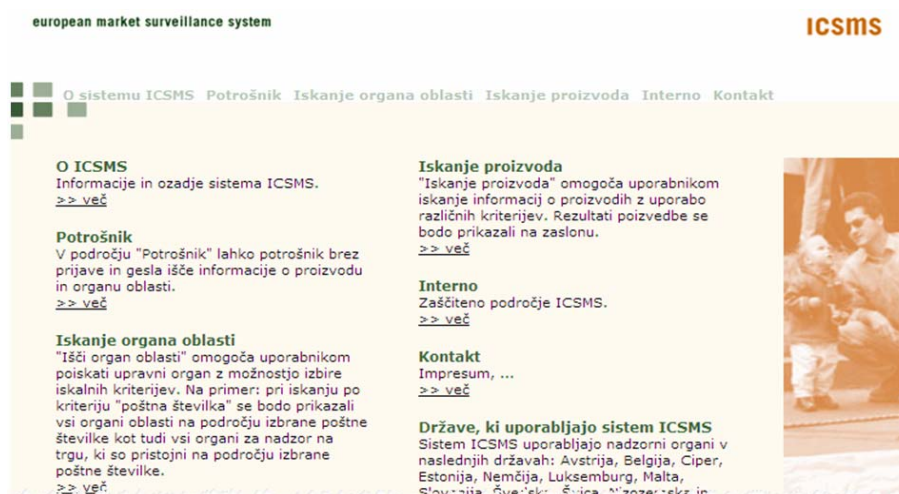
Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS v letu 2010, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri EU naslednje zaščitne klavzule:

- ▶ 12 s področja varnosti električne opreme (LVD),
- ▶ 1 s področja elektromagnetne združljivosti (EMC),

- ▶ 4 s področja varnosti strojev (MD) in
- ▶ 2 s področja gradbenih proizvodov (CPD).

5.2.3. ICSMS sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih

Sistem ICSMS (Internet-supported Information and Communication system for pan-European, cross-border market surveillance of products) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev. Omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov. V bazo podatkov se vnašajo tako podatki o proizvodih, pri katerih so bile ugotovljene neskladnosti z zahtevami, kot tudi podatki o proizvodih, za katere je bilo ugotovljeno, da izpolnjujejo zahteve. Sistem je razdeljen v dva dela in sicer na del, ki je odprt za javnost in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Evropski komisiji. Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti in ukrepih (www.icsms.org).

Slika 32: Spletna stran sistema ICSMS

Tudi v letu 2010 je Tržni inšpektorat RS v sistem ICSMS sproti vnašal podatke o vzorčenih proizvodih.

5.2.4. Mednarodni projekti

5.2.4.1. Projekt EMARS II

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 nadaljeval z aktivnim sodelovanjem v EMARS II projektu (»Enhancing Market Surveillance Through Best Practice« 2009-2011), ki je nadaljevanje projekta EMARS I, ki se je zaključil konec leta 2008. Inšpektorat je največ aktivnosti opravil v okviru delovnih paketov Nenehno izboljševanje, Ocena tveganja in Usposabljanje. V okviru paketa Nenehno izboljševanje je bil opravljen tudi pilotni CIMS (Continuous Improvement in Market Surveillance) pregled inšpektorata, v okviru katerega so se ugotavljale dobre prakse v inšpektoratu pri izvajanju nadzora ter oblikovala priporočila za izboljšave na področjih, ki so bila predmet pregleda: planiranje aktivnosti nadzora, inšpekcijski postopki, RAPEX obvestila, ocena tveganja in usposabljanje zaposlenih. Rezultati pilotnega CIMS pregleda v Sloveniji in na Malti so bili

predstavljeni na delavnici v Bruslju v novembru, na kateri je aktivno sodeloval tudi Tržni inšpektorat RS s predstavitvijo predlogov izboljšav CIMS sheme.

5.2.4.2. [Projekt Vžigalniki](#)

Pri nadzoru vžigalnikov je Tržni inšpektorat RS v omejenem obsegu sodeloval v nadaljevanju projekta nadzora vžigalnikov (2010-2012) »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (LIGHTERS 2)«, v katerem sodeluje 13 držav članic in je sofinanciran s strani Evropske komisije ter koordiniran s strani PROSAFE. V okviru projekta varnosti vžigalnikov se je preverjala skladnost vžigalnikov s predpisanimi zahtevami, to je Odločbo Evropske komisije (2006/502/ES) in zahtevami standarda SIST EN ISO 9994. Pomemben vidik skupnega projekta je tudi sodelovanje s carino pri nadzoru vžigalnikov, saj naj bi dobre prakse vključili v posebno Vodilo za opravljanje kontrol carinskih organov glede varnosti proizvodov. Dokument o načinu sodelovanja med Tržnim inšpektoratom RS in Carinsko upravo RS pri izvajanju mejnih kontrol vžigalnikov je bil poslan v nadaljnjo obravnavo koordinatorju skupnega projekta.

5.2.4.3. [Projekt Čelade](#)

Tržni inšpektorat RS je v okviru mednarodnega projekta PROSAFE HELMETS II sodeloval v postopkih usklajene oblike nadzora in preizkušanja skladnosti z veljavnimi predpisi osebne varovalne opreme v državah EU. Nadzor se je izvajal po sistemu enotno usklajenega pregleda in odvzema tipa osebne varovalne opreme za zaščito glave – čelad na trgu, istega časovnega obdobja v državah članicah. Sodelujoče države so bile: Ciper, Češka, Nemčija, Islandija, Latvija, Litva, Norveška, Slovenija, Španija, Švedska in Nizozemska.

Za potrebe izvedbe preizkušanj skladnosti so bili s trga odvzeti primerki osebne varovalne opreme za zaščito glave izdelani po veljavnih standardih EN 1078 Čelade za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk, EN 1077 Čelade za alpske smučarje in deskarje na snegu, EN 1080 Varovalne čelade za otroke in EN 1384 Čelade za konjeniške aktivnosti. Pri vseh odvzetih čeladah se je kontrolirala tudi prisotnost kontrole DMF (Dimethy Fumerate).

Vsi s trga odvzeti primerki vzorcev čelad so bili posredovani v predhodno izbrani akreditirani laboratorij »SP TECHNICAL RESEARCH INSTITUTE« na Švedsko.

5.2.4.4. [Mednarodni pregled spletnih trgovin – prodaja vstopnic](#)

Od 31. 5. do 4. 6. 2010 je pod vodstvom Mreže za sodelovanje organov na področju varstva potrošnikov (The Consumer Protection Cooperation Network) s strani držav članic EU potekal koordiniran pregled spletnih trgovin, ki se ukvarjajo s prodajo vstopnic za kulturne in športne prireditve. Tržni inšpektorat RS je v okviru tega nadzora dodatno pregledal še 4 spletne trgovine, vendar ob tem ni bilo ugotovljenih kršitev predpisov v zvezi s podatki, ki jih mora podjetje v spletni trgovini zagotoviti potrošniku.

5.2.4.5. [CPCS sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov](#)

UREDBA (ES) št. 2004/2004 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 27. oktobra 2004
o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu
potrošnikov („Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov“)
(posledična vaja na 157)

Tržni inšpektorat RS je v Sloveniji poleg Inšpektorata RS za kulturo in medije, Prometnega inšpektorata RS, Agencije za pošto in elektronske komunikacije RS in Agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke eden izmed pristojnih organov za

izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS – Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Komisijo EU. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS prejel 159 obvestil oziroma zaprosil za informacije, vendar se nobeno od teh ni neposredno nanašalo na Slovenijo oziroma na gospodarski subjekt s sedežem v Sloveniji. V obvestilih države članice obveščajo vse ostale udeležence o kršitvah potrošniške zakonodaje s strani posameznih gospodarskih subjektov v določeni državi znotraj EU, preko zaprosil za informacije pa poskušajo pristojni organi držav članic prejeti dodatne informacije glede posameznih zadev, ki jih obravnavajo.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 preko sistema CPCS posredoval zaprosilo za informacije pristojnemu organu države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS prejel večje število prijav oziroma pritožb potrošnikov. Tržni inšpektorat RS namreč v primerih, ko gre za tuje podjetje nima pristojnosti ukrepanja, zato je poskušal na ta način zagotoviti, da se preveri ustreznost in zakonitost poslovanja tujega podjetja. Zaprošenih informacij s strani pristojnega organa druge države članice do zaključka tega poročila Tržni inšpektorat RS še ni prejel.

5.2.4.6. [Izvajanje bilateralne tehnične pomoči](#)

Na podlagi Sporazuma o izvedbi projekta bilateralne tehnične pomoči – Tehnična pomoč na področju krepitve kapacitet tržne inšpekcije Črne gore, je bil v septembru in oktobru izveden obisk črnogorske delegacije na Tržnem inšpektoratu RS, katerega se je udeležilo 10 predstavnikov Tržnega inšpektorata Črne Gore. Na delavnicah je bila predstavljena organizacija in delovanje inšpektorata na področju nadzora varnosti proizvodov, predstavljen načina izvajanje nadzora nad skladnostjo proizvodov na trgu, nadzor nad izvajanjem Zakona splošni varnosti proizvodov in delovanje RAPEX sistema, uporaba informacijskega sistema ICSMS, sodelovanje s carino in organi za nadzor trga v Sloveniji v zvezi z implementacijo Uredbe 765/2008 ter nadzor na področju nadzora skladnosti električne opreme, radijske in telekomunikacijske terminalne opreme, strojev, osebne varovalne opreme, gradbenih proizvodov in plinskih naprav, organiziran pa je bil tudi ogled laboratorija za preskušanje električne opreme in izpostava Carinske izpostave Pošta v Ljubljani.

5.2.5. [Izmenjave uradnikov](#)

Na podlagi mednarodnega projekta Evropske komisije »Izmenjava uradnikov« (Exchange of officials), s katerim je omogočena izmenjava izkušenj in s tem optimiziranje nadzorov oziroma izmenjava dobre prakse v deželah članicah EU, je bil v letu 2010 en tržni inšpektor na delovnem obisku na Nizozemskem in en tržni inšpektor v Nemčiji.

5.2.5.1. Izmenjava uradnikov: GPSD in LVD

Predstavnica Tržnega inšpektorata RS se je mesecu februarju 2010 udeležila projekta »Izmenjava uradnikov« in obiskala nizozemski nadzorni organ VWA – Food and consumer product agency, ki ima sedež v Hagu. Bistvena prednost VWA je, da ima svoj lasten laboratorij, kjer lahko izvedejo osnovne mehanske (za GPSD in TD) in električne preskuse.

Po končanem obisku se ugotavlja, da bi Tržni inšpektorat RS lahko upošteval nekatere dobre prakse, ki jih izvaja VWA in sicer optimizacija nadzora RAPEX obvestil in zaščitnih klavzul, ovrednotenje opravljenih pregledov po urah (glede na zahtevnost postopka) in ne po številu, izvajanje nadzora – vodil glede na resnost obstoja nevarnosti, izdelava sistema / baze podatkov, v katerem bi se vodili vsi podatki o preskušanih proizvodih in poteku postopkov (lahko v okviru razširitve obstoječega informacijskega sistema), boljši pregled nad količino dela inšpektorjev – to bi moral imeti vsak nosilec vodil, projekta in ne le vodja območnih enot Tržnega inšpektorata RS. Dobrodošlo bi bilo, da bi Tržni inšpektorat RS tudi v bodoče sodeloval pri tovrstnih projektih.

5.2.5.2. Izmenjava uradnikov: RAPEX

Predstavnik Tržnega inšpektorata RS (predstavnik RAPEX kontaktne točke) je preko agencije EAHC (Executive Agency for Health and Consumers) v okviru programa izmenjave uradnikov, ki ga izvaja komisija v mesecu oktobru obiskal nemško RAPEX kontaktno točko. Omenjena kontaktna točka se nahaja na zveznem inštitutu za varstvo pri delu in zdravja BAUA (Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin) v Dortmundu. Na omenjeni izmenjavi je bil inšpektor seznanjen z delom RAPEX kontaktne točke in delom inšpektorjev, ki se nanaša na poizvedbo proizvodov, ki so priglašeni v sistem RAPEX. Na izmenjavi je bilo ugotovljeno, da se procesi kontaktne točke v Nemčiji bistveno ne razlikujejo od slovenskih, prav tako ni bistvenih razlik pri poizvedbi proizvodov priglašeni v sistem RAPEX s strani inšpektorjev.

5.2.5.3. Izmenjava dobre prakse: Slovenija- Ciper

Na povabilo ciprskega organa za nadzor gradbenih proizvodov na trgu se je predstavnica Tržnega inšpektorata RS udeležila dvodnevne delovne sestanka v Nikoziji na Cipru.

Namen obiska je bil predstaviti dobro prakso dela Tržnega inšpektorata RS s področja nadzora gradbenih proizvodov, kjer je predstavnica predstavila načine in postopke nadzora, način postopka vzorčenja, način sodelovanja s carinskim organom in postopke SGC, RAPEX ter ICSMS. V obeh delovnih dneh je bilo zastavljenih veliko vprašanj, na katera so jim bili podani odgovori v smislu, kako se izvajajo postopki nadzora v Sloveniji.

Nadzor nad dajanjem na trg gradbenih proizvodov na Cipru izvaja del Ministrstva za notranje zadeve, ki izvaja izključno nadzor po Direktivi za gradbene proizvode. Večina nadzorov se izvaja z vzorčenji proizvodov, za kar imajo letno zagotovljenih 100.000 EUR. Ker je na Cipru le en akreditiran laboratorij za preskušanje gradbenih proizvodov in ker obstaja možnost korupcije in pritiskov s strani proizvajalcev na laboratorije ter zaradi konfliktov interesov, večino odvzetih vzorcev pošiljajo na testiranje v tujino (največ na Češko). Imajo izdelan program v Exellu za izvedbo ocene tveganja. Sodelovanja s carinskim organom skoraj nimajo, začeli so jih seznanjati z Uredbo 765/2008. Podanih jim je bilo nekaj predlogov, kako začeti (kontrolni list, brošura, seminar, za začetek izbor enega proizvoda za nadzor). Obisk je bil zelo uspešen, prejeli so veliko informacij, ki bi jih lahko implementirali v svoje delo. Želijo si še nadaljnjega sodelovanja in vabijo na ponovna srečanja.

5.2.5.4. [Čezmejno sodelovanje v AdCo R&TTE](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme v letu 2010 sodeloval v 5. čezmejnem sodelovanju evalvacije vzorčenih proizvodov v okviru AdCo R&TTE. Skupen projekt je zajemal ocenjevanje petih vzorčenih proizvodov; po en proizvod so prispevali Francija, Nemčija, Nizozemska ter dva Norveška.

Ocenjevanje in izpolnjevanje v naprej pripravljenih formularjev za vsak primer vzorca se je pričelo koncem meseca avgusta 2010 in je trajala do sredine oktobra. Namen evalvacije je bil v tem, da bi se v bodoče poenotilo ocenjevanje in stališče do ugotovljenih administrativnih kot tehničnih neskladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme v vseh državah članicah EU.

6. SPLOŠNO

6.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2010

Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2010 veljavni proračun v višini 5.681.154,08 EUR. Realiziral ga je v višini 5.535.190,21 EUR oziroma 97,4 % glede na veljavni proračun.

Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- ▶ 1763 Materialni stroški,
- ▶ 1775 Analize vzorcev,
- ▶ 1571 Investicije,
- ▶ 1871 Plače,
- ▶ 8920 Prevozna sredstva – sredstva odškodnine,
- ▶ 9365 Stvarno premoženje – sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 evidentiral porabo sredstev skladno z načrti razvojnih programov za sodelovanje v projektih EU na proračunskih postavkah:

- ▶ 9321 PHTW projekt 2005 Hrvaška,
- ▶ 9324 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov.

V letu 2010 je Tržni inšpektorat RS evidentiral porabo sredstev na podlagi dveh pogodb o mednarodni izmenjavi uradnih oseb od Evropske komisije na postavki: 9568 Izmenjava uradnikov.

6.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na PP 1763, zagotavljajo sredstva za poslovanje sedeža Tržnega inšpektorata RS, skupaj s 14 območnimi enotami in 9 inšpekcijskimi pisarnami, ki se nahajajo po vsej Sloveniji. Poraba sredstev za materialne stroške je bila v letu 2010 v višini 482.653,15 EUR oziroma 96,1 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2009 je bila poraba sredstev zaradi varčevalnih ukrepov nižja za 7.358,75 EUR oziroma 1,5 %.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- ▶ pisarniški in splošni material in storitve,
- ▶ posebni material in storitve,
- ▶ energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- ▶ prevozne stroške in storitve,
- ▶ izdatke za službena potovanja,
- ▶ tekoče vzdrževanje,
- ▶ najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- ▶ druge operative odhodke (za stroške seminarjev, plačila avtorskih honorarjev, za storitve odvetnikov...).

Tržni inšpektorat RS je iz naslova refundacij potnih stroškov, izplačila odškodnine za letalsko karto in odtegljajev GSM prejel na postavko materialnih stroškov v letu 2010 sredstva v višini 12.035,16 EUR.

6.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preskuse skladnosti proizvodov se evidentira na PP 1775. V letu 2010 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 121.673,96 EUR oziroma 96,3 % glede na veljavni proračun. Zaradi varčevalnih ukrepov je bila poraba sredstev v primerjavi z letom 2009 nižja za 53.408,83 EUR oziroma 30,5 %.

Sredstva za analize vzorcev so bila v letu 2010 namenjena za projekt Vzorčenja 2010, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- ▶ preverjanja skladnosti električne opreme z veljavnimi predpisi glede elektromagnetne združljivosti naprav,
- ▶ preverjanja in opravljanja preskusov za ugotavljanje skladnosti radijske in telekomunikacijske terminalne opreme,
- ▶ preverjanja kombiniranih krožnih žag z delovno mizo in zajeralnih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ▶ preverjanja prenosnih verižnih motornih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ▶ preverjanja gnanih vrtnih kosilnic z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ▶ preverjanja varnostnih zahtev za otroške posteljice glede na določila SIST EN 716:2008 in drugih veljavnih predpisov,
- ▶ preverjanja skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito rok s tehničnimi zahtevami glede na določila Pravilnika o osebni varovalni opremi,
- ▶ preverjanja skladnosti plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o plinskih napravah,
- ▶ preverjanja skladnosti električne opreme, razen električnih gospodinskih aparatov, z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ▶ preverjanja električne opreme – gospodinskih aparatov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ▶ preverjanja svetlobnih nizov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ▶ preverjanja in opravljanje preskusov betonskih mešanic glede na določila SIST EN 206-1:2003 in drugih veljavnih predpisov,
- ▶ preskus električnega proizvoda – visokotlačnega čistilca.

6.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na PP 1571. V letu 2010 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 79.787,94 EUR oziroma 99,7 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2009 je bila poraba sredstev višja za 2.769,87 EUR oziroma 3,6 %.

Sredstva v višini 16.689,75 EUR so bila porabljena za namen vzpostavitve in vzdrževanja novega informacijskega sistema, sredstva v višini 15.519,63 EUR so bila porabljena za nakup licenčne programske opreme, 46.214,56 EUR je bilo porabljenih za nakup

računalniške opreme (strežnik, zasloni, prenosni računalniki, tiskalniki) in 1.364,00 EUR za nakup druge opreme in mobilnih telefonov.

6.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na PP 1871. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila v letu 2010 realizirana v višini 4.839.765,50 EUR oziroma 97,8 % glede na veljavni proračun za leto 2010. V primerjavi z letom 2009 je bila poraba sredstev višja za 20.224,04 EUR oziroma 0,4 %. Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- ▶ osnovne plače in dodatke ter prispevke,
- ▶ regres za letni dopust zaposlenih,
- ▶ povračila stroškov prehrane med delom,
- ▶ povračila prevoza na delo in z dela,
- ▶ redno delovno uspešnost in delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- ▶ nadurno delo,
- ▶ druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- ▶ premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2010 iz naslova refundacij bolezni in invalidnin prejel sredstva na postavko za plače v višini 148.475,95 EUR ter povračilo stroškov s strani Ministrstva za zunanje zadeve za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sodelujočih pri projektu bilateralne tehnične pomoči Črni Gori v višini 8.315,09 EUR.

6.1.5. Twinning »Hrvaška«

Na podlagi odobritve pogodbe o izvajanju projekta tesnega medinstitucionalnega sodelovanja Phare 2005 »Market Surveillance System in the Field of Technical Products« št. HR 2005/IB/OT/01 – Hrvaška s strani naročnika projekta Delegacije Komisije EU je bila konec leta 2007 sklenjena pogodba o izvajanju projekta med Slovenskim inštitutom za kakovost in meroslovje ter pogodbeno enoto MF Republike Hrvaške. Na tej podlagi je bil dne 20. 11. 2007 sklenjen sporazum o sodelovanju med Slovenskim inštitutom za kakovost in meroslovje in Tržnim inšpektoratom RS ter v proračunu odprta posebna namenska postavka PP – 9321 – PHTW projekt 2005 – Hrvaška. Realizirana poraba sredstev v začetku leta 2010 je bila v višini 3.373,94 EUR za delovno uspešnost in prispevke, s čimer je projekt zaključen.

6.1.6. Nadzor skladnosti svetlobnih nizov

Tržni inšpektorat RS se je prijavil in bil sprejet kot soudeleženec skupnega projekta za leto 2008 z nazivom »LVD-ADCO cross border market surveillance project: Lighting chains« oziroma »Nadzor skladnosti svetlobnih nizov«. Vsaka država je vzela vsaj 25 vzorcev svetlobnih nizov in opravila preskušanje skladnosti proizvodov s pripadajočim standardom.

Na podlagi sklenjene pogodbe s Komisijo EU je bila julija 2008 odprta posebna namenska postavka PP 9324 – Nadzor skladnosti svetlobnih nizov. V letu 2009 in 2010 na tej postavki ni bilo porabe sredstev. Ker s strani Komisije EU niso bila nakazana sredstva v višini 16.372,80 EUR, za opravljene preskuse skladnosti svetlobnih sredstev so bila založena sredstva s postavke za analize vzorcev pri Tržnem inšpektoratu RS. Ostanek sredstev v

višini 1.818,80 EUR na tej namenski postavki se je prenesel v proračun za leto 2010. Konec leta 2010 se je projekt zaključil, saj se od Komisije EU ne pričakuje več sredstev.

6.1.7. Izmenjava uradnikov

Na podlagi sklenjene pogodbe o mednarodni izmenjavi uradnih oseb št. 2009 87 12 je Komisija EU dne 23. 12. 2009 nakazala 80 % akontacije stroškov, in sicer v višini 2.342,22 EUR za enotedenski obisk inšpektorja Tržnega inšpektorata RS pri nizozemski organizaciji, ki izvaja nadzor proizvodov za potrošnike Food and Cosumer Safety Authority (VWA) v Haagu.

Na podlagi prejete akontacije sredstev je bila odprta nova namenska postavka PP - 9568 Izmenjava uradnikov. V letu 2010 so bila prejeta še sredstva na podlagi pogodbe o mednarodni izmenjavi uradnih oseb št. 2010 87 02 višini 1.259,00 EUR za enotedenski obisk inšpektorja v Nemčiji. Sredstva v višini 3.203,69 EUR so bila v letu 2010 porabljena. Ostanek sredstev na tej namenski postavki v višini 397,73 EUR se bo prenesel v proračun za leto 2011, saj gre za donacijo s strani Komisije EU.

6.1.8. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na PP - 8920. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic, in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. V letu 2010 je bila evidentirana poraba sredstev v višini 4.732,03 EUR.

Sredstva PP Odškodnine se ne planirajo, saj so pridobljena s strani zavarovalnice. Realizacija sredstev odškodnin v primerjavi z veljavnim proračunom je bila 35,2 %. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 8.725,67 prenesel v proračun za leto 2011.

6.1.9. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem države Slovenije je Tržni inšpektorat RS v letu 2010 realiziral prodajo petih starih osebnih vozil, od tega je bilo eno vozilo poškodovani v prometni nesreči, štiri vozila pa zaradi starosti dotrajana, za eno vozilo poškodovano je postopek prodaje začel. Na podlagi sklenjenih pogodb so bila pridobljena sredstva na namenski postavki PP - 9365 od prodaje v višini 1.465,00 EUR. Ker gre za namensko postavko, se bo ostanek sredstev prenesel v proračun za leto 2011.

6.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

Tržni inšpektorji opravljajo svoje delo delno na terenu in delno v pisarni. Zato je Tržni inšpektorat RS leta 2004 sprejel odločitev, da se do leta 2011 vsakemu inšpektorju omogoči enakovredna uporaba informacijske tehnologije tako na terenu, kot tudi v pisarni. Od takrat naprej se zastareli računalniki zamenjujejo s sodobnimi prenosnimi pisarnami, v kateri je prenosni računalnik in prenosni tiskalnik, za lažje delo v pisarni pa še podvojevalnik priključkov. Na žalost tudi v letu 2010 Tržni inšpektorat RS ni mogel nadaljevati s posodabljanjem informacijske opreme inšpektorjev, ker je moral zaradi ekonomskih razmer v Sloveniji in v svetu večino sredstev za investicije vrniti v Proračun

RS. Ker se je to zgodilo že drugo leto zapored, pa tudi v letu 2011 ne kaže nič bolje, Tržni inšpektorat RS svojega cilja ne bo uresničil, zato vsem svojim inšpektorjem ne bo zagotovil uporabo informacijske tehnologije tudi na terenu.

Zaradi visokih stroškov vzdrževanja tiskalnikov, ki jih uporablja samo en zaposleni, je bila leta 2006 sprejeta odločitev, da se samostojni tiskalniki postopoma zamenjajo – tam, kjer je to mogoče – z mrežnimi tiskalniki. Do sedaj je to implementirano na vseh večjih območnih enotah, na manjših (z do 5 zaposlenimi) pa se uporablja multifunkcijska naprava, ki je istočasno mrežni tiskalnik in telefaks.

V letu 2006 je Tržni inšpektorat RS končal s projektom uvajanja digitalnega poslovanja. Sedaj se vsi dokumenti, ki na inšpektoratu nastanejo ali nanj prispejo, evidentirajo in arhivirajo v elektronski obliki. Poleg tega se vsi interni dokumenti po inšpektoratu distribuirajo v elektronski obliki, izhodni dokumenti pa so v elektronski obliki samo, če so namenjeni naslovniku, za katerega inšpektorat zanesljivo ve, da lahko dokument v takšni obliki tudi sprejme. Dokumenti, kjer narava dokumenta zahteva, da je na njem podpis odgovorne osebe, se še vedno najprej pripravijo na klasičen način (izpis na papir in podpis odgovorne osebe), nato pa se digitalizirajo in v elektronski obliki posredujejo naslovniku. Zaradi narave inšpekcijskega dela in ker na ravni Slovenije še ni vzpostavljen sistem elektronskega poslovanja v upravnem ali prekrškovnem postopku, se vsi dokumenti v inšpekcijskih postopkih, ki so namenjeni subjektom, pri katerih je bil nadzor opravljen, še vedno tiskajo in pošiljajo v pisni obliki.

Tržni inšpektorat RS od leta 2007 naprej redno posodablja tudi svoj računalniški center. Le-ta sedaj vsebuje sodobno strojno in programsko informacijsko opremo (strežniki, naprave za elektronsko arhiviranje podatkov, SAN sistem), ki omogoča nemoteno izvajanje vseh nalog inšpektorata. Edini problem, s katerim se Tržni inšpektorat RS v tem segmentu srečuje, je komunikacijsko omrežje, ki na nekaterih lokacijah, na katerih inšpektorat posluje, ne dosega pričakovanih sodobnih prenosnih hitrosti. Zaradi tega je delo zaposlenih na teh lokacijah zelo oteženo.

Po podrobni analizi procesov Tržnega inšpektorata RS, ki se je izvedla v letu 2007, je inšpektorat v letu 2008 pristopil k izdelavi zanj najpomembnejšega dela informacijskega sistema – knjiženja zadev in dokumentov v povezavi z delom prekrškovnega organa. Slabost dotedanjega informacijskega sistema inšpektorata je bila v tem, da so se za različne naloge uporabljale različne aplikacije: za namen knjiženja zadev in dokumentov se je uporabljala Lotus Notes aplikacija SPIS, za potrebe vodenja predpisanih evidenc v prekrškovnih inšpekcijskih postopkih se je uporabljala SQL aplikacija ISPO, za statistične potrebe opravljenega dela na področju upravnih postopkov se je uporabljala SQL aplikacija ISUP, za finančno podporo inšpekcijskim postopkom sta se prav tako uporabljali aplikaciji ISPO in ISUP, za potrebe lažjega izvajanja inšpekcijskih nalog pa so se uporabljale različne manjše aplikacije, ki so jih za svoje potrebe naredili zaposleni inšpektorata sami. Zaradi takšne raznolikosti aplikacij se je dogajalo, da so se nekateri podatki vnašali v informacijski sistem tudi po večkrat, zaradi česar je prihajalo do napačnih, podvojenih ali pomanjkljivih podatkov.

Začetek uporabe novega informacijskega sistema se je pričel s 1. 1. 2009. Z uporabo sistema je Tržni inšpektorat RS dosegel:

- ▶ da imajo vsi uporabniki enoten uporabniški vmesnik za vse aplikacije, ki pomenijo podporo inšpekcijskemu delovanju inšpektorata,
- ▶ da se vsak podatek in dokument, ki na inšpektoratu nastane ali pa ga le-ta prejme, v informacijski sistem vnaša samo enkrat, uporablja pa se vse povsod tam, kjer se potrebuje,

- ▶ da se v največji možni meri izvaja čim celovitejša avtomatizacija vseh postopkov in dejanj, zaradi česar se vnos podatkov skrči na najmanjši možni čas in najmanjše možno število operacij,
- ▶ da je informacijski sistem skladen z vsemi postopkovnimi predpisi,
- ▶ da je zagotovljena celovita finančna podpora inšpekcijskim postopkom, vključno z evidenco plačanih terjatev in prisilno izterjavo neplačanih terjatev.

Novi informacijski sistem se je tudi v letu 2010 uspešno dopolnjeval s sodelovanjem zunanjih izvajalcev in uporabnikov sistema. Trenutno je to na trgu edina celovita aplikacija, ki istočasno podpira tako upravni, kot tudi prekrškovni inšpekcijski postopek.

V proračunskem letu 2010 je Tržni inšpektorat RS na področju informacijske opreme nabavil: 30 prenosnih in 5 stacionarnih računalnikov, 16 zaslonov, 25 prenosnih in 10 laserskih tiskalnikov ter en strežnik.

6.3. OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI

Delo tržnih inšpektorjev je neločljivo povezano z delom na terenu, zaradi katerega potrebujejo inšpektorji ustrezen in dovolj velik vozni park. S tem se zagotovi zadostna mobilnost in varnost inšpektorjev, ter hkrati tudi uspešno, hitro in kvalitetno opravljanje dela.

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2010 razpolagal s 60 službenimi vozili. V letu 2010 Tržni inšpektorat RS zaradi varčevalnih ukrepov Vlade RS ni planiral nakupa novih vozil v letnem načrtu pridobivanja stvarnega premoženja države.

Zaradi starosti in dotrajanosti vozil, ki niso bila več varna za opravljanje terenskega dela, je bilo izvzetih iz uporabe šest vozil. Od teh sta bili dve vozili (letnik 2001 in 2008) poškodovani v prometni nesreči in ocenjeni na zavarovalnici kot tako poškodovani vozili, da ju ni bilo več mogoče oziroma vredno popravljati. Eno vozilo se je odpisalo in prodalo serviserju, drugo bo odpeljeno na uničenje. Štiri vozila so bila v skladu z načrtom prodaje stvarnega premoženja države prodana, od tega dve vozili stari 15 let in dve vozili stari 14 let, katerih popravilo in drugi stroški (zavarovanje, registracija, tehnični pregled, vinjeta) bi večkratno presegali njihovo vrednost.

Konec leta 2010 Tržni inšpektorat RS razpolaga še s 54 službenimi vozili. Povprečna starost vseh vozil je dobrih 9 let, kar pomeni, da se bodo morala vozila nujno zamenjati, zato se je pri pripravi proračuna za leti 2011 in 2012 izdelal načrt razvojnega programa za posodobitev voznega parka v naslednjih štirih letih, in sicer se načrtuje v letu 2011 in 2012 nakup po 5 novih, v letu 2013 in 2014 pa po 10 novih vozil, s katerimi bi nadomestili stara vozila.

Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije.

7. KAKO NAPREJ

Tržni inšpektorat RS deluje kot inšpekcijski organ na način, da s svojimi strateškimi cilji zagotavlja izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora ter s svojim delovanjem dosega čim višjo stopnjo urejenosti trga.

Za doseganje planiranih ciljev Tržni inšpektorat RS izdela letni plan dela, ki določa njegove prednostne naloge. Pri pripravi okvirnega letnega plana je upoštevano trenutno stanje in pričakovane spremembe zakonodaje, trenutno in pričakovano stanje na trgu, predlogi Komisije EU za akcije skupnega nadzora, predlogi Ministrstva za gospodarstvo, predlogi vladnih in nevladnih potrošniških organizacij, predlogi tržnih inšpektorjev, predlogi drugih inšpekcijskih organov za skupne nadzore in drugi dejavniki.

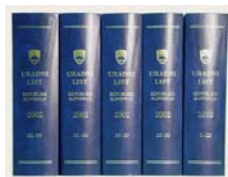
Za doseganje čim boljših rezultatov je bil tudi za leto 2011 izdelan letni plan dela, v katerem so poleg stalnih nadzorov planirani tudi nadzori na področjih, ki so se v preteklih letih izkazala za problematična.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v bodoče opravljal svoje aktivnosti glede na prioriteto, razpoložljiva proračunska sredstva ter glede na časovno obdobje, v katerem je izvajanje določenega nadzora smiselno. Delovanje Tržnega inšpektorata RS pa ne bo le represivno, ampak tudi preventivno. Tako na spletni strani www.ti.gov.si objavlja obvestila, s katerimi javnost seznaja o svojih dejavnostih, z aktualnimi prispevki jih seznaja z njihovimi obveznostmi ter jih ozavešča o pravicah, do katerih so zakonsko upravičeni. Zaposleni Tržnega inšpektorata RS se bodo potrudili, da bo letni plan dela v celoti realiziran, ob tem pa bodo sproti obravnavali tudi vse prejete prijave.

Tržni inšpektorat RS se zaveda, da bo s takšnim načinom dela, ki ga je seveda vedno možno še izboljšati, dosegel svoje poslanstvo, to je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti.

De iure.
»Po zakonu, po pravici.«

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Zakonski in podzakonski predpisi, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS:

Energetski zakon (EZ, Uradni list RS, št. 27/2007-UPB2, 70/2008, 22/2010)

- ▶ Pravilnik o energijskih nalepkah za določene vrste gospodinjskih aparatov (Uradni list RS, št. 104/2001)
- ▶ Pravilnik za energijsko označevanje električnih hladilnikov, zamrzovalnikov in njihovih kombinacij (Uradni list RS, št. 104/2001, 64/2004)
- ▶ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
- ▶ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
- ▶ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
- ▶ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
- ▶ Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001)
- ▶ Pravilnik o zahtevah za energijsko učinkovitost električnih gospodinjskih hladilnikov in zamrzovalnikov ter njihovih kombinacij (Uradni list RS, št. 107/2001, 16/2002, 40/2007)
- ▶ Pravilnik o energetskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003)
- ▶ Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/2004)
- ▶ Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti klimatske naprave s Pravilnikom o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 60/2005)
- ▶ Pravilnik o zahtevah za minimalno energijsko učinkovitost predstikalnih naprav za fluorescenčne sijalke (Uradni list RS, št. 58/2003, 47/2007)

Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 102/2007)

- ▶ Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 18/2008)

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008)

- ▶ Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
- ▶ Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
- ▶ Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)

- ▶ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 106/2010)
- ▶ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 106/2010)
- 📖 Zakon o bančništvu (ZBan-1, Uradni list RS, št. 99/2010-UPB5)
- 📖 Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- 📖 Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 64/2007-UPB2, 97/2010)
- 📖 Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)
- ▶ Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)
- 📖 Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008)
- ▶ Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008)
- 📖 Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- 📖 Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)
- 📖 Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3)
- 📖 Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2)
- ▶ Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 88/2000, 114/2004, 52/2008)
- ▶ Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
- ▶ Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
- ▶ Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)
- 📖 Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro, Uradni list RS, št. 52/2000, 110/2002)
- ▶ Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 94/2010)
- ▶ Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 54/2001)
- ▶ Pravilnik o bistvenih zahtevah za gradbene objekte, ki jih je treba upoštevati pri določitvi lastnosti gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 9/2001)
- ▶ Odredba o prenehanju uporabe odredbe o obveznem certificiranju cementa in seznam standardov (Uradni list RS, št. 53/2001)

- ▶ Pravilnik o požarni klasifikaciji gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 77/2003)
- ▶ Seznam smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 67/2004)
- ▶ Pravilnik o prenehanju veljavnosti Seznama smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 109/2007)

- 📖 Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)

- 📖 Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/2010)

- 📖 Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)

- 📖 Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)
 - ▶ Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 90/2010)
 - ▶ Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
 - ▶ Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 19/2008)
 - ▶ Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 33/2010)
 - ▶ Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 76/2010)
 - ▶ Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 31/2010)
 - ▶ Uredba o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 69/2010)

- 📖 Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)

- 📖 Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPotr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1)

- 📖 Zakon o odvetništvu (ZOdvt, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)

- 📖 Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)

- 📖 Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)

- 📖 Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)

- 📖 Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)

- 📖 Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK, Uradni list RS, št. 77/2004-UPB1, 111/2007) - velja do vključno 6. 8. 2010
 - ▶ Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 28/2007) - velja do vključno 24. 9. 2010
 - ▶ Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010)
 - ▶ Pravilnik o poročanju dajalcev kredita o sklenjenih kreditnih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri (Uradni list RS, št. 28/2008)

- Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010) - velja od 7. 8. 2010
- ▶ Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 102/2010)
 - ▶ Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010) - velja od 25. 9. 2010 naprej
 - ▶ Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC, Uradni list RS, št. 12/2007-UPB1, 29/2010)
- ▶ Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/2002)
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010)
- ▶ Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - ▶ Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006)
- Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)
- ▶ Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 119/2003)
 - ▶ Seznam standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 48/2009)
 - ▶ Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
 - ▶ Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010)

- Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004)
- Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1)
 - ▶ Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004)
 - ▶ Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 6/2010)
 - ▶ Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 132/2006)
 - ▶ Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - ▶ Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009)
 - ▶ Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme z zahtevami pravilnika, ki ureja radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalsko opremo (Uradni list RS, št. 23/2009)
 - ▶ Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010)
 - ▶ Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti strojev z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 56/2009)
 - ▶ Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
 - ▶ Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006)
 - ▶ Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 54/2010)
 - ▶ Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - ▶ Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
 - ▶ Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)
 - ▶ Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009)
 - ▶ Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
 - ▶ Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
 - ▶ Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
 - ▶ Pravilnik o navajanju surovinske sestave in o tekstilnih imenih (Uradni list RS, št. 109/1999, 34/2004, 36/2005, 2/2007, 4/2008, 76/2010)
 - ▶ Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
 - ▶ Pravilnik o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 42/2005)
 - ▶ Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti rekreacijskih plovil z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 94/2010)
 - ▶ Pravilnik o pomorski opremi (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009)
 - ▶ Pravilnik o ugotavljanju skladnosti vozil (Uradni list RS, št. 105/2009, 9/2010)
 - ▶ Pravilnik o ES-homologaciji in posamični odobritvi motornih vozil (Uradni list RS, št. 31/2009, 78/2009)

- ▶ Odredba o določitvi seznama splošnih tehničnih specifikacij s področja motornih in priklopnih vozil (Uradni list RS, št. 68/2010)
- ▶ Odredba o določitvi seznama tehničnih specifikacij za motorna in priklopna vozila (z najmanj štirimi kolesi) (Uradni list RS, št. 96/2009, 114/2009)
- ▶ Pravilnik o ES-homologaciji dvo- in trikolesnih motornih vozil (Uradni list RS, št. 125/2003, 80/2004, 75/2005, 82/2007, 96/2009)
- ▶ Odredba o določitvi seznama tehničnih specifikacij za dvo- in trikolesna motorna vozila (Uradni list RS, št. 96/2009, 114/2009, 50/2010)
- ▶ Pravilnik o ES-homologaciji kmetijskih in gozdarskih traktorjev (Uradni list RS, št. 125/2003, 80/2004, 103/2004, 75/2005, 33/2006, 82/2007)
- ▶ Odredba o določitvi seznama tehničnih specifikacij za kmetijske in gozdarske traktorje (Uradni list RS, št. 96/2009, 114/2009, 70/2010)
- ▶ Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 85/2003, 22/2005)

 Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008)

- ▶ Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)
- ▶ Pravilnik o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/2010)

 Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)

 Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)

 Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)

 Zakon o varstvu konkurence (ZVK, Uradni list RS, št. 18/1993, 56/1999, 110/2002)

 Zakon o varstvu okolja (ZVO, Uradni list RS, št. 32/1993, 44/1995, 1/1996, 9/1999, 56/1999, 86/1999, 22/2000, 82/2001, 67/2002, 41/2004)

 Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 70/2008, 108/2009)

- ▶ Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 107/2006, 100/2010)
- ▶ Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010)
- ▶ Uredba o odstranjevanju odpadnih olj (Uradni list RS, št. 25/2008)
- ▶ Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
- ▶ Pravilnik o obveščanju potrošnikov o varčni rabi goriv in emisijah CO(2) novih osebnih vozil (Uradni list RS, št. 86/2003, 133/2003, 43/2004) - uporablja se do 17. 5. 2011
- ▶ Uredba o informacijah o varčni porabi goriva in emisijah CO(2), ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil (Uradni list RS, št. 81/2010) - uporablja se od 18. 5. 2011 naprej
- ▶ Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Uradni list RS, št. 62/2008)
- ▶ Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)
- ▶ Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega

zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008)

- ▶ Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
- ▶ Uredba o vsebnostih hlapnih organskih spojin v določenih barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil (Uradni list RS, št. 93/2010)
- ▶ Uredba o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in o določitvi najvišje cene njihovega odlaganja (Uradni list RS, št. 97/2006)

 Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009)

- ▶ Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)
- ▶ Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 73/2003, 92/2003)
- ▶ Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)

 Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)

 Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)

 Zakon o zdravilih (ZZdr-1, Uradni list RS, št. 31/2006)

 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov, nadzor pa sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS:

 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010)

 Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo (Uradni list RS, št. 19/2008)

- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinski ter pisarniški opreми v stanju pripravljenosti in izključenosti (Uredba komisije št. 1275/2008)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev (Uredba Komisije št. 107/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo neusmerjenih svetil v gospodinjstvu (Uredba Komisije št. 244/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo fluorescenčnih sijalk brez vdelenih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstiklanih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (Uredba komisije št. 245/2009, sprememba: Uredba komisije št. 347/2010)

- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo (Uredba komisije št. 278/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo elektromotorjev (Uredba komisije št. 640/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke (Uredba komisije št. 641/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo televizorjev (Uredba komisije št. 642/2009)
- ▶ Izvajanje Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih hladilnih aparatov (Uredba komisije št. 643/2009)
- ▶ Sprememba Uredbe št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo glede neusmerjenih svetil v gospodinjstvu (Uredba komisije št. 859/2009)

 Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009)

Predpisi EU, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS:

- Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)
- Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93)

Zakonski in podzakonski predpisi, ki urejajo delovanje Tržnega inšpektorata RS oziroma določajo pristojnosti tržnih inšpektorjev:

- Zakon o državni upravi (ZDU-1, Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4, 48/2009)
- ▶ Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003, 45/2004, 86/2004, 52/2005, 82/2005, 138/2004, 17/2006, 76/2006)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007-UPB1)
- ▶ Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 111/2007)
- Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 3/2007-UPB4, 17/2008, 108/2009, 109/2009)
- ▶ Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 42/2004)
 - ▶ Pravilnik o stroških postopka o prekršku (Uradni list RS, št. 89/2008)
 - ▶ Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 127/2006, 115/2008)
 - ▶ Pravilnik o kazenski evidenci (Uradni list RS, št. 34/2004, 127/2006)
 - ▶ Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008)

- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010)
- ▶ Pravilnik o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (Uradni list RS, št. 43/2005, 94/2007)
 - ▶ Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/2005)
 - ▶ Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, 106/2005, 30/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, (122/2007 popr.), 31/2008, 101/2010)
 - ▶ Pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 75/2005, 47/2008)
 - ▶ Pravilnik o celostni podobi organov državne uprave (Uradni list RS, št. 46/2008, 97/2008, 122/2008, 48/2009, 50/2010) - uporablja se do 31. 12. 2010
 - ▶ Uredba o celostni grafični podobi Vlade Republike Slovenije in drugih organov državne uprave (Uradni list RS, št. 58/2010)
 - ▶ Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/2003, 7/2006)
- Zakon o tržni inšpekciji (ZTI, Uradni list RS, št. 20/1997, 52/2002)
- ▶ Pravilnik o programu in obsegu posebnega dela strokovnega izpita za tržnega inšpektorja (Uradni list RS, št. 123/2004)
- Zakon o upravnih taksah (ZUT, Uradni list RS, št. 106/2010-UPB5)
- Zakon o sodnih taksah (ZST-1, Uradni list RS, št. 37/2008, 97/2010)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2)
- ▶ Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007)
 - ▶ Uredba o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/2007)
- Kazenski zakonik (KZ-1, Uradni list RS, št. 55/2008)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2001-2010

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pregledi	18452	19139	19524	20179	17950	18204	17248	18305	19980	20749
Opozorila po 33. členu ZIN	-	-	1324	2039	1782	1390	1219	1588	1754	1682
Odločbe	10146	10440	6417	3992	3071	2199	1880	2144	2023	1759
Predlogi sodnikom za prekrške	4501	4704	4053	3555	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 241.a členu ZP	5061	6131	5490	3612	-	-	-	-	-	-
Kazni, izrečene na kraju storitve prekrška	1504	961	1004	976	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 53. členu ZP-1	-	-	-	-	2019	2235	2641	2252	2792	2579
Opomin po 21. členu ZP-1	-	-	-	-	1532	1514	834	948	954	998
Plačilni nalog	-	-	-	-	1211	1332	1059	1222	1147	938
Odločba o prekršku	-	-	-	-	463	485	277	460	546	529
Obdolžilni predlog	-	-	-	-	166	69	61	17	13	12
Ovadbе (naznanilo) za kazniva dejanja	10	14	5	63	2	3	1	5	6	3

Legenda:

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru

ZP: Zakon o prekrških (ZP)

ZP-1: Zakon o prekrških (ZP-1)

- : ni podatka

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2010

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Parmova 33, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlić

© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.

Vse uporabljene slike so simbolične.